YALNIZ OLMUYOR

ÜMİT KIVANÇ

İLETİŞİM • ROMAN

ÜMİT KIVANÇ 1956'da İstanbul'da doğdu. Haliyle, birtakım okullarda okudu. 1980 öncesi dönemi mâlûm şekilde geçirdi, 12 Eylül'ü görece az hasarla atlattı. Altın Kitaplar Yayınevi, *Milliyet* yazılışleri, *Cumhuriyet* Haber Merkezi'nde, *YeniGündem* haftalık haber dergisinde, İletişim Yayınları'nda, *Medyakronik* günlük medya eleştirisi sitesinde çalıştı. (*Medyakronik* dönemi ve sonrasındaki medya eleştirisi yazıları için: *www.haysiyet.com.*) "Piyasaya" yazı, fotoğraf, tasarım, çekim, kurgu, senaryo işleri yaptı. 1980 öncesinde Afrika Boynuzu ve Nikaragua üzerine haber araştırması-analiz türünde broşürleri yayımlandı. *Radikal* gazetesi ve *Nokta* dergisinde yazdı, 2007'de *Taraf* gazetesinde yazmaya başladı, *Birikim* dergisinde yazıyor. Önce *Mozaik*, ardından piyanist Ayşe Tütüncü'nün *Bir Piyano Beş Perküsyon* grubunda davul çaldı. 1990'ların ortalarında kısa ve belgesel filmler yapmaya başladı. Önemli belgeselleri arasında, *Kızlar ve Kökler*, *Nazê*, *Şarkılarla Geçtim Aranızdan* (Kazım Koyuncu için bir film), *19 Ocak'tan 19 Ocak'a* (Hrant Dink cinayeti sonrası), *Uçurtmam Tellere Takıldı* (Ahmet Kaya için bir film) sayılabilir. (Filmleri hakkında daha geniş bilgi için: *www.gecetreni.com.*) Edebiyat çalışmaları 1989'dan itibaren yayımlanmaya başlandı. İlk kitabı, "birtakım kadınlar, muhtelif erkekler ve hep bildiğimiz şeyler üzerine bir upuzun hikâye" olan *Aşkım Bana Resimaltı*'dır. Bunu "siyasî polisiye roman" *Bekle Dedim Gölgeye* (1989) izledi. *Erkek Hikâyeleri* (1990), hikâyelerini topladığı ilk kitabıdır. *Macbeth - Muhitimize Uyarlama Denemesi* (1991) ise tek oyunu. Yakın tarihimizi yeniden yorumlamaya ve anlamaya bir katkı niteliği de taşıyan *Gaib Romans* adlı romanı 1992'de çıktı. Bunu *Yalnız Olmuyor* (1995) ve *Siyah Makamı* (1997) izledi. Futbol basını üzerine eleştiri niteliğindeki *Kesin Ofsayt (2001)* İletişim, siyasî ve toplumsal konulardaki makalelerini derlediği *Demiş Bulundum* (1999), Birikim Yayınları'nca yayımlandı.

İletişim Yayınları 335 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 33
ISBN-13: 978-975-470-481-5
© 1995 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1-4. BASKI 1995-1998, İstanbul
5. BASKI 2010, İstanbul

KAPAK Suat Aysu
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Hamit Öğünç
BASKI ve CİLT Sena Ofset
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları
Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ÜMİT KIVANÇ

Yalnız Olmuyor

iletişim

İTHAF YERİNE:

"N'apıyosun or'da!"

Kalp bünyemizin hâkim uzvudur. Ona riyaset edecek başka uzuv yoktur. Arkasından dimağ gelir ki, ikinci derecede olan bir hâkim uzuvdur; ve diğer uzuvlara, ancak kalbin reisliği altında reislik eder. Dimağ kalbe hizmet eder, diğer uzuvlar da ona, tabiatiyle kalbin maksatlarına göre hizmet ederler.

Farabi, **El-Medinetü'l Fâzıla**

1

Kedi çantamı devirdi. Bir tiryaki öksürüğü, hırıltılarını geride bırakarak geçip gitti. Kepenk indi. Dolunay!

'Sevgiliyle Beyhûde Konuşmalar - Bölüm Dokuzbinyediyüzseksenaltı'nın ortasındaydım. "Bir bira daha," diyecektim, gözümü aldı. Birden aralandı bulutlar ve karşıma çıktı. Çantamı yeniden sandalyenin bacağına yasladım, el yordamıyla. ...Neredeyse dolunaydı.

Projenin gerçekleşmesini sağlayabilecek bir yolu tam o sırada bulmuştum galiba. Aynı hayalî diyaloğu canımı acıta acıta tekrarlamaya ara verip de nasıl becerdiysem... Hemen hesabı ödeyip kalktım ve Nesrin'lere yollandım.

Damarlarımda, iliklerimde, bir yerlerimde sızılar dolaşır durur hep. Bunların vücudumdan taşanları şu namlı caddeye rastgele saçılıp serilmiştir. Tramvay ve polis arabaları tarafından çiğnenirler, gelen geçen üzerlerine tükürür. Çöplere karışır, gizlenir, bir türlü yok olmazlar; her geçişte onların ezik büzük parçalarına rastlarım. Aralarından soluk soluğa yürüyordum. Ağzımdan burnumdan dumanlar çıkıyor. Gerçi bugünden yarına uygulanmaya hazır bir fikir bulmuş

değilim, ama ben aklıma geleni anlatınca Serhat mutlaka bundan pratik bir sonuç çıkarır. En karamsarları bendim, projeye en fazla şüpheyle yaklaşan da bendim, benden gelecek olumlu bir öneri iki kat ilgi görürdü. Muhtemel itirazları aşmak bu nedenle daha kolay olacaktı. Tartışacak halim zaten yoktu.

Veletin henüz uyumamış olduğundan emindim, zili rahatça çaldım. Uyumuş olduğunu düşünseydim de çalacaktım mecburen; ve zilin sesi daha saygılı ve usul çıkmayacaktı. Tuhaf teferruat takıntılarımla hayatımı ne kadar zorlaştırdığımı yüzbininci kere düşünürken otomatiğe basıldı. Önümdeki demirli camlı ağır kapı bana karşı savunmasız kaldı. Oysa bütün toplumun desteği arkasındaydı. Aynı sakillikteki onbinlerce kardeşi yurdu bir baştan bir başa sarmıştı.

Daha montumu çıkarmadan konuya girdim: "Bakınız, yapılacak iş bellidir." Bu gösterişli girişten önce, alt kattaki adamın yine merdivende ayak sesi duyar duymaz kapısını açtığını ve ben geçerken suratıma dik dik baktığını haber vermeyi unutmadım. Bu sefer 'iyi akşamlar' dememiştim adama. Bende her zaman, kapı ziline beş dakika süreyle basma ve herif kapıyı açtığında karşısında çırılçıplak durup bir de nah yapma isteği uyandırıyordu. Ama Nesrin'le Serhat'ın başına yeni belâlar açılmasın diye, geçerken saygılı saygılı selâm veriyorduk. Zaten o herif zile beş dakika basıp hıncını alma şansı da vermezdi ki insana, daha ayak sesini duyduğunda kapıyı açıverirdi.

Herife selâm vermemiştim, çünkü bütün bu musibetlerden kurtulma umudu ufukta belirmişti.

'Yeni belâlar' dedim, çünkü bu apartmanda o kadar çok yürek tüketici meseleyle uğraşmak zorundaydılar ki. Tıpkı Celâl gibi, tıpkı Hülya gibi. Onlar da prensip sahibi apartman yöneticileri ve müzevir kapıcıların çıkardığı huzursuz-

luklardan başlarını alamıyorlardı. Vırt zırt, soğuk avukat tebligatları eşliğinde kira artırma talebinde bulunan evsahiplerinin üstüne... Eve giren çıkanın çetelesini tutan ve yanlarında hep başka biriymiş gibi davranmak zorunda kalınan komşuları saymıyorum bile.

"Çözüm Abidin'dedir," dediğimde Nesrin sinirlendi. Tahmin ettiğim gibi. Serhat'sa paketi yerinden oynatmadan usul usul bir sigara çekti. Yaktı. Pencereye doğru bakıyordu.

Onların penceresinden sadece pencere gözüküyor. Kendi pencereleri. Dördüncü kattalar, tam karşılarında ziftli bir siyah duvar. Suna Can doğduğunda oturdukları korkunç rutubetli zemin kata göre yine de iyi burası, ama etrafın görünebildiği iki pencere, mutfak ve yatak odasında. Etraf dediğim de...

Ben Nesrin'in Abidin hakkında atıp tutuşunu dinler gibi yaparken bir yandan da Serhat'tan gelecek sinyalleri derhal kapmaya hazır bekliyordum. Nesrin'in söyledikleri, 'şeytan görsün yüzünü" diye özetlenebilirdi. Uzun süre beklemem gerekmedi. "Gerçekten," dedi Serhat, "mantıklı bu. Madem kendini bize borçlu hissediyor, yapsın bir kıyak." Güldü.

Nesrin rakıları getirdi. İtiraz ediyordu, ama ikna edilmeyi de istiyordu. Nitekim geceyarısı, "Celâl'i de çağıralım," diye telefona fırlayan o oldu.

Bu durumda Hülya'yı da aramak, Ferda'yla Kemal'i ve Cevat'la Ayla'yı projenin önünde açılan ufuktan haberdar etmek kaçınılmazdı. Aksi gibi, böyle durumlarda en operasyonel davranabilecek adam, Selahattin İstanbul'da değildi. Selma telefonda uykulu uykulu, "Öbürgün gelecek," dedi. Ve uzun süren bir konuşma sonucunda, kızını uyur halde bırakıp bize katılamayacağına karar verdi. Ama yarın sabah mutlaka şirketten aranmayı ve konuştuğumuz her şeyin kendine anlatılmasını ısrarla istedi. Sabah onda Allahın

cezası bir toplantıya girmek zorunda olduğunu, ondan önce mutlaka aramamız gerektiğini de ekledi. Selma'nın programlarına uymak vak'ayı âdiyedendir.

Sabahın dördü olmuştu ve benim durmadan rakı yudumlayarak yutmaya çalıştığım tereddütlerimi bir kenara bırakırsak, tarifsiz bir heyecan içindeydik. Kemal, "Ulan, her şeye katlanırım, duvarları bizzat örmeye bile razıyım ben," diyordu. Ayla, "Bizim şirkette çalışanlara özel indirim var. En az iki tane otomatik çamaşır makinesi kaparız ucuza," diye tekrarlayıp duruyor, zaman zaman da çamaşır makinesine ilâveten buzdolabından, bulaşık makinesinden sözediyordu. Cevat yanından hiç ayırmadığı şık bloknotlarından birini çıkarmış, üzerine planlar çiziktirmeye başlamıştı bile. Cevat mimardır.

Nesrin, Abidin'le tarihî ve şahsî hesabını bir yana bırakıp kollektif iradeye uymuştu; "Haftada bir-iki yerine ayda bir çamaşır yıkamak bile, başlıbaşına, ne kadar iyi olacak, değil mi?" diye seslenerek geldi, elinde meyvelerle. Celâl, "Elektrik, telefon parası falan için kuyrukta bekleme sırası da her birimize en çok altı ayda bir gelir," dedi, bir armut kaptı. Aşırı iyimserlik havasından biraz bunaldım ve Cevat'ın istediği kalemtraşın Suna Can'ın odasında aranması gerektiğinde bu işe talip oldum.

Suna Can'ı uyurken seyretmek en sevdiğim şeylerden biridir. Onu ilk defa, doğumundan birkaç gün sonra görmüştüm. Ekin'i, Selahattin'le Selma'nın kızını, böyle, dünyaya geldiği günlerde karşılamak nasip olmadı. O doğduğunda içerdeydim. Çıkınca da bir süre görüşmemiştik. Zaten eskiden Selo'yla da Selma'yla da bu kadar samimi değildik ki.

Kemal, "O zaman biz her hâlükârda fon oluşturmaya başlayalım," diye konuşuyordu. "Abidin'den hayır çıkmasa da bir başka şekilde olur bence bu iş." Bu sırada ben, işe gitmelerine bir-iki saat kala sanki yarın hep beraber tatile çıkı-

yormuş gibi davranan bu insanların birkaç yıl boyunca ne kadar az biraraya geldiğini düşünüyordum. Birkaç yıl öncesine kadar, birkaç yıl boyunca. Herkesin savrulduğu yerden ötekilerin yanına tıpış tıpış dönüşündeki can acıtıcı sebepleri ziftli siyah duvara çarpmaya, işime gelen ne varsa onları bulmaya çabalıyordum. Hülya, "Kahve isteyen var mı?" deyip ayağa kalktı. Kahve lafı bağlamıyordu. Bu kaçıncı kahveydi. Kemal'in, "Hiç değilse bir saat uyuyalım," uyarısı üzerine dağıldık. Akşama Ayla'larda biraraya gelmek üzere.

Abidin'le konuşma işini henüz kimsenin üzerine yıkamamıştık. En elverişli isim Hülya'ydı, Abidin bir vakit yanıktı Hülya'ya. Ama tam da bu sebeple hiçbirimiz Hülya'ya Abidin'le görüşmesini önermeye cesaret edememiştik. Selahattin, tek tek insanları dünyadan cımbızla çekip, onlarla bir uzay boşluğunda samimiyet kurmayı becerir. Abidin'le temas operasyonunu bu yüzden, bir gün sonra aramıza katılan Selahattin halletti.

Ve halletti. İlk olarak Ayla sordu, "Nasıl yani?" diye; hepimiz başımızla sorunun yerindeliğini onayladık. Çünkü inanamıyorduk. Üstelik Abidin, bizim aklımıza bile gelmeyen yollar göstermiş, kolaylıklar teklif etmişti.

Bizi hâlâ dünyayı değiştirme azmini kaybetmemiş soylu insanlar olarak görüyordu. Aramızdan ve hareketimizden ayrılışının vicdanî faturasını ödeme fırsatı yakaladığına inanıyordu. Bunca yıl zaman zaman her birimizi aramış, temas imkânları kollamıştı. Hiçbirimiz yanaşmamıştık. Abidin anlayamıyordu, onu affetmediğimizi düşünüyordu.

Oysa o zamanında kıyıya çıkmış bir insandı ve biz, ıslak ıslak, kalabalığın arasına karışamıyorduk. Herkesin gözü, üzerimizden süzülen sulardaydı, geçtiğimiz yerlerde bıraktığımız birikintilerden teşhis ediliyorduk - böyle sanıyorduk. Kendimize barınak korunak edinme peşindeydik, vazgeçemiyorduk. Abidin dünyayı barınağımıza taşırdı. Oysa biz

sırtlamış, taşıyamayıp indirmiştik. Selma topuklu ayakkabılarıyla koridorları ezer geçerdi. Kemal diplomatlara kokteyl âdâbı öğretebilirdi. Her akşam derme çatma barınaklarına koşup zırhlarını onardıklarını anlamazdı kimse. Abidin bizi kuşatanların Truva Atı'ydı. Onu içeri alamazdık. Ne teker teker kozalarımızın içinde büzüşüp korkuyla kendi kokumuzu soluyarak yarını beklerken ne dünyaya "peki" deyip "hoşgeldiniz" pankartlarıyla karşılanacağımızı sandığımızda ne de devletin varlığını hissettirmek için yaptığı büyük şehir show'larında polislerin artık üzerimizi aramaya bile gerek görmediğini telâş ve hayret içersinde fark ettiğimizde.

Abidin dünyaya aitti; dünya da ona. Birbirlerinin içindeydiler. Biz, başkalarına sunulmak üzere güzel hayallerin ağır ahşap masalar üzerinde ciltli, kalın yapraklı defterlere yazıldığı, perdeleri çekilmiş bir odada, şaşkın şaşkın, üzeri Latince yazılı bir küreyi inceliyorduk. Dışarı çıkıp geldikçe daha bir şaşkın bakıyorduk küreye. Loş bir köşede örümceklerin sardığı koltuğuna gömülmüş sakallı ihtiyar arasıra acı acı inliyor, "İstemediler," diye mırıldanıyordu.

Kendimizi bu kasvetli odadan dışarı attık atmasına. Bize, "Yine iyi hazırlanmamışsınız, çalışıp gelin," dediler. Ölüleri ve özlemleri sandıklara saklayarak yaklaştığımız dünyalılardan, servis şeflerinden, müdürlerden, taksi şöförlerinden, meyhane müdavimlerinden, köşe yazarlarından, sinema yönetmenlerinden, garsonlardan, bar müzisyenlerinden, büfecilerden, odacılardan, akrabalardan, otobüstekilerden, çocuklardan, görmüş geçirmişlerden işaretler, tüyolar, tavsiyeler, akıllar, fikirler, talimatlar almaya çalıştık. Sonunda geldik penceresinden yalnız pencere gözüken mekâna.

Hayır, Abidin'i içeri alamazdık. O bizi yanıltacaktı. Kanacak ve koyverecektik. Kabuklarını sağda solda bırakmış ıslak kaplumbağalar olarak özlemlerin altında hoyratça ezilecektik.

Abidin başını yıldızlı gökyüzüne kaldırmış, erişilmez menzillere doğru yol alan bir uzay gemisini izler gibi izliyordu bizi. Nereye düşeceği belli olmayan, huzursuz bir göktaşını izlediği aklının ucundan geçmiyordu.

Uzay gemisinin dönüşünü hayranlıkla seyreden kalabalığa gemidekileri tanıdığını belli etmenin keyfini tadacaktı şimdi. Gözünde değerimiz daha da artacaktı. Çünkü sadece ulvî amaçları olan soylu insanlar değil, aynı zamanda ev sahibi olmak isteyen aklıbaşında insanlardık artık.

Abidin bizi sevindirmeyi sevinerek kabul etmişti. Üç gecedir onbir kişi biraradaydık. Abidin'e teker teker teşekkür etme turunu henüz tamamlamamıştık. Serhat, Celâl ve Hülya hâlâ aramamışlardı. Nesrin her şeye rağmen aramıştı. Nesrin gerekliliklere direnmez. Ben iki gün mırın kırın ettikten sonra aradım. "Vay dostum" falan muhabbeti yaptı benimle, ben de her dediğine teşekkürle karşılık verdim. Onun gözünde hâlâ her gece çalışarak sabahlayan bir adam olduğum kesindi. Bu yüzden, meyhane davetini reddetmem zor olmadı.

Eski arkadaşımız solcu müteahhit Abidin'den, bizim için bir apartman yapmasını istemiştik. Madem müteahhit... Ona borcumuzu azar azar ödeyecektik. Madem solcu...

Projemizi Abidin aracılığıyla gerçekleştirebileceğimizi ben akıl ettim, ama projenin fikir babası ben değilim. Ve fikir, evsahibi olalım diye ortaya atılmış değil.

2

Bir pazar günüydü. Akşamüstüne doğru. Börekler yapıp yemiş, kağıt oynamış, sıkılıyorduk. Pazar akşamüstünden daha sıkıcı bir zaman dilimi var mıdır? Yerlere saçılmış gaze-

teler. Bazen biri, "Bakın bakın," diyerek bir saçmalık okuyor. Bunu dinleyip öfkeli öfkeli susuyoruz. Bazen öteki komik bir haberi aktarıyor. Ona da öfkesiz susuyoruz. Bir tuhaf âlemden haberler işte...

Selma kalkıp şöyle dedi: "Kendimi yine boğulacak gibi hissediyorum. Siz?"

O kadar derinden onayladık ki hiç ses çıkmadı.

Serhat kalkıp televizyona yürüdü ve dönüp bana, "Maç kaçtaydı?" diye sordu.

Celâl, yine birtakım meşrubat kutuları, kibritler, kağıtlarla acayip figürler yapıyordu. Suna Can ikide bir gelip Celâl'e 'bu ne, bu ne?' diye soruyordu, Celâl'in figürlerine isimler takıp şahsiyetler eklemek Hülya'ya kalmıştı.

Cevat iç geçirdi.

Nesrin, "Şu maçın sesini açmadan seyredin bari," dedi.

Gazete sayfaları çevrildi, hışırtılar.

Serhat düğmeye bastı, TV açılmadı. Fiş mi çıkmış, ne olmuş diye bakınmaya koyuldu. "Hah," dedim, "dış dünya ile bağlantımız da kesildi. İkinci bir emre kadar kimse yerinden kıpırdamasın."

Ayla bir sigara yerleştirdi dudaklarının arasına. Sıkıntı yerini yavaş yavaş gerilime bırakıyordu. Ayla paketi şaak diye sehpanın üzerine attı.

Serhat fişi taktı, bu sefer de uzaktan kumandayı bulamıyordu.

Sigara paketi o hızla kayıp yere düştü.

Yanılmışım, gerilim sıkıntıyı yerinden edemedi. İkisi birden geçip kuruldular baş köşeye.

Serhat arada sigara da yakmaya kalkıştığı için TV bir türlü açılamamıştı. Maçla ilgisi olmayanlar birden fark ettiler ki, bekledikleri bir şey yok; Serhat'ı izlemeleri anlamsız. Maç sadece Celâl'i, Serhat'ı ve beni kurtarır. Nesrin, "Acaba sinemaya mı gitsek?" diye sordu ortaya.

Selma, "Niye hep böyle oluyor Allahaşkına?" dedi. "Üçümüz beşimiz biraraya gelince hemen ya TV'ye saldırıyoruz ya da sinema diye tutturuyoruz." Arkama yaslandım, "Üçümüz beşimiz değil ki," dedim Selma'ya bakarak, "her dakika cümbür cemaat oturuyoruz. Tabiî şey olur..."

Ayla birden yerinden kalktı, pencerenin pervazına bir yumruk indirerek haykırdı: "Yine mi başladınız be! Yeter artık!" Hepimizin omuzları kıpırdadı; irkildik. "Beraber olmamız mı kabahat?" dedi Ayla, yine yüksekçe bir sesle. "Sıkıntıyı siz yaratıyorsunuz, sonra bir de büyütüyorsunuz. Sıkılmak istemiyorsanız kaldırın kıçınızı!"

Başlarımızı kaldırdık. Alt kattaki herif yine kapıyı açıp gürültü nereden geldi diye etrafı dinledi. Ayla, arkasında pencere, yani simsiyah duvar, elinde külü düşmek üzere olan, hayır düşen sigarası, gözleri çakmak çakmak, nasıl beceriyorsa hepimizin birden gözlerinin ta içine bakmayı becererek...

Neden bilmem, ben önce utandım. Eğer Selma söze girmese ben kendimi birtakım laflar etmek zorunda hissedecektim. "Kaçıp bir yere toplaşıyoruz ve öyle... hareketsiz duruyoruz," dedi Selma. "Böyle... her şey mânâsız geliyor... Korkuyorum ben bazen. Sen korkmuyor musun?"

Ayla'ya soruyordu. Ayla önce, "Niçin korkacakmışım?" dedi meydan okurca. Sonra Selma'ya dönüp sordu: "Herkes tek başına olunca pek mi güzel oluyor?" Cevat'ı göstererek, "Al, işte," dedi. "Bu meselâ. Evde dır dır dır her şeyden yakınıyor. Beş dakika işsiz güçsüz kalınca önce işinden başlıyor, sonra, işte, şu mânâsız, bu mânâsız, falan..." Cevat ofladı. Ayla devam etti: "Tek yaptığı kendini yeyip bitirmek. Bir sabah bir kalkacağım, yanımda artıklarını bulacağım."

Hepimiz biraz sâkinleştik. Kavga etmişlerdi herhalde. Cevat, "Ayla, şimdi ne âlemi var..." diye mırıl mırıl konuşmaya başlayınca, bu defa Cevat'ın suçlu olduğu bir vaziyet var,

diye düşündük. Kimse bir şey demedi, ben hepimizin aynı şeyleri düşündüğünden emindim.

Ayla tam gaz devam ediyordu. Sesini alçaltmış, bu yüzden daha da korkutucu olmuştu: "Hastalık bu, hastalık. Moral bozacak birşeyler bulmazsanız rahat etmiyorsunuz." İki yudum sonra hıçkırmaya da başlardı Allah bilir. Ayla'ya verme bahanesiyle kendine koca bir duble doldurup bunu derhal yarılamış olan Hülya, "Hakikaten..." diye mırıldandı, "mecbur muyuz yani, yabancı bir şehirde parasız pulsuz kalmış yabancılar gibi..." Üstelik Ayla rakı sevmezdi. Dışarıda hava kararıyordu. Cevat, "O kadar da yabancı sayılmayız herhalde artık," diye itiraz edecek oldu, incecik kemik gözlüğünü çıkarıp sehpanın üzerine koyarken. Onu sessiz kalarak devirdik. Ayla'yı deviremediğimiştik; Cevat'a doğru eğilerek, "E, bak kendin söylüyorsun," dedi. "O halde?" Sıkılmıştım. "Suna Can'da Polyanna vardır belki, alın yanınızda taşıyın isterseniz," diye laf attım. Serhat, kızına kitap seçerken ne kadar bilinçli davrandığının unutulmasına alınmıştı; "Suna Can'da Polyanna yok; niçin olsun!" dedi.

Ayla susmuştu. Nesrin, Selma'ya, "Ne oldu Ekin'in okuldaki vaziyetler?" diye sordu. Selma, "Henüz bir şey yok," dedi. "Selahattin çarşamba günü görüşecek gidip." Celâl ilgilendi: "Mevzu ne?" Cevat açıkladı: "Öğretmenle takışmış. Kadının 'yapın-yapmayın' dediği her durumda 'niçin?' diye soruyormuş." Serhat araya girdi: "E, işte, hatırlamıyor musun, Suna Can'da da neler çektik..." Suna Can okula başladığında birkaç ay başlıca konumuz bu olmuştu. Zaten neredeyse doğduğundan beri her haltı soran bir çocuktur, evde aldığı cevaplarla okulda aldıklarının uyuşmazlığından perişan olduydu. Neyse şimdi galiba rol yapmayı öğrendi, bir şekilde götürüyor... İçerden, "Ne olmuş Suna Can'a?" diye

seslendi. Nesrin kaşı gözüyle 'kulağı hep bizde'yi ifade etti. Serhat güldü.

O sırada Ayla yeniden haykırdı: "Yahu bu çocukları düşünün bari. Bu yaşlarından onların da ruhunu karartıyorsunuz!" Ayla ısrarlı, durum ciddi, Serhat talihsizdi. Celâl gibi masanın üzerindeki ıvır zıvırla ya da benim gibi bardakla çakmakla oynayacağına televizyonun düğmesiyle oynamasının bedelini fena ödedi. Ayla tam, bu kafayla ve bu gidişle hayatımızı daha da berbat edeceğimize dair bir şeyler söylüyordu ki, sıkı bir tribün uğultusu ve spikerin sesi duyuldu: "Artık son dakikalar, sayın seyirciler."

İtiraf etmeliyim, aklımdan ilk geçen şuydu: Maçı kaçırdık. Ve ihbar etmeliyim ki, Serhat'ın yüzünde de bunu okudum.

Serhat panik içinde TV'yi derhal yeniden kapadı, böylece maçın kaç kaç olduğunu da öğrenemedik. Hem önceki sakarlığına hem de bu paniğine yolaçan, Serhat'ın "vazife" mefhumundan bir türlü kurtulamayışıydı. Toplumun vaziyeti ve bizim istikbâlimiz üzerine tartışma sorumluluğu yerine maç seyretme sorumsuzluğunu tercih etmiş olmaktan utanmış, bu yüzden eli ayağına dolaşmıştı.

"Son dakikalar, sayın seyirciler!.."

Ayla'nın yerinde olsam bize ne yapacağımı düşünmeye başladım.

Yeterince gaddar değildim. Ne yani, sırf sıkıntıyı onlarla paylaşabiliyorum diye memnun mesut geçinip gitmem mi lâzımdı? Maç seyredince vakit kazasız belâsız geçiyordu; buna bile laf ediyorlardı. Niçin kendime gaddarlık yapayım? Ayrıca kanıksamıştım. Böyle patlamalar sık sık oluyordu. Dün birisi, bugün Ayla, yarın başkası... Bu kadar gazete okumayın ve haber bülteni izlemeyin, durduğunuz yerde kaşınmayın diye onları uyarmaktan dilimde tüy bitmişti; kulak asmıyorlardı ki! Çok şey bekliyorlardı. Çamur

ve çöp yığınları içinde debelenmekten başka ihtimal var sanki... Çamura bastıkça batarsın içine.

Kavgalar, dövüşler, hapisler bittikten sonra, "Peki şimdi ne olacak?" sorusuna cevap aramakla uğraşamamıştık. Başımızı sokacak bir ev, ağzımıza atacak birkaç lokma peşindeydik. Evde müzik dinlemek, sinemalara, tatile gidebilmek istiyorduk. Yeni Başlayanlar İçin Basit Yaşama Kursu'na yazılmıştık, bu bütün vaktimizi kaplıyordu. Belimizi doğrulttuğumuzda da, baktık ki... bütün haksızlıklar yirmidört saat içinde yok olacağa benzemiyordu; onlarla birarada mı yaşayacaktık? Ayla susmuyordu: "Son dakikalar falan değil, daha yıllarca..."

Kapı çalındı.

3

Kemal yalnızdı, Ferda yoktu. Ve Kemal müthiş neşeliydi. Nereden edindiğini kestiremediğimiz enerjisiyle ortamı birden değiştiriverdi. Her şeyden önce, salonun ışığını yaktı. Sonra ortadaki bildik ağırlığı fark etti, konyak istedi. Kemal'in de rakıyla arası iyi değildir. Gidip Ayla'ya sarıldı, onun sırtını sıvazladı, yanaklarını okşadı. Ayla da gevşeyip usul usul ağlamaya koyuldu. Artık televizyonu açabilirdik.

Hayat her an çukurumuzu kazmıyor. Meğer ilk devrenin son dakikalarıymış. Arkama yaslandım, Serhat'la bakıştık. Celâl de sigara yaldızı, portakal kabuğu ve kibritlerle yaptığı acayip şekli bir soda şişesinin ağzına özenle yerleştirip tribünde yerini aldı.

Maç müthiş sıkıcıydı. Gol bir yana, paslar bile usûlen veriliyor, kimse doğru dürüst koşmuyordu. Aramızda bundan yakınırken Ayla gelip Serhat'la benim karşımıza dikildi ve

bıraktığı yerden devam etti: "Sizin kimsenin kıçını kaldırmayışından yakınmaya yüzünüz mü var!"

İşte tam bu sırada Kemal gülümseyerek, "Yahu arkadaşlar," diye atlayıverdi ortaya, "çok içimize kapanıyoruz, e, tabiî... Bu kadar kapanmasak..."

Kulaklarıma inanamadım. Bu terane bir defa daha mı çıkacaktı karşımıza!

Kemal'in yüzüne ayıplayarak bakarken Hülya'yla gözgöze geldik. İkimizin de zaman zaman Kemal'e dert ortaklığı yapmak gibi bir işlevimiz vardır. Belli ki yine âşık olmuştu. "Çözüm yeni insanlar," gibi laflar ediyordu.

Bunu sürdürürse birazdan topluca Hülya'nın hışmına uğrayacaktık. Hülya, aramızda "çözüm yeni insanlar" tezini ilk ortaya atan ve her zamanki gözü kapalılığıyla uygulamaya koyandı. Hülya'yı biraz gözleyen, onda tereddüt duygusunun bulunmadığını sanır. Oysa bütün yaptığı, benliğinin en minik hücrelerine kadar nüfuz etmiş kararsızlık illetinden kurtulabilmek için akıl almaz bir sabırsızlıkla bir an önce davranmaktır. Zamanında bu yüzden başını olmadık belâlara sokmuştur. Aramızda gereksiz yere polise en çok düşmüş olan odur.

Göğsümde 'yeni insanlar'la yakından ilişkili bir sızı hissettim. Bari şu maç bitiyor olmasaydı.

Çözümsüzlüğün batağından kolumu bir an çekip kurtardım ve elimi ensemde dolaştırmaya başladım. Tüymek en hayırlısıydı ama şu anda olmazdı. Üstelik ucunda yalnız kalmak vardı.

Batakta debelenirken bir mucize oldu. Kemal ayağa kalktı, "Beni dinleyin," dedi ve o günden sonraki ortak hayatımızın merkezî konusunu karşımızda yavaş yavaş beliren bir heykel gibi şekillendirdi: Sâkin, huzurlu yaşayabileceğimiz bir adacığımız olursa, müzmin gerilimlerimiz azalırdı. Adacığımızı bir üs gibi kullanıp, orada toplayacağımız güç-

le dünyaya ve yeni insanlara daha sakınmasız açılabilirdik. İlle içe kapanmayı isteyen de adacıkta güvenlikte olabilirdi.

4

Celâl'in elinde dürbün, benim elimde not defterimiz, ayaklarımızın dibine saçılmış sıhhî tesisatçı âletlerimiz, lüks işyerlerinin bulunduğu bir hanın damına tünemiştik. Otomobil kaçakçılığından yolunu bulan bir parti il başkanının bürosunu gözetliyorduk. Hemen yandaki binadaydı, durduğumuz terasın hizasında. Celâl, "O geçen günkü galerici geldi yine," dedi. "Çıkıyorlar beraber." Dürbünü indirdi. Toparlanırken, ona Kemal'in "üs" teorisini hatırlattım. Güldük. "Bunu kasdetmemişti herhalde," dedim. Celâl, "Valla ben dinlemem," dedi, "biz böyle anladık deriz."

5

Kemal tipik bir kıyı kaptanıydı. Limanda durmayı sevmez, her zaman seyir halinde bulunmayı isterdi; ancak karadan fazla uzaklaşmadan. Keşfe düşkündü. Ama keşifleri, onları bize ilettiğinde anlam kazanıyordu. Eve ilginç oyuncaklar, yeni yeni mutfak cihazları, şaşırtıcı duvar süsleri getirmek için durmadan seyahat eden bir uçarı evlât gibiydi. Gördükleri, buldukları, dokundukları, kokladıkları, ancak onları eve getirdiğinde maddeye ve ruha kavuşuyordu. Topluca resmedildiğimiz bir tablodan çıkıp çıkıp uzaklaşıyor, arkasında bıraktığı boşluğu, türlü renklerin arasında anlamsız duran beyaz insan silüetini beraberinde taşıyarak dolaşıyor, hemen dönüp yerini alıyor ve silüeti ortadan kaldırıyordu. Kemal dolaşmayı ve keşfi seviyordu, ama asıl, dönüp yerini

almayı seviyordu. Bu yüzden -ilk bakışta tuhaf görünüyor, ama- aramızda en iyi anlaştığı insan Ayla'ydı. Ayla bütün vaktini tablonun tozunu almakla, solan renkleri tazelemekle geçirirdi. Ayla, topluca yeraldığımız tablonun Toplumsal Mücadeleler Müzesi'nin bir köşesinde sergilenmekte olduğuna inanıyordu ve bu müzenin gönüllü muhafızıydı. Sakatlıklardan dökülen, formaları yıpranmış, emektar bir takımın müşfik malzemecisiydi. Herhangi birimize yöneldiği takdirde karşısına dikilmeyeceği tehdit yoktu. Affetmediğiyse, takımın âhengini bozma teşebbüsleriydi.

Kemal'in tabloya yeni bir çerçeve yapma önerisine en candan destek Ayla'dan geldi. Ayla, Kemal'in zaman zaman uzaklaşmasından, yabancı bahçelerde dolaşıp olmadık meyveler toplamasından rahatsız değildi. Aksine, onun her dönüşü, döndüğü yerin kalıcılığını, vazgeçilmezliğini pekiştiriyordu, Ayla'ya göre. Ayla Kemal'e sadece zaman zaman Ferda'yı üzdüğü için kızardı. Yine de önceliği, ikisinin birden bizimle olmasına, kalmasına tanır, birbirlerine ne yaptıklarını aslî saymazdı.

Yoksa Ferda ile Kemal, ayrılmaları ikisinden birini bizden de uzağa savuracağı için mi hâlâ beraber yaşıyordu?

6

Gece Hülya ile beraber çıktık. Kaldırımlara saçılmış irili ufaklı naylon torbalar, buruşturulmuş sigara paketleri, plastik şişeler, madenî meşrubat kutuları, yırtık Kazı-Kazan kuponları arasında yürürken, "Aşk nelere kâdir," dedim. "Şu Kemal'e bak." Hülya, "Aynen bunu düşünüyordum," diye cevapladı, koluma girdi.

Biz Hülya ile zaman zaman gider yatarız. Ötekiler bilmez. Sadece, bizim birarada oluşumuz hiç garipsenmez. Gidip

yattık. Yine hiç konuşmadan. Ben, giyinmek istemediğim için yorganın altında takırdarken üzerinde bir tişörtle mutfağa gitme cesareti göstermiş Hülya karşımda lıkır lıkır su içiyordu. "İçimden aptalca gülmek geliyor. Bu saatten sonra biz de birbirimize âşık oluyor değiliz herhalde," dedi. "Saçmalama," deme gereğini duymadım, bunu tahmin ederdi zaten. Bardakta kalan su damlacıklarını bana doğru savurdu. Kafamı da yorganın altına soktum.

Hülya'nın sürahiyi buzdolabına geri koyarken, tuvalete girerken çıkardığı tıkırtıları duyabiliyordum. Sonra sesini duydum: "Bu toplumun içinde başka türlü bir hayat yaratmak, toplumu dönüştürmeye çalışmak falan imkânsız olabilir, zaten bizim siyaset yapacak şeyimiz yok artık, ama kendimize kendi istediğimiz gibi yaşayabileceğimiz, yani olduğu kadar, hiç değilse biraz, bir adacık... hakikaten, niçin imkânsız olsun?" Sesi uzaktan ve boğuk geliyordu, birden yakınlaştı ve berraklaştı: "Tamamen imkânsız olmayabilir, öyle değil mi!" Yorganı başımdan çekmiş, gözlerini gözlerime dikmişti.

Yanıma uzandı, başını omzuma koydu, ona sarıldım. "Nasıl da heveslendik çocuk gibi," diyecektim, "Gaza geliyoruz," dedim.

Ve pişman oldum. Anî bir hareketle doğruldu, "Ya ne bok yiyelim!" diye bağırdı. Allahtan benim oturduğum apartmanda Nesrin'lerin apartmanındaki herif gibi her an uyanık meraklı komşular yoktu. Bunun yerine, çöplerini binanın önüne boca ediveren, televizyonlarının sesini sonuna kadar açan ve yukarıdaki cânım terası dev mavi naylonlar giymiş hortlakların dolaştığı lânetli bir ambara çeviren insanlar vardı. Ama haklarını teslim edeyim, girene çıkana asla karışmazlar, üstelik bana her vakit selâm verirlerdi. Yine de şu anda herhangi birinin kapısını çalıp bu gecelik onlarda kalmayı isteyemezdim herhalde. Dolayısıyla şu soruya cevap

vermek zorundaydım: "Gündüz insan gece kurt olamaz mıyız?" Ve şu soruya: "Zaten öyle değil miyiz?" Şuna da: "Bari kurt olduğumuzda daha bir kendimize göre olabiliriz belki, ha?" Ve: "Hiç değilse gündelik hayatımızı kararlan küçük pisliklerden kurtulamaz mıyız böylece?" Mevzu ağırlaşmıştı. Kıpırdandığımı görünce Hülya, "Bir seferlik de bir işe olumlu tarafından bakmaya söz verirsen gidip sigara ve tabla getiririm," dedi. O anda bir sigara için her şeyi yapardım. Yine de sadece, "Çalışırım," dedim umursamıyormuş gibi. Çünkü o anda bir sigara için Hülya'nın da her şeyi yapacağından emindim.

İçerde ışığı yakmamıştı. Aranıyordu. Tıkırtılar. "Donduuum," diye koşarak geldi. Gülüyordu. Güzelleşmişti.

Ve bir fark ettim ki, ben de gülüyorum.

7

Dolayısıyla, Kemal'in ortaya attığı, şu 'adacık' denen şeyin pekâlâ bir 'binacık' olabileceğini ve böyle bir mekâna Abidin aracılığıyla kavuşabileceğimizi benim akıl etmem o kadar da garip değil.

İçim fazlasıyla rahattı. "Hayatta iyi bir şey olamaz" hissini son terk eden ben olmuştum. Üstelik Hülya'nın ısrarıyla. En istikrarlı bunalımcı makamını kaybetmemiştim. İçim rahattı.

O rahatlığın üstüne, kedi çantamı devirip, hiç beklemediğim bir anda karşımda beliren mehtap yüzümü okşayınca, apartman-inşaat-Abidin... düşünce zinciri vahiy gibi...

Aslında orada oturmuş biramı içerken o geceyi nasıl geçireceğimi sorun ediyordum. O sırada, ne rahatlığı!..

Bir aşka tutunursam gazeteleri görmeye bile katlanabile-

ceğimi keşfeder etmez âşık olmuştum. Aşk Zaman'ın içinde, Zaman'a ait sanmıştım. Hayata teslim oldun mu hayatın kayar, ama Zaman'a teslim olmak diye bir mesele yoktur. Zaman'a ait olmayı becerirsen hayat sana koymaz. Zırhımı çıkardım, saçımı bile taradım, müstereddit ama düzenli adımlarla dünyaya ayak bastım. Bir tamlık, tamamlık hissiyle.

İçinden, elimde silah, peşimde polis geçtiğim âlemde taşırdım bu hissi. Gururlu, haklı ve hızlıydım. Varlığım, en küçük hareketinde dahi, bir ilâhî adalet misyonunun ete kemiğe bürünmesinden ibaretti. Yüreğimde tanrı aşkı... - yoksa bizimki tanrı değil miydi? Neyse, herhâlükârda tamdı.

Kıyametten bu yanaysa tamamen unutmuştum. Yoksunluğu teşhis bile edememiştim. Aşk, loş ve metruk bölgelerinde patlayan hortumların meskûn mahallerini de yerle bir ettiği hayatımı birden kaplamış, buzul çağına son vermişti. Tamlık, uzaktan gösterilip beni kendine koşturmadan, birden doğmuştu. Bu da bir ilâhî emirdir, deyip baş eğdim.

Bunun, daha önceki başaşağı gidişlerimi birer pazar gezmesi gibi bırakan, uzun ve ıztıraplı bir serbest düşüşün başlangıcı olacağını nasıl bilebilirdim? Karamsarlığım tedbirli olmamı sağlasaydı o gece orada oturmuş o birayı içiyor da olmazdım. Ve muhtemelen, gerçekleşmesinden azıcık da ürktüğüm o projeyi yürürlüğe koyma yolu bulup, üstelik bir de bunu arkadaşlarıma anlatmazdım.

Tedbir medbir tamam da, şu da gerçek ki, Hülya'ya, "gaza geliyoruz" demem boşuna değildi. Hayatımızdaki temel eksiklerden biri giderilmiş, bir ortak amaç belirmişti... arkadaşlarımla...

Bıraksalar heveslenecektim resmen. Ama başımın üzerinde toplanmaya başlayan yeni yeni tereddüt bulutlarını da

görmezden gelemiyordum:

Kemal, gündelik küçük parazitlerden kurtulabileceğimiz adacık fikrini ortaya attığında herkes kendini bunun son derece gündelik-pratik bir öneri olduğuna inandırmaya çalışmıştı. Daha doğrusu, her birimiz, ötekileri buna inandırmak istemişti. Boyumuzu posumuzu ve Abidin'in ustalarının bizim için inşa edeceği binanın boyutlarını aşacak amaçların ortaya atılmaması âdetâ yazılı olmayan anayasamızın ilk maddesiydi. Cevat arayıp, "Akşama bize gelin, lüfer de alıyorum," diyene kadar.

Bu işte lüferin bile kabahati var. Çünkü çok güzeldi. Abidin iki ay içinde inşaata başlanabileceğini söylemişti, elinde bize önerebileceği araziler vardı, şu andaki maaşlarımızla ödeyebileceğimiz taksitlere razıydı, Kemal başkasına âşıktı, buna rağmen Ferda'nın hali iyiydi, Suna Can gitar dersi almaya başlamıştı ve hocası çok yetenekli olduğunu söylüyordu, Nesrin yakına yakına hepimizi bıktırdığı işyeri sorunları hakkında, omuz silkerek, "Onlar benim için aslî konular değil ki," diyordu, Hülya tedavisinin imkânsız olduğunu yeni öğrenmiş ağır hasta ifadesinden sıyrılmıştı ve görünüşe bakılırsa bu gecenin gerikalanını beraber geçirmeyi ikimiz de istiyorduk. Yıllardır bu kadar kısa aralıkla iki kere beraber uyumamıştık.

Hiçbir anayasa maddesi sonsuza kadar yürürlükte kalamaz. Cevat, "Arkadaşlar," dedi, "kimbilir, belki de özlediğimiz ilişkiler biçimi, yaşanan mekân ve çevreyle ilişki, birbirimizle, çocuklarla ilişkiler bakımından yeniden geleceğe yönelik yapıcı olabiliriz." Cevat soğuk, ukalâ ve can sıkıcı bir tip değildir; kendine özgü bir kitabîliği vardır. "Ayla ile birkaç kez tartıştık," diye devam etti. "Ben ortakça yaşayacağımız yerimize geçtiğimizde hayatımızda bugün varolmayan bir dizi olumlu unsurun ve ilişki biçiminin var edilebi-

leceği konusunda iyimserim." Ayla da, "Bir yapalım, geçelim bakalım hele," diyormuş. Çatalıma bir tomar salatayı dolayıp yağlarını akıtmamaya çabalayarak ağzıma attım. Demek tek tehlike adacığın harekât üssüne dönüşmesi ihtimali değildi. (Apartmanı harekât üssüne çeviren de Celâl'le ben olduk ya, neyse.) "Biraz daha salata yapayım mı?" diye sorup cevap beklemeden kocaman tabağı kaptığım gibi mutfağın yolunu tuttum.

Döndüğümde elbette hepsi yüzüme bakıyorlar ve muzip muzip gülümsüyorlardı. Evet, artık ortada devrim diye nitelenebilecek bir değişim vardı. Karşılaşmayı bekledikleri kötümserlik tezahürlerimden korunabilmek için önceden kendilerine kötümserlik aşısı yapmıyorlar ya da dünyada herhangi bir rezalet yokmuş gibi davranmıyorlar ve beni azarlamıyorlardı. Bu yüzden, "Ama millet..." diye lafa başladığımda kadehleriyle kadehime dokunup, "hadi bakalım, hadi hadi" yaptılar.

Bir ara kulağıma çalındı, Cevat, "Bir bahçe çiziyorum," diye anlatıyordu. "Hava elverişli olduğu zaman çocukların altında ders çalışıp oyun da oynayabilecekleri bir kameryc veya çardak olacak. Ama zemini beton olmayacak. Çocukların ayağı toprağa ve çimene basacak." Bahçede bizim için ayrı ayrı yemek masaları olacaktı. Birer kişilik. İstersek ayrı ayrı, istersek birleştirip hep beraber yiyeceğimiz...

Hülya'ya baktım, hiç de endişeli gözükmüyordu.

Bizim de ayağımız toprak ve çimene basacaktı!

8

Serhat dönüp Cevat'a, "Şu anda sizin büroda senin için önemli olan, bitirmeyi çok istediğin iş var mı?" diye sordu. Cevat, "Yok, kıytırık bir işhanıyla birkaç dükkân dekoras-

yonu var," diye cevap verdi.

Serhat, "O zaman, muhterem arkadaşlaar..." diyerek ayaga kalktı ve elindeki su bardağını kaldırarak konuştu: "İşte size mantıklı bir öneri."

Söyledikleri gerçekten isabetliydi (aksi pek görülmemiştir; Serhat zihninde imal ettiği okları müthiş bir isabetle adamın kalbine saplayarak, mantıken herkesi öldürebilir): Abidin'in ustalarının yapacağı binamızda muhtemelen yine tavanlar eğri büğrü, tabanlar yanlış eğimli olacak, lavabolar, küvetler, pencereler doğru dürüst takılmayacak, kapılar düzgün açılıp kapanmayacak, musluklar iki günde bozulacaktı. İnşaata bizzat mukayyet olmak zorundaydık. Bu işi de aramızdaki mimarın yapmasından doğal ne olabilirdi.

Serhat'a göre Celâl part-time abuk subuk işler yapmayı bırakıp bir süre için bir reklam ajansına girecek, adam gibi para kazanacaktı. Müthiş masrafsız bir herif olduğu ve babasından kalma bir evde oturup kira da vermediği için ortaya epeyce para atabilecekti. Bunun üzerine biz de bir şeyler katacak ve Cevat'ın işi bırakmasını sağlayacaktık. Ayla'nın maaşı da fena değildi... Böylece Cevat inşaatın başına geçecekti.

Geçti. Toplandığımız bir akşam -zaten neredeyse her akşam toplanıyorduk- şunları söyledi uzaklara baka baka: "İçinde karşı olduğum veya zararlı bulduğum, en azından onaylamadığım ilişkilerin yeniden üretileceği mekânlar oluşturuyorum ben. Tasarımından, gerçekleştirilmesinden haklıca bir gurur duyumsadığım yapılar bile bu anlamda, bana, değerlerime aykırılıktan uzak değil. Mesleğim, tutkumu kullanarak bana ihanet ediyor. Şimdi, ilk defa, benliğim beynimle barışık çalışacağım." O, kelimelere taşıyıp taşıyamayacakları şüpheli anlamlar yükleyerek, ferahlamış, iyimser konuştukça, ben de çıkabilecek aksilikleri düzineler ha-

linde toplayıp demet yapmaktan vazgeçmiştim.

Gerçi Celâl'e sandığımız kadar büyük para vermediler, ama yine de idare edebiliyorduk. Ben de sağdan soldan ek işler almaya başlamıştım. Hülya neredeyse bütün maaşını getirip atıyordu ortaya. Ay sonlarına doğru benden geçiniyordu.

İşin mimarlık faslının bütünüyle Cevat'a bırakılması önerisine Ferda, "Bu işbölümünü kendi aramızda da mutlaklaştırmak olmuyor mu?" diye itiraz etmişti. Bunun bir tartışma başlatması ihtimalini Celâl, "Sıçtırtmayın şimdi işbölümünüze!" diyerek önlemişti.

9

Hava kapalı, odam loştu. Apartman için para bulacağız diye yapmadığım abuk subuk iş kalmamıştı. İki gün iki gecedir, zaman zaman dışarıdan iş yaptığım ajansın bir reklamını halletmeye çalışmıştım. Halledememiştim de üstelik. Bilgisayardan nefret ediyordum. İçki içip mayışmak istemiyordum. Öğle vakti uyuyacak halim yoktu. Televizyonda saçma sapan şeyler izlemekten bıkmıştım. Okumak istemiyordum. Daha önümde koca bir cumartesi günü vardı.

Aslında, niçin huzurlu değildim? Bütün hayatı kendisine tâbi kılabileceğim bir vazife bulmuştum; tam bana göre bir durum.

Bilgisayarı açtım, oyunumu buldum. Ekranda beliren kocaman *"Impossible Mission"* yazısını görünce beni bir gülme aldı. Kalkıp Celâl'i aradım.

İş kaçırmayalım diye onun ve benim evlerimize telesekreter koymuştuk. "Bugün akşama kadar stüdyodayım. Ajanstan arayın" notuyla karşılaştım. Dönüp çayı ısıttım. Tuvalete girdim. Oradayken, aslında sabahtan beri telefo-

nun çalmasını beklediğimi fark edip içimden kendime küfürler yağdırmaya başladım.

Ders almasını da bilmiyordum; bu ne aymazlık, bu ne şaşkınlık! Minare hoparlörlerinden bile günde beş vakit, "Geçti oğlum, buyur namaza," diye bağırıyorlar, soğuk su satan çocuklar boyuna bardakları bana doğru uzatıyorlar, ben akıllanmıyorum! E, tabiî, iki saat önce olduğu gibi, telefon hakikaten çalıyor, elim ayağıma dolanıyor, ahizeyi titreye titreye kaldırıyorum... ve karşıma -sevgili yerine!- o ajansın müşteri temsilcisi kız çıkıp, "O 'deney'i 'deneme' yapalım," diyor! Ne deneyi, ne denemesi! Aşkımız bir deney miydi! "'Deney' fazla şey kaçtı. Yani başlık şu şekilde oluyor: 'Yeniyi isteyen denemeyi göze alır'. Tamam mı?" Güçlükle, "Yaa," diye mırıldanıyorum: "...deney..." "Yok, yok!" Kız telâşlanıyor: "'Deney' değil! 'Deneme' olacak dedim ya!" Ne fark eder: ikisi de fiyaskoyla sonuçlanmadı mı? Hem kobay açısından, zaten ne fark eder? Beni rahat bırakmasını sağlayacak sihirli sözü söylüyorum: "Tamam. Not aldım." Vaziyetin normal, asayişin berkemâl olduğunu ispat için de sululuk yapıyorum: "'Buyrun buradan yakın' desek daha iyi olmaz mıydı?" Kız, sorumluluk ve görev sahibi genç kadın gülüşünün ardına "görüşeceğimiz" duyurusunu ve "kendime iyi bakmam" tâlimâtını ekliyor, kapatıyor. Ahizeyi, sevgilinin kafasına atamayacağım için, yerine koyuyorum. Sigara yakıp, telefonu yaksam mı, tuz buz mu etsem, kedilere mi versem diye düşünmeye koyuluyorum.

Celâl'i buldum. "Sıkılıyorsan gel, film çekimleri var, sonra takılırız," dedi. Kendimi dışarı nasıl attığımı gören, Isabelle Adjani'yle buluşmaya gittiğimi sanabilirdi.

10

Bangır bangır rock. İyi geldi. Aykırı-ayrıksı kadın. Saçlarını oradan oraya atıyor. Vahşi. Oğlanı yakasından tutup çekiyor.

Spotların arkasındaki bir bankta oturuyorum. Yanımda ortayaşlı bir kadın ve bir küçük kız. Kadın ille de benimle konuşmak istiyor. Ufaklıkla kırıştırayım dedim, çok sevimsiz bir velet, vazgeçtim. Kadın, "Siz ne düşünüyorsunuz, dolar mı borsa mı?" diye sordu. Bu işlerden anlamadığıma onu ikna edemedim. Aykırı kadın çılgın dansını beceriksizce hareketlerle sürdürüyordu. Dar ve kısa eteği tuhaf bir şekilde kıçında toplanıyordu. Düzelttiler. Kız dizlerini kırmadan eğilip birden kalkarak saçlarını geriye atacaktı. Arkası kameraya dönük. Eğildi, donu gözüktü yine. Yanımdaki kadın derhal kızının ne kadar yorulduğunu anlatmaya başladı. Şekiller ve örneklerle. Geceleri eve ölü gibi gelip kendini yatağa zor atıyormuş. Yeni çekim. Kızın yine donu gözüktü. Hiç gece hayatı yokmuş. Dönüp kadının yüzüne baktım ilk defa. Bunu, "Ya bu velet ne oluyor?" sorusu olarak algılayıp, aykırı kadının ilk evliliğindeki talihsizliklerden sözetmeye koyuldu. Kocası kendinden çok yaşlıymış. Yeni plana geçildi. Kızın bluzunun göğsü memelerini kararınca gösterecek şekilde açıldı. Vizörden bakıldı. Kadın, bunca çalışmanın meyvesi olarak nihayet geçen yıl bir yazlık alabildiklerini anlattı. Bilmemne sitesinde. Kızın 'aykırı kadın'dan sonra bir çekimi daha varmış, bitince yazlığa gideceklermiş. Ufaklık, ışıkçı çocuklardan birinin kasketini tutmuş, "Bundan benim de var," diyordu. Parmaklarıyla "iki" yapıp oğlanın burnuna dayadı: "Hem de iki tane. Biri pembe biri yeşil." Kadın, "Gözde, gel kızım, abilerin işi var," diyerek ufaklığı zaptetmeye çalıştı. Velet oralı olmadı. Spotlar yine yandı.

Çıkarken Celâl'e, "Kaç para alır bu kızlar?" diye sordum. "Hayrola?" dedi. Açıkladım: "Yani ne kadar çalışınca yazlık ev alabilir?" Celâl önden yürüyordu. Durup döndü: "Yazlık mı almış? Kendi mi almış?" Dedim ki: "Millet çabucak beceriyor bu işleri. Bu kız daha kaç yaşında! Bir de bize bak..." Celâl güldü, benimle alay ediyordu: "O kimin metresi, sen biliyor musun?"

Günün gerikalanını, beni terk eden ve asla aramayan sevgiliye hak vermekle geçirdim. Buyrun buradan yakın!

11

Tasarruf tedbirlerinden en fazla muzdarip olanlar çocuklardı. Selo'yla Selma, Ekin'e taleplerini aylık çizelgelere tâbi kılmasını öğretmeye koyuldular, Suna Can da hediyeli yumurta çukulatalara ve renk renk kazaklara bir süre için veda etmek zorunda kaldı. Selahattin sık sık iki veledi karşısına alıp, pek güzel bir yarın için bugün sıkıntılara katlanmanın doğruluğu ve erdemi üzerine konuşmalar yapıyordu. Çocuklar genellikle uyumlu davrandılar. Selahattin'in konuşmaları televizyondaki birtakım dizilerle çakışmadığı zamanlarda maraza çıkarmadılar. Selâhattin'in "lüks madde" ilân ettiğimiz şeylerle ikisini de zaman zaman el altından beslediğini ayrıca belirtmeliyim tabiî.

Cevat gece gündüz inşaattaydı. Kaba inşaatın bir aşamasında, işçilerin kaldığı bölmenin yanında kendine bir yer düzenleyip bazen orada yatıp kalkmaya bile başladı.

Bu sırada aldığı, sıcak hava üfleyen küçük cihazı inşaat bittiğinde işçilerden birine verecekti, unuttu; onu sonra, "faaliyetler"imizden birinde Celâl'le ben kullandık. Dinle-

me cihazı yerleştireceğimiz bir büronun termostatını bu âleti kullanarak bozup tamirci ayağına girmiştik oraya.

Abidin'le ilişkiden Selo'yu sorumlu kılmıştık. Bazen onunla gidip içiyor, oturuyordu.

Bizler haftada birkaç kere muhakkak uğruyorduk inşaata. Bina ortaya çıkmaya başladığında Cevat'ın mimar olarak gözümdeki değeri arttı. Daha önce, benim arkadaşım olduğu için sahici mimar değilmiş gibi geliyordu. Oysa yaptığı pek güzel işler vardır. Yıllardır içimizi kemiren özlemler Cevat'ın zihninden süzülüp binamızın harcına karışıyordu. Binanın yumuşak olabilecek bütün hatları yumuşaktı. Sıva mükemmel, pencereler büyük, merdiven sahanlığı aydınlık, basamak aralıkları düzgün, yaşlandığımızda bile rahat çıkabileceğimiz şekildeydi. Evet, iş sıvaya, merdivenlere kadar gelmişti. Yaşlanmaya da gelecek mi, bilmiyorum.

Doğramalarla ilgili olarak küçük bir kriz yaşadık. Cevat, Abidin'in marangozlarındaki tahtaların feci olduğunu, iki sene içinde şişeceklerini söylüyordu. Gidip kendi başımıza başka bir yerden doğrama almamız sözkonusu olamazdı. Elimizde para yoktu. Abidin'i ikna etmemiz gerekiyordu.

Bu sefer hiç tartışmadık. Hülya ile birlikte, tam bir vazife bilinciyle, Abidin'i aradık ve onunla buluştuk. Bizi kapitone duvarlı, klasik mobilyalı bir ocakbaşına götürdü.

Hayatın bütün acılarını tatmış ve aşmışça gülümseyen, nasıl insanlar olduğumuzu, ne yeyip içeceğimizi, nasıl oturup kalkacağımızı bir bakışta tahmin ettiklerini sandığım kalın bıyıklı garsonlarca buyur edildik. Girer girmez karşı duvardan suratımıza ağlamaklı ağlamaklı bakan yoksul köylü çocuğuyla dev boyutlardaki kalpaklı Mustafa Kemal resimlerinin dibine oturduk. Abidin herkesle selâmlaştı. Abidin bize karısının, çocuklarının fotoğraflarını gösterdi iç cebinden çıkarıp. Abidin okulun arka sokağında faşistlerce

kıstırıldığımız gün benim gözüpekliğim sayesinde nasıl kurtulduğumuzu birkaç defa anlattı. Oysa en öndeki herifi bir vuruşta deviren kendisiydi. Abidin dostluğun yerini hiçbir şeyin tutmadığını anlattı. Abidin Hülya'nın gözlerinin içine hâlâ bakamıyordu. Abidin sosyal demokrat olarak politika yapacaktı, henüz karar verememişti. Abidin bana danışmak, "görüşümü almak" istiyordu. Abidin yine bir gün okulu faşistler işgal ettiğinde... Garson koskoca bir meyve tabağını masamıza koydu, karşı masadaki dört adam Abidin'e ve bize kadeh kaldırdı. JBL kolonlardan Arif Sağ'ın sazı duyuluyordu. Abidin bizim bu ev işine kalkışmakla gösterdiğimiz gerçekçilikten pek memnundu.

Gecenin sonunu hayırlı bir şekilde getirebileceğimden emindim. Hülya'dan çekiniyordum. Ama o da görev bilincinin ışığıyla pırıl pırıl, bir sabır ve anlayış tanrıçasıydı. Hülya'ya sevgiyle bakarken Abidin'e yakalandım. Mercedes'iyle bizi bırakacağında ayrı ayrı evlere gidecek olmamız karşısında âdetâ şok geçirdi. Abidin'in tarihî kahramanı bendim, baş kadın oyuncusu da Hülya. Önce Hülya'yı bıraktık. Seke seke uzaklaştı. Genç gibiydi. Abidin onu benden başkasına lâyık görebilir miydi? (Ya ben?) Benim evimin önünde, Abidin arabadan inip beni kucakladı. Bu ev işine kalkışmakla gösterdiğimiz gerçekçilikten Abidin özellikle Hülya ile benim adıma memnundu.

Doğrama işi tamamdı. Bir yandan utanıyor, bir yandan da o kadar utanmama gerek olmadığını düşünüyordum. Onu mutlu ettiğimiz bile söylenebilirdi.

Hülya'yı arayıp vicdan azabı çekmemin gerekip gerekmediğini sordum. "Saçmalama, uyu, saat kaç oldu," dedi. Saçmalayan oydu, çünkü ikimizin de olağan uyku zamanına en az bir-iki saat vardı. Bunu belirttim. "Yine felâket bulutları topluyorsun üstümüze!" diye bağırdı bana. "Kendine

rahat vermeyeceksen bari bana ver! Yarın sabah nasıl olsa vicdan azabı çekecek yeni bir halt bulursun!" Alttan almaya çalıştım: "Yani artık bu kadarı... onu kullanmış gibi olmuyor muyuz, Hülya'cığım..." Hülya Abidin'i konu etmiyordu. Beni azarlayıp durdu. Sonunda ben de patladım. "Ben de bıktım," dedim. "Ruhumu rahatsız eden bir şeyi görmezden mi geleyim? Ne bekliyorsunuz? Beni anlamaya çalışacağınıza..." Bu söz yangına benzin döktü. Hülya benim hep anlaşılmayı beklediğimi, vicdan sorunlarını kendime özgü sandığımı, müthiş benmerkezci ve hattâ bencil olduğumu, benimle olumlu hiçbir halt yenemeyeceğini kafama indirdiği çekiçler eşliğinde ifade etti. Ben de kendisinin en az benim kadar benmerkezci olduğunu, hayatta en çok destek beklediğim insanken bana kolayca hoyratlık yapabildiğini, ondan vazgeçemeyeceğimi bildiğinden sorumsuzluk ettiğini...

İkinci bir telefon daha ettim ilkini kapadıktan onbeş dakika sonra. "Birbirimizi yemeyelim," dedim, "şu kadarcık kuvvete ihtiyacımız var." Hülya en çok, onu başkalarının yanına katarak "siz" diye hitap edişime bozulmuştu elbette. Hakikaten, yapılacak eşeklik değildi. Yine tersledi ve kapattık.

O bina da tamamlanmaz, bir bok da olmazdı. Zaten çok alçaltıcı bir durumda hissediyordum kendimi. İşte yine kafamın içinde 'sevgiliyle konuşmalar'a başlayacak ve battıkça batacaktım. Tamam, Hülya bana dediklerinde haklı olabilirdi, ama benim de kalbim vardı. Hayır! Şu anda kendimle dalga geçmeyeceğim işte! Siz durmadan dalga geçiyor musunuz kendinizle? Işığı yakmadan dönüp dolaştım, sigaralar sigaralar içtim. Sabahı bulsam, gerisi biraz daha kolay olacaktı. Cevat'ı arayıp, "Doğrama işi tamam," diyecektim.

12

Yapılacak bir sürü tatsız iş varken şirkette bilgisayarlarla ilgili arıza çıktı. Telefon telefon üzerine, bir o makineye koş bir buna... "Ne var yahu!" diye açtığım bir telefonda karşımda Ferda'yı buldum. Biraz konuşmak istiyordu. Elbette, tabiî, dedim. "Konuşmak" deyince, büyük ihtimal, konu gönül meseleleriyle ilgiliydi. Kemal'in çiçekler açmış halini de bildiğimize göre... Ferda'yla zaman zaman öyle samimi sohbetlerimiz olur. Çünkü Kemal yılda birkaç mevsim çiçek açar. Ama bu sefer ben bu haldeyken ne hayrım dokunacaktı Ferda'ya? Akşama kadar bilgisayarları falan unutup bu işin altından nasıl kalkacağımı düşündüm. Düşündüm dediysem, dert ettim yani.

Ferda Kemal'den hiç sözetmedi. Konu başkaydı. Selma, çalıştığı ilaç firmasında bölüm müdürlüğü mü nedir bir makama gelmişti ve Ferda'yı o şirkete alabileceğini söylemişti. Ferda'nın şimdiki işine göre maaş neredeyse iki, yıllık izin süresi birbuçuk misliydi, ikramiye vardı, çalışma ortamı, laboratuar koşulları çok daha iyiydi, zaman zaman Almanya'ya kursa göndereceklerdi... Ferda kimya mühendisiydi ve, "Ben kimyayı sevdiğim için bu haltı okudum, okuduğuma göre de bu işi yapacağım," diyerek yıllar boyu birtakım ucûbe firmalarda çok düşük paralara, çok kötü koşullarda çalışmıştı. Kemal'in şimdi bir kamuoyu araştırma şirketinde bol para kazanıyor oluşu aralarında bir eşitsizlik yaratıyordu. "Kendimi ona muhtaçmışım gibi hissediyorum," demişti bir defasında.

O halde şimdi, câzip bir teklif aldığında, tereddüt edecek ne vardı? Teklif çok câzipti ve üstelik bir arkadaşından geliyordu.

Sorun buradaydı. Ferda, "İş ortamı bir başka," diye konuşuyordu. Sâkin sâkin. "Selma benim kaç senelik arkada-

şım. Biliyorsun, hastalandığında Ekin'e ben baktım, neredeyse bir sene. Selma benim için değerlidir." Bu sözlerin arkasından ne geleceğini tahmin ettiğimden, ağzımı açmadan yemeğimi tıkınıyordum. Bari problemin içine tam yuvarlandığımda düşüneyim nasıl çıkacağımı. Ferda, her zamanki gibi, önündeki tabakta duran yemeğe seyirlik tablo muamelesi yaparak sürdürüyordu konuşmasını: "İş ortamı farklı oluyor. Orası da büyük şirket, Selma da müdürlerden biri. Şimdi iş ortamında yüzyüze gelirsek ilişkimiz bozulur mu diye endişeleniyorum."

"Valla, ne bileyim," dedim. "Kazık kadar insanlarsınız, birbirinize de bu kadar bağlısınız..." Ferda gülümsedi. Yüz ifadesi çok serttir Ferda'nın. Gülümsediğinde bu yüzden herkesten daha çok ışık saçar. "Bu dediklerin güvence değil ki," dedi. "Aksine. Kazık kadar olmak tahammülsüzleşmiş olmak demek. Bağlılık da çabuk alınıp kırılmak. Orada herhangi bir sebeple karşı karşıya gelirsek, Selma bana karşı başka birilerini temsil ediyormuş gibi olacak. Bu beni ondan uzaklaştırır."

"Ferda'cığım, sen benden betersin yahu," diyebildim. "Senden beter kimse olamaz," dedi ve nihayet lütfedip bir lokma yedi. Biraz şundan bundan konuştuk. Gevşedim. Arkadaşlık güzel.

"Selma seni üzerse sen de gidip Ekin'i kışkırtırsın, evde onun burnundan getirir," dedim. Ferda güldü. Ekin Ferda'ya neredeyse annesine olduğu kadar bağlıdır. Zaten bütün çocuklar öyledir ya. Ferda'da veletleri müthiş cezbeden ne var acaba? Onun karşısında otururken insan kendini mâkûl ve sâkin olmak zorunda hisseder. Neden? Kibar hovardamız Kemal'in Ferda'sız boş bir saksıya dönmesi neden?

Tatlı istedim. Ferda istemedi tabiî. Tam fırın sütlâçtan okkalı bir miktarı ağzıma atmak üzereyken yarı yolda kaldım.

Ferda, "Ben düşünüyorum ki," diye başlamış ve şöyle demişti: "Apartmana geçtiğimiz zaman, meselâ böyle sorunları açıkça konuşup halledebileceğimiz birtakım ortamlar yaratamaz mıyız?"

13

Ferda kendisini eve bırakmamı istemediği için ona söylemek istediklerimi ondan ayrıldıktan sonra kendi başıma toparladım. Daha rahat oldu böylesi. Yol boyunca bunları tekrarladım durdum.

Çaresizlik hissettiğimde dönüp dolaşır aynı lafları zihnimde tekrarlarım. Böylece çaresizliği kendi ellerimle besler büyütürüm. Yalnız bu apartman işi çıktığından beri hiç değilse bazı geceler, sevgiliye, "Nasıl, neden, niçin bu kadar çabuk..?" demeyi bırakmış, başka lafları tekrarlar olmuştum. Kolay değildi, elimden tutup bana dünyayı gezdireceğini umduğum kadın beni yakasına ilişmiş ipliği çekip atar gibi fiskeleyivermişti yere doğru ve elbette bu ânı bekleyen bin türlü musibet hemen üzerime yıkılmıştı ve ben şimdi bazen, altında kaldığım uğursuz kütleyi kıpırdatabiliyor, kıpırdanabiliyordum. Bir elimde Cevat'ın planları, karşımda bu planların vücut bulmuş hali, tuhaf bir heyecan duyabiliyordum. Sevinmem mi gerekliydi acaba?

Ama nasıl sevineyim? Öteki laflar da iç açıcı değildi ki. Meselâ şimdi Ferda'ya, "Lütfen arkadaşlar, gözünüzü seveyim, yine beşerî zorlamalara kalkışmayalım, mütevazı olalım," diye yalvarırken kendimi ferahlamış hissedebilir miydim?

Abartıyor muyum bilmem. En azından kıza "arkadaşlar" diye hitap etmeyebilirim herhalde.

Kalkıp inşaata gittim. Taksiye bir ton para verdim. Cevat

yoktu. Kalfayla konuştum azıcık. Bizi kıçlarının keyfine bahçeli mahçeli apartman yaptıran zengin insanlar sandığı için çok saygı gösteriyordu. İşçilerden birkaçı uyumamıştı. Çay yapmış oturuyorlardı. Buyur ettiler haliyle. Ben de bir kıyak yapayım istedim, o gün Orhan Gencebay'ın son kasetini almıştım, çıkarıp onlara verdim, şunu koysanıza dinleyelim, diye. Orhan Abi sevgilisine, "Şeytana uydun mu?" diye soruyor, "Aklım takıldı," diyordu. Müzik beni canlandırdı. Müsaade isteyip, estağfurullah'lar arasında kalktım ve binadan uzaklaşıp dolaşmaya başladım. Kaseti, yanlarından kalkmama alınmasınlar diye işçilere rüşvet olarak mı verdiğimi kendime sorarak yeni bir küçük sıkıntı yaratmayı becerdikten sonra, nedense inşaattan epeyce uzağa atılmış birtakım kalasların üzerine oturdum. Sigara yaktım.

Ve müstakbel apartmanımızın silüetinin karşımda kıpırdanışını seyretmeye koyuldum. Kalfaya kalasları niçin oraya attıklarını soramazdım. Gecenin bu vaktinde, yorgun argınken, hemen toparlayıp daha uygun bir yere götürmeye kalkarlardı, ben de kendimi kireç kuyusuna atmaya kalkardım utancımdan. Gece bulutsuzdu. Ve apaydınlıktı. Apartmanımızın çok yakınında henüz başka bina yoktu. Biraz şehir dışındaydık. Ama elimizde iki araba (Selo-Selma ve Kemal-Ferda) vardı, gerekirse üçüncüsünü zaman içinde temin edebilirdik.

Apartmanın tam arkasında ay parıl parıldı. Bana apartmanımızın silüetini sunuyordu.

Ya da apartmanımız ayla aramıza girmiş, onu görmemi engelliyordu.

Hangisi?

14

Yaz birden bütün acımasızlığıyla çullandı üzerime. İçimde karşılıksız kalmaya mahkûm hevesler uyanıyordu. Akşamüstü ışığında yeşil yapraklar üzerlerine şeffaf bir kırmızı örtü çekip mayışır, en ruhsuz binalar bile cam çerçeve alev alev yanarken bu heveslerle başedemiyordum.

İnşaat bu yüzden kurtarıcı oldu. Ayrıca, ne bileyim, iş tamamlanıyordu, insanın hoşuna gidiyor. Hemen her gün inşaata uğramaya başladım.

Cevat hakikaten döktürmüştü. Çocuklu çiftlerimize zemin kat daireleri, çocukların odasından bahçeye doğrudan çıkış, dolayısıyla birkaç yıl sonra veletler eve her getirdikleri "arkadaş"larını anababalarıyla tanıştırmak zorunda kalmasınlar diye onlara mahsus bir sokak kapısı, Ferda ile Kemal'in dairesinde, Ferda'nın isteği üzerine, rahat bir ayrı mekân, Ayla'nın oturma odasının küçülmesini göze alarak istediği geniş balkon, Hülya'ya çatı katı... hepsini mükemmel düzenlemişti. Masrafı epey artırma pahasına, bütün itirazlara rağmen yaptığı izolasyon harikaydı. Yandan, alttan, üstten hiç gürültü gelmiyordu.

İzolasyon masrafını, 'yalnız kalma ihtiyacı ve hakkı' üzerine attığım kısa bir nutukla ben kabul ettirmiştim. Serhat, "Aramızdan sadece biri dahi böyle bir şey istediğinde uymamız gerekir," demişti. 'İzolasyon' kavramının sözlüklerden çıkarılmasını bile savunması beklenebilecek Ayla, "Mühim olan herkesin rahat etmesi. Eğer o böyle rahat edecekse..." diye konuşmuştu uyarıcı bir tonda. Selma, "Canım, zaten, alt tarafı kaç lira bu," demişti. "Nelere para bulduk..." Selâhattin, "Alt tarafı fazla bir şey tutmuyor da üst tarafı pek öyle değil," diye lafa girmiş, masrafın artmasını istemeyen Nesrin itiraz ifadesini takınıp kaşlarını kaldırır-

ken, tersköşe yapmıştı: "Ama bence de olsun. Kimsenin içinde ukde kalmasın."

Hülya'yı bomboş çatı katında, küçük salonunun ortasına bağdaş kurmuş, sigarasının külünü avcuna serperken buldum. Kapıya kilit takılmamıştı henüz. Kilitleri bir marangozla birlikte Celâl takıyordu. Usulca araladım kapıyı, baktım, Hülya beni görmedi. "Affedersiniz, Hülya Hanım burada mı oturuyor?" diye seslendim, girdim.

Pencerelerden bol ışık giriyordu. Hülya'nın gölgesi ayaklarımın ucuna kadar uzanıyordu. Usulca başını çevirdi, gülümsedi. Bu gülümsemesi ağırdır. Onu birazdan kaybedeceğiniz hissini uyandırır. Hele benim gibi, çarpışan otomobillere bindiğinde çarpacak hüzün arayan biriyseniz.

Yanına yaklaşmadım. Olduğum yerde kaldım. Aksi gibi, sigara külünü avcuma silkmeyi hiç sevmem.

Bulutlar güneşin önünü kapadı. Hülya'nın ayaklarımın dibine uzanan gölgesi yavaşça kayboldu. Ürktüm. "Takılacak avize falan da yok mu?" diye seslendim. Çok uzaktan trafik uğultusu duyuluyordu. Hülya, "Gürültü ne kadar az," dedi. "Ne kadar zaman böyle kalır acaba?"

Basbayağı konuşuyor, kıpırdıyordu işte. Yerinden kalktı. Pencereye yürüdü. Bir o yana bir bu yana bakmaya başladı.

"Ben o kadar zaman bağdaş kurup otursam zor kalkıp yürürüm herhalde," dedim.

"Buraya başka bina yapılana kadar top oynayabilirsiniz şu tarafta," dedi. "Epeyce yer var. Çimen üstelik."

Ona doğru bir adım attım. "Hülya," dedim.

"Teşekkür ederim," dedi. "Çok teşekkür ederim sana."

Cevat çatı katında sadece bir daire bulunabileceğini söylediğinde ben hemen geri çekilmiş, allem edip kallem edip burayı Hülya'ya bırakmıştım. Gelip başımı okşadı, yanımdan geçip içerki odaya gitti; orada yapacak işi varmış gibi.

Dairesinde henüz tek eşya yoktu.

Yani bir şeyleri itip çekme bahanesiyle de orada kalamazdım.

15

Çatı katında daire ikimizin de özlemiydi. Hem bir yer sahibi olmanın hem de mülk düşkünü, yerleşik falan olmamanın bir tür sembolüydü yıllarca. Benim kaybettiğim bu özlemi Hülya'nın hâlâ taşıdığını düşünüyordum. Onun bütün olmazlarına, kur'a çekme önerilerine rağmen vazgeçtiğimi ısrarla yinelemiştim. Büyük neşe içersinde. Çocuk sahibi olmayı istemeyen, bunun yerine hepimize annelik etmeyi seçen Ayla, benim hayatta ilk ve muhtemelen son defa böyle bir özlemimi giderme fırsatı yakaladığımı, şövalyelik yapmamam gerektiğini bana anlatmaya çabaladı. "Hülya yanlış anlamasın ama..." diyerek. Ötekiler de benzer şeyler söylediler.

Onlar fark edemiyorlar, Hülya bazen sahiden kayıp gidivermeye çok yakındır.

Bunu bir de Celâl anlar. Pek az konuşur, seni umursamazmış gibi davranır, ama bir fırsatta, seninle içten ilgilendiğini anlarsın. Kritik zamanlarda kurtarıcı bir dost olabilir. "Tamam, bırakın," dedi. "İstediği bir şeyden vazgeçmek zorunda kalınca daha mutlu olur bu kara ruhlu herif." Nesrin, "Hadi hadi, o hep istemiyormuş gibi yapar," derken muzip muzip gülümsedi. Celâl, "Fazla ısrar ederseniz," diye ekledi, "küstahlaşacak şimdi."

Bana yardım etmeye çalıştığını fark etmeme rağmen Celâl'e bozulmuştum. Aylardır yoksunluk yüzünden çektiğim ıztıraptan bu kadar mı habersizdi hıyar! Vazgeçince daha

mutlu olurmuşum! Simsiyah bir çift gözün beni zangır zangır titretişini nasıl özlediğimi fark edemiyor muydu?

Yıllardır ardına saklandığım kabuklardan sıyrılmış çıkmış ve bunu yapar yapmaz sırtıma mızrakların saplanışını buz gibi bir şaşkınlık duygusuyla izlemek zorunda kalmıştım. Tarot'un Değnek Onlusu'na dönmüştüm. Cayır cayır bir dehşet.

Benim böyle bir dehşete kapılıp kendimi kaybedeceğime ihtimal vermezler. Şefkat arayışlarım boşunadır. Aramaktan usandığımda öfkelenirim. Öfkelendiğimde de kendimi bulmuş olurum. O vakit de yine onların baş belâsı olurum. Bu belâdan nedense hoşlanırlar. Öteki baş belâsı, Hülya'dır.

Hülya'ya çatı katını ille de bırakmak istemem kesinlikle koyvermişlikten değildi. Tekmelenmemiş olsaydım da yapardım bunu. Aynı ısrarla. Ama tabiî daha büyük şevkle, daha kararlı, itiraz dinlemeyeceğimi baştan daha bir belli ederek... sizi de bu kadar konuşturmazdım.

Onların çenesini kapamak için, "E, kesin artık yahu," diye ayağa kalktım. "Herkes birbirinin tercihlerine bu kadar karışacaksa orada hayatı zindan ederiz kendimize." Hepsi şaşırıp sustu. Bir tabuyu siper edinmiştim kendime. İzolasyon meselesinde mümkün en saygılı ve demokratik davranışı göstermişlerdi; yaptığım haksızlıktı. Celâl, "Küstahlaşır demedim mi?" diye mırıldandı.

Ne yapayım, ben Hülya'nın da istediğini bile bile o çatı katına geçip oturamam ki.

Havayı yumuşatmak için, "Peki o zaman," dedim. "Herkesi mutlu edecek bir fikrim var." Hülya'yı kolundan yakalayıp kendime çektim, beline sarıldım. Çok güzel bir koku sürmüştü. "Hülya'cığım, evlenelim ve orada birlikte oturalım," diye konuştum, abartılı tonlamalarla. Niye sürmüştü?

Hülya, "Amaaan," deyip kollarımdan sıyrıldı. Kimse de

gülmedi. Hattâ Ferda biraz bozuldu galiba. Evlilikle, kadın-erkek meseleleriyle ilgili zevzekliklerden pek hoşlanmayan Nesrin yaptığımı mânâsız buldu. Selahattin, benim aslında iyi insan olduğumu ama azıcık ehlîleşmem gerektiğini düşündü.

Hülya kapıdaydı ve montunu giymişti. Gözlerini de boyamış olduğunu fark ettim. "Evet, galiba benimle evlenmeye niyetin yok," diye üsteledim. "Sonra yine konuşuruz çatı işini," diye seslendi ortaya. Beni işaret ederek, "Şuna rakı makı dayayıp susturun da rahat edin," dedi, döndü.

Portmantonun yanındaki aynada kendine baktığını, saçını düzelttiğini gördüm. Heyecanla çıktı kapıdan.

Kime gidiyorsa, adamla buluşana kadar ağlayıp gözlerindeki boyayı akıtmazsa iyiydi. Çünkü çatı katını ona bırakmak isteyişimi, ısrarımı anlıyor ve kısa adımlarıyla hızlı hızlı yürürken, içinden bana teşekkür edip duruyordu. Biliyorum.

Zaten keyifle gözlerini boyayıp kapıdan heyecanını gizlemeden çıkarak yeterince karşılık vermişti bana.

Dağılıp yok olmaması için soluğunuzu tutmanız gereken bir duman olmadığını göstermişti.

Bana bundan daha iyi nasıl teşekkür edebilirdi?

Belki de sevgilinin gözleri o kadar siyah değildi. Bakışlarıydı kopkoyu olan. O gözlere bakınca hiçbir şey göremiyordum. Bakışlarım durmaksızın ilerliyor ve bu yorucu koşunun hedefini arıyor, arıyordu. Tutkuyla, baş döndürücü bir acıyla süzülüyordum içerilere.

Hülya'nın gözlerindeyse kendimi, gözlerimi, benim gözbebeklerimden yansıyan Hülya'yı görüyordum. Az önceki gibi haince boyadığı zamanlar hariç. O vakit kendimi göremiyordum. Hülya gözümü alıyordu.

Gözlerinden içeri, bütün kabuklarımdan soyunduğum bir ılık âleme süzülüşümden sevgili hoşlanıyordu. Şuursuzca yüzdüğüm karanlık dehlizin bana hayat verdiğini anlamıyordu. Günün birinde hoşlanmayıverdi. Belki de anladı.

"Yahu niçin itiraz ediyorsunuz çatıyı Hülya'ya bırakmak istememe?" diye sordum. Kemal, "Biz ne karışırız oğlum," dedi. "Hayır, sessiz bir kamuoyu oluşturdunuz," diye üsteledim. Ve kimsenin birbirini dinlemediği ve anlamadığı feci bir tartışma başladı. Suna Can'ın oda kapısını protestoyla küt diye kapattığını duydum.

İyice yorulduğumuzda Kemal, "Bu çok yıpratıcı," dedi. "Artık şunu öğrenmeliyiz bana kalırsa: Bir tartışma çıkmaza girdiğinde derhal durup bir-iki adım geri gitmek lâzım." Felsefe bahsine geçiliyordu. Ya da belki yeni bir kamuoyu araştırma yönteminden sözediliyordu; Kemal konuştuğuna göre... Cevat, "Bence de," dedi. "Çözümsüzlük belirdiğinde çözümsüzlüğün kendisiyle değil, onu yaratan düzeyle, yani o düzeyde araşmak gerekir." Nesrin, "Araşmak ne Alllahaşkına, Cevat?" diye sordu. Ferda, "Galiba hep beraber aramak," dedi. Ayla, "Valla Cevat'tan çok acayip laf işittim şimdiye kadar, ama bunu işitmemiştim," diye mırıldandı. Cevat bunu duymazdan gelip Ferda'yı onayladı: "Tartışanların, kendi pozisyonlarının dayanaklarını araması ve ötekilerin de buna katılımı, bu aramaya katılımı." Celâl, "Hep beraber arayabileceklerse niye tartışsınlar ki!" diye itiraz etti omuz silkerek. Kemal, "Ben Cevat'ın dediğini anlıyorum," diye atıldı, doldurmaya çalıştığı piposunu düşürüyordu, yakaladı. "Tartışmanın çıktığı düzeyden daha şey, yani böyle dayanak gibi olan şeylere ulaşılabilirse, farklı tavırlar korunsa bile en azından aynı düzeyde buluşmak mümkün olabilir." Selma, "Aynı düzlemde," diye düzeltti. Hülya'nın zaman zaman değişik erkeklerle çıkmasından hoşlanmıyor-

du. Kemal, "Ben burada gerçekten verimli bir yaklaşım yakalayabileceğimiz umuduna kapıldım," diye devam etti. "Burada sorun-çözücü bir doğrultu var." Birtakım Amerikan terimlerini kırk yıllık halk deyişiymiş gibi fütursuzca kullanma âdetini yeni edinmişti. Birkaç defa dalga geçtim, bir faydası olmadı. Ayla, "Çocuklar, bu tartışmayı sürdürelim," diye konuştu hevesli hevesli. "Birçok kişisel ya da ortak sorunumuzu çok daha kolay halledebiliriz böyle belki."

Hülya ne yapıyordu şu anda acaba? Engel olunmazsa hayatımızın temel unsurlarından biri haline gelebilecek olan "beraber arama - sorun çözme" kurumu oluşturulurken...

16

Eve vardığımda kendimi bombok hissediyordum. O tüketici boşluğun içine yuvarlanmıştım yine. Hele doğal bir dürtüyle telefona yürüdüğümü fark edince, "Sen bitmişsin oğlum," dedim kendime. Ama üç-beş tuşa basıp ulaşabileceğimi bilmek ve bunu yapmamaya mecbur olmak dayanılmaz değil miydi?

Bari Hülya'yı arayıp bir fırça yeseydim. Ya biriyle geldiyse? Ki muhtemelen... Asla soramazdım. O da. Ne garip denge!

"Tabularımız olduğuna göre biz basbayağı çift miyiz?" demiştim, çayından bir yudum aldı, iç geçirdi, cevap vermedi. Göksel Arsoy'lu bir filmi bütün dikkatiyle seyretmekte ısrarlıydı. "Bizimki nasıl bir..." Çayından bu sefer gürültüyle höpürdeterek daha büyük bir yudum içti, omuzlarını hafifçe kaldırdı. Göksel Arsoy'un "aşkım, ruhum"larıyla adını bir türlü hatırlayamadığım kadının "hiç ayrılmayalım, sonsuza kadar kollarında olayım sevgilim"leri benim çıkar-

dığım parazitlere, Hülya'nın burnundan öfkeyle soluk alıp verişine karışıyordu.

O sıralarda bazen Celâl'le, arasıra da Nesrin ve Serhat'la görüşüyorduk. Ama Celâl çoğunlukla uzanabileceğimiz bir yerde durmuyor, Nesrin'lere gittiğimizdeyse Suna Can'la oynaşmayı tercih ediyorduk.

Hülya ile ikimiz kalmıştık âlemde.

Ona sorarsanız, asla benim sevgilim falan değildi.

Bana sorarsanız... ne bileyim, ben de ona soruyordum işte.

"Şimdi bizim birbirimizden ayrı yaşantılarımız olmaması mı şey oluyor... yani..." Geveliyordum. Göksel Arsoy'un sahte hüznü Celâl'in el atmasından sonra karlı marlı da olsa bir şeyler göstermeye başlayan, taşınabilir, küçük televizyonumuzun ekranını baştan başa kapladığında, Hülya anî bir hareketle sigara paketine saldırdı, böcek yakalıyordu sanki, ve her zamanki gibi aceleden sigarasını tam yakamadan boşa koca bir nefes çekti. Yatağın ayak ucunda duran ve Hülya'nın her hareketinde dalga yemiş gibi yalpalayan televizyon öne doğru devrildi. Hülya buna da öfkelendi, öfkesini saklamaya çalışarak konuştu: "Senin derdin bana karşı herhangi bir yükümlülük hissetmemek midir? Nedir derdin? Ne istiyorsun?.." Onu kızdırmak istemiyordum. Kızınca kırıyordu beni. Hem de... istemiyordum. "O kadar çok şeyi ardarda soruyorsun ki hangisine cevap vereyim?" dedim. Saçmaydı tabiî, yemedi. "Ben sana sadece bir tek şey soruyorum!" dedi, televizyonu hışımla düzeltti. Alet bu sefer de az kalsın arkaya düşecekti, tuttu. "Yok, önce ben sormuştum, niçin öncelik senin..." demeye kalmadan, "Ne halin varsa gör," deyip Göksel Arsoy'a döndü.

Böyle durumlarda imkânı yok konuşturamazdınız. Ancak bağırtabilirdiniz. Gidip makarna yapmak için su koydum ve suyun kaynamasını mutfakta bekleyebilir miyim diye bir deneye kalkıştım. Başaramadım. Evin içinde bir oraya bir

buraya dolaşıp olmadık gürültüler çıkardım.

Sonucu, Hülya'nın televizyonu kapatıp kalkması, yanıma gelmesi, çakmak çakmak gözleriyle... Gözlerinde korku vardı.

Bana bağıracaktı, altta kalmamak için ben de bir sürü cevap yetiştirecektim.

Takâtsiz kalıp tutunacak birini arayacaktık.

O zaman birbirimize sarılıp ağlayacaktık.

Sokağa çıkmak istedi. Benim kıpırdayacak halim yoktu. İnsan içine çıkmak kolay iş mi? "Biraz hava alayım, dolanır gelirim," dedi.

Televizyon seyrederken bacaklarını örttüğü battaniyeyi gördüm; tortop olmuş, divandan aşağı sarkmış. Hülya'nın ardında bıraktığı boşluk hâlâ sıcaktı.

Kapalı TV ekranında kendimi gördüm.

Yaklaştım. Gözlerimde korku...

Ekranda belirdiği anda insanlara dün TV kapattıracak bugün kanal değiştirtecek bir görüntüydüm. Orada öylece kalabilseydim. Varsın seyretmesin pezevenkler. Ya dönmezse Hülya?

Yine de makarna yanmadan yetiştim.

17

Hayır. Hülya benim "aşkım, ruhum" değildi. Sonsuza kadar birbirimizin kollarında olmak gibi bir niyetimiz yoktu. Hülya bendim. Gidip olmadık insanlarla takılmaya başladı. İnsanlara merhem veya müsekkin muamelesi yaptım. Hülya'nın elâ gözlerinden erkeklerin üzerine ürkütücü sırların, devâsı bilinmeyen meçhul dertlerin ağırlığı kapkara aktı. Deniz gibiydi. Ulaşabildiği bütün kıyıları okşuyor, durulmak istiyordu. Beni anlamıyorlar ve mendirekler, iskeleler,

kumsallara yığdıkları demir şemsiyeler ve plastik şezlonglarla bana yaklaşmak, benimle içli dışlı olmak istiyorlardı. Bunlar beni ürkütüyordu. Bunlar onu ürkütüyordu. Onunla temas ettikçe gidip mayo değiştiriyorlardı. Halbuki ben soyunsunlar istiyordum. Soyunduklarında çıplak kalsınlar istiyorduk. Soyunamayan oydu. Ben soyunamıyordum.

Dertleşemez olmuştuk. Bu epeyce sürdü. Birbirimizin saçını okşayarak, öpüşerek, sarılarak, öpüşmeyerek, sabah akşam beraber olarak, asla bütün bir günü beraber geçirmeyerek birbirimize her şeyi anlatabildiğimizi fark ettiğimizde, sırtımızı bunlara yasladık ve ayrı ayrı serildik bir yerlere. Kayalı dikenli bir dil uzanmıştı denizin böğrüne. İki yanında dev su kütleleri içten içe sıkıntıyla kaynıyordu. Bir gün dalgalar dilin üzerinden aşıverdi. Hülya divanda oturuyordu, bacaklarını sarkıtmıştı, ben de başımı dizlerine dayamıştım. Ensemi okşamaya başladı. Ağlayarak üzerine atıldım. Hiç konuşmadan seviştik. Onca zaman sonra.

Bunun bir dertleşme yolu olduğuna kim inanır?

Şimdi, Hülya'dan bana bir süre hayır gelmeyeceğini anlamamam beklenebilir mi? Yeni hayatının gizli mağarası çatı dairesinde, başımı okşayarak yanımdan geçmiş, bomboş salondan çıkıp bomboş odalardan birine doğru yürümüştü. Buranın onun olması için gösterdiğim çabadan kuvvet almıştı. Ben yanındaydım. Düşerse yere düşmeyecekti, ben yetişip tutacaktım. Düşmeyi göze alabilir, gözlerini boyayıp kokular sürebilir, kapılardan heyecanını gizlemeden çıkabilirdi.

Eminim, şu anda bu müstakbel sığınağında henüz kendine ait tek çöpün bulunmayışı Hülya'da herhangi bir eksiklik duygusu uyandırmıyordu. O mutfakta on senelik çaydanlığını, içeride yatağını ve çocukluğundan kalma yastığını, duvarlarda istediği resimleri görebiliyordu. İstediği müziği duyabiliyordu.

Bütün bunlar bensiz oluyordu. Birbirimizi besleyip ortalığa salıyorduk.

Şu anda Hülya'dan beklediğimin bundan farklı bir şey olmadığına kendimi inandırabildim de, onu rahat bırakıp aşağı indim. Benim daireme!

Ve kapıda kaldım. Çünkü Celâl kilidi takmıştı. Anahtarımı istemek aklıma gelmemişti. Bu inşaatın günün birinde tamamlanacağını ve kapısı dışarıdan ancak anahtarla açılabilecek dairelerin ortaya çıkacağını düşünememiştim galiba.

Binadan çıktım, kalasların yanısıra bir sürü artık malzemenin yığıldığı tümseğe doğru yürüdüm. Oturup sigara yaktım. Binanın pencerelerinde zaman zaman birileri belirip kayboluyordu. Ferda'ların dairesinde yoğun bir trafik vardı. Ustalar, Kemal, Selahattin... Arasıra da Selma, dış kapıdan çıkıp binanın önüne park ettiği arabasına geliyor, birtakım torbalar alıp tekrar içeri giriyordu.

Celâl benim anahtarımı onlardan birine bırakmış mıydı acaba? Gidip istesc miydim? Ya verirlerse? Ben o bomboş daireye tek başıma nasıl girecektim ki! Girip ne yapacaktım ki!

Yağmur çiselemeye başladı.

18

Ortak mekânlar tartışmasının bina tamamlandıktan sonraya kadar uzanabileceğini kestirmek güç değildi.

Tartışmaya başlangıçta var gücümle katılmıştım. Hem aklıma hoş fikirler geldiğini düşündüğümden hem de abartmalara mâni olmak için. Gecelerce, sabahlara kadar, elde kağıtlar kalemler, herkes aklına geleni doğru düzgün çizerek gösteremediğinden Cevat'la Celâl'i, biraz da beni pergel-cetvel olarak kullanıp...

Ferda, teras konusunda ısrarlıydı. Kemal, "manzaramızın bulunmadığını", zaten evlerimizin daha küçük olmasını göze alarak pek güzel bir bahçeye kavuştuğumuzu, teras yapılırsa Cevat'ın anlattığı sakıncaların doğabileceğini, Cevat ne gibi sakıncaların doğabileceğini, Ferda, bunların sineye çekilebileceğini ve belki de doğmayabileceğini, Nesrin çamaşırlığın çatıda olmasının yararını, Kemal, özellikle video seyretme amacıyla öngörülen "TV odası"nın zaman zaman herhangi birimiz tarafından ev dışında kafa dinlemek, çalışmak amacıyla kullanılabileceği için yararlı olacağını, Ayla, buna lüzum olmadığını, evlerimizde yeterince oda bulunduğunu, Selma zorunlu alışverişlerin topluca örgütlenmesinin yerinde olduğunu ancak bir de küçük ortak kilerimiz olsa bunun daha işlevli hale geleceğini, Selahattin, acaba bir merkezî müzik yayınının nasıl olacağını, Kemal, özellikle Celâl ile benim yüzümüzden bunun kendileri için bir işkence haline gelebileceğini, Nesrin, her şeyden önce evlere ilk girilirken yapılacak büyük alışverişi topluca, tek yerden ve pazarlıkla, taksitle yapmamızın uygun olacağını, Hülya herkesin zevki başka olduğundan bunun pek mümkün olmayacağını... derken Celâl isyan etti.

Hedefsiz isyanın her vakit yenileceğinden hareketle, bunu önlemek için telâş içinde şu öneriyi yaptım: "Aramızdan bir-iki kişi seçelim, bunlardan biri mutlaka Cevat olsun, sonuçta bir şeyin yapılıp yapılamayacağını veya nasıl yapılacağını o biliyor, bunlar herkesin isteklerini mümkün olduğunca karşılayabilecek yollar bulsunlar, bazılarımızın istekleri de karşılanamasın, herkes de sonuca razı olsun, tamam mı?" Celâl hemen, "Tamam işte," dedi. Ayla, "İyi, o vakit, siz üçünüz yapın bu işi," diye kestirip attı. Selma, "Ben de olmak isterim bu komitede," dedi, sigarasını söndürdü. Selma'nın sigara söndürüşü hafiften ürkütücüdür. Celâl, "Komite mi?" diye sordu şaşkınlık içinde. Nesrin, "Neyse işte

canım, o üç kişi," dedi. Selahattin, o yatıştırıcı, güven verici edâsıyla, "Yahu arkadaşlar, zaten kaç kişiyiz, iş çabuk sonuçlansın diye şey yapıyoruz, bence üç kişi de fazla, Cevat'la biri yapsın bu işi," diye konuştu. Üstüne bir de güldü; "sıkmayın canınızı" gülüşüyle.

Bazen ne kadar uyanık oluyorum. "Tamam! Selma ile Cevat!" diye şakıdım. Ayla, sanırım biraz da hince, bana katıldı: "E, tabiî. Selma'cığım bugünlerde yine yoğun musun işinde?"

Cevat'ın talebi üzerine, kendi, Selma ve Serhat'tan oluşan üçlüye işi devrettik. Serhat o gün orada yoktu, olsaydı da itiraz etmezdi.

İyi yırtmıştım. Bu tür işler normal olarak benim üzerime kalır. Üstelik bunu bizzat ben önermiştim. Ayrıca, Selma'nın güvensizlik gösterisinden sonra Hülya burnundan gürültüyle soluk alıp vermeye başlamış ama bir vukuat olmamıştı.

Hülya'nın taraf olduğu herhangi bir tartışmadan sonra onunla kavga etmediğimiz görülmemiştir. Onun öfkesini dizginlemek gibi bir misyonla yüklü olduğuma inanıyorum. O benim öfkemi dizginlemeye kalkışırsa çok rahatsız oluyor, hattâ alınıyorum.

Ortak mekânlar konusu, en çok beni memnun edecek şekilde çözüme kavuştu: Çamaşırhane ve bodrum katta henüz ne işe yarayacağı öngörülmemiş iki küçük oda dışında ortak mekân olmayacaktı. Bu odalardan biri sonradan Selma'nın istediği kilere dönüştü. İyi de oldu. Çünkü toplu alışverişlerden sonra koliler poşetler dolusu malı merdivenlerde bölüşmek gerçekten saçma bir meşakkatti. O odayı kiler yapınca, getirip önce buraya yığmaya başladık. Herkes gelip payına düşeni veya özel siparişlerini alıyordu. Hattâ

bir süre sonra buraya bir dondurucu ve bir buzdolabı da koyduk, alışveriş diye bir derdimiz neredeyse kalmadı. Yedekte her vakit bir şeyler bulunuyordu. Bundan en çok faydalananların ben, Hülya ve Celâl olduğunu belirtmek bile gereksiz. Hattâ Celâl neredeyse her akşam buraya uğrayıp yalnız bir öğünlük bir şeyler kapıp çıkıyordu.

Öteki odaya gelince... Bundan sonrasında okuyacağınız, bir bakıma, o odanın hikâyesidir.

19

Kapı vuruldu. Ya Celâl'di ya Hülya. Ötekiler olsa zili çalarlardı. Zil takılmış mıydı bilmem ama.

Telâşa kapıldım. Divanı, çalışma masasını, müzik setini ve yükte ağır başka eşyamı getirdiğim ama henüz yerleştirmediğim evimde karanlıkta oturmuş hayatımı döküp saçmakla meşgûldüm. Bütün heveslerim ve utançlarım ortadaydı. Onları toplamak istedim. Çok geçti.

Gidip kapıyı açtım. Celâl karanlıkta oturuyor olduğumu anladı tabiî. Neyse, ya Hülya gelmiş olsaydı?

Celâl, "N'apıyorsun oğlum? Hadi yürü," dedi. Yeni binamızda eksiksiz hepimizin kalacağı ilk geceydi. Kemal'le Serhat, "Kutlayalım," demişler, Ayla ile Selma, "Yorgunuz, yarın yapalım da keyfini çıkaralım," diye itiraz etmişlerdi. Hep birlikte Selma'ların dairesindeydik. Selma bize birer kadeh bilmemne içkisi ikram etti. Genel müdür müdürlere getirmiş birer şişe. Nesrin, "Çocuklar, çok garip ama bir hüzün çöktü içime," dedi. Nesrin, her şeyin evveliyâtını, iç bağlantılarını didik didik eder de pek sonucunu düşünerek davranmaz. Hülya gülümsedi. Kara kara. Selma, "Bundan doğal ne olabilir?" dedi. "Bizi hep beraber dağbaşına kaçmaya zorlayan ne varsa hepimizin aklından geçiyordur şim-

di bir bir." Kendinden emin ve sâkindi. Bizi dağbaşına kaçmaya zorlayan şeyler bu kadar açıkça son defa hatırlanıyordu. Selahattin, "Yorgunuz, hepsi bu," diyerek divanda iyice kaykıldı. Celâl, "Selma, şundan versene biraz daha," dedi.

Hepsi hüzünlenmişler ve ayrıcalığımı elimden almışlardı. Dizi film tonlamalarıyla, Sezen Cumhur taklitleriyle, bu eylemimizin sıkıyönetim mahkemesinde nasıl bir iddianameyle suçlanacağına dair geliştirdiğim saçmalıklarla hepsini dakikalarca güldürüp intikamımı aldım. Hülya beni severek izliyordu. Gözlerinin içinden okşuyordu beni. O buğulu mor halka Hülya'nın gözlerini çevreliyordu. Çırpınışımı fark ediyor, benim için üzülüyordu. Ona göz attıkça, bir süre benden uzak duracağını hissediyordum. Çıkış yolu sandığımız o gizli geçitlerden birini keşfetmişti belli ki. Kısa zaman önce benim yaptığım gibi.

Yapacak yeni sululuk bulamayınca, "Hadi bana eyvallah," dedim. "Gideyim de kristal avizelerimi asıp büfeme bardak fincan yerleştireyim."

Bir saat sonra, işte, Celâl geldi.

"Ulan ilk gecemiz, evimizde duralım," dedim. "Saçmalama, yürü, meyhaneden ilk defa buraya döneriz, o da kıyak olur," dedi. "Ya... ben hasta gibiyim azıcık, sen git," dedim. Öyle bir ters baktı ki, ayakkabılarımı giymekten başka çarem olmadığını anladım.

Celâl çaktırmadan içer. Orada öylece duruyor sanırsınız, çoktan bir ufağı götürmüştür. Onunla solculuk zamanımızın öncesinden tanışıyoruz. Dağılışımızdan sonra da bağlantımız kopmadı. Çok sık beraber olmadık ama birbirimizin bir yerlerde varolduğunu hissettik. O, müzisyen ve stüdyocu arkadaşlarına dönmüştü. Bir süre ona takılmayı denedim. Sabah kalkıp içmeye başlıyorlar, otlar, jointler falan, sonra birtakım genç kızlarla vakit geçiriyorlar, sonra da bundan ne kadar sıkıldıklarını konuşarak yeniden içmeye

başlıyorlardı. Celâl hemen hiç konuşmuyordu. Hep az konuşurdu ama bu kadarı da fazlaydı. Sorduğumda, "Ne konuşayım bunlarla?" diye bir soruyla karşılık vermişti. O zaman niye "bunlar"laydı? "Kimlerle olayım?" demişti.

Hep beraber kendimize küçük bir hayatçık kuracağımız adacığımıza yerleştiğimiz gün bu soruyu ve bu cevabı hatırlayışım elbette hayra alâmet değildi. Bu yüzden bundan hiç bahsetmedim. Zaten içki içimi ısıtmış, herhangi bir sıcaklık hissedince bedenimin derhal hatırladığı, şimdi yoksun olduğum mâlûm sıcaklığa takılıp kalmıştım. "Öyle fena bir tekme yedim ki, toparlanamıyorum bir türlü," dedim. Celâl, "Farkındayım," dedi.

"Neyin farkındasın?"

"Dağılmış olduğunun."

Sustuk sustuk, sonra Celâl, "Artık bu son, bir daha toparlanamam, diye düşünüyorsun ama..." diye lafa başladı ve hayatın sandığımızdan daha zâlim olduğunu, eşşek gibi toparlanacağımı benim de bildiğimi söyledi. "Buna direnmeye çalışma, bu oluyor," dedi. "Peki, iyi mi oluyor?" diye sordum. "Yoo," diye cevap verdi. Üsteledim: "Niye söylüyorsun o zaman bana bunları?" Yüzüme baktı, "Ne söyleyeyim?" dedi.

Pek az yemiş ama tıkanmıştık. Celâl, "Buradan çıkınca apartmana gitmeyelim," dedi birdenbire. "Eyvah!" deyip güldüm. "Yok canım, şu boktan durumu bile bile oraya taşımayalım," diye açıkladı. "Ne yani," dedim kaşlarımı kaldırıp, "yarın sabah mutlu müreffeh izci yürüyüşü mü yapacağız şen kampımıza?" Sıkıldığını belli etti. "N'olur ulan bir denesek!" dedi. "Belki yarın sabah kalktığımızda kendini daha iyi hissedersin, oraya gitmeyi, yeni evini bir hale yola koymayı istiyor olursun. İmkânsız mı bu? Denesen ne çıkar?"

Doğru. Ne çıkardı?

Maksat deney değil mi?

Pardon, 'deneme'...

En azından, eski evime gidersem sevgili beni ararsa... Telefon henüz oradaydı.

Giderken, hakikaten arasa, diye düşündüm.

Ve ilk defa, beni yıktığı yerden onun kaldıramayacağını hissettim, müthiş korktum. Hayat 'kötü' ile değil 'daha kötü' ile doluydu. Aşk acısı, şu anda hissettiklerime göre bin kat iyiydi. Celâl'in dediği üzre eşşek gibi toparlanırsam, geride bir aşk mı kalacaktı?

"Sadece onu aradan çekip sadece onu unutmayı başarabilsem..." diye söylendim, parmaklarımı cımbız gibi kullanarak. Celâl duyar da aklımı çelecek bir cevap verir umuduyla. "Oğlum, sen perili köşksün," dedi. "Virân gözüküyorsun, kurcaladıkça neler çıkıyor içinden." Yeni bir ağlama krizinin eşiğindeydim, frenliyordum, ağlamaktan bıkmıştım. Celâl usul usul konuştu: "Sana bir şey diyeyim mi?"

"De."

"Kurcalatma! Anladın mı?"

Benim henüz tam boşaltmadığım eski evime gittik. Celâl, uzun bir nutuk atmak için yıllardır bu geceyi beklemiş gibiydi. "Git otuzbir çek, içindeki iblisi kudretsiz bırak, kadınlar yüzünden başına gelenleri hatırla, mesafelere tapın, 'zaten beni kimse anlamıyor' diye karalar bağlayarak kendine acı, nesnelerle arkadaşlık kur, kendine kedi al, köpek al, ne bileyim..."

Bu gece söyledikleri hakkında daha sonra nasıl "ulan amma da saçmaladım" diyeceğini şimdiden gözümün önüne getirebiliyordum. Ama bu hiç önemli değildi. Ağzından dirhemle laf çıkan adam bu gece benim için konuşuyor, konuşuyordu; evet, benim için.

Ne söylediğine takılmak doğru mu?

"Sen bana takılma," deyiverdi birden. "Siktiret işte, ne bileyim..." Allah'tan, gelirken bir ufak almıştık bakkaldan. Bardak mardak da vardı. Celâl avcunu açmış, bardağı elinin ayasına yerleştirmiş, dökmeden sağa sola eğiyordu. "Sakın köpek alma ha," diye mırıldandı.

Benim de aklımdan geçivermişti doğrusu. Erdal öldükten sonra köpeğini Erdinç almıştı. Sonra o da çekip Hollanda'ya gitti. Orada bir köylü kızla evlenmiş, ücra bir yerlerde yaşıyormuş. Giderken Rosa'yı Celâl'e bırakmıştı. Yeniden biraraya geldiğimiz yıllarda Rosa, Erdal, Ersin ve Esra'nın ne önleyebildiğimiz ne katılabildiğimiz son yolculuklarının canlı seyir defteri gibi durmuştu karşımızda. Başkalarını bilemiyorum, ama bana ve Hülya'ya ilham ettiği, sadece iki kelimeyle ifade edilebilecek bir yürek sızısı olmuştu: "Geç kaldık." Gittiklerini görememiştik ki, peşlerinden koşup, "Bekleyin!" diye bağıralım.

Rosa öldüğündeyse...

Rosa, artık hemen hiç seçemeyen gözleri, hantal hareketleriyle, bir kere bile havlamadan, geceleri, olmadık saatlerde sağa sola çarpa çarpa dolaşarak geçirdiği son yıllarında, arkadaşlarımın, uçuruma atladıktan sonra bile rahata eremediklerini anlatmaya çalışıyordu sanki. Peki ama, görmeyen gözlerini usulca örtüp örtüp yeniden açılan gözkapaklarıyla Celâl'e ve bana ne demek istemişti, olduğu yerde yana yıkılıp sessiz sadâsız göçmeden evvel?

20

Rosa'yı gömerken hiç konuşmadık.

Celâl'in evinde, divanda oturuyorduk. Televizyonda sitti-

ri boktan bir açık oturum mu ne vardı. Celâl tutturmuştu seyredeceğim diye. Küfür edip rahatlıyorum, diyordu. Ben de gidip tam onbeş kutu bira aldım geldim, deviriyorum ardarda. Ekrandaki heriflerden biri, "Efendim, elbette gelir dağılımımızda iyileştirme gerektiren yönler vardır," falan dediğinde Celâl, "efendini s..eyim orospu çocuğu" diye haykırıyor, bir başkası "ekonomi düze çıkmadıkça" diye lafa girdiğinde Celâl, "ekonomini de seni de" diye başlıyordu.

Rosa ne vakit salona girmişti, fark etmedim. Ama bir ara gelip televizyonun önünde durdu. Arkası bize dönük. Celâl'in görüşü kapandı. Herif televizyonu inatla yerde bıraktığı için seyrederken insanın boynu tutulur. Celâl, Rosa'ya acıyarak baktı, bana döndü, "Görüyor musun," dedi, "hiçbir şeyin farkında değil hayvan artık." Bu tip laflardan hep kaçınıyorduk aslında. Çünkü bunlar, 'Rosa'nın ölümü yakın'dan başka bir anlama gelmiyordu.

Ama Celâl o sırada o kadar rahattı ki! Birasını içiyor, küfürünü ediyor, kendi isteğine uygun bir düzeni olduğuna inanacak neredeyse, Rosa'nın öleceğini aklının ucundan geçirmiyor... Celâl, arkası dönük hayvana, eliyle de işaret ederek seslendi: "Rosa, çekilsene azıcık yahu!" Rosa önce kıpırdamadı. Sonra ağır ağır bize döndü, usulca gözlerini kırptı. Birkaç defa. Ve tekrar bize arkasını döndü. Celâl, ona 'çekil' demeyi bırakıp, ansızın bir şey hatırlamış gibi yerinde sıçradı. "Ya, bak ne öğrendim," dedi dizime vurarak. "Şu az önce konuşan mavi kravatlı pezevenk var ya..." Bira içmiş, yutkunuyordum, "Ee?" demek istedim, tuhaf bir hırıltı çıktı. "O herif bizim vaktiyle takıldığımız kızlardan birine tav olmuş. Her haftasonu, yok Antalya'da yok bilmemnerede birtakım otellerde iş tutuyormuş. Kızı önden yolluyormuş, uçak biletleri falan..." Celâl dedikodu sevmez, bu ne iştah? Gözleri de fıldır fıldır. Başka bir sebeple ediyor bu lafları. Bu sefer doğru düzgün "Ee?" dedim. "Şey-

tan diyor ki, ayarla kızı, patlat bir skandal." Hem tuhafıma gitti hem küçümsedim: "Ne alâkası var oğlum! Bu işlerden bize ne, ne olacak yani?" "Ulan ne olacağı mı var? Hiç değilse televizyonlarda memleket hakkında ukalâlık edemez pezevenk." "Bir tanesi eksilse ne fark eder," diyerek omuz silktim. "Bunlardan çok va..."

Sesi işte bu sırada duydum. Sonradan mı uyduruyorum, ayırt edemiyorum, ama henüz dönüp bakmadan ne olduğunu anlamıştım sanki. Rosa'yı yana devrilmiş görünce "Rosa!" diye haykırarak yerimden fırlayıp, bize layığımızı anlatmak üzere yaşanmış korkunç bir hikâyenin son canlı kahramanının henüz sıcak bedenine sarıldım. Sanki bir şeyler yapılabilirmiş gibi, Celâl'in kalkıp tamir etmesi gereken bir cihazı tutuyormuşum, Celâl'se oralı olmayıp oturmaya devam ediyormuş gibi, telâşla, hayretle, korkunç bir ısrarla Celâl'e baktım. Yüzünü eliyle kapamış, divana gömüldükçe gömülmüş, "Hassiktir, işte, işte, hassiktir," diye hıçkırıyordu. Bir Rosa'ya bakıyordum, bir Celâl'e. Hattâ, yanlış hatırlamıyorsam Rosa'yı birkaç defa usulca dürttüm de, "Rosa, kalk Rosa, Rosa n'olursun," diyerek.

O haldeyken nasıl akıl ettim, bilemiyorum, gidip hemen bir örtü kaptım, Rosa'yı sarıp sarmaladım. Bir yandan da ona seslenmeyi hâlâ sürdürüyordum.

Ne vakit sustum, onu da hatırlamıyorum.

Gömene kadar tek kelime konuşmadık. Celâl'in evinin arka tarafındaki küçük bahçeye gömdük. Taşlar toplayıp dizdik. İkimiz de ötekinin önce içeri girmesini bekliyordu. Yanımızda sigara yoktu. Celâl, elleri ceplerinde, burnunu çeke çeke havalara bakıyor, dudaklarını büzüştürüp duruyordu. Son yıllarında Rosa onunla yaşamıştı; ben, ölüm karşısındaki bildik reflekslerden birini göstermeye, Celâl'e destek olmak için orada bulunduğumu vehmetmeye çalışıyordum. Hava kararmaya başladı. Ayaz çıktı. İçeri giremiyorduk.

Sanırım feci bir intikam yemini etmezsek Rosa'nın öldüğü odaya girmeye hakkımız olmadığını düşündüğünden, Celâl, "Gel gebertelim şu heriflerden bir-ikisini," deyiverdi. O sırada ben de buna benzer bir şeyler düşündüğümü itiraf etmeliyim. Yine de bir anda uyandım, hiç değilse olabilecek pek yakın bir felâketi önlemek gerektiğini akıl ettim ve Celâl'e hiçbir şey söylemeden içeri dalıp televizyonu kapattım. Girip yine o mavi kravatlı herifle karşılaşsaydı Celâl'i tutamazdım.

Gözlerim az önce Rosa'nın cansız yattığı yere dikili, tırnaklarımı avuçlarıma batırıp duruyordum. Celâl hâlâ girmemişti içeri. Balkon kapısına gidip, "Hadi gel artık," dedim usulca. Duydu mu bilmem, ama o da ne yapacağını bilemeden duruyordu, herhangi bir emre uyacaktı. Geldi. Geçip, kalktığımız divana oturdu tekrar. Aynı yere.

Aynı yere oturduğunu fark etmesiyle öbür yana kayması bir oldu.

Ben dolanıp duruyordum.

Celâl bira kutularını ezip büküyordu.

Ayağa kalktı, dolaşmaya başladı.

Ben geçip divana oturdum.

Böyle değişe değişe ne kadar zaman geçirdik, bilmiyorum.

Birden döndüm, "Ya biz de gidelim peşinden ya da derhal dışarı çıkalım!" diye bağırdım. Sesim duvarlarda ve tavanda yankılandı sanki. Celâl, "Hayır!" dedi göğsünü şişirip başını dikerek. Omuzlarım çöktükçe çöküyordu. Güçlükle, "Peki," dedim, "sadece dışarı çıkalım azıcık." Yeniden, "Hayır..." dedi. Bu sefer o da mırıldanır gibi. Gözlerine bakarak dilendim âdetâ: "Bari ben biraz çıkayım?.." Divana çöküp iki eliyle yüzünü kapadı, parmakuçlarıyla alnını delmeye çabalıyor gibiydi, "Gitme hiçbir yere!" diye haykırdı.

21

Yarı yarıya metruk, loş evimde, o günden beri ilk defa Rosa'dan sözettik. Aradan zamanın geçmesi, galiba, Rosa'nın, taşıdığı hatıra yükü dışındaki özelliklerini daha iyi anlamamızı sağlamış. Karşımızda onca sene, kendininki dışında üç başka ruh, üstelik insan ruhları taşıyan o bedene haksızlık mı etmiştik acaba? Rosa, şimdi hatırladığımız kadar başka türlü bir hayvan mıydı? Yoksa felâketler köpekleri de mi olgunlaştırıyordu? Ne olursa olsun, bir tek şey kesin ve o da yeter ki, Rosa ömrünün son birkaç yılında bir kere bile havlamadı.

İki yatağı yere yanyana serip uzandık. Celâl, bana arkası dönük, başını biraz çevirip fısıldadı: "Doğru abi, biz alalım Rosa'nın mezarını apartmanın oraya."

Ertesi sabah evden çıkmadan Cevat'ı aradık, yeni binamıza gitmeden halledilecek bir iş var mı diye sorduk. Bize bir küçük alışveriş listesi yazdırdı. Ortak özellikleri ellerimizi, yüzlerimizi tuhaf şekillere sokup yansıtmak olan parıl parıl bir sürü nesne arasında câhilâne dolaşır ve 3 numara bilmemne vidasıyla 8'lik bilmemne vanasına ulaşmaya çabalarken Celâl'in hali çok hoşuma gitti. Her şeyi karıştırıp elliyor, hepsinin ne işe yaradığını asla öğrenemeyeceğimiz nikelajlı madenî nesnelere dokundukça hayat buluyordu. İşte, nesnelerle arkadaştı o. Bugünden sonra onun saçma heykelciklerine başka bir gözle bakacağım kesindi.

Alacağımızı almış dönerken içimde bir mutluluk, bir gurur. Ciddî bir başarı kazanmış hissediyordum kendimi. Ayrıca, arkasında Rosa'nın mezarını taşıma kararımızın yarattığı iyi hisler de var...

Bu elbette böyle sürecek değildi: Sevgiliyle o beş-on günlüğüne şehirden uzaklaşacağı zaman son defa buluştuğu-

muz köşeden geçtiğimizi fark ettim. Nasıl da zınk diye duruyordu kan dolaşımı? Nasıl birden kesiliyordu bütün sesler? Nasıl kayboluyordu kızarmaya başlamış bulutların, ışıltılı incik boncuğunu takmaya koyulmuş köprünün ve adımlarımın kimlikleri? Bütün yüzler nasıl birbirinin aynı oluyor, bütün yürüyüşler, bütün telâşlar, bütün avarelikler nasıl birbirine benziyordu?

Celâl, "Bu aldıklarımız ne için, biliyor musun?" diye sordu.

Biliyor değildim. Bilmiyorum da demedim. Şimdi anlatsın istemiyordum. Anlattı. Kalorifer sistemine dairelerden de kumanda edebilecekmişiz.

Baş salladım. İçimden, "Boşuna, Celâl, boşuna konuşuyorsun, boşuna yürüyoruz," diye söyleniyordum çaresizce. "Burada çok büyük bir eksik var. Onu getirsinler, tamamlasınlar, yapılan edilen, olan biten hiçbir şey sayılmaz ki bu şartlarda? O eksik... Bu eksikken kalorifer tesisatına vana alınamaz, vapura yetişilemez, öyle her istediğimiz konudan bahsedemeyiz, çalışamayız... Bak, görürsün, eksik tamamlanırsa her şeyi yeniden yapmamız gerekecek. Şimdikiler sayılmayacak. Şimdi her şey yarım, her şey renksiz, her şey aksak!"

"Niye hemen gidiyoruz?" dedi Celâl. "Şurada birer bira içelim."

Dirseklerimizi tezgâha dayayıp karşılıklı durduk. Celâl birasını neredeyse bir dikişte bitirdi, yenisini alıp geldi. Konuşmak gelmiyordu içimden.

Başımı kaldırıp Celâl'in yüzüne baktım. Beni izliyordu. Endişeyle. Isının hiçbir zaman ulaşamadığı o yer hariç, sıcak bir esinti bedenimde dolaştı. "Yükümü çekiyorsun, sağol," dedim Celâl'e. "Senin yükünü çeken Hülya," dedi.

Hülya! Rosa'yla ilgili yapacağımızı onsuz yaparsak Celâl'le bana da birer mezar kazmak gerekebilirdi. Buna rağ-

men, Celâl'le "faaliyet"lere başladığımızda ona haber vermeyecektik.

22

Hülya'yla sevişmeden yanyana yatıp uyurduk. Şakağından öperdim onu; elimi tutup sıkar, bazen bacağını bacağımın üzerinden atardı. Yoksunluktan, birimizin kolu üşürdü birimizin bacağı. Yüreklerimizi ısıtmanın başka yolu yoktu. Bedenlerimiz üşürdü. Gecenin bir vakti Hülya, bir kâbusun ortasından düşerdi. Kolundan tutardım. Bana tutunurdu. Ben yatağın ayakucundan bir kâbusa doğru süratle kayarken kolunu uzatırdı. Ona tutunurdum. Hülya'nın karşısına babasını getirirlerdi. Ona işkence yapmak zorunda olurdu. Kirli çıplak ampulün etrafında bir pervane döner, çırpınır, Hülya onu bir tokatta duvara yapıştırırken annesini öldürmekte olduğunu anlardı. "Bıktım, bıktım artık!" diye ağlayarak dikilirdi yataktan. Babası, Hülya'nın "vatan haini" olduğu televizyondan ilân edildiğinde kalp krizi geçirmişti. O sırada değil, ama sonra yine kalpten öldü.

Hülya hep küçük bir çocuk olurdu kâbuslarında; bütün o kötülükleri yaparken. Benim de göründüğüm kâbusları hariç. Bunlardan uyandığında, getirdiğim suyu içerken, "Sen de vardın bir ara... bir yerlerde..." derdi. Anlatmazdı. Benim o kâbuslarda sadece 'bir ara - bir yerlerde' bulunmadığım, kâbusun ilham kaynağı, yaratıcısı, kışkırtıcısı ve muhtemelen "kötü adam"ı olduğum kesindi. Ama Hülya gecenin o koyu yalnızlık saatinde yine de beni kollamaya çalışırdı. Günün sıvı-gaz evresinde; gündüzün katılığının en az hissedildiği zaman diliminde.

Kâbuslarda beni genellikle arkadaşlarıma kötülük yapmaya zorlarlardı. İhanete. Önüme koydukları yollardan

hangisini seçsem aynı sonuç doğacak olur, "En iyisi kendimi öldürmek," dediğim anda her tarafı süngerle kaplı bir hücreye deli gömleğine tıkılmış olarak atılıverirdim. Yere yığılır, süngerlere gömülürdüm. Yanağım süngere sürtündüğünde incinip acıyacak diye ürkerdim. Ama yumuşak bir temasın yanaklarımı serinlettiğini şaşkınlıkla fark eder, geçici bir haz duyardım. Haz ya, geçici olmak zorundaydı; rüyada, kâbusta acı kalıcıdır. "Yine de kendimi öldürmek en iyisi," diye mırıldanırdım saçma saçma gülümserken.

Günün katı halinden bu kadar uzakta, kendi geçiciliğimle dünyanın uçuculuğu arasında mümkün en fazla uyumu sağlayabileceğim anlarda beni taştan çelikten çarkların silindirlerin arasında böyle kırıp dökerlerdi. İşkence geceyle sınırlı da kalmazdı. Sabah kalktığımda her şeyi ayrıntısıyla hatırlar, bu ağırlığı gün boyunca yanımda taşırdım.

En az gerçek âlem kadar gerçek olan rüyalar âlemi gerçeğinize kendi usûlünce nüfuz ettiğinde buna engel olamazsınız. Ben de olamazdım. Rüyalar âlemine sürüklenip kâbuslar cehennemini boyladığınızda başınıza gelenleri, çaresiz çırpınışlarınızı hatırlarsınız da, yatakta kan ter içinde debelenen zavallı bedenin her hareketini hatırlayamazsınız. Rüyada duyduklarınız sahiden, gerçek sesler olarak kulaklarınıza ulaşmış mıdır? Ya sizin büyük gayretle mırıldanabildikleriniz?

Bir sabah kalktım, mutfaktan tıkırtılar geliyor. Aylardır doğru dürüst kahvaltı etmemiştik; eskiden en büyük zevkimizdi; daha bir eskiden de en büyük lüksümüz. Baktım, Hülya kahvaltı hazırlıyor. "Vaay, ne iş," falan diye sululuklar yapıp sevincimi belli ettim. Hakikaten sevinmiştim. Hülya görev başında rahatsız edilmek istemeyen kibar memure edâsıyla gülümsedi, ses çıkarmadı. Ocağa yaklaştı. "Gece çok yoruldun," dedi. Başımla evetledim. Görmedi tabiî, arkası dönük. Ocağın iki gözü açıktı. Birinde çay öte-

kinde yumurtalar kaynıyordu. Hülya ocağa uzandı. Elleri titriyor muydu? Yumurtalı kahvaltı yıllardır müthiş bir semboldür benim için. Her şeyden önce kahvaltıya zaman ayrılabildiğinin ispatıdır. Hülya, "Demek en iyisi kendini öldürmek, öyle mi?" diye sordu birdenbire.

Şaşkınlıkla sorumsuzca karşılık verdim: "Yaşamak mı daha iyi?"

Hülya: "Senin gibi adamın şımarıklığı da böyle oluyor işte!"

"Ne demek şımarıklık? İnsanın hakk..."

Döndü, yüzünde şiddet ve öfke, sözümü kesti: "Kimseyi çıldırtmaya hakkın yok! Böyle bir hak yok! Yok!"

Ve yumurta cezvesini bana doğru savurdu, sol elimle tutmaya çalıştım, cezve kemiklerime çarptı, darbenin acısını hissetmeme vakit kalmadı, kaynar su bileğimden parmaklarıma kadar yaktı, cezve önce duvara çarptı, sonra mutfak tezgâhının üzerine düştü, yumurtalar dışarı yuvarlandı, kırılmış ama akmıyorlardı, katılaşmışlardı, şaşkın şaşkın sol elime bakıyordum, Hülya hıçkıra hıçkıra ağlıyordu, yumurtalardan biri yere düştü, derim kabarıyordu, kızarmıştı, yere düşen yumurta ayağıma doğru yuvarlandı, beni bir üşüme aldı.

Gözbebeklerim soru işaretlerine dönüşmüş olmalıydı. Hülya'nın gözlerini yakalamaya çalışıyordum. Sadece şaşkındım. Şaşkın.

Can acısının her zaman beraberinde getirip pohpohladığı öfkeden eser yoktu. Bütün bunların sahiden olup bittiğinden emin değildim. Derinlerde bir yerde, haklı bir cezalandırmaya mâruz kaldığımı hissediyordum, bu her şeyi hafifletiyordu. Hülya koşarak mutfaktan çıktı, banyodan koşarak geri geldi. Yanık yeri diş macunuyla sıvadı. Gözlerime bakmıyordu. Tekrar çıktı. Tek gardrobun kapakları ve tek konsolun çekmeceleri açılıp kapandı, ayakkabılığın yanın-

daki minik sehpanın üzerinde duran cam kavanozun içi karıştırıldı. Hışırtılar. Sokak kapısı açıldı. Hülya'nın sesi: "Hemen geliyorum, otur sen." Sokak kapısı kapandı. Yüzünü yıkamış mıydı acaba? Mutfaktaki tabureye iliştim. Hemen geldi. Elimi tutup musluğun altına sürükledi, diş macununu akıtıp temizledi. Elimi kuruladı. Gidip aldığı merhemi sürdü. Sargıbezi falan da almış, elimi sardı. Bantladı.

Ve nihayet omuzlarımdan tutup yüzüme baktı. "Geç masaya otur," dedi, "ben getireceğim her şeyi." "Yumurtalar zaten katı olmuş, bu sefer dikkat et, kayısı olsun," dedim. Gülmedi. Ama hızla, coşkulu görünmeye çalışarak hazırladı her şeyi. Arada gözü sargılı elime kayıyordu, buna engel olamıyordu. Bu anlarda yüzüne bir korku bulutunun gölgesi düşüyor, kayboluyordu.

Gece Hülya elini uzattı, elimi aradı, buldu. Solumda yatıyordu. Sargıbezinin dokusunu avucunda hissedince irkilip yerinden fırladı. Bana bakıyordu. Gözlerimi yarı kapalı tutuyordum, olabildiğince rahat ve rahatlatıcı bir ifade takınmaya çalışarak. "Hadi yat," diye fısıldadım. Sağlam elimi saçlarına uzattım. Elimi itti, sargıbezi yığınını tuttu, bana gösterdi kaldırıp, ve sordu: "Niçin yaptırdın bunu bana?"

"Hülya, yat hadi, gözünü seveyim," diye yalvardım. "Saçmalamayalım bu saatte." Zayıf kaçmıştı. Hülya, "Niçin, niçin, ne kadar egoist olabiliyorsun bazen!" diye mırıldanarak usul usul hıçkırmaya koyulmuştu bile. Çok korkmuştu belli ki. Onu bu kadar korkutacağımı bilsem, çenemi kapar, Nirvana kasetlerini ortadan kaldırır, Jimi Hendrix bile dinlemezdim. Bunu ona söyledim. Sargılı elimi gösterip, "Hem böyle kısmen mumyalanmış olmazdım o vakit," diye de ekledim. İlle komiklik olacak ya...

Hülya, kendinden hiç beklenmeyecek kadar sâkin ve alçak sesle konuştu: "Senin kendini öldürmekten bahsetmen

ne demek, düşünemiyor musun sen? Bu kadar kolay mı?" Kolay olur mu? Erdal'ın intiharını "cinayet" diye verdikleri gazete haberini hâlâ saklıyorum ben. Ses çıkarmadım. Devam etti: "Sakın beni bir daha tehdit etme."

Rüyada gevezeliğin öldürücü değilse de can veyahut el yakıcı olduğu durumları öğrenmeliydim. Her şeyden önce, Hülya'ya zarar vermemek için. Hülya, aklını başından alan korku krizi içinde, yine de bende daha az hasar yaratacak yolu seçmiş, kaynar suyu benim elime boca etmişti, kendininkine değil.

23

Dipte sessiz sedâsız yaşamayı öğrenmeliydim. Yaşamak zorunda olduğuma göre...

Ama en azından yuvamızı ayırmalı, ayrı kayaların oyuklarına yerleşmeliydik. O günlerde Celâl'e rastlamıştım, bir arkadaşına babasından kalan apartmanda partiye gidiyordu. Apartman nedense boşmuş. Takıldım gittim. Tipler fazlasıyla gıcık olduğu için hemen tüymek istedim. Celâl, "Ulan sana ne onlardan, al içkini zıkkımlan, çık bak üst katlara, ne güzel, ferah manzara var," dedi. Çıktım baktım. Ve hemen Celâl'in yanına koşup, "Yarın Hülya'yı buraya getirebilir miyiz?" diye sordum.

Hülya, ben, Celâl gittik... ve evi tuttuk. Celâl, bizim utançtan masmavi olup romantik sahne ışıklarına dönmüş bakışlarımız altında arkadaşına, "Tamam ulan, sıçtırtma ağzına, daha beş daire var," dedi. "Onları kakala kime istersen." O sırada Celâl, üstelik, arkadaşına kalan mirasın bu apartmandan ibaret olduğunu sanıyordu. Herifin elinden anahtarı kaptı, Hülya'ya fırlattı, "Hadi gelin, bira içip kutlayalım," diyerek kapıdan çıktı. Biz upuzun kıvır kıvır saçlı

turuncu yelekli askılı pantolonlu adama yaklaşıp şükranlarımızı sunmaya çabalarken o, "Haklı ibne aslında yaa..." diye başladı, derhal sökülüp acil bakım yapılması gereken dev bir makinenin çalışmaya başladığını düşündüren sesiyle. "Götüme mi sokacağım paranın fazlasını? On sene önce bir şişe birayı nasıl araklayacağız vaziyetlerindeydik, moruk. Şimdi evvelallah, şikâyet edersek çükümüz düşer valla. Kıyaktan müthiş ayak mı var?" Güçlükle, kiranın en azından kontrat için belirlenmesini istedik. Ben bu arada bir yandan, bu kadar merkezî bir yerdeki bu binanın bütün dairelerinin nasıl olup da boş durduğuna akıl erdirmeye uğraşıyordum. Adama bir rakam teklif ettik. "Kaçırdınız mı abi siz, bu Celâl ibnesi beni keser," dedi. "Yarısı olsun." Tam el sıkışacakken, "Yok yok," dedi, "dörtte biri. Götümden şişlenmeye niyetim yok. Bu ibne eski anarşist, neme lâzım. Öteki daireleri havada kapacak inekler, onlardan kapacağım yeşiller bana yeter. Zaten şu tekneyi kaptım mı, vınnn!.."

Dışarı, Celâl'in yanına çıktığımızda, geriye dönüşler ve göndermelerden geçilmeyen birer film olabilecek haldeydik. Biracıya gidip oturduk. Hülya ile sıkışıp kaldığımız bir apartman aydınlığından yukarı tırmanmayı başarmış, çatıya çıkmak üzereydik. Tamam, düşebilirdik, kiremitler kırılabilirdi, hüzün sağanakları altında sıçan gibi ıslanabilirdik, ama en azından karşımızda bir ufuk çizgisi uzanacak, sıçrayıp konabileceğimiz damlar, ağaçlar, bahçeler, sokaklar görecektik. Ayrı ayrı görecektik. Bunu sağlayabilmiştik.

Gelin görün ki benim içimde öfke ve çaresizlik duygusu giderek kabarıyordu. Celâl'in korkusundan bize muazzam bir kıyak çeken hippie eskisini apartmanın damındaki TV antenine pantolon askılarından asmak istiyordum ama bunu yapmam imkânsızdı. Bir kere, damda anten var mı, bakmamıştım. Daha önemlisi, herif hakkında edeceğim her

olumsuz söz Celâl'i sıkacaktı. Ayrıca, şu içinde bulunduğumuz koşullarda benim kalkıp herifin cibiliyetiyle uğraşmam eşi bulunmaz bir nankörlük tezahürü sayılabilirdi. Üstelik Hülya dahi buna takmamışken.

Hülya herifin bize böcek muamelesi yaptığını fark edemedi. Çünkü sokak kapısına ilk dokunuşundan itibaren, o evi benimsemek, kendinin saymak için uğraşmaya koyuldu. Nasıl yorulduğunu izleyebiliyordum ben.

"Şu senin herif ne biçim hippie," dedim Celâl'e, "'ibne'yi küfür yerine kullanıyor?" Celâl, "O hep küfürlü konuşur," diye cevap verdi. İşte! Belli ki Celâl'in herifle ilgili bir rahatsızlığı var. Çünkü benim sorumla kendi cevabı arasındaki alâkasızlığı yüz metreden gözleri bağlı tesbit edebilecek kadar zekidir. "Ayrıca, benim bildiğim," diye girişttim bir defa daha, "bizim milletin erkekleri, hippie de olsa, komünist de olsa, kerhaneci de olsa, 'bayan yanı'nda küfür etmezler." Celâl cevap vermedi, Hülya şimdi de pencereden sokaklara bakıyor, birkaç gün içinde kendi mahallesi olacak yeri tanımaya, sahiplenmeye çabalıyordu. "...Kadının yanında ısrarla küfürlü konuşuluyorsa, bu o kadını kadın saymamaktır..." Celâl birasını kaldırıp Hülya'yı da içmeye zorladı, gülüştüler. "...Ya orospusun demektir ya da bana göre seviyen müsait değil demek..." Celâl bardağını hırsla masaya vurup bana döndü: "Allahın cezası felâket kuşu, sus!" Susar mıyım, derdim başka. "Celâl, o herif sana senin sandığın kadar yakın değil. Hattâ hiç değil," dedim. Baktım Celâl umursamaz görünüp can kulağıyla dinliyor, devam ettim: "O herif hippie değil oğlum yuppie. Bak bir zaman sonra nasıl çıkacak karşına."

Hülya bana öyle bir baktı ki, bütün biraları başımdan aşağı boşaltıp kendimi yakmak istedim. Celâl'in çakmağına uzandım. Paketimdeki son sigarayı yakıp paketi buruştura buruştura cücük kadar yaptım. Hülya, "Bu, evden çıkarken

açtığın paket mi?" diye sordu. Anî bir refleksle yerimde sıçrayıp, "Sen de içtin ama..." dedim... ve bütün hünerlerimi ortaya döküp ikisini de kahkahalara boğmayı, bu sefer zor olsa da, başardım. O sırada belki de hayattaki en doğru kehanetimi yapmış olduğumu bilmediğim için, bunu kutlamak da aklıma gelmedi.

24

O tarih sömürücüsü herifi "live" olarak bir daha görmedim. Hareketli hareketsiz çeşitli sûretlerini TV ve gazetelerde gördüm. Pop'un beyinlerinden biri olmuştu. Bize evi kiraladığı sırada kendi gibi bir-iki kişiyle bir stüdyoyu yürütmeye çalışıyorlardı. Artık sırf kendinin üç ayrı stüdyosu vardı. Birinde arabesk, ikisinde pop alanında piyasaya gazlanacak yeni sesler tornadan geçiriliyor, efekt hâleleriyle taçlandırılıp beyazlatılıyordu. Koskocaman bir madenî yatı vardı. Paparazzi programlarına konu oluyordu. Ve ne zaman adı geçse Celâl mutlaka "Göt!" diyordu.

Celâl'in bu herifle yıllar sonra bir teması daha oldu. Bizim yeni apartmanımızın bodrum katında boş duran odaya koymak üzere bir büyük makaralı teybe ihtiyacımız olduğunda. "Pezevengin deposunda kırk tane vardır. Cimriliğinden atamamıştır, kimse de almaz, satamamıştır," dedi ve çıkıp herife gitti. Bir sürü kullanılmış bant, boş bant, mikrofon ve kablolarla birlikte teybi alıp geldi.

O heriften bir şey istemenin Celâl'e ağır geleceğini düşündüğümden engel olmaya çalışmıştım, dinlememişti. Döndükten sonra, "Sandığın gibi yapmadım ki," dedi. "Kapıda sekreter bekletip içeri haber vermeye, talimat sormaya çabaladı, onu itip geçtim, bekleme odasındakiler acayip şaşkın bakıyorlar, kayıt kısmının kapısını caart diye açtım

oraya da girdim, ardından kumanda odasına daldım, oradakiler sıçradı, camdan gördüm, içerde gayet gıcık bir oğlan bir şeyler söylüyordu, benimki sevinmiş gibi yaptı, ama fena şaşırmıştı, 'Söyle depoyu açsınlar, teyp ve bant alacağım,' dedim, 'dur bir dakika otur' falan demeye kalktı, aynı şeyi bir daha söyledim, sonra da bunları alıp geldim."

Bu vesileyle, beraber çaldıkları dönemde Celâl'in herife gitarlar, ampliler, ilk stüdyo girişimlerinde teypler, mikserler aldığını veya bulduğunu, Celâl'in ailesinin babası iflas etmeden önce resmen zengin olduğunu, herifin bütün ilk gençliğini Celâl'in evinde, Celâl'in o sırada sağ olan annesinin yemeklerini yiyerek geçirdiğini, kendi babasından zaman zaman çok kötü dayak yediğini, böyle günlerde Celâl'in onu sakladığını, günün birinde de babasının karşısına dikilip, 'Bir daha arkadaşımı döverseniz sizi kamyon çarpmışa benzetirim' dediğini, bunun üzerine dayaklarda azalma olduğunu... ve Celâl'in gençliğiyle ilgili, ilk defa günışığına çıkmakta olan pek çok ayrıntıyı öğrenme fırsatı bulduk.

Celâl anlattıkça en çok Ayla seviniyordu. Anlatılanların insanı sevindirecek bir yanı yoktu. Ama ailenin yabanıl evlâdı Celâl herkese kendini anlatıyordu. Bu ilk defa oluyordu. Selma, "Celâl'in bize lütuf ve bahşettiği şerefin şerefine içmek ister misiniz?" diye sordu. Serhat, "Kinaye sanatının ustası Selma Hanım'ın da şerefine içeriz bu arada," dedi. Selma, "Yalan mı? Bu adam bir gün gelip de derdini bizimle paylaşmış mıydı?" diye üsteledi. Hülya lafa karıştı: "Yahu bunu yapmak zorunda mı?" Ferda, "Elbette zorunda değil..." diye başlayarak 'üçüncü taraf' konumuna yerleşti. Kemal, "Sen Celâl'e diyorsun, ama Selma, senin de kendinden mühim bir şeyi ortaya koyduğunu görmedik," dedi. Selma şaşırdı: "Nasıl yani?" Fırsat kaçmazdı, atıldım: "Meselâ yıllardır bir çay demleyip getirmedin ortaya. Varsa yok-

sa bilmemnereden gelmiş bilmemne likörleri falan..." Celâl de, "Hakikaten, şu saatte zıkkıma yumulmasak da adam gibi bir çay içsek," dedi. "Bugün dışarıda bir sürü boktan çay içtim, canım düzgün çay istiyor." Ayla da çaycılara katıldı. Selma dönüp gülerek bana baktı. Dudakları usulca oynuyordu. Galiba içinden, "Sana ne diyeyim, Allah'ından bul" diyordu.

Selahattin, "Ee, çocuklar, ne zaman bağlıyorsunuz teybi, ne zaman faaliyete geçiyor?" diye sordu.

25

Yıllar sonra Celâl'in Vahşi Batı'nın Belâlısı edâsıyla gidip teybi aldığı herifin evinde Hülya bir yıldan az oturdu. Her şeyin sadece yerinde durmasının hayatı iyileştirdiği zamanlar vardır, bu dönem öyleydi. Çok yoğun ve düzgündü. Güzel bir kapta kımıldamadan duran vakur cıva kütlesi.

İkimizin birden yeni kaya kovukları araması imkânsızdı. O kadar para bulamazdık. Ne 'bulma'sı?.. O sıralarda 'bulmak' sadece, Celâl'e rastlamak, onun bir arkadaşına taze miras ev kalmış olması, herifin de Celâl'in korkusundan bunu bize neredeyse bedavaya kiralaması anlamına gelebilirdi. İkimizden biri yıkıntılar arasında, geçmişin gücü, tarihin ağırlığı ve günün yoksunluklarıyla yaşamak zorundaydı.

İkimiz de yeni hava soluma şansını birbirimize ikram ediyorduk. Tıpkı çatı katı gibi. Celâl'e rastlayıp o defolu hippie'nin apartmanındaki partiye sürüklendiğim günün akşamı, mücadeleyi kazanmak için her şeyi hazırlamıştım. Eve yanımda Celâl'le döndüm, 'Celâl'in arkadaşına miras kalan bina' haberini Hülya'ya tantanayla verdik - kararlaştırdığımız üzre. Zaten uzun zamandır görmediği Celâl'le

karşılaşınca gevşemişti, sürekli gülümsüyordu, sürekli mutfağa koşup bulabildiği ufak tefek malzemeyle hoşluklar icat edip getiriyordu, sürekli anlatıyordu. Hülya süreklilik kazanmıştı. Celâl ona şöyle dedi - anlaştığımız üzre: "Bu işi hallederim, garanti, ama tek şartım var." Hülya, "Neymiş?" diye sordu - beklediğimiz üzre. Celâl açıkladı - saptadığımız üzre: "Yeni ove yeniliğe açık olan gider." Hülya'nın kaşları kalktı - alıştığımız üzre. Celâl devam etti: "Sadece kendini değil etrafı da bunaltan baykuşlar yuvalarında kalır." Kimse cevap vermedi, kimsenin kaşı kalkmadı. Celâl tamamladı: "Zaten baykuşlar başkalarından kalma yuvaları gönül rahatlığıyla kullanır." Bu sonuncusu doğaçlamaydı.

Kazandığımı anladım. Hülya taşınmaya ikna olacaktı. Endişeyle titremeye başladım. Apartman dairesinin içine doğru dürüst bakmamıştım ki! Sadece apartmandan dışarı bakmıştım. Ya daire Hülya'ya köhne bir baykuş yuvası gibi görünürse?

Birden sarsıldım ve üzerimde bir yük hissettim. Hülya boynuma atlamıştı. Beni öptü. "Tamam ulan," dedi, "yeni eve geçeceğim, tırmanacağım, kapağı itip kakıp açacağım, sizi de yukarı çekeceğim, bir de bakacaksınız, yerüstündesiniz!" Çok sevinmiştim. Onu sevindirebilmiştim. Daha evi görmemişti bile...

Celâl bira alıp geldiğinde bizi dizdize buldu. "Bana bakın," dedi bira açarken, "size câzip bir teklifim daha var hazır elim değmişken; siz yine birbirinize âşık olsanız, ha?.." İri bir çam civarda otlayan kuzuların üzerine acılar ve çatırtılar içinde devrildi, sesler kesildi, rüzgârın hüzünlü kapanış parçası... Celâl ısrarlıydı, yaralı kuzuların arasından otlara uzanmış dallardan budamaya başladı: "Yahu, bu dışarıda bize göre kimse yok! Ben çıktım baktım, yahu, yok, inanmıyor musunuz! Siz hazır birbirinizi bulmuşken..." Bir yandan pencereyi, salon kapısını, duvarı, durma-

dan değişen yönleri işaret ediyordu; neresiydi dışarısı? Karar ver be adam!

Hülya da ben de durduğumuz yere takmış, yerimizi tanıyamaz olmuşken; hangi yöne olursa olsun koşmak, uzaklaşmak isterken; bir yandan da kaybolmaktan korkarken; yine de bilinmeyenin câzibesine kapılıp kendimizi rüzgâra, akıntıya, bizi alıp götürebilecek her ne varsa ona bırakmak isterken; kaybolmaktan daha da korkarken... bizi bulduğu yere mıhlamaya kalkmıştı Celâl. Altın çivilerle. Sırf bu yüzden bundan böyle üçümüz daha sık görüşecektik. Hepimiz farkındaydık.

26

Kemal hepimize ayrı ayrı, özel davetiyeler hazırlamıştı. Küçük kartlar. Ayla üzeri elmalı çörekler yapmış, kartları da yanına iliştirmişler, kapılarımızın yanındaki "medeniyet kutuları"nın üzerine bırakmışlardı.

"Medeniyet kutuları" Cevat'ın bize sormadan tesis ettiği bir kurumdu. Büyük boy bir ansiklopedinin sığabileceği boyutlarda, canlı renklere boyalı ahşap kutulardı bunlar. Cevat, birbirimizden aldığımız kitap, dergi, ıvır zıvırı geri vereceğimizde, birbirimize âcil olmayan not v.b. bırakacağımızla ille kapı çalmayalım, birbirimizi rahatsız etmeyelim diye düşünmüştü.

Önce çok dalga geçmiştik, "medeniyet kutusu" ismini de Selahattin takmıştı.

Selahattin birilerine gidileceğinde önceden telefon edilmesini dahi hâlâ garipserdi. Bodoslama ilişki isterdi. Odadaki sineğe bile tahammül edemeyeceği bir anda, pat diye içeri dalıp 'açım!' derseniz, kendini derhal erteleyip size üç tencere yemek hazırlayabilirdi. 'Medeniyet', Mehmed Akif'e

göre neyse, Selahattin'e göre de yaklaşık olarak oydu.

Selma ise, Kemal'le birlikte, "medeniyet"in aramızdaki temsilcilerindendi. Selahattin'le Selma birlikte nasıl yaşıyorlardı? Anlamıyor ve kıskansam mı karar veremiyordum.

Kemal'in hazırladığı davetiyelerin metinleri muhataba göre değişiyordu. Benimkinde şunlar yazılıydı:

Sayın...

Eytişimsel Süreçler İçinde Sözsel Alışveriş Tokuşturum Kurultayının Bu Yedigün'ün Sonsal Dönümünde Yaşama Geçirilecek Oturumunu Onurlandırmanızı İstençle Dileriz.

(Not: Dış kapı tutulmuştur, kaçamazsınız, içki boldur, hepsini içemezsiniz.)

Pazar akşamı Kemal'le Ferda'nın evinde, herkesin cevvaliyeti feci bir "son yemek" felâketine yolaçabilirdi. Herkes, "Gerçi onlar hazırlıyor ama ben de bir şeyler yapıp götüreyim, kıyak olur," demiş, sonuçta ortaya dört ayrı etli yemek, üç tencere pilav, beş koca tabak salata falan çıkmıştı. Ben, masadaki iki tepsiye ilâveten getirmekte olduğum üçüncü börekle kapıdan girip manzarayı görünce, "Kamyon ne zaman kalkıyor?" diye sordum. "Ne kamyonu?" dediler. "Bilmem. Bir felâket bölgesine yardım göndermiyor muyuz?"

Böyle durumların ideal ekibi Nesrin-Hülya-Serhat'tır. Onlar hiçbir yere gidip yeni adam teşkilâtlayamazlardı. Ama bir defa bir kanca tutturabildiniz mi, işleri o üçüne bırakabilirdiniz. Elbette yarını, öbürgünü bir başkasının düşünmesi koşuluyla. Hemen birtakım çözümler buldular, folyolar çıktı, ne bozulur ne bozulmaz, ayrıldı, birtakım yiyecekler mutfağa götürüldü ve ortadaki görüntü biraz insanîleşti. Masanın hızla yoksullaşmasına Selahattin itiraz etti. "Gözümüz de doyardı," dedi. Serhat Selma'yı, "Şimdi lütfen herifin gece kalkıp yeyip içtiklerinden bahsetme yine," diye uyardı. Hülya yeni bir folyo kutusu getirmek için çıkıp aşa-

ğı, kilere indi. Selma, "Siz onu kolladığınızı sanıyorsunuz. Ama artık dert etmiyorum, nasılsa hepiniz yakındasınız, hep beraber bakarsınız devrildiği vakit," dedi. "Bakarız, ne olmuş? Yağla balla besleriz," dedim. Ferda, "Şu Britannica'ya bakıverin, baykuş hasta bakar mıymış," dedi. Ferda'ya bardakla su attım. Merdivende Hülya'nın ayak sesleri. Selma yanıma gelip dedi ki: "Ona bakman bir şey değil, beyefendiciğim, Selahattin Bey yatağa düşerse benimle sen geleceksin kravat takıp o iş yemeklerine, kokteyllere falan, tamam mı?" Ayak sesleri yaklaştı. "Bu beni aşar, yetkili kurullarıma danışmam lâzım," diye cevap verdim. Selma, "Ben senin yetkili kurullarını ayarlarım," dedi, vamp pozlar takınarak. Selma bazen bütün mesafeliliğiyle göz alır. Şirkette asılan asılana. Hülya kapıyı açıp içeri girdi. Nihayet yemeğe oturduk.

Merdiven çıkan-inen Hülya'ysa bunu hemen anlarım. Anlıyorum. Bazı geceler çok geç geliyor. Bazı geceler gelmiyor. Bazen benim dairemin bulunduğu kata çıkarken meydana gelen tempo değişikliğinden bana uğrayacağını anlıyorum. Çaldığı anda açıyorum kapıyı. Şaşırıyor. "E, seni bekliyordum..." diyorum. Gülüyoruz. Genellikle yorgun oluyor, puslar arasında, hatları bulanık, havaya karışmaya hazır. Arasıra iki laf ederek müzik dinliyor, oturuyoruz. "Bir şeyler yapmaya niyetin varsa gidebilirim," diyor. Bir şeyler yapmaktayım zaten; "Yok," diyorum. Bilgisayarı ona çaktırmadan kapatmış oluyorum. Hülya rahat ve gevşemiş oluyor. Dışarıda uğraş vermiş, kabul etmiş kabul edilmiş oluyor. Birden bana bir film anlatıyor. Bir vakit beraber yüzdüğümüz derinliklere şimdi başka mağaralardan ulaşılabiliyor. Ben oraları bilmiyorum.

Oturdukça Hülya netleşiyor, sağlamlaşıyor. Hatlarına, tenine yeniden kavuştuğunda ayağa kalkıyor. Ona bakıyo-

rum. Gözlerine bakmıyorum. Hülya bu limanda kendine kavuşuyor.

Ve başka sularda mutlu oluyor.

"Ne yapıyorsun Allahaşkına?"

Yarısı dolu su bardağımı sağ gözüme dayamış, sol gözümü kapamış, ne yapıyorum Allahaşkına? "Hülya beni kızdırdı, onu bardağa sokmaya çalışıyorum."

Ayla, koruyucu ve kollayıcı ulu Ayla! Hemen atılıyor, "Eh, mâkûl sayılır her şeye rağmen," diyor. "Ya beni sokmaya çalışsaydı..." Kemal sürahiyi işaret ediyor. Ayla ona şakacıktan tokat atıyor. Selahattin, "Hanım, küpü getir, belki beni de bir yere tıkmaya niyetlenir," diyor. Dünyada "hanım" diye hitap edilecek son kadın, Selma. Ama Selahattin yapınca oluyor.

Onları seviyorum. Gerçekten seviyorum. Bardağa atlayıp yüzerek uzaklaşmaktan vazgeçiyorum. Ama hiç değilse bir tuvalete gidip geleyim. Sevgili de o kadar uzakta ki şimdi. "Oğlum, daha yemek yemeden ne helâsı?" Ne yapayım, her an çişim varmış gibi. İçerden yanıyor ayrıca. Çiş etmekle de kurtulunmuyor, onbeş dakikaya kalmadan aynı durum doğuyor. Sebebini sonradan öğreneceğim. Helâdan dönüyor ve yemeğimi yemeye başlıyorum. Konuşuyor ve gözucuyla beni izliyorlar. Eğer çabuk toparlanıp sululuk yapacak hale gelemezsem bu acımalı takip sürecek.

Kemal beni kurtarıyor. Ayağa kalkıyor, ellerini masaya dayıyor. Celâl, "Yemek duası mı?" diye soruyor. Kemal, "Uygun bir açış lafı," diyor. Ve bize birtakım düşüncelerini anlatmak istediğini söylüyor. Bunları uzun süre düşünmüş taşınmış, ciddiye alınabilir olduklarına karar vermiş, şimdi açıklamak, tartışmak istiyor.

27

Kemal, aslında hepimizin farkında olduğu, zaman zaman da sözünü ettiği bir hakikate işaret ederek başlayacağını söyledi: Bizim insanlarımız, yani özel olarak bizler de, hayatın dayattığı zorunlu gerilimler dışında, lüzumsuz gerginliklerin yükünü taşıyorduk. Hayatta hele beşerî pek çok sorunu çözüp kenara koyma şansı yoktu, ama hafifletme, en azından olumsuz etkilerini hafifletme şansı pekâlâ olabilirdi. Hıristiyan toplumlarda genel olarak bireylerin daha gerilimsiz yaşadığı söylenebilirdi. Çoğunlukla Müslüman Doğu'daysa gündelik sertlik ve gerilim aşırı ölçülerdeydi. Oysa Batı'nın da mâzisi sertlik ve şiddetin misliyle doluydu, bugün de bu toplumların şiddetten hiç de arınmış olmadığı ortadaydı. Lâkin bireylerin gündelik, sıradan yaşantılarında belirgin bir yumuşaklık, nezâket teşhis edilebiliyordu. İnsanlar barut fıçısı gibi değildiler. Birbirlerinin gözünü oymaya hazır değildiler. Bunun elbette ekonomik-sosyal sebepleri de vardı, ama Kemal kültürel sebepler üzerine düşünmüştü. Bağlı bulundukları uluslararası araştırma şirketi aracılığıyla pek çok istatistik, araştırma sonucu, rapor temin etmiş, yıllardır incelemekteydi. Dinin ve dinî sembol sisteminin bir toplumun kültürel hayatında sandığımızdan daha önemli rol oynadığını bilmeliydik. Bireylerin hayatı için de bu böyleydi. Üstelik, dinî semboller sistemi sadece dindarları değil, toplumsal kültürel düzeydeki bilinçsiz alışverişler aracılığıyla dinsizleri de fazlasıyla etkilemekte, onların zihin ve davranış yapısını biçimlendirmekteydi. İstersek bu konularda bize türlü kaynak sunabilirdi.

Kemal şu sonuca varmıştı:

"Hıristiyanlıktaki günah çıkarma kurumunun bireyler üzerindeki rahatlatıcı, ferahlatıcı etkisi, sandığımızdan çok daha derin ve güçlü. Oysa buna karşılık bizde ne var: Sırat

Köprüsü. Bizimkinde, bilinmeyen bir Öteki Dünya'da aklımıza hayalimize gelmeyecek cezalara uğrama korkusu var. Tabiî bu onlarda da var. Ama arada fark da var. Bizde, günahı işledin mi bitti. Günahların bağışlandığı durumlar var. Ama hiçbir zaman emin olamazsın. Korku içinde ölmek zorundasın. Hayatın boyunca bu korkuyu azaltma imkânın yok. Günahlar ister istemez biriktiğine göre... Halbuki arada gidip günah çıkardın mı, kendini bir miktar yırtmış hissediyorsun, temizlenmiş hissediyorsun, aynı haltı yiyeceğini bilsen bile bir güvencen var. Belki ahirette başına gelecekler değişmiyor, ama şu dünyada yaşarken daha kompleksiz, daha nâzik ve daha hoşgörülü olabiliyorsun. Bu, Tanrı'nın sana hücre duvarının öteki yanında oturan rahip aracılığıyla gösterdiği hoşgörünün yansımasıdır, yayılmasıdır. Günah çıkarmaya gitmiş bir birey olarak bundan etkilenmemen, bunu taşımaman neredeyse imkânsız."

Bütün bunlar en azından tartışmaya değecek kadar mantıklıydı. Ama bir ilkyardım filosunun yüküne eş miktarda yemeği yapıp toplanmamız bunları tartışmak için olamazdı. Çöreklere iliştirilmiş davetiyeler de.

Nitekim, Kemal şöyle devam etti: "Ben diyorum ki, bu günah çıkarma hadisesinden kendimize yönelik bir sonuç elde edelim."

Cevat, "Nasıl yani?" diye sordu, Selahattin de, "Rahip bulup günah mı çıkaralım?" diye.

Kemal, "Mecazî anlamda evet," diye cevap verdi. "Eğer ilk anda şarlamazsanız, size ciddi ciddi şunu öneriyorum: Aramızdan birini tesbit edelim. Bu, dedikodu denen haz dünyasından ırak yaşayan bir püriten olsun, gidip zaman zaman ona içimizi dökelim. En yakınımıza bile anlatamadığımız şeyleri ona anlatalım. Yani... günah çıkaralım işte. Uzatmaya, başka sözlerle tarif etmeye gerek yok."

Sessizlik.

Kemal devam etti: "Ben bunun, hem tek tek hepimiz için çok rahatlatıcı olacağından eminim hem de birbirimize yaklaşımımızı, ilişkilerimizi olumlu etkileyecektir, eminim."

Serhat, "Öyle bir şey öneriyorsun ki Kemal," dedi, "bu öyle bir çırpıda karar verilebilecek bir şey değil. Buna inanmak lâzım. Riayet lâzım. Alışmak lâzım. Hem bakalım..."

Cevat, "Evet, bakalım," diye atıldı. "Seninle tartışmadan önce düşünmek isterim ben."

Selma, "Bana denenebilir görünüyor," dedi.

Ferda, "Böyle bir konuda deneme-yanılma oynanabilir mi, Selma'cım?" diye konuştu. "Bu insanın kaptırıp gidebileceği bir şey. Tehlikeli bir oyun."

"Tehlikeli Oyunlar'ın sonu mâlûmdur," diye mırıldandım. Hülya duydu, yaramaz ama çalışkan öğrenciye kızan öğretmen gibi kararsız, dudak büktü.

Beni ciddiye almamıştı. Yoksa bu sefer yumurta cezvesi ve kaynar suyla yırtamazdım herhalde.

28

O "son"a Hülya'yı oturtup kaç gece uykumdan fırlamıştım. Hülya'nın yerleştiği apartmanın önüne kadar gittim gecenin bir vakti. Son köşeyi dönerken, bembeyaz elbisesi içinde, kucağında yastığı, kaldırımda cansız yatan Hülya'nın üzerine kapanmaya hazırdım.

Kaldırımda küçük süt ve yoğurt kutularından bir-iki tane, üzerinden kavun kabukları dökülmüş bir-iki çöp poşeti ve izmaritler vardı. Oturup sigara yaktım, telâşe halimin geçmesini bekledim. Hülya'nın dairesinde ışık yanmıyordu. Baktım baktım yürüdüm gittim. Bu sefer başka korkuyla. Tam o sırada Hülya birisiyle gelebilir ve beni görebilir di-

ye... ya da belki ben böyle bir vaziyeti görürüm diye, bilemiyorum...

Sevgilinin ışıksız pencerelerine uzaktan bakarken kalbim böyle küt küt atmamıştı. Tersine, giderek yavaşlıyor ve durmaya yaklaşıyordu. Pencerelerde ışık olsa gidip kapıyı çalacak mıydım, emin değildim. Galiba çalmayacaktım. Orada durup, altıncı kattaki sevgilinin varlığımı fark etmesini, pencereyi açıp beni içeri çağırmasını bekleyecektim herhalde. Çağırmayacağı kesindi. Umut kesinlik tanımamaktır. Son defa da aynı yokuşun başında durup ışıklı pencerelere bakmıştım. Beni bekliyordu. Beni hayatından defedişinin üzerinden bir ay geçmişti. Yine de görüşmek istemiştim. Beraberce korkunç bir sahne yarattık. O kayıtsızlığıyla beni yerden yere vurdu, ben uğradığım muamele karşısında kapıldığım dehşetle kendimi yerden yere vurdum. "Bozduğunu o düzeltemez artık," lafını ilk defa o gün orada ettim. İçimden. Hem kendini bu kadar yerden yere vuran ve vurduran bir adamı genç bir kadın neden sevsin?

Bozduğunu onun tamir etmesi imkânsızdı artık.

Bu da umutsuzluğun en büyüğü.

Kim tamir edecekti beni?

29

Kemal, "Günah çıkarma esprisine, bir çeşit yakıt alma gibi, yıkanıp temizlenme gibi, yüzeysel, hattâ bazen köklü bir tamirat gibi yaklaşmalıyız, bunu kastediyorum," dedi. Ayla, "E, tamiratsa Celâl yapıverir," dedi. Celâl irkildi. Bahse girebilirdim ki: i) şu anda Kemal'in ortaya attığı fikirler bugün değilse bile yarın genel kabul görecektir. ii) potansiyel rahip adayları Celâl, ben ve Hülya'dır. Yine bahse girebilirdim ki, Kemal de bunları düşünüyordu; hem de i)'ler,

ii)'lerle.

Celâl irkildi. Kemal Ayla'ya, "Sulandırma," dedi. Ayla, "Sulandırmıyorum. Böyle bir şeye gerçekten ihtiyacımız var mı?" diye sordu. Kemal, anlayışlı bir ses tonuyla konuştu: "Bunu anlamaya çalışalım. Kendimizi bir yoklayalım. Herhangi birine sırf anlatmakla hafifletebileceğimiz yüklerimiz yok mu? Bakın, meselâ şöyle bir case alalım..." Kemal'in sahasındaydık, potansiyel trajediler 'case' haline gelebilirdi. Belki de sırf bu boşaltıp hafifleştirmenin yöntemini kapsak günah çıkarmaya filan gerek kalmazdı. "Diyelim ki," dedi Kemal, "ben sana kızgınım. Ama kızdığım konu öyle bir konu ki, bunu seninle konuşmam imkânsız. Yani ben imkânsız olduğuna hükmetmişim bir kere. 'Tepki gösterir' demişim veya 'gereksiz yere kendini savunacak, derdimi anlatamayacağım' demişim, vesaire. Bu kızgınlığım yüzünden sana normal davranamıyorum. Ama davranmak da istiyorum, senden vazgeçmeye niyetim yok. Şimdi; gidip 'günah çıkarsam' -bakın, üstelik burada benim bir günahım yok aslında-, rahatlamaz mıyım? Sana normal davranır hale gelmez miyim? Belki. Ama bir ihtimal var, değil mi? Sırf sana olan kızgınlığımı birine anlatmam halinde üzerimden bir yük kalkar, gerilimim azalır, sana daha hoşgörülü yaklaşabilirim, daha bağışlayıcı olabilirim. Tekrar ediyorum: Belki. Ama hiç değilse bir umut var burada..."

Ayla: "Böyle olur mu bilmiyorum. Ben kızdığım insanla halleşmezsem imkânı yok rahatlamam."

Kemal: "Ama öbür yolu denemedin ki."

Nesrin: "Niçin? Benim herhangi birinizle sorunum olduğunda bunu başkasıyla konuştuğum olmuştur. Bu herhangi bir rahatlama sağlamıyor ki, en fazla o sorunu nasıl çözeceğime ilişkin tavsiye almış oluyorum."

Kemal: "Bakın, bu ideolojik bir kavrayıştır, aynı zamanda. Buna sorun çözme diye bakamazsınız. Bu, gerilim azalt-

manın, esnekliği artırmanın, hoşgörüyü geliştirmenin bir aracı. Çözüm anahtarı değil."

Nesrin: "Yani bir sorununu başkasıyla konuşmak değil, buna 'günah çıkarma' adı vermek mi rahatlatacak?"

Ben: "Müzik koyayım mı? Şöyle rahatlatıcı bir şeyler..?"

Kemal: "Çok parçalıyorsun her şeyi, Nesrin. Bunun senin için gündelik hayatın olağan bir parçası olduğunu düşün. Bir olayın meydana gelişinden başlayan, sonrasındaki gerilimi hissederken sana bir de öteki yolun olduğunu hissettirecek bir kapı, pencere, ne bileyim, açılım işte..."

Ben: "Azıcık pencereyi açayım mı?"

Kemal: "Sorununu anlattığın kişi seninle tartışır, oysa rahip yalnız dinler. Seni yargılamaz. Kabul eder. Sana 'boşal, at kurtul' der, o sessiz duruşuyla."

30

"Yahu belki ben de TV seyrederken düşüneceğim, niçin izin vermiyorsunuz?" şarlamalarıyla güç belâ televizyonu açma hakkını kopardım. Celâl'le karşısına geçtik. Aramadık kanal bırakmadım, bir maç bulsam, Serhat'ı, belki Selo'yu bu tarafa çekebilirdik. Nesrin bize kızardı, falan, konu değişirdi. Olmadı. Hiç değilse kaliteli bir film bularak Hülya ve Selma'yı ayartabilirdim, o da olmadı. Hummalı bir tartışma sürüyordu şimdi toplanmış, örtüsü silkelenmiş sofrada.

İki yarışma, bir karate filmi, bir sürü polisli dizi... Celâl uzaktan kumandayı elimden alıp, 150 yıl önce yağmur grisi gökler altında yağmur yeşili çayırlarda bir metre mesafeyle yürüyerek sevişen âşıklar hakkındaki İngiliz TV filmlerinden birini buldu, kumanda âletini aramıza değil öbür yanına koydu. "Elleşme, tamam," dedi.

Yağmur çiseliyordu. Adam redingotumsu siyah nesneyi

kızın omuzlarına sevgi ve ihtimamdan elleri titreyerek yerleştirdi. Utangaç utangaç gülümsediler birbirlerine. Uzakta köşk görülüyordu. Pencerelerinden birinde dürbünle bakan bir ihtiyar. 'Olacakları bilmiştim' edâsıyla başını usul usul sallıyordu. Çeyiz olarak bölüp dağıtsan birkaç kız evlendirmeye yetecek kadar gümüş kabın yığılmış olduğu tepsiyle uşak geldi. Saatler çaldı.

Yerimden fırladım. Arkamdaki sesler kesilmişti. Döndüm. Hepsi bana bakıyorlardı. Kanım birden beynime fırladı, kafatasımı dağıtarak tavana doğru fışkırmaya başladı. "Hayır!" diye haykırdım. Celâl elimi tuttu beni divana çekiyordu yeniden. "Hayır!" Ayla, kaş göz hareketleriyle sanırım bağırmama gerek olmadığını anlatmaya çalışıyordu. Ben susmuyordum: "Hayır! Hayır!" Tavandan üstüme kan damlıyordu.

Celâl'e döndüm: "Ne çekiştiriyorsun?" Elimi bıraktı. Sıkılmıştı.

Kapıya yürüdüm, açtım. "Ben bir dolaşıp geleceğim," dedim. Hülya, "Otur yerine!" diye seslendi. Onu dinlemeyip çıktım, kapıyı kapamadan, arkamdan geleceğini biliyordum. Merdivenleri de ağır ağır indim, beni yakalamak için fazla koşmasın diye.

31

Geldi. "Ne oluyorsun?" diye sordu.

"Benim yüküm bana yetiyor, Hülya, halimi görmüyor musun?" dedim.

"Canım, bu kadar tepki gösterecek ne var?" dedi. "Kimse sana istemediğin bir şeyi zorla yaptıracak değil ya."

"Ne mâlûm?"

"Yahu nasıl yaptırırız zorla?"

"...'rız' mı? Siz yani!.."

"Alınmaya ne kadar hazırsın!.."

"..."

"Hadi yürü. Birtakım problemleri beraberce çözmeye niyetlenilmesi kötü bir şey değil. Üstelik Kemal'in dediğinde herkesin her şeyini ortaya dökmek yok ki. Aksine..."

"Bana dökmek var."

"Sana olacağını nereden çıkarıyorsun?"

"Niye susmuştunuz ben dönüp baktığımda!?"

"...Evet, doğru, senin bu işe en uygun adam olduğundan bahsedildi..."

"Ee, o zaman?"

"Ama sen ille de olmaz dersen kim sana bunu dayatabilir?"

Susup durduk. Hülya kolumu tutmuştu.

"Sen de dört gecedir bir uğrayıp bakmadın bana," dedim.

Hülya müthiş şaşırdı. "...Burada... yoktum..." diye kekeledi.

Allah ya da insanların münasebetsizlikleriyle ilgilenen bir üst varlık muhakkak o sırada bizimle meşgûldü; hainlik ettiğim hissini damardan dayadı bana. Belli ki kız dört gününü doğru dürüst geçirmişti. "Hadi yürü," dedi. "İnsanları korkutup caydırma."

Yine sinirlendim. "Yahu, yine ben mi onlara bir şey yapıyor oluyorum!" diye haykırdım, fısıltı sınırlarını zorlayarak. Hülya, "Evet," dedi. "Herkesin vicdanına yükleniyorsun. Oysa bunu hak etmedik."

Kendini niye karıştırıyordu şimdi! Belli ki beni anlamaya niyeti yoktu. "Yine seni anlamadığımı düşünme," dedi. Kollarım düştü. "Hakikaten gösterdiğin tepki çok fazla. Aşırı, aşırı."

"Peki," dedim son bir gayretle. Beş dakika içinde de mecalsizlikten hayata veda edecektim muhtemelen.

"Şunu niçin düşünmüyorsun," diye başladı Hülya yeniden, "bu insanların hemen hepsi çeşitli zamanlarda özel birtakım konularını seninle konuşurlar, sana danışırlar, senin söyleyeceklerine önem vermeye hazırdırlar. Niye? Bu kadar zıtlarına gidiyorsun, her fırsatta onlardan farklılığını vurguluyorsun, bazen kırıcı oluyorsun, seni hiç dışlamadıkları gibi sana hürmet ediyorlar, evet, resmen saygı gösteriyorlar, seviyorlar da ayrıca, hepimiz birbirimizi seviyoruz, ama herkese bu saygı gösterilmiyor, değil mi? Niye? Hiç düşünüyor musun?"

"Bu eskiden kalma bir durum," dedim.

"Saçmalama, neler reddedildi, nelerden vazgeçildi, neler iyiydi kaka oldu, bugün hâlâ bu derecede gösterilen saygının temeli yıllar öncesinde değil."

Sahi, bu insanlar niye bana saygı gösteriyorlardı? Peçeli baykuş mu, puhu mu, kır baykuşu mu olduğumu tartışıyorlardı, bana 'felâket kuşu' diyorlardı, geçen sene miydi neydi, Yılın Karamsarı ödülleri hazırlayıp beni birinci, ikinci ve üçüncü seçmişler, mansiyon ödülünü çocuğum olursa ona vermek üzere sakladıklarını söylemişlerdi, çıkıntılık ettiğim için sık sık bana kızıyorlardı. Peki, niye hikâyeleriyle üzerime geliyorlardı. Görmüyorlar mıydı: Girişten mağlup başlıyor, gelişme bölümünün ortasına bile sağ sâlim varamıyordum; sonucu da felâket oluyordu bu durumda tabiî.

"Peki niye?" dedim.

Hülya, "Onu sen düşün, hadi gel," dedi ve kolumdan çekti.

Merdiveni geri çıkarken başımı Hülya'nın sırtına yasladım. Bu şekilde zor yürünüyordu tabiî. Dönüp gülümsedi, 'bu işe bir son ver' demek istiyordu. Baktı olmayacak, beni yanağımdan öptü, saçlarımı okşadı.

Bu öpüşü, bu teması biliyorum ben. Hülya beni böyle öpüyorsa mutlaka başka birini başka türlü öpüyordur. Hül-

ya için seviniyordum. Nasıl anlatsam bilemiyorum, ama seviniyordum. Şöyle anlatayım: SEVİNİYORDUM. Kendim içinse... nasıl anlatacağımı biliyorum, basit: üzülüyordum.

Ama onun için korkuyordum da. Ya onu çaresizlik canavarının kollarına atarlarsa? Ya havayı katılaştırır, seferleri kaldırır, yollarını kaparlarsa. Ya ona...

bana yapılanı...

yaparlarsa...

Hayır. Onu yolundan çevirmeye hakkım yoktu, çünkü onu şehvetle öpmeyecektim.

32

"... yalnız dinler. Seni yargılamaz. Kabul eder. Sana 'boşal, at kurtul' der o sessiz duruşuyla..."

"... o sessiz duruşuyla..."

"... sessiz duruşuyla..."

Kemal'in sözlerini tekrarlayarak, sevgilinin uyurkenki beş ayrı halini yirmisekizer, Hülya'nın gözkapaklarına çöküp toplanan buğunun renklerini otuzbeşer defa gözlerimin önünden geçirdikten sonra, uyuyamayacağımı anlayıp doğruldum.

Klasik süreç başladı. Artık sigara içilmeyeceğini bana anlatmak için mutfağa götürdüğüm tabla geri geldi, sigara yakıldı, ışık açılmadı, bir umut, boşa çıkacak, bakışlarımı karanlığa, bedenimi inşallah o geçici huzura sürükleyecek uyku melekleri Nuh diyecek peygamber demeyecek ve gelmeyecekler, o sessiz duruşuyla..., birazdan ışık da açılacak, herhangi bir iş yapacak halim yok, yalnız dinler..., ne okuyayım, içerikli bir şey olmasın, roman da olmaz, gece radyolarında saçmalayanlar, bir kaset mi koysam, sessiz duruşuyla..., diskler daha uzakta, plakla uğraşamam şimdi, Talk

Talk dinleyip hüzünlensem mi, fazla gelecek, Led Zeppelin dinleyemem, Bonham çağırır, son seferinde her türlü iğrençliğe katlanarak yaşayan, çıtını çıkarmayan benim gibi bir herifin yüzüne bakmayacağını imâ etti, sessiz duruşuyla..., Bonham'a gidemem, Hülya'nın yanında kalmalıyım; ya da arkasında, cephe gerisinde...

Derhal müzik koymalıyım, beni alıp götürsün, şuradan Lou Reed kasetini... Kaset... teyp... sessiz duruşuyla...

teyp...

TEYP ?

Te...

TEYP!!!

33

Aklıma geleni onlara hemen söylemeyecektim, kesin kararlıydım. Bu benim son savunma silahımdı. Beni köşeye sıkıştırırlarsa çıkaracaktım ortaya.

Biraraya geldiğimizde günah çıkarma-rahiplik mevzuu açılacak diye diken üstündeydim. Bir defasında laf oraya gelir gibi oldu, derhal, halledilmemiş bir başka tartışmayı açarak herkesi sürükledim. Binamıza isim bulmak diye bir mesele çıkmıştı. Bazılarımız buna gerek olmadığını düşünüyordu ama çoğunluk, 'apartmana esprili bir ad taksak fena mı olur'a yatkındı.

Ben, "Bina Can olsun," dedim. Nesrin, "Aşkolsun," dedi, "Suna Can duysa nasıl darılır sana." Lafı ağzına tıkadım: "Yahu, kızın ne kabahati var! Anababalar münasebetsizse..." Nesrin ciddiye almış, sürdürmeye niyetliydi: "Dibimizdeydin o vakit. Israr etseydin bize, daha güzel bir isim önerseydin!.." 'Madem Suna istiyorsunuz, sırf Suna olsun' diye az diretmemiştim, "Söyledik ya," dedim, "kulak asmadınız ki."

Serhat, "Tamam Nesrin," diye söze karıştı. "Kesin şunu, asıl mevzuya dönün." Serhat kendine ait saydığı işlere karışılmasından hiç hoşlanmaz. Bunu da her seferinde dolaylı yoldan, Nesrin'e söylediği laflarla ifade eder. "Peki o zaman, 'Yapınç' koyalım," dedim. Bozguncu laflarımı duymamaya topluca ve gizlice karar vermişlerdi. Başımı pencereden yana çevirdim. Ayla, "İmece olsun," dedi. Bulutların bir kısmı koyu griydi. Selma gülmeye başladı. Ferda ona niye güldüğünü sordu. Selma dedi ki: "Ne isim koyarsak koyalım, altına 'Abidin Bey hayrâtıdır' gibi bir şey yazacak mıyız?" Celâl: "Yeni jargona göre 'Abidin sağolsun' yazmak lâzım."

Ayağa kalktım. "Sizi uyarıyorum," dedim. "Sıkılıyoruz, birazdan münakaşa etmeye başlayacağız." Serhat dudak büktü: "Hava raporu da bundan sorulur ya hep." Cevat, "Daha az çıkıntılık edilirse tatsızlık olmaz," dedi. Kemal, "Hah! 'Çıkıntı' ismine ne dersiniz?" diye atıldı. Etrafımızdaki araziyle binamızın ilişkisi bakımından isabetli bir öneriydi. Ferda başka bir bakımdan isabetli ama sakıncalı buldu: "Olmaz. Bina aramızdan bir-iki kişiye aitmiş gibi olur." Selahattin beni konuşmanın odağından çekti: "Belki... ters yöne gitsek... Meselâ 'Şenyuva Apartmanı' gibi bir şey..? Eğlenceli olmaz mı?" Selma, "Yok," dedi, "'Sürgün' koyabiliriz meselâ." Ayla 'Serap' adını önerdi, "O olmazsa sadece 'Can' da olmaz mı?" diye sordu. Kemal, "İşte bu çok güzel," dedi gülerek. Ciddiydi: "Evet, işte, 'Sadece Can'. Mükemmel!" Hakikaten fena değildi: 'Sadece Can Apartmanı'.

Olur mu olmaz mı diye bir süre debelenildi, sonra Nesrin, "Peki, 'Sadece Apartmanı' koysak ne olur?" diye sordu. Bu da herkese câzip geldi. Ben, "O vakit 'Sadece Apartman' demek daha güzel değil mi?" dedim. Cevat da nihayet bu işte eğlenceli bir yan bulmuştu: "Bari 'The Sahici Home' diyelim de genel eğilimlerden ırağa düşmeyelim."

Kemal, "'Sadece Apartman' çok güzel," dedi. "Buna karar

verelim ve konuyu kapatalım. Ben sizinle şu geçen günkü meseleyi yeniden bir konuşsak istiyorum."

Ona öfkeyle baktım. Ayla'ya, "Bira var mı?" diye sordum. Hemen getirmeye kalktı. "Kalkma, ben alırım," deyip mutfağa yollanırken, arkamdan 'bana da getir' diye seslenilmesini bekledim. Hülya yoktu. Tatildeydi. Gitmeden önce de iki gece yoktu. Celâl de bira istemedi. Yine güneş çıktı. Birayı bardağa koyup koca bir yudum aldım. Helâya yollandım. Yine yanıyordu. Yine tamamını edemeden çıktım.

Salona döndüğümde bir sürprizle karşılaştım. Selo, Serhat, Ferda ve Nesrin king'e oturuyorlardı, ötekiler çıkıp dolaşmaya karar vermişlerdi. Celâl'e, "Şu birayı içeyim de beni motosikletle gezdir azıcık," dedim.

34

Motorla bir süre abuk subuk dolaştıktan sonra, kalabalığın kafeteryalara ve çay bahçelerine aktığı caddenin kenarında kuyruğa girip dondurma aldık, sahile indik. Yine çişim var gibiydi. Celâl'e bu durumdan sözettim. "Ulan, böbrek hikâyesi olmasın!" dedi telâşlanarak. Sağlık konularında tam bir cahil olduğu için, özellikle başkalarıyla ilgili bir vaziyet olduğunda telâşlanırdı. Ben de ondan biraz daha az cahildim. "Ne bileyim... öyle olsa başka ağrı sızı da olmaz mıydı?" diye sordum. "Belki de taş, kum falan vardır..." dedi. "Bana soracağına Nevzat'a gitsene."

Doğru söylüyordu. Doktora gitmeliydim. "Peki, ama Nevzat ne doktoru? Bu işten o mu anlar?" diye sordum. Celâl, "Saçmalama, herhalde bizden iyi anlar," dedi, durakladı. "Sahi... Nevzat ne doktoru?"

Nevzat'a gittim.

Nevzat korkunç bir talihsizlik, biraz da fesat sonucu zamanında aforoz edilmiş bir arkadaşımızdı. Her şeyin doğrusu öğrenildikten sonra da o herkesi aforoz etmişti. Celâl ile ben istisnaydık, çünkü başından beri ona inanmıştık.

Hikâye şuydu: Nevzat'ı herkes, iki arkadaşını eleverip yakalatmış bir hain bellemişti. Basılan bir evde yakalanmış, götürüldükten bir-iki saat sonra da ev yeniden basılıp bu sefer alt kattaki iki kişi götürülmüştü. O felâket günlerinde fellik fellik kızılacak suçlanacak adam aranırken, hikâyenin bu kadarı herkese yetmişti.

Sadece Celâl, ben ve birkaç kişi inanmadık. Çünkü Nevzat'ın siyasî nedenlerle dışlanmak istendiğini ve bu lafın birilerince çıkarıldığını biliyorduk. Gerçi poliste kimler neler söyledi, ama Nevzat gibi bir adamın daha Şube'ye bile varmadan, yolda ya da varır varmaz, ilk tokatta, "Alt katta iki kişi daha var," demiş olduğuna inanmak mümkün değildi.

Nitekim sonradan, Nevzat'ın götürülürken biraz fazla ve uygunsuz şekilde dövüldüğü, hastaneye götürülmesi gerektiği, hastanede punduna getirip bir genç asistana evdeki iki kişiden bahsederek onlarla ilgilenmesini istediği, polisin asistanın davranışlarından şüphelenip onu izleyerek evdekilere ulaştığı anlaşıldı. Evdekilerin ikisi de ateşli hastaydı. Zaten bu yüzden, Nevzat onlara baksın diye, onun alt katında, daha önce tuttuğumuz ve sadece depo olarak kullandığımız eve yerleştirilmişlerdi.

Yani adam polisin eline yeni geçmiş, yaralı bereli haldeyken o iki çocuğu düşünmüş, buna karşılık hain ilân edilmişti. Ben bu yüzden bazı insanları hâlâ affetmedim, onlara rastladığımda selâm bile vermem.

Nevzat'a derdimi anlattım. İdrar tahlili falan yaptırıldı. İkinci gidişimde yüzüme gülerek baktı. "Neyim varmış?"

diye sordum. O da şunu sordu: "Siz Hülya ile beraber misiniz hâlâ?"

Yahu niçin herkes ille bizi birbirimize yamamaya çabalıyor! Biz o vakit de "beraber" değildik ki! Birarada yaşadığımız zamanı da Nevzat bilmez...

"Hayır."

"Peki, biriyle yaşıyor musun?"

Artık iyice afallamıştım. "Abi, sen ne doktorusun?" diye sordum ona.

"Yavrunuzun doktoru," dedi.

"Yani... ne demek?"

"Buradaki mesele biraz müstehcen de."

Hiçbir şey anlamıyordum. Nevzat'ın bu yaştan sonra herkesin gönül meselelerine merak sarmış olmasına da mânâ veremiyordum. Şimdi de, "Cinsel hayatın nasıl?" diye soruyordu. Patlamama ramak kalmıştı. Üstelik sorduğu şeyler beni bunalım vadilerine yuvarlayacak sıkıntılarımı davet ediyordu. Cinsel falan denince beni hangi anıların titreteceği belli değil mi!.. sevgiliyle... gün boyu...

Nevzat dedi ki: "Bir dönem mâkûl bir sıklıkla cinsel ilişkisi olan insanlar uzun süre bundan uzak kalırsa böyle efektler oluyor. Bu aslında hiç önemli bir şey değil. Sadece can sıkıcı. Meselâ askere giden evli erkeklerde çok olur."

Başımı eğdim, ellerimi kenetledim. Şu anda bir gergedanı kaldırıp bir kamyonun üstüne fırlatabilirdim.

Nevzat, "Niçin sinirleniyorsun?" diye sordu. Ne cevap vereyim...

"Peki, nasıl geçecek bu?" diyebildim ıkına sıkına.

Nevzat gülümseyerek yüzüme baktı, baktı, gülmeye başladı. Birden gevşeyip kahkahalar atarak güldüm. Bu kahkahaların acısı yalnız kaldığımda çıkacaktı tabiî. Ama o sırada bunu düşünemedim. Tedbirsiz davrandım, güldüm. Efektler musallat olmuştu bana.

Kapıdan çıkarken, "Canın çok yanarsa boşalmayı deneyeceksin," dedi.

İçimden, "Eh, insanın hayatında her zaman yeni bir dönem başlayabilir," diye konuşarak, kendimle dalga geçerek yürüyebilecek kadar kuvvetim varmış. Buna da şaşmadım değil hani. Gazete-dergi bayilerinin önünden geçerken, Playboy, Fırtboy falan mı alsam, diye düşündüm. Halimin mavraya pek de müsait olmadığı, anca otobüse bindikten sonra kafama dank etti. Efekt-boy!

35

Eve döndüğümde Medeniyet Kutusu'nda Kemal'den yeni bir çağrı buldum. Yarın akşam toplanmamızı istiyor. Bu fazla geldi. Gerisin geri binadan çıktım. Daireme bile girmeden.

Nereye gidecektim?

Yan tarafta Suna Can'la Ekin badminton oynuyorlardı. Gelirken beni görmesinler diye neredeyse sürünerek girmiştim apartmana. Yanlarına gittim. Benim de oynamak istediğimi öğrenince sevindiler. İkisi de insana ilaç gibi gelen çocuklardır. Anababalarına kızdığım zamanlarda bu aklıma geliyor, hemen yumuşuyorum.

Gerçi Selahattin'e pek seyrek kızarım... İnsanlarla ilgili aşırı iyimserlikleriyle tepemi attırdığı zamanlarda. Dünyaya gelirken, yanına, öbür insanlara dağıtılmak üzere iyilik, hoşgörü, anlayış vesaire vermişlerdi sanki; bunları dağıtmazsa sanki yaşamasının meşruiyeti azalıyordu; o yumuşacık, okşayıcı bakışlarını, zihnini, enerjisini sondaj aygıtları gibi kullanıp insanların içinde kendilerinin bile bulamadığı soylu duygular arardı. Selo'yu yargıç yaparak birkaç yıl içinde bütün cezaevlerinin boşalmasını sağlamak mümkün...

Ekin koşup bir raket daha getirdi, üçlü oynadık. Şu andaki problemimi anlatmayı aklımdan dahi geçiremeyeceğim iki insanla beraber olmam şanstı. Bu şansı sonuna kadar kullanacaktım. Sucuk gibi terledim. Plonjonlar yapıyor, olmadık yerlerden top çıkarıyordum. Üstelik, sadece kendimi korumakla kalmıyor, onları da çok keyiflendiriyordum.

Yani bu sırada daha iyi bir hal olamazdı.

Oyunu bırakıp oturduk. Ben sigara yaktım. Ekin, "Oyun oynuyorsun, sonra hemen sigara içiyorsun," dedi. Suna Can, "Ben hiç içmeyeceğim sigara," diye konuştu kararlı kararlı. "Büyük konuşma," dedim. Teslim olmadı: "İçmeyeceğim diyorum!" Hemen TV dizisi kahramanı suretine bürünüp cıvıttım: "Pekâlâ, kesin sesinizi, kapayın çenenizi, beni rahat bırakın anlıyor musunuz?"

Ne kadar oturduk bilmiyorum, ben dalmışım. Yanımda kıkırdadıklarını fark ettim. Dönüp baktım. Gülecekler, tutuyorlardı kendilerini. Suna Can, "Sana bir şey sorácağız," dedi. Demeseydi de belliydi ya... Soru geldi: "Sen neden yalnız oturuyorsun?"

Bendeki reflekse bakın; ve hemen yapıştırdığım cevaba: "Celâl de, Hülya da yalnız oturuyor!" Yüzüme 'Bu da cevap mı yani?' der gibi baktılar. Ekin, "Biliyoruz her'alde," dedi. "Biz sana sorduk." Dizleri çimenden yeşil yeşil olmuştu. İçimden, "Bu çocukları biraz tanıyorsam buradan kolayca yırtamam," diye geçirip dikkatimi daha bir topladım ve karşı atağa kalktım: "Hem, biz burada yalnız mı oturuyoruz? Sizinkiler falan, hep beraber değil miyiz?" İkisi birden, "Amaaan, öyle değil!" dediler kelimeleri yayarak. Sürdürürsem başarabilirdim: "Peki, nasıl?" Yani, işte, şöyle de böyle de, kız-erkek beraber, falan... geveleldiler. Yüzüme bakmadan konuşuyorlardı. Tam karşımda, iki adım ötemdeki incecik karınca yolunda çift yönlü yoğun bir trafik vardı. Bir atış daha yaptım: "Yani, sizin dediğiniz gibi beraber olunca

ne oluyor?" Cevap veremediler. Artık savuşturma çabasını terk etmiş, alacağım cevabı merak etmeye başlamıştım, yine sordum: "Yani ne yapıyor insanlar yalnız oturmayınca?"

Ne desin çocuklar? "Düzenli bir cinsel hayatları oluyor" mu desinler?

Suna Can ayakkabısını çıkarmış sallıyor, içindeki bir küçük taşı düşürmeye çalışıyordu.

Kendimi değilse de çocukları saçmalamalarımdan korumak için daireme gitmek üzere kalktım. Apartmana girdim, merdivendeyken Kemal'lerin kapısı açıldı, Kemal başını uzatıp, "Sana not bıraktım, gördün mü?" diye sordu. "Gördüm, ama yarın akşam olmaz," dedim bir solukta. "Ne işin var?" diye sordu. "Var bir işim," dedim. Üsteledi: "Canım, herkesi ayarladım, önemli mi, ne işin var?" Yüzüne dik dik bakarak konuştum: "Biraz boşalmaya ihtiyacım var da..." Kaşlarını kaldırdı. "Nasıl yani?.."

"Boşveeer," deyip önümdeki basamağa hamle ettim.

Onu tersler gibi olmuştum, içime sinmedi. Dönüp, "Peki, öbür akşam olsa?" dedim. Ve mecburen, son savunma silahımı kınından çıkardım: "Hem benim de söyleyeceğim önemli bir şey var." Kemal'in içinin nasıl kıpır kıpır ettiğini hissedebiliyordum. Merdiven otomatiğine bastı hemen. Yüzüme bakmak için. İşte, görüyordu, ciddiydim. Yine de tereddütle, "Peki..." dedi, "herkese söylerim, öbür akşam olsun..."

36

Sabah neşeyle uyandım. Çişimi yaparken hissettiğim yanmaya gülüp geçtim. Belki de gerçekten Nevzat'ın söylediği gibi "biraz da psikolojik"ti. Kendime çay demledim. Ekmek üzerinde Çerkes peyniri eritip yedim. Yumurta bile yaptım.

Ve "Kemal Servisi"ne yetiştim.

Selo-Selma daha erken gidiyorlar, Cevat, Ferda ve Ayla'yı götürüyorlardı. Ferda, Selma'nın çalıştığı ilaç şirketine geçmişti. Biz, Kemal, Nesrin ve Hülya ile daha geç gidiyorduk. Serhat'ın işyeri servisi buradan geçiyordu, Celâl de motosiklet almıştı. Ayla'nın hepimizi ortak etmeye çalıştığı şiddetli muhalefetine rağmen. "Canım, ben hayatımdan endişe etmiyorum ki," diye itiraz etmişti Celâl. Ayla da, "E, biz senin hayatından endişe ediyorsak ne olacak?" diye sormuştu. Hakikaten, ne olacaktı? Hayata devam kararını birilerini üzmeme gibi gerekçelere dayandıranlar bu tartışmanın ciddiyetini anlar.

Hülya bazen Celâl'in motosikletinin arkasına atlayıveriyordu. Bunu âdet edinebileceğini Celâl hemen sezdi. Henüz ikinci seferinde, motosikleti Hülya'nın işyerine değil motosiklet aksesuarı aldığı dükkâna sürmüş, az sonra elinde bir kaskla çıkagelmiş ve bunu Hülya'nın başına geçirmiş. Tek söz etmeden. Celâl'e bazen müthiş hayranlık duyuyorum; benim o kaskı Hülya'ya giydirebilmek için herhalde timsahlı hendeği aşıp Kara Şövalye'yi yenip burçlara tırmanmam gerekirdi.

Veletler için mecburen servislerle anlaşmıştık. İlk ekip onları servise bindirip öyle yola çıkıyordu.

Dün bütün gün beni işyerinden aradılar. Bu akşam toplanacağımızda söyleyeceğim önemli şeyi merak ediyorlardı. Kemal herkese çıtlatmıştı tabiî. Kahramanca direndim. Hiç ipucu vermedim. Her biri, biraz şaşkın biraz sevinçli ses tonlarıyla, "günah çıkarma" hikâyesine aklımın yatıp yatmadığını anlamaya çabalıyordu aslında. Kimbilir, belki de rahipliği kabul edecektim...

Etmeyecektim tabiî. Akıllarının ucundan geçmeyecek bir öneriyle çıkacaktım karşılarına.

O gün en büyük şansım, Hülya'nın beni arayamayacak

kadar meşgûl oluşu, Celâl'in de aramayışıydı. O ikisini atlatmak muhakkak daha zor olurdu.

Akşam dönerken arabada bir dolu alâkasız laf anlattım. Dur durak bilmeden konuştum. Hiçbirinin yüzüne bakmadım. Kimse tek soru soramadı. Nesrin, "Bize gelin istersenız," dedi. Reddettik. Gece çok geç saatlere kadar oturma ihtimali varsa çocuklu evlerde toplanmıyorduk. Kemal'lerde karar kıldık.

Bizim akşamları sık sık toplanmamız sayesinde çocuklara gün doğmuştu. Daha doğrusu gece. İstedikleri gibi girip çıktıkları bir sürü daire vardı. Çeşitli bahaneler buluyor, hepimizin evlerinde vakit geçiriyorlardı. Muzır merakların yönlendirdiği bu gezginci yaramazlığın saatler süren telefon konuşmalarını kapsadığını günün birinde dökümlü telefon faturasından öğrenecektik.

Çocuklar bu marifetlerinin bize ne kadar pahalıya malolacağını düşünememişlerdi belli ki. Ekin, "Ama bizim sınıfta herkes telefonla arkadaşlarını işletiyor," demişti mâsum mâsum. Suna Can da, "Ertesi gün herkes birbirimize anlatıyoruz," diye eklemişti. Serhat, "Ee, ne oluyor peki böyle?" diye sordu. Serhat, Nesrin, çocuklar ve ben, Nesrin'lerdeydik. Suna Can dudaklarını büküp cevap verdi: "Hiiç, gülüyoruz."

Çocuklar çıkınca Serhat, "Yeni neslin seçimi..." diye mırıldandı. "Sen yapmıyor muydun küçükken?" dedim. Aynı mırıltıyla cevap verdi: "Bizde telefon yoktu ki." Olsa yapar mıymış, anlayamadım.

Apartmanın önünde durur durmaz arabadan atladım. "Iki lokma bir şey yeyip geliyorum," deyip sıvıştım. Nesrin arkamdan seslendi: "Gel bizde ye istersen." Çabucak reddedip basamakları ikişer üçer çıktım ve daireme daldım.

Girip kapıyı kapamamla kapının vurulması bir oldu. Hülya'ydı. Merak içinde, "Ne oluyor Allahaşkına?" diye sordu. Onu kolundan tuttuğum gibi içeri çektim. Mutfağa sürükledim. Buzdolabından sosis çıkardım. Pilav tenceresini çıkardım, ateşe koydum. Sanki cevap bu hareketlerimde gizliymiş gibi beni pürdikkat izleyen Hülya'yı bir sandalyeye oturttum. Mutfakta zaten tek sandalye vardı. Hülya yeni ayakkabı almıştı. Pilavın içine azıcık su atıp bir-iki karıştırdıktan sonra, nihayet, "Kemal'in önerdiği günah çıkarma," diye konuştum, "o naiv haliyle bir işe yaramaz." Hülya'nın omuzları çöktü. Ama bilinen itirazımı tekrarlamak için bunca beklenti yaratıp başıma iş almayacağımı kestirebildiğinden, sâkin kaldı. "O işin bir inançla, bir ahlâkî çerçeveyle ilişkisi kurulursa durum değişebilir," diye sürdürdüm.

Hülya'nın gözlerine baktım; böylesine yorulmadan önce ne kadar parlaktılar kimbilir; şimdi bile, bana karşı istekle, şehvetle dolu değilken bile bu kadar parladıklarına göre... Bu gözlerde bir merak, bir endişe. "Bir inanç, bir ahlâkî taahhüt, kutsallığı ortakça kabul edilmiş bir kurala bağlılık..." diye devam etmeden önce Hülya'nın omzunu sıkıp, "Korkma," dedim, "herkesi üzerime saldırtacak bir münasebetsizlik peşinde değilim." O yorgun bakışları ne kadar güzeldi...

Beraber Kemal'lere inerken Hülya durup uzun uzun yüzüme baktı. Beni sevdi, benim için kaygılandı. Ne yapsam, yüzünün onu ilk tanıdığım yıllardaki halini gözümde canlandıramıyordum.

Saçlarını sıvazlayıp hızlı hızlı indi basamakları. Kapıyı çaldı.

Tek ayağının burnunu yere dayayıp... - böyle saatlerce durabilir.

Kapı açıldığında herkesin toplanmış beklediğini gördüm.

37

"Hayatımıza olumlu bir şey katmak için kalkışmayacak mıyız böyle rizikolu bir işe?" diye sordum. "Rizikolu" lafına Ayla ile Selma itiraz ettiler. İlki, hepimize güvenmek istediğinden, öbürü, baştan sağlam kurulacak bir işte rizikonun haliyle dışlanacağını varsaydığından. "Tamam, öyle demeyelim, zor bir iş olduğu açık," diye sürdürdüm. "Bu, takılıp kalınabilecek, belki bir defa başladıktan sonra artık onsuz yaşanmayacak bir şey." Kemal, bu kadar büyütmememi istedi, ben ısrar ettim, bana hak verdiler. "Peki," dedim, "böyle bir hayatî müesseseyi tek kişinin, meselâ benim, gelgitlerine, o günkü haline falan tâbî kılmak doğru mu?" Ardından ne geleceğini kestiremediklerinden ses çıkarmadılar. Yalnız Serhat, "Rahipliğin arada el değiştirmesini mi kastediyorsun sen?" diye sordu. "Hayır," dedim, "anlattığım sakınca o vakit yine ortadan kalkmaz ki."

İstediğim hava doğmuştu: "Peki o zaman ne?" havası.

Şimdi adım adım gidecektik:

"Kemal'in anlattığı, hepinizin de onayladığı, insanın günah çıkarır gibi içini dökmesinin hem bunu yapana hem de başkalarıyla ilişkilerine faydası olacağı değil mi?"

"Evet"ler, "ee?" ler...

"Demek ki asıl mesele, itiraf. Burada mühim olan, normal olarak saklayacağımız, sakladığımız için de içimizde gerilim yaratacak musibetten kurtulmak..."

"Ee?"ler...

"Yani kendimizi suçlu bulduğumuz durumu da başkasının önünde açıkça anlatmak."

"Sırf o değil"ler, "tamam da..."lar...

"Canım, ben aşırı durumdan sözediyorum. Kendi suçluluğumuzu açığa vurmaktan daha zor iş mi var?"

Hülya: "Var. Çok sevdiğimiz birinin suçluluğunu ortaya

dökmek... hattâ sırf ona söylemek..."

Oralı bile olmadım. Yoksa tökezlerdim.

"Hepsini biraraya katıyorum," dedim. "Asıl mesele itiraf, tamam mı?"

Yine çişim gelmişti. Bu sefer biradan. Allah'tan çabuk onayladılar. "Herkesin aramızdan birine günah çıkarmasından çok daha kalıcı, güvenilir bir yol önereceğim size," dedim. "Ama kısa bir çiş arasından sonra." Kemal, "Ulan, herif hayatının sunuşunu yapıyor," diyerek gülümsedi. "Bu kanaldan ayrılmak mümkün mü?"

Pantolonumun fermuarını çekerken, yine korkunç bir çaba yoğunlaşması ve azimle onları bir yerlere sürüklemekte olduğumu fark ettim. "Ne yapıyorum ben?!" diye mırıldandım aynada kendime bakarak. "Son çırpınış. Haftaya bu sinemada," deyip, söyleyeceklerimden başka her şeyi unuttum ve dışarı çıktım.

38

Selahattin ayağa fırlayarak, "Ne? Teyp mi?!" diye bağırdı. Katıla katıla gülmenin eşiğindeymiş gibiydi. Ama gülmedi. Sonradan, kimseyi "rahip" olmanın yükü altına sokmayacağı için önerimi cân-ı gönülden ilk kabul eden o olacaktı. Herhalde sırf bu konu ortadan kalksın diye.

"Evet, teyp," dedim sükûnetle. Artık tâkât göstergemin ışığı yanmıştı. Göz ucuyla Hülya'ya baktım. İlgili, meraklı, güvenliydi. Onun etrafındaki havadan biraz soluyup devam ettim: "Aşağıdaki boş odaya koyarız teybi. İsteyen gider, istediği gibi içini döker. Kutsal kuralımız şu olacak: Kimse başkasının anlattıklarını dinlemeyecek. İnancımız da herkesin bu kurala uyduğu."

Sessizlik.

"Kuralın çiğnenip çiğnenmediğini hiç bilemeyeceğiz. Anca çiğneyen bunu bir şekilde belli ederse... Ama biz çiğnenmediğine inanmak durumundayız. Başkalarının anlattıkları elinin altındayken, şık, bir düğmeye basıp dinleyebilecekken kuralı çiğnememek, bir ahlâkî taahhüte uymaktır, bir ahlâk imtihanıdır."

Sessizlik.

"İtirafın işlevini görebilmesi için onu bir inanç kuvvetiyle tahkim etmek lâzım. İnanç da ahlâkî tahhütler olmaksızın olmaz."

Hiç beklenmeyen bir şey oldu, Celâl yerinden kalktı, önce, "Madem öyle, işte böyle, ha Kemal?" diye mırıldandı, sonra beni göstererek, "Herif haklı," dedi. "Olacaksa böyle olur."

Kemal, "Burada iş fazla büyütülmedi mi sizce arkadaşlar?" diye sordu ortaya. Ayla, "Hakikaten böyle... din gibi bir şey karşımıza çıkardın..." diye konuştu tereddüt içersinde.

Ferda lafa kararlı girdi: "Eh, tam da böyle zaten. Kemal'in dediği tek başına işe yaramazdı, ben de sonradan düşündüm. Bu din gibi bir şey de beni rahatsız etmiyor."

Ayla: "Nasıl rahatsız etmiyor, Ferda'cığım?"

Ferda: "Düşünsenize, biz bir vakit pek çok bakımdan bugünkünden çok daha kötü şartlarda yaşıyorduk, öyle değil mi? Ama farklı bir hissimiz yok muydu o zaman... böyle... nasıl anlatayım... daha iyi, daha ferah..?"

Hülya: "Kesinlikle vardı."

Kemal: "Neydi o?"

Ferda: "İçimiz çok daha rahattı!"

Serhat: "Ya... yani... üstümüze düşeni yapıyoruz gibi bir şeydi..."

Cevat pek lafa karışmamış, dalıp dalıp gitmişti. Sanki biz dinleyelim dinlemeyelim anlatacakmış gibi bir edâyla söze

başlarken hoşnutsuz görünüyordu: "Yaşantımızı tâbi kılmak için dışsal gerekler arıyormuş gibi bir konumumuz var. Elbirliğiyle tanrı yaratamayız."

Kemal itiraz etti: "Tanrıları insanlar yaratmadı mı?"

Cevat: "Beni doğruluyorsun. Biz de yenisini mi yaratalım?"

Celâl bir huzur ve kararlılık âbidesi gibiydi, şefkatle konuştu: "Yahu millet, her inanç lafı duyduğumuzda niye tanrılardan sözediyoruz? Ha? Siz hiç iki makarası, üstünde ibreli göstergeleri, kabloları falan olan tanrı gördünüz mü?" Cevap verilmedi. Üsteledi: "Tak, basıyorsun, kaydediyor, tak, siliyor... Bir demir parçasıyla bir tane geçir üstüne, tanrı manrı kalmaz. Öyle tanrı olur mu? Ha?"

Aslanım Celâl! Bu işin küçük bir kasetli teyple olmayacağını hemen akıl etmişti.

Sabaha karşı, dağılırken, Celâl'le inip aşağıdaki boş odaya baktık, rutubet durumuna falan. Cevat'ın mimarlığını bir kere daha takdir ettik. Tartışmanın sonunu Selma getirmişti; "Canım, ille hepimiz böyle bir rahatlama yöntemini benimseyeceğiz diye bir zorunluluk var mı?" demişti. "Koyarız teybi aşağıya, istemeyen elini sürmez, biter. O da sadece başkalarınınkini dinlememe kuralına uyar."

39

Celâl'le müthiş bir neşe içersinde kurduk teşkilâtı. Artmış tahtalardan teybe ızgara biçiminde bir altlık yaptık, bir duvarın dibine yerleştirdik. Celâl elden düşme bir ampli aldı, hoparlörler alıp iki de küçük kolon imâl etti. En önemli aksesuar tabiî kulaklıktı, bende fazla vardı, getirip bağladık. Ve çalıştırdık. Çok güzel bir teypti. VU-metreleri kocaman, emektar sarı ampullerle aydınlatılıyormuş gibi loş fakat gü-

ven verici, bantın sürtünmesinden doğan cılız ses dışında makaralar sessiz sessiz dönüyor... Celâl mikrofonu aldı, "I can't get no - satisfaction" diye başladı. İbreler kırmızı bölgelerde ağırbaşlı hareketler yaptılar. Geri alıp dinledik; hem kolonlardan hem kulaklıktan. İşte, bu kadar.

Bu işleri yaparken çektiğimiz zorluğun sebebini neden sonra fark ettik: odada göz gözü görmüyordu. Aralık bıraktığımız kapı, odanın bundan sonraki ruhânî işlevine şimdiden ayak uydurmuş, kendiliğinden usulca kapanmıştı.

Oturduğum yerden kalkmadan kapıya hamle ettim, açtım, sızan ışık çok yetersizdi. Celâl, "Acaba ışık lâzım mı buraya?" diye sordu. "Acaba mı!" dedim. "Dur o zaman," deyip kalktı gitti.

Teybi öylesine çalıştırdım. Gözlerim dönen makaralara takılı, kıçımda betonun soğuğunu hissederek kıpırtısız oturdum. Sigara yaktım. Celâl'in merdivenden paldır küldür inişini duydum. Makaraların dönüşüne bu ses eşlik ediyordu. Sol makaradaki bantın ne kadarının sağdakine sarıldığını parmaklarımla dokunarak anlamaya çalıştım. Tekerlekler usul usul dönüyordu; ne kadar mesafe kat etmiştik? Nereye doğru yol aldığımız ne kadar da önemsizdi. Eksiksiz varoluş herhalde sadece yolculukta mümkündü. Aşkın ve arkadaşlığın ikâmetgâhı bu yüzden mi tesbit edilemiyordu? Ayak sesleri kesilmişti, Celâl neredeydi?

Arkamda. "Ulan acayip esrarengiz görünüyor ha," dedi, yanıma geldi. "VU-metrelerin ışığı, sigaranın ateşi, ağır ağır kıpırdanan bir karaltı... Nedir abi burası? Esrarengiz bir kaptan köşkü mü? Acayip."

Evet, acayip. Acayip havaya girmiştik. Yanımızda bir sürü boş bira kutusu.

Ötekilere teybi nasıl kullanacaklarını öğretme faslında hayli neşelendik. Ayla, "beceremezsem" diye mızıldanıyor,

Selma'nın elinde kağıt-kalem, "1. POWER'i aç. - 2. Bantı önce kırmızı noktalı çubuğun altından geçir..." diye notlar alıyor, Cevat, kolonların altına küçük halı parçaları getiriyor...

Orası "sadece apartman" olmaktan çıkmıştı. Tası tarağı toplayıp atladığımız bir taşıt gibiydi. Varacağı yerden çok, hareket halinde olması önemliydi.

40

"Bu işin gerisinde bir inanç bulunması gerektiği açıksa," demiştim onlara, "buyrun; size dünya tarihinde görülmüş en sade, en insan yapısı inancı takdim ediyorum. Hiç yabancısı olmadığımız bir histen ibaret neredeyse: Güveneceğiz, o kadar."

Ferda, "Böyle 'o kadar' diye küçümseme," dedi. "Bu az şey değil ki." Kemal yerinde kıpırdandı.

Cevat, "Evet, küçümsemek olmaz, ama bu alışık olmadığımız bir şey değil, bu kolaylaştırıcı bir etkendir gerçekten," diye konuştu. Kaşlarını kaldırmış, alnı iyice daralmıştı. "Yalnız sanırım azıcık sapmamız sözkonusu. Kemal'in amacı..."

Serhat onun sözünü kesti: "Amaç neymiş? Rahatlama mı? Gerilim azaltma mı? Bu öyle, bir noktada ulaşılabilecek somut bir amaç değil ki!"

Selahattin beni göstererek, "Adamın haklı oluşu da bu yüzden ya zaten," dedi. Hepimiz şaşırdık. Çünkü Selahattin'den bu konuda yapıcı bir müdahale beklemiyorduk. "Böyle bir mevzuda," diye sürdürdü, "amaç olmaz. Esas olan... yol. Elbette bir hedefin olur; gözünü diktiğin bir şeyler..." Dura dura konuşuyordu. Düşündükçe anlatıyordu. Herkes, onun söyledikleriyle bir anda aydınlanmayı bekler

gibiydi. "Ama bu varacağın şeyler... her neyse, bunlar daha çok, o yola düzülmenin sebebidir... Bir de... pusula vazifesi görebilir..."

"Nasıl yani?" sorusu hepsinin yüz ifadelerini birörnekleştirdi, ama soru sorulmadı. Zihinlerden odaya yüksek gerilim saçılıyordu.

Selo, yine sesli düşünür gibi ekledi: "Rahatlanacaksa yolda rahatlanacak." Sonra birden, şıklı test imtihanında doğru cevabı bulmuş öğrenci telâşıyla bağırdı ve gevşedi: "Şifa seyahattedir!"

Ferda, "Yolculuk insanı kendine yaklaştırır," diye mırıldandı. Cevat, "Bu gidişle Budistler ve tasavvufçularla eş doğrultuya konumlanmamız güçlü bir olasılık," diye konuştu tebessüm ederek. Cevat'ın âleminde bugüne kadar varolmayan bir yola yer açılabilmesi için o yolun yükselişleri, inişleri, virajlarıyla, tünelleri, köprüleriyle harita üzerine işlenmesi, planının projesinin tamam edilmesi gerekliydi; Cevat müteredditti. Serhat içinse projenin ayrıca kontrolu ve tasdiki de gerekirdi. Serhat tereddüt sevmezdi. Nesrin de.

Nesrin, parmağını şakağından çenesinin altına, boynuna kaydırırken, "Yol mu..." diye mırıldandı. Nesrin bir tek ders takmadan geçirdiği üç yılın ardından, derslerle ilişkisini tamamen kesmiş, o mahalle senin bu dernek benim koşturur olmuştu. Olağanüstü şartlara göre düzenlenmiş hayatımız rutinleştiğinde, okul bitirmenin belki de gerekli olabileceği konuşulmaya başlanmıştı. Birileri Nesrin'e, "Devrim yarın akşam olmayacak; ver şu dersleri, bitir okulu," dediler. Nesrin, uykusuzluktan ve kimbilir ne zamandır gülmemiş olmaktan feri kaçmış gözlerini öfkeyle, ama daha çok şaşkınlıkla açarak, "Ne demek?" diye sormuştu. "'Yarın akşam olmayacak' ne demek?!" Daha sonra, Serhat'la ev tutmaları, kendisinin de işe girmesi gerektiğinde, dilekçeler verdi, uğ-

raştı, birtakım aflardan yararlandı, bir hamlede bütün imtihanları halledip okulu bitirdi. Şimdi, ucunda takvime işaretlenebilecek, ölçülebilir veya rengiyle kokusuyla tasvir edilebilir bir hedef bulunmayan bir yola çıkması isteniyordu. Huzursuzdu. "Yol mu..." diye mırıldanıyordu.

41

En zor iş, çocuklara teypli odaya girmemeleri gerektiğini anlatmak, Selahattin ile Ferda'ya düşmüştü. "Yasakçı büyükler" ilân edilmemek için, sanki isterlerse girebileceklermiş de yapmasalar iyi olacakmış havası yaratıyorduk. Suna Can, "Zaten anahtar bizde yok ki," dedi omuz silkerek. Celâl odanın kapısına kilit takıp herkese anahtar dağıtmıştı. Sadece, bütün bu işi başımıza açan Kemal'in anahtarı kilidi açmadı. (Yoksa bu işi başımıza Kemal'in açtığını söylemek doğru değil mi?) Celâl hemen ertesi gün ona da yenisini getirdi.

Ertesi gün, pazardı. Bir ara aklıma takıldı, Celâl'e anahtarları nerede yaptırdığını sordum. "Şşşt," dedi, beni susturdu. Kaşlarımı kaldırıp gözlerimi açа açа baktım ona. "Yaa sus işte," der gibi bir hareket yaptı. Teybin, odanın, yeni inancın ve belki de sürprizlerle dolu bir geleceğin heyecanı o sırada nedense beni de sarmıştı, anahtar çoğaltma meselesinin üzerinde durmadım. Oysa bir zaman sonra ne kadar önem kazanacaktı bu mevzu.

Ve en kritik an geldi. Kim başlayacaktı? Gerilimi bir çeşit toplu basiret gösterisiyle dağıttık: Birkaç gün boyunca kimse teybin, odanın lafını ağzına almadı.

42

Hep beraber kaçıp sığınacağımız adacık fikrinden ürktüğüm halde projenin gerçekleşme yolunu ben açmıştım; Abidin'i akıl ederek. Şimdi de "günah çıkarma" seanslarının rahibi olacağım korkusuyla ortalığı birbirine kattıktan sonra, tam teşkilâtlı bir tesisi onların hizmetine sunmuştum. Kim kimi nereye sürüklüyordu?

Bunu düşünmek beni sıkmadı. Aksine. Kendimi hoşgörü meleklerinin kollarına bıraktım. Kim sürüklüyorsa sürüklüyor. Sürüklenip gidiyorduk işte. Hem, herkes ne kadar memnundu gidip yalnız başına ama yüksek sesle iç dökebiliyor olmaktan.

Gidip bunları teybe anlatsam ya... Benden de geriye olumlu bir şeyler kalsın.

Oda hizmete gireli bir-iki hafta olmuştu. Ben henüz tek kelime dökülmemiştim. Bir türlü, kendimi teybin karşısında kem küm ederken düşünemiyordum. Topluluk içinde dans da edemem ben. Kendimi ısındırmak için gidip bir göz atayım dedim.

Odanın kapısını açtığımda içerde ışık yandı! İşte, münasebetsizlik, birinin üstüne gelmiştim. Kim varsa özür dileyeyim diye başımı uzattım, kimse yoktu. Celâl; muhakkak o; kapı açıldığında ışığın otomatik olarak yanacağı bir düzenek yapmıştı. Işık bir mavi ampulden yayılıyor, içinde sadece bir teybin durduğu bir bodrum kat odasında bulunduğunu insana unutturuyordu. Teybin sağında kalan köşeye konmuştu lamba. Makaraların gölgesi arkamdaki duvara vuruyordu. Ayağım bir nesneye takıldı. Yerde bir minder vardı. Doğru, Celâl'le ben bunu akıl edememiştik: Ayakta mı duracaktı günah çıkaran, iman tazeleyenler?

Çıktım, kapıyı çektim.

Acaba şimdiye kadar kimse kimsenin bantlara kaydettik-

lerini dinlemiş miydi?

Bunu yapmadıklarından nasıl emin olabiliyordum böyle? Çünkü onları bundan alıkoyacak olanı yıllar öncesinden tanıyordum. Bir vaatti bu. Bu vaat gözümüzü aldığında tazeleniyorduk.

Bu sefer gerçekten bir şeyler anlatıp kaydetmek için odaya döndüm. İçimde bir ferahlık hissettim. Dökülmeye, anlatmaya ihtiyacım yoktu. Arkadaşlarımı seviyordum. Gerçi zaman zaman dünyada kendilerine yer açma sevdâsından vazgeçmedikleri izlenimine kapılmıyor değilim, yine de seviyorum onları. Sevgili de beni terk ettiyse etti, ne yapayım...

Teybi açtım, üzerindeki makaranın rastgele bir yerine kaydettim: "Bu ilk sefer. Bugün kendimi iyi hissediyorum." Gerisini getiremeyip durakladım. Bant boşa dönmesin diye durdurdum. Sonra yeniden döndürüp konuştum: "Hakikaten."

Kimi neye inandırmaya çalışıyordum?

43

Meşakkatli olmuştu, ama telefonu naklettirmeyi başarmıştım. Gizli bir niyetle. Bu niyetimden utanıyordum. Kendimi âciz hissediyordum. Yine de uğraştım.

Çünkü bana ulaşmasına imkân verecek tek çürük ipi koparıp geride bırakmayı göze alamayacağımı kabullenmiştim. Gereğini yaptım.

Kalan son ufak tefeğimi almak üzere eski evime gitmiştim. Bomboş evde yerde bir telefon. Yanına çömeldim. Sigara yaktım. Duvarın boyası-sıvası kalkmıştı. Bir parça koparıp yanıma koydum, üstünde sigara söndürmek için. Nerede söndüreceğimi baştan bilmezsem sigaramı rahat içe-

mem. Dizlerim ağrıdı. Oturdum yere. Telefonun yanıbaşına.

"Son şans," diyordum içimden. "İkimiz için son şans."

'İkimiz' mi? Ne gülünç...

Olsun.

Sırtımı duvara yasladım. Girişte yanar bıraktığım çıplak ampulün çiğ ışığı vuruyordu kapıdan içeri. "Benden sonra evi dezenfekte ettirseler bari," diye düşündüm. Belki de bu tutku faciasını benden önceki kiracılar yüzünden yaşıyordum. Bulaşıcıydı. Bu kadar az insana mı bulaşıyordu? Yoksa öbürleri çaktırmıyorlar mıydı?

Bunca zaman yaşayıp yaşamadığımı dahi merak etmemiş bir sevgilinin, beni arasa da bulamayacağı ânın hemen öncesinde arayabileceğine ciddi ciddi ihtimal vermek! Sapıtmıştım herhalde...

Yoo... Şimdi çıkıp gitsem bitecekti.

Bitecekti.

Beklemek bitecekti.

Sonra ne bekleyecektim?

Bir şeyler beklemeliyim herhalde; değil mi?

Ne bekleyecektim?

Hayır, çıkıp gitsem de bekleyiş bitmeyecekti. Kendimi kandıramam bu saatten sonra. Saat kaç sahi? Saat yok.

Duvardan yeni bir parça kopardım. İlkinin üstü dolmuştu. Geçmişimin parçaları üzerinde sigara söndürmeye devam ederken, yeni eve eski telefonu naklettirmeye karar verdim.

Telefoncular gelip işi tamamladıklarında, onca zaman elimde çalıntı bir elyazması gibi ihtimamla taşıyarak, resmî dairelerin kendini tüketen kalabalığı arasında masadan masaya koştuğum kağıdın, salaklığımın belgesi olduğunu anladım. Telefonculardan güleryüzlü, şişman olanı, "Yeni numaranız bu," diyerek elyazmasının üzerindeki bazı işaretle-

ri gösterdi. Baktım, bunlar gerçekten rakam. Biraraya geldiklerinde şu mânâyı veriyorlar: "İp koptu oğlum, arasa da bulamaz seni."

44

Ama buldu. İşyerime telefon etmiş, yeni ev numaramı almıştı. Bu kadar basitti. "Çok önemli falan demedikçe vermezlerdi ama..?" diye konuştum, leyleklerin erken göçmesine şaşan köy bilgesi edâsıyla. "Ben öyle aldım zaten," dedi. Birden kenara savrulup, sevgiliyle telefon konuşmamı uzaklardan izlemeye başladığımı fark ettim.

Telefonla konuşan, "Nasıl?" diye sordu.

Karşıdaki kız cevap verdi: "İşte, 'çok önemli' dedim."

Herif elinin altındaki tek silaha sarıldı:

"Önemli bir şey mi var?"

Sevgilinin cevap vermeyip iç geçirmesini bekliyordu. Öyle olmadı. Kız, "Evet," dedi. "Seni görmek istiyorum."

Bana mı diyordu, telefondakine mi? Ben olsam, "Nasıl yani?" derdim, telefondaki herif, "Peki," dedi. "Ben de isterim."

Silahları belli ki pek yetersizdi.

Sevgilinin, eğer ille de isterse beni bulamayacağını düşünmem de erkek hıyarlığı.

Sanki görüşmeyeli sadece iki gün olmuş gibi konuşuyordu. Sâkindi, kendine hâkimdi. Niçin her şey ve herkes benden daha güçlüydü?

Telefonda zor belâ konuşan o herif dışında...

45

"Beni görmek istiyor..." diye geçiriyordum içimden. Öfkeleniyordum. "Tabiî, sen istiyorsan mesele yok!" Söyleniyordum: "Ben nasıl olsa her daim yörüngedeyim!" Kendime, "Enayi!" diyordum. "Tutulmuş kalmışsın. Her daim yörüngede..."

Bunlar, buluşmamıza en az iki saat kala her şeyi yarım bırakarak çıktığım işyerimden durağa koşarken oluyordu. Allah'tan, bir ara, "Ne oluyor yahu!" diyerek durmayı durulmayı becerdim.

Yürümeye karar verip durağı geçtikten sonra zihnimde kurmaya başladım: Kapıyı açtığında ne yapacağımı bilemeyeceğim. "Girsene," diyerek beni içeri çekecek. Bir süre birbirimize bakacağız. Tanımaya çalışacağım onu. O gergin olmayacak. Birbirimizin yanaklarını öpeceğiz. Üzerimde sahte bir sükûnet. Geçip sarı divana oturacağız. Aramızda bir kişilik boşluk. Gülümseyecek o. Ben abuk subuk şeyler anlatacağım. Apartmandan fazla bahsetmeyeceğim. Arkadaşlarımla kurduğumuz uzay üssü hakkında bilgi edinmeye hakkı yok artık onun! Sonra ikram faslı... Sevdiğim bir şeyler almış olacak. Böyle uzak duruşumuzu normalleştirmeye yarayacak her şey olacak. Ben gerildikçe gerileceğim. Gergin gergin çökeceğim. Ve yavaş yavaş, '...Beyhûde Konuşmalar'dan birkaç bölümü bizatihi sevgilinin huzurunda canlandırmak isteyeceğim. Asla cesaret edemeyeceğim. Onun gözlerine, dudaklarına, ellerine, omuzlarına bakmamaya çalışacağım. Bakınca... her şeye razı olacağım.

Her şeye tâbi olacağım.

Her şeye rağmen kapıyı çaldım.

Tek söz etmeden boynuma sarıldı.

"Dedemin dükkânı bizim eve bitişikti. Bahçede yığınla mukavva kutu dururdu," diye anlatıyordu. Hayatî bir imtihandan geçmiş, rahatlamış gibiydi. Sesi, bazılarını tanımadığım, çoğunun yeri değişmiş eşyayı okşayarak dolaşıyor, gelip kulaklarımı öpüyordu. Sıcak soluğunu hatırladım; dudaklarımı buğulandırırdı. "Ben o kutulardan kendime ev yapar, 'burada yaşayacağım' diye tuttururdum. Biraz büyüyünce, hemen karşımızdaki tepeciğin üzerine çıkıp, etrafını dallarla yapraklarla çevirdiğim bir kayanın üstünde oturmayı âdet edindim. Oyuncaklarımı taşıyordum oraya. Güneş gözlerimi yakar, rüzgâr kollarımı bacaklarımı ürpertirdi. Bir yandan, evdeki, bahçemizdeki sesleri taşırdı sığınağıma. Bir türlü kurtulamazdım herkesin beni kolladığı hissinden. Bıraksınlar, ben onlara koşayım isterdim. Bırakmazlardı. Oyuncaklarımı kırıp bozardım mahsus. Gelip bakardım ki babam onarmış. Ablam her şeyini bana vermeye kalkardı. İçimde sürekli bir yarın kaygısı, 'bütün bunların karşılığı benden istenecek' diye. Böyle ifade edemezdim kendime tabiî. Tam, elimde bir yaprak, rengârenk bir örümceğin yolunu değiştirmeye çalışırken, şefkat dolu bir minik şaplak inerdi popoma. Dönüp baktığımda, bir öpücük, en azından bir gülümseme bekleyen gözlerle karşılaşırdım. En çok, takvimlerdeki sıradağ fotoğraflarını severdim. Havadan çekilmiş, kat kat giderler, ardarda... Pilot olmayı isterdim. 'Kızlar pilot olur mu - Niçin olmasın' tartışmalarına yolaçardım. Yükseklere uçup kendi başıma kaldığımda bunu da onların rızasıyla yapmış olacaktım. Pilotluktan bir anda vazgeçtim."

Onu, dudaklarına bakmadan dinliyordum. Ayaklarını altına toplamıştı. Konuşurken boyuna ellerime, omuzlarıma dokunuyordu.

"Sen..." diye devam etti. Hemen sigaraya uzandım, "Çay kaldı mı?" diye sordum, ayakkabılarımı çıkardım, oturuşumu değiştirdim, duvardaki çerçevelenmiş posterin üzerindeki yazıları okumaya başladım. Bana çay koymak için kalktı. Arkasından bakakaldım. O posterin eşi Erdal'da vardı. Erdal'ın dünyada gördüğü son şeydi belki. Tam onun önünde vurmuştu kendini. Sevgiliye sormuştum, nereden buldun, niçin bunu astın diye. "Renkleri hoşuma gidiyor," demişti.

47

İşyerime telefon ettim, gelmeyeceğimi bildirdim. Birkaç işle ilgili sorular sordular, üstünkörü cevaplarla savuşturdum.

Koskocaman gemi, birkaç saat sonra içine doluşacak şımarık veletleri, görmemiş kadınları ve gürbüz kocalarını bekliyordu. Ve arabalarını. Oltalar dipteki çengellere takılı teller gibi gergin ve kıpırtısız, anlamsız duruyorlardı. Başlarında, evlerine mümkün olduğu kadar geç dönmek için yeni bahaneler icadıyla meşgûl orta halli aile babası silüetleri. Simitçi kasketiyle oynuyor, trafik uğultusu âvâreliğin asla sonsuz olamayacağını kafalara kakıyordu. Köpükler ve girdaplar, bir türlü yok edemedikleri naylon torbaları, plastik şişeleri oradan oraya savuruyorlardı. Okul kırmış liseli çiftlerin derme çatma, kırılgan özgür âlemlerinin yakınından geçtim. Oturduğum duvar soğuktu. Sigara izmaritini elimde tutmaktan bıkıp cemiyete uydum.

'Hadi şimdi de öbür yöne yürüyeyim' deyip kendime güldüm. Bu kadar çaresiz miydim sahiden?

"Seninle sahiden uçtuğumu hissettim," dedi. Yutkunmak için amansız bir mücadeleye giriştim. Gülerek başını geriye attı. Saçları çok uzamıştı. "Sen..." dedi yine. "Bir kocaman kara kuşsun. Beni kavradın mı yükseliveriyorduk... Hiç o kadar yüksekten bakmamıştım çocukluğuma. Seninleyken bu yüzden çocukluğuma döndüm durdum. Bugüne kadarki yolumu bir de onca yüksekten katedebilecekmişim gibi... Düşme korkusunun bu kadar zevk verici olduğunu hiç düşünmemiştim. Ve bu kadar kışkırtıcı, baştan çıkarıcı. Beni yere indirmeni emretmek istiyordum sana. Ve kalbim bu emre uymaman için çırpınıyordu. Kendimi tutamıyor, kavrayamıyordum. Sen pençelerinle kavramış oluyordun beni. Mukavvadan çatımı kaldırıveriyordun. Yanıbaşımdaydın, kokunu duyuyordum. Başım dönüyordu. Kanatların önce usul usul başımı, bedenimi okşuyordu. Sonra... sonra açıveriyordun kanatlarını ve ben başka hiçbir şeyi göremez oluyordum. İşte, o sırada, yeniden damarlarımda dolaşmaya başlayan çılgınlık iksiri henüz tesirini göstermemişken, bir ... esaret duygusu sızlatıyordu yüreğimi. Sen sarıyordun, kuşatıyordun beni. İçimde dolaşıyor, beni müptelâ ediyordun. Gözlerinde umutsuz, kara bir gülümsemeyle, yorgun kara kanatlarını usulca kapadığında, yanıma uzanmış, başımı alev alev göğsünden kurtarıp bir tepeye kaçmak istedim hep. Bu sefer dallarla yapraklarla üstünü örtmek istiyordum saklanacağım yerin. Örttüm. Ama aralıklardan gökyüzünü gözleyip durdum. Ağır ağır dolaşıyordun, gözlerin kapalı, yerimi bulmak için yüreğinin titreşimlerindeki değişmeleri izleyerek. Muhakkak yaklaşıyordun saklandığım yere. Sonunda yerimi belli ediyordum. Etmeden duramıyordum. Çarpıntılar, önceden duyulan pişmanlıklar içinde. Açılmış kocaman kanatların yeniden kaplıyordu ufkumu.

Bana doğru alçalıyordun. Kanatların kapanmasınlar bir daha istiyordum. Ve sonra yeniden kaçıyordum."

Yanağını okşadım. Ben kendimi kendime saklamayı düşünmüyordum.

Doğru muydu bu?

Gururlanmalı mıydım?

Peki ne boka yarıyordu?

Doğru olsa ne yazacaktı?

Herkes bir yerimden tutsun, taşısınlar mı istiyordum? Aşkın yolları açılsın, herkes herkesle başka başka yollardan yürüyebilsin, artık plastik şişe imal edilmesin, darbecileri yargılasınlar, sanat ekonomiden daha mühim olsun, kapitalizm yıkılsın... ve bana, 'Buyur kardeşim, istediğin gibi yaşayabilirsin artık' desinler... öyle mi?

Sevgili kendini anlatıyordu. Anladığımda ne olacaktı? Beğenilmeme, sevilmeme, bir kenara atılma ıztırapları son mu bulacaktı? Belki. Şu anda bile azıcık rahatlamıştım. Anladıklarım sayesinde değil, bana anlatmaya çabaladığı için, hattâ sırf beni yeniden görmek istediği... ve sözünün sonunda bana sarılıp yüzünü boynuma gömdüğü için. Kitaplığın üzerinde üç minik heykelcik vardı, eskiden olmayan.

49

Ortalarına daldım. Sıra sıra kavanozların içinde rengârenk tozlar, dükkân vitrinlerini kaplayan rengârenk iplik ve yün yumakları, top top kumaşlar, yapma çiçekler, hepsinin beraberce yarattığı boz bulanık manzara, hamam taburcleri, nalınlar, çömlekler, leğenler, kovalar, askılıklar, kirazlar, kavunlar, defterler, kartpostallar, hesap makineleri, dürbünler, bidonlar, urganlar, sakallar, kalın kaşlar, uzun pazarlıklar, çaydanlıklara demliklere sürünerek ilerleyen kamyonetler,

öfkeli eller, başkalarının yükleri altında ezilmiş sırtlar, sebze kasaları, brandalar, tecrübeli haykırışlar, azarlanan çıraklar, gölgeden aydınlığa aydınlıktan gölgeye sert ve ânî geçişler, limonatacı çıngırakları, at koşumları, çanlar, parketaşlar, mandallar, telsiz telefonlar, parlak sarıdan kahve değirmenleri, bin çeşit prezervatif, kaset arabaları, düne ve bugüne ait renkler, sesler, kokular... Beni göz ucuyla olsun süzen yoktu, hiçbir koku üzerime sinmedi, onlarla birlikte çöp kokusuna teslim olmuştum, aralarından geçip gittim.

Hava ağır, bulutlar hafifti. Acımasız bir rüzgâr çıktı. Güneş daha seyrek görülür oldu. Kahveye oturmaktan vazgeçtim. Evde hiç değilse burun deliklerim tozla dolmaz. Yön değiştirip iskeleye doğru yürümeye koyuldum. Hiç değilse bir süre için sınırlı da olsa bir amacım vardı: Bir an önce eve ulaşmak. Hiç değilse...

Hiç değilse...

ne?

50

Öptüm onu. Denize gitmeye hazırlanırken birden indiren yağmurun karşısında şaşalamış gibi bakmıyordu yüzüme; beni terk etmeden önceki son günlerde olduğu gibi. Kendini bıraktı. Hayır. Birden hamle edip dudaklarımı kaptı. Saçlarımı, ensemi okşuyordu. "Kendime inanamıyorum," diye mırıldandı. İnanamadığı her ne ise, onu düpedüz sevindirmişti.

Bütün kuvvetimle, felâketi ona hissettirmemeye çalışıyordum. Dilimin ucuyla dokunduğumda hiç hak etmediğim yeryüzü hazinelerini önüme seriyorlar hissine kapıldığım, dudaklarımla yapışıp şifa, aşk, hayat ne bulursam emdiğim o dudakların lezzeti bu değildi. Dudaklarından bedenimin

her yerine yayılan, bu haz kırıntıları değildi. Bu ânı sonsuza kadar uzatma, tekrarlama isteği aklımı başımdan almıyordu. Neredeydi? Bari... izler neredeydi? Sevgilinin içinde olmak benim için, her defasında, bir yeniden doğum hazırlığıydı. Beni içine aldığında biraz sonra dünyaya geleceğimi hissediyordum. Dünyanın vaziyeti umurumda olmuyordu. Beni doğuracağı için minnet duyuyordum ona. Neyim varsa vermeye, teşekkür etmeye çabalıyordum. Her defasında daha güçlü, daha uzun, daha tutkulu seviyordum onu; beni yeniden, yeniden doğuruyordu. Şimdi nerede? Hani? Şimdi, inşaatların ve çöplerin ortasında gönülsüz bir sohbeti sürdürmek zorunda kalmış gibiydim.

Onu omuzlarından tutup silkerek, "Beğendin mi yaptığını!" diye haykırmak istiyordum. Hülya'nın dediği kadar benmerkezci değilmişim demek ki; bunu yapmadım. "Karantinalı Despina'yı hatırlar mısın?" diye sordum. Yine bilmiyordur ve bir sürü izahat yapmam gerekecek diye pişman oldum, ama artık çok geçti. Neyse, "Evet," dedi, "küçükken dinlemiştim." Mırıldandım: "Ne zor şey bir insanın bir insanı anlaması." Kendimi gülünç buluyordum: Anlamak mümkün müydü? Hem zaten, neye yetiyordu? En önemlisi de, şu anda bu lafın ne âlemi vardı!

Sevgiliyle göklerde süzülmeye başlamadan önce, kendimi 'senden geçti oğlum'a alıştırmıştım. Anladığımdan emindim ya!.. Şimdi, adını duymak bile duvarları tırmalamama yeten sevgili kollarımdaydı, beni öpüyordu, onu öpüyordum; ve kendimi tırmalanan bir duvar gibi hissediyordum. Değil âşık, karamsar bir aşk şiiri bile olamazdım.

Sevgiliyle kısacık maceramız başladığında hazdan kendimi kaybetmiştim, bittiğinde her yanım acı içinde şu kalabalık deryada çalkanıp durmuştu. Her şeyin baştan eksik ve geçersiz olduğu, kayıtlara geçmeyen o korkunç zaman dilimindeyse kayıtsızlığın uğursuz câzibesine kapılmışım. Şim-

di, sevgili beni bir defa daha dünyaya getirmeyi başarırsa, tekrar tarihe katılırken, kimliğimin 'özellikleri' hanesine "kayıtsız" mı yazılacaktı? Böyle bir kimlikle gidilebilecek tek yer var.

Oraya da gitmem. Rosa öldüğünde Celâl'in ne hale girdiğini gördüm. Bunu yapmam. Hülya'yı yalnız bırakmam. Hiç değilse...

51

Apartmana gelmek için akşamı bekledim. Akşam geldin mi kimse ilişmez genellikle.

Sadece Ayla ile Selahattin pek takmazlar bu özel hayat dokunulmazlığını. Ayla için bizim hayat alanımız onunkinin dışında değildir. Herhangi birimizin kapısını çalarken, kendi doğal âlemi içinde dolaşıyordur. Selahattin içinse hem her insan kendi evreninin hâkimidir hem de bizim birbirimize karşı açık olamayacağımız herhangi bir durum yoktur - dolayısıyla: "canım, adam rahatsız oluyorsa söyler". Aslında haklıdır, insan Selahattin'e her şeyi ve her şeyini söyleyebilir. Yanılgısı, herkesi kendi gibi, kendini de tarif ettiği gibi sanmasındadır. Herhangi birimize herhangi bir rahatsızlığını söylememiş, bütün önemli meselelerini kendi başına çözmeye kalkmıştır.

Akşamı bekledim. Bizden iki durak önce indim. Orada küçük bir saha, üzerinde de her vakit, top oynayan üç-beş çocuk vardır. Aralarına katıldım. "Ama amca, üstün yeni?.." dedi ufaklıklardan biri soran gözlerle. "Merak etme," dedim. "Anneme çaktırmadan temizlerim ben." Pek aklı yatmadı. Aslında "sen git de, çocuklarını yolla" demek istiyordu galiba. Ama annelerin veletleri bağırış çağırış eve sokma saatine pek az kala kendileriyle top oynamak isteyen

amca, zaten üstünü başını pisletmesinde mahzur olabilecek biri değildi. Üstüm de "yeni" değildi.

İçlerinden biri şişmanca; onu yere yıkmaktan haince bir keyif alıyorlar. Aksi gibi, velet topa çok hâkim, hepsini sıraya diziyor. Ne yazık ki yeterince çabuk ve çevik değil. Bütün pasları ona attım. Öfkesiyle herkesi sindiren müstakbel mahalle takımı yıldızını ise yaptığı her hatada bakışlarımla azarladım. Topun öbür kale arkasındaki çamurlu su birikintisine her kaçışından sonra da bu kaprisli golcüye kafalık ortalar yaptım.

Kan ter ve toz toprak içinde, eve kadar yürümeye karar verdim. Donum fanilam vücuduma yapışmış, saçlarım tozdan kaskatı olmuştu. Sigara yakmadım. Adımlarımı ağırlaştırdım. Kararan göğün, sırtımı ürperten rüzgârın, yanımdan hızla geçen arabaların, bunlardan birinin penceresinden fırlatılan bira kutusunun, terli ellerimin, üstünde topun izlerini taşıyan ayakkabılarımın, yamaçlara yayılmış tuğla ve sıva rengi kutuların, bunlardan şehre düzenlenecek akınların, bu akınlarda yaşanacak hüsran ve hayal kırıklıklarının, saç minareli camiden gelen ezan sesinin, ezanı bu kadar baştansavma okuyan müezzinin, çeşmelerin önündeki bidonların, birden aldığım ıhlamur kokusunun, bunun şaşırtıcılığının, eğri büğrü yanlış yunluş yazılmış levhaların, ne kadar zenginleşseler de yoksul görünmeyi sürdüren bakkalların, dükkânının önündeki ağaca hoparlör asmış oto elektrikçisinin, çiğ floresanların tatsızlaştırdığı kahvenin, terden birbirine yapışmış taşaklarımın, grileşmiş yol kenarı yapraklarının, bunları kötürüm ilişkiler gibi taşımak zorunda olan ağaç gövdelerinin, yanmayan sokak lambalarının, üstüne dershane afişi yapıştırılmış telefon kutularının, dershaneler ve telefonlar yüzünden çekilen ıztırapların, kendilerini göstermek için açılıp ayı aralarına almaktan başka çaresi olmayan gece bulutlarının, gecenin ve gündüzün boyu-

na yer değiştirmesinin, gecenin ve gündüzün bu kadar anlamsızlaştığını hatırlamıyorum.

Nedir bana sunulan?

Daire kapımı bütün gücümle çarpmamak için kendimi zor tuttum. Bu sefer de öyle usul ittim ki kilidin dili yerine girmemiş olmalı, kapı arkamdan tekrar açıldı. "Tamam, hayaletler de geldi..." dedim içimden. "Aylak Adam'la Turgut Özben'se king'e otururuz." Ama bir de dördüncü bulmak gerekecekti.

Işığı yakmadan camı açtım. Evde tuhaf bir koku mu vardı?

Yıkanmak için soyundum. Ter ve toprak kokuları arasından, sevgilinin kokusunu ayırt ettim. Kanatlarımın ufku örtmesini isteyivermişti; dün geceliğine. Kanatlarım kırpık ve delik deşikti. Kokuyu duyduğumda kapıyı çarpmadığıma pişman oldum.

Apartmanda kimse yoktu. Hayatım ve eserlerimle başbaşa kalmıştım. Banyoya girmek bir türlü içimden gelmiyordu, türlü bahanelerle geciktiriyordum bunu. Zoraki sevişmenin sıkıntı veren yapış yapışlığını, şehrin dumura uğratıcı, kötürüm edici tozunu, veletlerin aşağılama, dışlama ve hainlik yarışına çıktığı arsanın çamurunu üzerimden akıtmaya hakkım yoktu. Hem tazyikli bir duşun altında bunlardan arınıp, kabuksuz ve sade, nasıl çıkacaktım ortaya?

Bahanelerin en mâsumları ve en etkilileri genellikle mutfakta bulunur. Buzdolabını açtım. Ve ürperdim. E, çırılçıplaktım. Su içtim ve banyoya girmekten artık kaçınamayacağımı içimden tekrarlayarak mutfaktan çıktım. Kendimi yeniden pantolonumu kazağımı giymiş, oturup sigara içerken buldum.

"Bari beni bir başka insan için terk etseydin," diyememiştim ona. "Kendin için terk ettin. Beni sevdikçe, kendine sevgine az yer kalıyordu. Kendini sevmek istiyorsun doya

doya. Benim o bahsettiğin kanatlarım aynanın önünü kapadığı için bu kadar huzursuz oldun."

52

Sevgili onu yerden kaptığım gibi yükseklere uçurduğumu söylemişti, ama hakikat böyle değildi. O yüksekte olandı. Yüksekte buluşulandı. Onunla ancak uçulabilirdi. Onunla uçmuştum. Hülya'ya yaslanmayınca düşüyordum. Uçmuştum bir kere, uçmak istiyordum. Düşmüştüm, kalkmak istiyordum. Dünya loş ve çok kalabalıktı. Göz gözü görmüyordu. Çöplü çamurlu su birikintileri arasında yalpalayarak ilerliyordum. Bir de top mu vardı ne? Düşüp üstümü başımı rezil etsem... sevgilinin umurunda mıydı? Hülya fener tutuyordu önüme. Kan, irin ve çamurdan leş gibi bir tabakayla kaplı sokak lambalarından güçlükle sızabilen ışık hüzmeleri önümde uzanan düşman topraklarından iyice uzaklaşmışlardı. Bir meydandaydım galiba. Hayır, bir parktaydım. Sevgili ile en olmadık saatlerde buluştuğum parkta. Kara bir gölge çöktü. Harcanan aşkların koyu, kara gölgeleri olur, başıboş dolaşan. Kara gölge çöktü. Zifiri karanlıkta kaldım. Sevgilinin gözlerinden içeri dalıp kendimi kaybettiğim karanlık boşluğu hatırlatıyordu. Ama ılık değildi. Anılar, her an patlamaya hazır birer bombaydı yanımda. Onları patlatmaya başladım. Vücudumda geniş ve derin yaralar açılıyor, hemen çürüyor ve kurtlarla doluyordu. Onları öldürmek için başka bombalar atıyordum yaralarımın içine. Kan ve cerahat saçarak yürüyen bir lânetli yaratıktım şimdi. Hülya uzaktaydı. Uzakta kalmalıydı. Beni böyle görmemeliydi. Sevgili, hafif, sıcak ve tuzlu, dökülüyordu yanaklarımdan. Damla damla gidiyordu. Yere ulaşıp özgür ve bağımsız kalana kadar, damla damla, cılk yaraların içinden

süzülüyor, kurtları besliyor, yaralarımın kuruyan yerlerini yeniden açıyordu. Diz çöktüm. Baktım ki yer halı. Lâcivert bir halı. Renk değiştirmeye başladı. Geceyle birken benimle bir oldu. Cerahatle ıslanıyor, kabarıyordu. Tutku akıyordu halının üstüne; kanla karışık. İç organlarımın söküle söküle kanlı cıvık iri pıhtılara dönüşmesi iğrençti. Seyredemeyecektim. Gözlerimi kapattım, başım döndü. Duramadım, düştüm. Kan ve irine battım. Yüzüm gözüm bu iğrenç eriyiğe bulanmıştı. Ağlıyordum, sümüklerim akıyordu. Öksürüyordum, katran kokulu simsiyah balgamlar saçıyordum. Uzağa tüküremediklerim göğsüme yapışıyordu. Kazağım paralanmıştı. Kurtlanmış yaralarımı kaşırken paralamıştım. Terden sırılsıklamdım, dilim dışarıda. Çığlığım boğazımı yırtıyordu. Duyulmaz. Çığlığım. Gözlerim pis bir sarı dumanın içinde takılacak bir nokta arıyor, bulamıyordu. İki gözün birbirine bağımlılığı zavallıcaydı, ayrı ayrı arayamıyorlardı. Kulaklarımdan girmiş buzdan mızraklar kulak zarımı yırtıyordu. Debeleniyordum. Yere serilmiştim. Bir köpek geçti pencereden. Uçuyordu. Düşecekti. Düşmüştüm. Kalkıp diz çöktüm, pantolonumun kemerini çözüp indirdim, donumu da beraber. İçimdeki cam kırıkları, her yerimi çizip parçalayarak dökülüyordu halının ortasına. Acı boşalıyordu kanımı çekerek. Cinsel organım sıcak ve sertti. Ondan kurtulmak istiyordum. Her şeyden kurtulmak istiyordum. Kendimi her şeyin dışına atmak istiyordum, içimde taşımam gerekeni dışarı atıyordum.

Cerahat denizi çekilip, ıslanmış yumuşamış dikenleriyle çorak ve acımasız bir taşlık sahil kalınca geriye, oturup denize minik taşlar atmaya başlayacaktım. Beni izleyenler yalnız sükûn teşhis edebilecekti. Sükûn; her an indifaya hazır. Kuruyan bir volkan. Yani şimdi, ansızın değil, yavaş yavaş ölecektim. Çürüyeni fark etmeyecekti kimse. İçimde boşuna tutku arayacaklardı. Arayacaktık; belki hep beraber. Bu-

lunamayacaktı. Tutkuyu halıya boşaltmıştım. Cerahat kuruyor, kan pıhtılaşıyordu. Eksik iç organlarım sistemi yeniden kurmuşlardı. Yaram kapanıyordu. Kaşınıp kanatılamaz olacaktı. Vaktiyle bir yara vardı burada, diyecek, arayacaktım. Tutkumu verin bana, diyecektim; sâkin sâkin. Vermezlerse vermesinler, ağlamayacaktım artık.

Saatler sonra, karnımı ısıran böcekleri ezerek öldürmeye çalışırken, kana, kabuk parçacıklarına ve yapışkan sıvaşkan eriyiklere bulanmış parmaklarıma bakıp yıkanmak istedim. Duşun altında kıpırtısız duruyordum, acıktığımı fark ettim. Beni ameliyat etmişlerdi. Nekahat devresindeydim. Sünnet gibi bir şeydi belki de. Kurulanıp giyindim. Derim soluk almaya başlamıştı. Halıyı temizledim. Sırtüstü yere uzandım. İçimden fışkıran savrulanların tavanda bile izleri, kalıntıları vardı. Her şey çok kötü kokuyordu.

"Yeniden doğmak istiyorum," diye mırıldandım. Yüksek sesle. Birkaç defa.

Onları kandıracaktım. Girecektim bir rahme, bir daha çıkmayacaktım.

53

Yazılışı yazan için hem kıyamet hem yaradılış olan bir mektuptur, sallanan masanın kusurlu ayağına yıllarca destek olan; boşaltılmış bir evde kalır, başka tortularla birlikte süpürülür. Yapıldığında ilk ve son defa boyanan basık tavanlı evleri yanyana, üstüste yığarlar, eğri büğrü daracık merdivenlerden çıkılan katların tozlu yollara bakan balkonlarında yeni yıkanmış çocuk çamaşırları kamyonların insafına terk edilir. Televizyon antenleri güneşin böğrüne saplanır; hoyrat ve sorumsuz şehrin tortusu kıyıları yaralar bereler, rüzgâr gençlikten esintiler yerine başkalarının hizmetindeki

cinlerin iblislerin tehditkâr homurtularını taşır, şehre uzak bir tepeye sandalye atmış oturan ihtiyarın duyarsızlaşmış kulaklarına; ihtiyar çöplüğe bakar, çöplük büyür büyür, ihtiyar küçüle küçüle yok olur. Penceremden girip mutluluğun doruğuna vardıklarında tutuşuveren pervaneler birer Icarus. İlk buluşmadan kalma sinema biletleri, son buluşmanın kırıklarıyla beraber çekmeceden çıkıverir. Saçlar kesilmiş toka kalmıştır. O mu? O eski tulumbadır.

54

Hülya yine kalkmaya hazırlanıyordu. Bir süre konuşmuyor, tavana, pencereye bakıyor, müzik istemiş oluyor, onun sevdiği bir şeyleri koymuş oluyorum, usulca sallanarak ritme uyuyor, sonra kıpırtışızlığa geçiyor, o zaman anlıyorum, bir derin soluk alıp, altına topladığı ayaklarını kıpırdatıyor... ve kalkıyor. "Kal şurada, niye gidiyorsun ?" dedim.

Sessiz bir anlaşmayla kapalı tutulan sandık odasının kapısı gıcırdamıştı böylece. Hülya dudaklarını kastı, belli belirsiz.

"Sadece sana sarılıp uyurum," diye ekledim pat diye. Çünkü bana bakmıştı; korku değil ama kaygı dolu bakışlarla. Sağ ayağıyla yerde, ev içinde giydiği espadrilini arıyordu.

Ayağa kalktım. "Bir bira daha içeceğim, ister misin?" deyip mutfağa yollandım. Arkamdan seslenmedi. Döndüğümde onu daire kapısının dibinde bulmaktan korkuyordum. Evimi sis basmıştı. Her şey kokusuz bir buğu tabakasının içinde salınıyordu.

Hülya divanda oturuyordu; iki eli kucağında, avuçları açık. Etraftaki bütün erkekleri öldüren, bütün kadınları da düzen polisiye kahramanını gölgede bırakacak bir umursamazlıkla, "Aynı apartmanda oturmaya başlayınca birbiri-

mizde kalma âdeti bitti," dedim. Yüzüme baktı: "Ne ilgisi var?" demek istiyordu haklı olarak. Sanki biten sadece buydu. Biranın yarısını bir dikişte içtim. Bu sefer, "Alla'sen bir parça daha börek al," diyen bir ev kadınıydım: "Kal işte bu gece, ne olur..."

Divana oturdum. Yorulduğumu belli etmemeye, sahte hafifliğimi korumaya çalışarak. Hülya uzanıp elimi tuttu, sıktı. Ona baktım. Başımı okşadı. Kendi oyunumu bozarak, "Bana hiçbir şeyini anlatmıyorsun," diye mırıldandım. Rüzgâr uğuldadı. Masamın üstündeki kağıtlar usulca oynadı, sesi duydum.

Hülya yerinden kalktı, ben yerimde sıçradım. "Peki," dedi, "ama çok uykum geldi."

Sütyenini çıkarırken bana arkasını döndü. Sütyeni sandalyenin üstüne kolayca bırakıvermek içinmiş gibi... "Bana bir tişört versene," demişti, yatmak için tişört isteyeceğini bilmezmişim gibi... En temizini verdim.

Yanına uzandım. Ona dokunmamaya özen gösteriyordum. Dayanamayıp döndüm, yüzüne baktım; gözleri açıktı.

Yüzükoyun döndü. Kolumu tuttu. "Sigara falan içeceksen iç, çok uykum var, ben dalarım," dedi. Kalktım, mutfağa gidip sigara tablasını boşalttım. Sanki hâlâ ona gitme fırsatı veriyordum. Telâş içinde geri döndüm.

Tekrar yanına uzandım. Bu sefer sarıldı bana. Ve uyudu.

Uyudu sanmışım. Mırıldandı: "Sen yakınımda bir yerde soluk alıp versen cereyanı hissediyorum ben. O cereyan varken sana hiçbir şey anlatamam. Yüzüne bakarak... Ne anlatacağım? Sana yük... Benim kendi..." Benim iç geçirişimde de varolan o hırıltı, sesinde... "Soluğumu tutayım mı?" diye sordum. "Hayır canım," dedi. "Sakın tutma. ...onsuz... bilmiyorum nasıl..."

"Hülya!"

Azıcık doğruldu. Kaşlarını kaldırdığından eminim.

"Beni yalnız bırakma."

İyi ki karanlıkta yüzünü seçemiyordum. Yoksa sırtına yüklediğim yeni yüklerin ağırlığını daha çabuk fark edecek ve biraz daha geri çekilecektim. Çekilecek yer kalmamıştı ki! "Sana," diye başladım yeniden, daha az acıklı bir tonda, "yük olmak istemiyorum, ama..."

Çırpındıkça batmak, sık rastlanan bir insanlık halidir. İçimden bunu tekrarlayarak durumu olağanlaştırmaya, kendimi toplamaya çabaladım. "Hadi sen uyu," dedim. "Arasıra benimle meşgûl ol diye konuşuyorum böyle saçma saçma."

"Neresi saçma?" dedi.

"Sol alt köşesi," dedim. Şakadan vurdu koluma.

Tam bu anda uyursak geceyi en az zararla kapatmış olabilirdik. Ama duramadım, "Yüzüme bakarken konuşmak niçin zor olsun?" diye sordum. Aptallıkla artniyetin özgün bir bileşimiydi bu. Nitekim, hak ettiğim soruyla karşılaştım: "Bunu sahiden mi soruyorsun?"

"Söyledim ya, saçmalıyorum."

Yorganın altında Hülya'nın ayakları oynadı. Sol ayak bileğinde yıldıza benzeyen bir yanık lekesi vardır, çocukluğundan. Onun çaresizliğini hissediyordum. Onu çaresiz kılmıştım. Ya da kılmak üzereydim. Ya da çaresizlik yaşadığım yerde kol geziyordu. Çaresizlik havadaydı, içime çekiyordum. "Saçmalama o zaman," dedi güçlükle. Sesi rahatlatıcıydı.

Uyku pervâsız ve işbilirdi. Onun alnını, şakaklarını, baldırlarını, sırtını okşuyordu. Hülya kendini uykuya teslim etmek üzereydi; savunmasız ve hazırdı.

Hülya'ya ilişmemeyi başarmak zorundaydım.

O benden uzak durdukça bu imkânsızdı.

Bilinçsizce elini omzuma uzattı. Birden, Hülya'nın sabah

telâş içinde yataktan fırlayıp çatı katına koşacağını, aceleyle giyinip hazırlanacağını ve muhtemelen Celâl'in motosikletinin arkasına atlayıvereceğini düşündüm. Bunları gözümün önünde canlandırdım; yarattığım sahneleri mahzun bir tebessümle izledim. Hülya'nın telâşlı halini yeniden sevdim. Hepimizin telâşını bile örten tekrarlanmışlık, kanıksanmışlık örtüsü Hülya'nın üstünden sıyrılıp kayıverir bazen. Omzumu tutan parmaklarını usulca okşadım.

Çaresizlik yatıştırıcı da olabiliyordu demek.

Hülya güven içinde uyuyordu.

Mukavvadan bir çatının altında..?

Yaşamak için başka neler lâzım?

55

Usulca kalkıp aşağı indim. Önce bir sigara içip oyalandım. Baktım vazgeçmiyorum, anlatmaya koyuldum:

Bir vakitler kar gibi beyaz bir Rüya varmış. Bazen dünyanın en büyük ve muhteşem aynasının üzerinde, kendi aksini seyrede seyrede kuğu gibi süzülür, bazen yunus kesilip en kalleş dalgaları yarar geçermiş. Gökyüzündeki en ufak bulutlara, en hızlı kuşlara kendi yansımalarını seyrettiren, erişilmez kıpırtısızlığıyla karayı ve havayı teslim alan deniz, Rüya'nın aksi yüzeyini okşadıkça vakarını kaybeder, alçacık fakat upuzun heyecan dalgaları yollarmış kıyılara doğru. Rüya, rüzgârla amansız dövüşlere girişmiş. Rüzgârın onu alabora etmek için üzerine savurduğu su kütlelerinin kiminden kıvrıla kıvrıla sıyrılmış, kiminin üzerine binip onunla birlikte yükselmiş alçalmış. Yelkenleri, güneşle tuzla sıvanmış, gemicilerin teni gibi yırtılmaz, delinmez olmuş. Rüzgâra dostluktan başka çare bırakmamış Rüya. Artık açıklarda rüzgâr hep onu kollamış.

Girdiği her koyda balık sürüleri yanıbaşına toplanıp sevinçle oynaşırlarmış. Rüya, mesafeli tebessümünü hiç gevşetmeden sürdürürmüş onlarla dostluğunu. Bembeyaz aksi, berrak suların yüzeyini ısıtan güneşe meydan okur, koyları serinletirmiş. Gölgesi, dip balıklarını, ahtapotları, yıldızları, yengeçleri tutsak eder, oldukları yere mıhlarmış; o geçip gidene kadar kıpırdayamazmış hiçbiri.

Gel zaman git zaman, arıların sersem sersem vızıldaşarak Rüya'yı bekledikleri, Rüya'nın çam dallarını yelpaze gibi kullanıp serinlediği koylarda süratle üreyen uğursuz varlıklar ortaya çıkmış. Deniz dibinde belirmişler, çıkıp istilâya başlamışlar. Bunların irileri çamların yerini almışlar. Küçükleri de ağaç diplerine, kaya oyuklarına pısmış, kendilerine kalıcı bir yer edindikten sonra üremeye girişmişler. Hiçbiri yaprak rengi, toprak rengi değilmiş.

Eski uğraklarına daha bir gönülsüz gidip gelmeye başlayan Rüya zamanla daha kaprisli, daha asık yüzlü olmuş. Talih bir kere kötü gitmeyegörsün; Rüya, hoyrat kaptanların, gelip geçici denizcilerin, görgüsüz bencil yolcuların elinde yıpranmış. Kurtlar böğrünü kemirmeye başlamış.

Rüya, gündoğuşuna karşı uzanıp cam gibi sularda kendini seyretmez olmuş. Seyredemez olmuş. Dümenini boşlamış; hain sivri kayalara neredeyse sürtünerek geçmeye başlamış. Nihayet, günün birinde kaptanına başkaldırıp, bir vakit prensesi olduğu diyardaki bu eksik, bu sığıntı varlığına son vermek istemiş ve atılmış: İleri doğru! Karaya doğru! Kayalara doğru!

Güvertesindeki yaralar tuzlu suyla daha çok açılıp onun sancılarını artırırken, Rüya upuzun direğini denize doğru eğmiş. Yelkenleri suya batmış, üç kat ağırlaşmış. Dümeni kopup, kurumuş bir deniz yıldızı gibi uzaklaşmış suyun üzerinde. Zımpara, cilâ, kalafat takımlarını tâ dibe fırlatmış Rüya hışımla. Hele onları görmek bile istemiyormuş.

Rüya'ya en ağır gelen, bir zaman mağrur ve serin gölgesiyle okşayarak geçişini haber verdiği diplerde şimdi gölgesiyle buluşmak olmuş.

Denizcinin şefkati azimle, inatla doludur. Rüya'nın son kaptanı vefalı bir denizciymiş. Haftalarca uğraşıp çıkarmış onu. Üstünü örtüp gizlice bir koya çekmiş. Temizlemiş, paklamış, onarmış, yenilemiş. Ve yeniden denize açılmış onunla.

Lâkin Rüya'nın ne o eski kendine güveni ne o haklı gururu... Rüya artık gülümsemiyormuş. Yunuslar bile ne yaptılarsa güldürememişler Rüya'yı.

Günün birinde kaptanı Rüya'yı nasıl rahatlatacağını bulmuş. Siyahlar giydirmiş ona. Rüya o gün kaptana nasıl teşekkür edeceğini bilememiş. Güverteye balıklar doldurmuş, kaptanın gösterdiği her yere usulca, kolayca yanaşıvermiş, en demir tutmaz koylarda demirini dibe saplayıp kaptanın iç rahatlığıyla uyumasını sağlamış.

Rüya rahatlamış, çünkü dibe batıp çıkmasından bu yana, artık dipteki gölgesiyle özdeşleştiğini hissediyormuş. Gururunun içini dolduramadığı için duyduğu mutsuzluk, böylece gururuyla birlikte son bulmuş. Rüya bundan böyle serin ve bembeyaz bir aksi bulunmayışından ötürü yoksunluk krizlerine kapılmamış. Kara bir gölgeden beklenebilecekler dışında herhangi bir yükümlülüğü olmadığını düşünerek yüreğini ferah tutmaya çalışıyormuş.

Eski günlerin ihtişamı, bazen, birden belirip kaybolan yakamozlar gibi minik sızılarla kendini parça parça hatırlatıyormuş. Rüya buna da alışmış. Rüya kendi gölgesi olmaya alışmış.

56

Etrafıma baktım. Ve çok şaşırdım. Bir kere, odada teyple başbaşa değildim; bir de çekmeceli konsol vardı. Bantlar çekmecelerde. Yere boydan boya bir kilim konmuştu. Tanıdım: buraya yerleşmeden önce Ayla'lardaydı. Konsola yaklaşıp çekmecelere göz attım. Herkes kendi bantlarının üzerine adını yazmıştı. Kimi ispirtolu kalemle, kimi etiket yapıştırıp. Herkesin bantları olmuştu. Bantlar dolmuştu. Celâl'in bile iki makarası vardı. "Bu herif garanti şarkı söylemiştir bunlara," diye düşündüm. Sadece Selahattin henüz buraya pek uğramamıştı sanki. Gerçi üzerinde adı yazılı bir makara vardı, ama bant fazla düzgün sarılı duruyordu, kullanılmamış olmalıydı. Etiketteki yazı da Selma'nın elyazısıydı. Evrenin tarihini kanlı canlı insanın ortaya çıkışıyla başlatan Selahattin'in bu odaya pek rağbet etmeyeceğini kestirmek zor değildi. Tanımaya anlamaya çabalayabileceği son insan da yok olmadan, onun bir teybin karşısına geçip metal ve bakalit nesnelere dert dökmesi düşünülemezdi. Eğer günün birinde bu odaya girerse, bunu sırf Sadece Apartman'ımızdaki herkesten fazla ayrı düşmemek için yapacaktı.

Hülya'ya ait bant yok muydu?

Bu sefer yoktu. Üç gün sonra indiğimdeyse, üzerinde "H." yazan, her biri bir buçuk saatlik tam üç makara görecektim.

57

Başka bir dünyaya, bu makaralara sarılıp döne döne geçtim.

Katarın en arka vagonunda yolcuydum. Katar, neden bilmem, bir acele, bir telâş, yutuyordu mesafeleri. Herkesi ve

her şeyi arkamızda bırakmaya kararlıydı. Gözünü kararttmış, atılıyordu ileri doğru. İlerisi uçurumdu. Kalkıp ateşçinin yanına gittim. Durmaksızın kömür atıyordu lokomotifin kazanına. "İlerisi uçurum!" dedim. Alevlerin yalaya yalaya tüy bırakmadığı, acı geçirmez bir meşin tabakaya dönmüş derisi esrarlı ve parlaktı. Alnındaki siyah ter damlacıklarını sildi, "Gerisi de beter," dedi, "gerisi mâlûm."

Üç gece, pencerenin önüne koltuğu çekip saatlerce oturdum. Sigara yakmak, yeni paket açmak dışında hiçbir halt yemeden. Dışarıdaki renkleri ve şekilleri ezberledim. Gözümü alan hiçbir hareket olmadı. Kulağıma hiçbir ses gelmedi. Seyredemeyeyim diye önüme bir süret germişlerdi sanki. Yoksa ben durunca mı her şey de duruyordu? Ben kıpırdayınca mı değirmenler korkutucu gürültüler çıkararak ne bulurlarsa öğütmeye başlıyorlardı? Çözemedim. Değirmenlere de saldıramazdım haliyle. Üç gece, öyle, pencerenin dibinde oturdum. İki gün, işe öğle vakti gidip, kendi yaptığım şeylere 'kim yapmış acaba?' diye bakarak avare avare dolaştım. Ve bir gün, dağların, insanların ve hayvanların kendine ait olduğunu ilk memeyi emerken öğrenen bir asilzâdenin küstahlığıyla indim basamakları, birer birer. Teybin karşısındaki yer minderine geçip bir güzel kuruldum. Bir de sırt dayama yastığı vardı şimdi ilâveten. Boşaltılıp temizlenmiş iki kül tablasından birini yanıma çektim, daha sigaramı yakmadan. Kahve makinesinde yeterince su vardı, konsolun üzerinden filtre ve kahve alıp hazırladım, hepsini yerli yerine koydum. Neredeyse ıslık çalarak pencereden dışarı süzülecektim; pencere olsaydı.

Konforlu mâbedimizde bir ermiş ferahlığıyla ağır ağır, usul usul ve o kadar rahat ve kesintisiz hareket ediyordum. Hareketlerim ağırdı. Ama sürekliydi. Hedefliydi. Süreklilik tereddüt ve kaygılarımı massediyordu. İlk makarayı taktım

teybe; ağır ağır; ve görmüş geçirmiş...

Tereddüt ve huzursuzluğu beynime zerkeden renksiz şekilsiz böcekleri, Hülya'nın sesini duyar duymaz bir üfleyişte savurup dağıttım; bilinmeyen bir zamana doğru. Hülya'nın tereddüdüne kulak verdim: "Bugün... (sessizlik) ...tarih atmanın ne önemi var... Neyse... (sessizlik)"

Sessizlik uzun sürdü. Celâl'in aparttığı mikrofonumuz, belli ki çok kaliteliydi, hışırtı mümkün en alt düzeydeydi. Hülya devam etti: "Dinleyeceksin biliyorum, sana anlatıyorum onun için. Ben... (sessizlik)"

58

Her biri birer buçuk saatlik üç makarada Hülya'nın konuştuğu, "anlattığı" bölümler toplam yarım saat-kırkbeş dakikayı ya buluyor ya bulmuyordu. Onun, gözlerini uzaklara bir yere dikip kırpıştırarak sigarasından öfkeli nefesler çekişini ve bir şeyler söylemeye hazırlanıp hazırlanıp göğsünü şişirmesini, son anda soluğunu tutarak geri çekilişini dinledim. Sessizlikler boyunca. Hülya'nın bana anlatmakta zorlanışını, hayır, kendine ifade etmekte zorlanışını, anlam vermeye mecbur kalışını, kelimelerle ortaya dökmenin imkânsızlığını ve anlamsızlığını hissedişini dinledim. Yutkunuşunu dinledim. Burnunu çekişini dinledim. Sigarasını söndürüşünü dinledim. Üzerine çöken ağırlığın tehditkâr homurtularını dinledim. Beni kollayışını, esirgeyişini dinledim. Varlığımın onun nasıl elini kolunu bağladığını, onu nasıl çaresizliğe, çıkışsızlığa sürüklediğini dinledim. Hep, hep, sessizlikler boyunca. Ne alçalan ne yükselen, ne tizleşen ne pesleşen o sonsuz, usul hışırtıdan yayılıyordu bütün mesajlar. Tutunabildiği tek dal, dört yanını sımsıkı sarmış bırakmayan bir sarmaşığa aitti. Dilinden anlayan, derdini

dökebildiği tek varlık, gizli gizli bir mağarada buluştuğu, ona sarıldı mı bir daha salmak istemeyen bir ahtapottu. İptilâ mıydı bu? Doğal ayıklanmaya karşı türün dayanışması mı? Hülya cevap veremiyordu. Gönül rahatlığıyla sahip olduğu, bundan emin olduğu tek yaratık, ahtapotla baykuşun lânetli ilişkisinden doğmuş ucûbeydi. Yanında o varken teklifsiz, onunlayken kendisiydi. Sahip olunduğunda insanı yaşadığına pişman edecek kadar mutsuz görünen, ayrı kalındığında eksikliğini bir nefeslik havaya, bir yudum suya karıştırmasını bilen, karalar giymiş bir yol arkadaşıyla nereye gidebilirdi Hülya? Elinden tutsa, şehrin çamurlu çöplü çıkmaz sokaklarından başka bir yerde gezemeyeceğini bildiği, elini bıraksa üşüdüğü kader arkadaşıyla..? Bant dönüyor, dönüyordu, teybin göstergelerindeki ince ibreler titreşmek için Hülya'nın yutkunmasını bile bekler olmuştu. Sessizlikler boyunca.

Hülya'nın anlattıklarıysa, bin defa konuştuğumuz şeylerdi. O da, "Biliyorum," diyordu, "bunlar bin defa konuştuğumuz şeyler ama..."

Bazen ikimizin sığışmaya çalıştığı o daracık âlemin ötesine geçiyor, "Bir gün... bir şey olmayacak mı, her şeyi sarsan, alt üst eden bir şey? Artık böyle mi yani? Artık bu mu?" diye soruyordu.

Hülya'nın yanıbaşında kaldığım sürece her zaman canlılığını koruyan bir sorun, ama başka bir durumda belki de güzel bir hatıra olabileceğimi o akşam ilk defa düşündüm.

Sonraki günlerim bunu unutmaya çalışmakla geçti.

Katarın en arka vagonundaydım. Katar, neden bilmem, bir acele, bir telâş, yutuyordu mesafeleri. Şık kıyafetleri içinde mağrur, muktedir anababalar ve daha spermden yumurtadan iktidaryuvarlarla donanmış besili oğlanlar, kızlar, dünyanın elkoyabildikleri parçalarıyla arkamızda kalıyor-

lardı. Bazen tekerleklerimizin takırtısı onların sahte nezaketini, dokunulmaz gülüşlerini bastırıyordu. Ellerinde kadehler, arkalarında arabaları, lüks eğlence yeri kapıları, büyük otel salonu ayrıntıları, birer birer yaklaşıyorlardı, onların üzerinden geçiveriyorduk ve gözden kayboluyorlardı. Parıl parıl sayfalar, ezilip hışırdıyor, buruşup buruşup, bütün o kusursuz yüzleri komik aynalardaki yansımalarına dönüştürüyordu. Başörtülü kadınların yerlere kapanarak haykırıp ağlaştığı evlerde fır dönen televizyon kameraları, Adliye koridorunda saçsaça başbaşa tutuşmuş iki kadını ömür boyu sakat bırakacak resimaltları, çocuklarda yarınki imtihanda hangi soruların çıkacağını sorma güdüsü uyandıran bilgiçlikleriyle tecrübeli yorumcular, bir türlü iyileşmeyen sakat futbolcular, araba kovalamacaları, iyi polisler, ailekurtarıcı senaryolar, penceremde onar yirmişer belirip kayboluyorlardı. Ölüm ilânlarını çevreleyen kalın çerçeveleri izleyerek dalıp çıkıyorduk sayfalara. İri puntolu harflerin üzerinden geçerken sarsılıyorduk. Güneş durmadan kanal değiştiriyordu. Sonunda yerini bir uyduya bırakarak kenara çekildi. Yine de ona doğru yol alıyorduk. İki yanımızda, ufuk hattı boyunca çöp yığınlarından dağlar...

59

Neydi bu garip iç rahatlığı? Kapıdan girer girmez bir plak koyuyor, sesi olabildiğince açarak haşin bas dalgalarına karşı karnımı şişiriyordum. Kendi icat ettiğim kuralı kendim çiğnemiştim. Sadece Apartman'daki bütün arkadaşlarım, kuralı en son benim çiğneyeceğime bahse girerlerdi.

Ama yapmıştım.

Çiğnemiştim.

Yalnız nedense hiç de kendi ahlâkımı iğfal etmiş gibi his-

setmiyordum kendimi. Birden nür yağmıştı üzerime. Birden, son peygamberden sonraya kalmış bütün vahiyler bana inivermişti. Marx, Manifesto'nun devamını kulağıma fısıldayıvermişti. Eros emekliye ayrılmış, yanımda kalmaya başlamıştı, maç falan seyrediyorduk beraber. Venüs'le Buluşma gecelerim dışında.

Böyle bir âlemden Hülya ile münasebet kurmaya çalışmamda ne sakınca olabilirdi?

Bununla kalmadım.

Dedim ki kendime: Bahse girerim, herkes bu bantlara şakırken başkasının dinleyeceğini varsayarak temkinli temkinli konuşuyordur. Acaba gerçekten öyle miydi?

Madem merak ediyorum, derhal bakayım... İndim ve rastgele bir bant çektim. Selma'nındı. "Merak ediyorum," diyordu Selma, "burada böyle tek başıma yüksek sesle içimi dökmenin bana bir faydası olacak mı? Daha az gergin olmayı istiyorum. Sırf bunun için oturdum şeyin... bu şeyin başına." Gerisini dinlemedim. Bir bant daha çektim. Ferda'nın adını görünce bıraktım. O hakiki sorunlar anlatmış olabilirdi. Yücegönüllülük göstererek yetki alanımı sınırladım ve Celâl'in bantlarından birini taktım teybe.

Ve daha yeni adım attığım puslu âlemin aslında apaydınlık bir başka âleme koşarken geçmek zorunda kaldığım bir koridor olduğunu anladım. Yüreğim önce sıkıştı, sıkıştı, sonra kendini sıkan bütün cendereleri parçalayıp eciş bücüş etti, dört yana savurdu. Dinledikçe heyecanlanıyordum. "Faaliyet önerisi dört..." Celâl anlattıkça anlatıyordu. İntikam sarhoşluğu, haz ve zevklerin her türlüsüyle dolu cıvıl cıvıl bir dünyayı önüme seriyordu.

Kendimi o kadar güçlü hissettim ki, Ferda'nın bantını takıp bir süre dinledim. Haklı şikâyetleri vardı. Epeycesi, zaman zaman ettiğimiz sohbetlerde dile getirmediği şeylerdi. Hemen bir boş bant bulup taktım ve konuşmaya koyul-

dum: "Ferda, bundan böyle burada sohbet edebiliriz. Eğer sana iyi gelecekse..."

60

Kapım çalındığında hem bilgisayarı hem televizyonu hem de müzik setini açmış, elimde de hepsini kapattığım takdirde okumayı umduğum bir kitapla odanın ortasında bilmem ne zamandır duruyordum. Sigaramın külü uzamış uzamış sonunda düşmüştü. Halının o bölgesine yeterince kül gömmüş müyümdür diye düşünüyordum. Ferda'ydı.

Yüzüme şaşkın şaşkın bakıyordu. Sanki doğrulatmak ister gibiydi. Benim de şaştığım bir utanmazlıkla, "Evet," dedim, "sence fena mı olur?"

Girip oturdu. Kahve istedi. Ben rakı önerdim. Kahvede ısrar etti. Patronuna yıllardır kasayı soymakta olduğunu haber vermeye hazırlanan bir muhasebeci gibiydi. Sonra, ne oldu bilmem, birden onu kapıp yükseliveren bir dalgaya kendini teslim etti, "Çok şaşırdım," dedi. "Çok."

Yemin ederim, gördüğüm şuydu: Karşımda sevinçten ağlayacak bir insan vardı. En geç beş dakika içinde tükenecceğinden emin olduğum gücümü toparlayıp, hiç ummadıkları anda kendilerini sevişirken bulan insanlara özgü çocuksu kendinden geçmişlikle çeşitli şaklabanlıklar yaptım. Ferda, elinde önceki gece Medeniyet Kutusu'na bıraktığım, az önce dinlemiş olduğu bant, bir ayaklarına, bir pencereye, bir bana bakarak gülümsemekle meşgûldü. Ben de odanın içinde gide gele konuşuyordum. Dünyada karşılaşılması en olağan sevindirici durumlardan birini yaşıyorduk sanki. Çıkarken bana sıkı sıkı sarıldı. "Sen dostsun," diye mırıldandı. Ve gitti. Hayatımın en zor beş dakikaları arasına yazacağım zaman dilimini başarıyla geride bırakmıştım.

Kapıyı kapar kapamaz mutfağa koştum, aç karnına iki şişe birayı devirdim, baktım olmayacak, votka doldurdum bir bardağa, onu da hızla bitirdim. Birkaç bardak daha votka almaya mecal buldum, sonunda devrildim.

61

Yine tuhaf bir iç rahatlığıyla kalktım. Ve bununla ters orantılı bir mide bulanmasıyla. Aldırmadım. Dışarı çıktım. Fark ettim ki, ilk defa hepsinden erken kalkmışım. Gazeteler duruyordu dış kapıda. Bir tanesinin magazin ilâvesini çekip rastgele karıştırdım. İç sayfalardan birine bakarken gözüm sağ alt köşeye kaydı. Hızla okudum: "İş hayatınızda istikrarlı bir dönem geçiriyorsunuz. Sevdiklerinizle ilişkilerinizin sizin istediğiniz yönde olması için biraz daha özen göstermelisiniz." Ötekini de okudum - Kova mıyım balık mı, annem bile tam söyleyememişti: "İş hayatınızda meydana gelebilecek sarsıntıları önlemek için dikkatli olun. Sevdiğiniz kişilerle uyumlu ilişkileriniz var. Küçük meseleleri büyütmeyin."

Acaba derhal işyerine koşup masamın başına mı geçseydim, yoksa sükûnet içindeki mâbedimize gidip öbür arkadaşlarımın özel hayatıyla da mı ilgilenseydim?

Ya da... sevgiliyi mi arasaydım?

Onu ne zamandır hatırıma getirmemeyi başardığımı fark edince haklı bir gurur duydum. Tarihin durdurulmaz akışıyla, onu temsil ettiğimizi sandığımız günlerde bile barışamamışken, nihayet aynı rotaya oturuyordum galiba. Eros'la maç seyretmek pek keyifli oluyordu. Tribünler, "İbneler, ibneler", "Fener'i böyle si.erler", "Cimbom'a şöyle sokarlar" diye dalgalandıkça yerinde duramıyor, hazzın doruklarına çıkıyordu. Birkaç defa da, gömleğinin altına saklamaya ça-

lıştığı dergilerle tuvaletten çıkarken yakalamış, ama çaktırmamıştım.

Gazeteyi katlayıp yerine koydum. Cebimi yokladım, anahtar yoktu. Çıkıp aldım. Bu arada ağzıma bir şeyler attım, çay demledim, bir fincan içtikten sonra ikinci fincanımı, sigara paketimi, çakmağımı alıp aşağı indim. Bu sefer Cevat'ın bantını taktım. Yani Ayla'nınkinden önce.

62

Ferda ile değil Cevat'la başlasam aslında daha iyi olurdu. Çünkü hezeyana kapılmaz, gelip oturur, "öncelikle sorunu kendi aramızda ele alır"dı. Ferda'dan pürüz çıkmadığına göre bir şey kaybetmiş sayılmazdım. Cevat'a hamle ettim. O da beklediğim gibi davrandı.

Cevat, zorla eline tutuşturduğum votka bardağını evire çevire, "Yine de doğru bulmuyorum," diyordu. "Yani seninle manyetik ortamda gerçekleşen alışveriş sürecimizi değil. Ama herkesçe katılınmış bir kararın belirleyiciliğinde, böyle bir ayrıcalığı katılımcıların bilinçli olarak yeğlemesi gerekli."

'Bir süre düşünelim'de anlaştık.

Bir gün hep beraberken Cevat'ın eline bir not tutuşturmuştum. "Benim 2 no'lu bantım. 0078-0115" yazılıydı notta. Cevat şaşkınlıkla yüzüme bakmış, sonra ne anlatmaya çalıştığımı kolaylıkla çözmüş ve aşağı inip onun anlattıklarına dair söylediklerimi dinlemişti.

63

Celâl'e bir ay kadar sözetmedim, müthiş projelerinden haberdar olduğumdan. Aslında, yolunu bulamadım. Hem,

onu tanıdığım kadarıyla, ters tepebilirdi hem de üç ayrı makaraya tam ondört çeşidini anlattığı "faaliyet"lerden sadece bahsetmek ona yetiyor olabilirdi, bunları gerçekleştirmek istemeyebilirdi ve ben fena bozulabilirdim.

Sonunda şansımı denemeye karar verdim. Sinemaya gitmiştik. Çıkışta, dış kapı anahtarımı kaybettiğimi söyleyip onunkini istedim, "Ver de bir tane yaptırayım," dedim. Anahtarcının önünde beklerken Celâl'in hınzırca gülümsediğini tabiî ki ânında fark ettim. Anahtarı alıp parayı verdikten hemen sonra niçin öyle gizli saklı güldüğünü sordum. Derhal döküldü.

"Aklıma ne geldi, biliyor musun," dedi ve her şeyi, neredeyse banttaki aynı sözlerle anlattı.

Yemek yemek için oturduğumuzda vicdan azabı alnımı ve şakaklarımı kor kıvamına getirdi. Bu sefer Celâl, "Ne oldu?" diye sordu.

"Sana bir şey söyleyeceğim," dedim güçlükle. "Ama duyduğunda yüzünde beliren ilk ifadeyi hiç unutmayacağım, ona göre." O da sersemlerse kendimi o kadar küçücük hissetmezdim belki.

Ve itiraf ettim.

Celâl şaşırdı. Evet, mâsumâne şaşırdı. Sevindim. Azıcık rahatladım. Birden o da rahatlayıp gülümsedi, "Ulan hiç tahmin etmezdim ha!" dedi. Hemen ardından ekledi: "Dinlediysen dinle, ne yapayım, sana anlatmayacağım bir halt yoktu ki orda." Hakikaten, o "faaliyet" önerileri dışında, kendine ait hiçbir şey anlatmamıştı ki. "Özel ne anlatacaktım ki abi oraya?" dedi.

Birer bardak kola sonra, sesimizi tıpkı vaktiyle olduğu gibi alçaltmış, harıl harıl "faaliyet" üzerinde konuşuyorduk. Başarısızlığı da göze alarak ne pahasına olursa olsun yakalanmamayı baş ilke edinmekte anlaştık. Çünkü bu saatten sonra 'Sadece Apartman'dakilerin başına iş açmak gaddarlık

olurdu. Onlara bu işi açmak da ...en azından rizikolu, biraz da mânâsız.

64

Merdivenleri üçer beşer çıkıp Hülya'nın kapısını tıktıklamaya başladım. Ona sözetmeyecektim, kesin kararlıydım. Ama kendimi iyi hissettiğimi ona göstermek istiyordum. Buna fazlasıyla hakkı vardı. Gerçi şaşıracaktı, ama o kadar da olsun.

Tık tık tık tık tık tık tık tık tık tık tık tık...

Sesi duyuldu uzaktan: "Geliyoruuuum."

Pantolonunun kemeri bağlanmamış, kazağı göğsünün altında toplanmıştı. Üstünü başını düzeltmeye çabalarken, telâşla, "Yahu nedir acelen?" diye sordu.

İçeri daldım. "Yarım kaldıysa gir tuvalete, acelem yok," dedim. "Canım seni görmek istedi. Kendimizi eğlendirelim biraz diye geldim."

Pek inanmışa benzemiyordu. "Tekrar gireceksen gir hadi," dedim. Hâlâ şaşkın şaşkın, biraz da ürkerek bakıyordu yüzüme. Gözlerimin içine. Oradan anlar o. Sevgili, bütün bir geceyi onunla eskisi gibi seviştiğimi sanarak geçirebilmişti. Belki de onun için önemi yoktu. Oradaydım, beni bir ıslıkta yanına çağırabilmişti ya...

Şimdi ne alâkası var bunun!

"Hülya," dedim, "sadece 'iyiyim' demeye geldim."

"Buna çok sevinirim, ama..." dedi.

Niçin Hülya bile bu kadar şaşırıyordu? Takmamaya çalıştım. Kafamdan geçenleri daha sonra bir banda kaydedip sunabilirdim nasıl olsa. Zaten biraz sonra çılgınca bir kargaşa yaratarak, yemekler yapmaya giriştik, Celâl'e, "Gitarı, bongoyu al, gel," dedik, sonrası mâlûm...

Serilip kalmışız halının üzerinde. Gecenin bir vakti Hülya uyanıp, "Kalkın," dedi, bizi dürttü, "üşüyeceksiniz burada." Ben ille de orada uyumakta direttim. Hülya'ya, bantlarını dinlediğimi bir türlü söyleyemediğim için onun yanından ayrılmak istemiyordum. Belki bir an cesaret bulurum... Celâl, "Saçmalama," dedi, "hadi yatağına."

"Hadi yatağına"... Ne kadar aydınlatıcı laf, diye geçirdim içimden, helâl olsun Celâl'e. Hülya'ya sarıldım, çıktım. İnerken, 'hadi yatağımıza' ile 'hadi yatağa' dışındaki üçüncü çeşit hayatın esasları üzerine bilgelikler yumurtlamaya koyuldum. İçimden.

Daireme girip kapıyı kapatana kadar, Hülya'nın arkamızdan, "Siz bir işler çeviriyorsunuz ama..." diye seslenmesinden korktum.

Haydi 'yatağın'a...

65

Celâl'le kalabalık yerlere artık hiç birlikte gitmiyorduk. İlle de birlikte dışarı çıkmak istersek, Ada vapuruna ayrı ayrı biniyor, her zamankinden başka türlü giyiniyor, siyah gözlük bile takıyor, ne konuşacaksak orada konuşuyorduk. Bunca sene sonra yemezler; baştan hiç açık vermeyecek, tıkır tıkır gidecektik.

Gözlemlerimizi titizce sürdürüyor, verileri enine boyuna ele alıyor, üzerinde hareket edeceğimiz zemini sağlamlaştırıyorduk. Ancak artık ilk hedefi belirleme anı gelip çattığında, hâlâ doyurucu bir sonuca varamamıştık. Bu yüzden biraz kıvranmaya başlamıştık.

Mercedes tam o günlerde gözüme ilişti. Alarmı günün herhangi bir saatinde ötmeye başlıyor, adamın odacısı gelip susturana kadar kulaklarımızı düzüyordu. Adama bundan

yakınmaya gidenler tehditkâr hakaretlerle kovulmuşlardı. Elimizdeki bir dizi adayın elbette bundan çok daha değerli marifetleri vardı, ama bu işin gerisi sağlam geldi. Adam küçük bir seyahat acentası olan işyerini döviz büfesine dönüştürdü. Bir hafta-on gün arayla, değişik kılıklarla gidip döviz aldık, döviz bozdurduk. Herif gerçekten felâketti. Beş dolar almaya gelen sarsak bir ihtiyarı dalga geçerek, 'o kaç lira, bu kaç lira' diye sorup duran hırpânî bir oğlanı da resmen itip kakarak kovdu. Kısa süre sonra Mercedes değişti. Bu sefer tam dokuz değişik ses çıkaran alarmıyla beyazı geldi. Herifin evi dubleks bir daireydi. Türlü bahanelerle ettiğimiz telefonlara, hizmetçiyi aşmayı başardığımız zaman korkunç bir kadın çıkıyordu. Ama bütün bunlar hâlâ yeterli değildi. Elimizde emsalleri çoktu.

Herif üzerine kararlı olarak eğilmemize, ansızın ortadan kaybolması yolaçtı. Daha doğrusu, biz 'herif nerede' diye bir süre kafa yorup defteri kapattıktan sonra televizyondan karşımıza çıkması. Politikaya atılmış, belli ki sıkı para dökmüş ve "2000'li yıllara yaklaşırken Türkiye'nin vizyonu"ndan sözeden yavşaklardan biri haline gelmişti. Çantası taşınıyor, etrafında toplanılıyordu. Resmen ne adayıydı, dikkat etmedim o sırada, ama bizi doğrudan da soymaya aday olduğu kesindi.

Bu herifi, etrafındaki çeteden ötürü silah kullanmamızı da gerektirebilecek arsa mafyacısı ile sadece programında değil gündelik hayatında da insanlara böcek muamelesi yapan, gönülden polis TV programcısını geriye iterek aday sıralamamızda bir numaraya yükseltmemiz, galiba esas olarak o yüzsüz gülüşünden ötürüydü. Bir de mavi kravatından. Bulunabilecek başka binlerce alçağa göre kabahat hâneleri mütevazı görünen bu adaylar arasında dolaşmamız ise stratejimizin sonucuydu: Ufaktan başlayacak, işi -becerebilirsek- adım adım büyütecektik.

Herifin Bodrum Gümbet'teki yazlığını, o TV haberi üzerine yeni bir şevkle girişti̇ğimiz araştırmalarda keşfettik. Hedefli ilk uzun menzil keşif gezimizi oraya yaptık. Bir bekçi vardı, üç de kilit.

Elbette derhal, bekçinin başının belâya girmemesini nasıl sağlayacağımızı düşünmeye başladık. O sırada oğlan imdadımıza yetişti. Oğlu yani. Evi gözlerken oğlanın Mazda'sına bir dolu çanta yükleyip yola çıktığını gördük. Annesi de arkasından su döktü.

Celâl bir an heyecana kapılıp, "Araklayayım şuradan bir araba, düşelim peşine," dedi. İtiraz ettim. Baştan saptamıştık, hem her araç mübah değildi hem de öngörülmemiş ararizikolara girmeyecektik. Celâl'in taklit yeteneğine güvenip telefon ettik. Allah'tan hizmetçi çıktı ve oğlanın Gümbet'teki eve tatile gittiğini kolaylıkla öğreniverdik. Celâl, oğlanın beraber basket oynadığı arkadaşlarından biri olduğunu söylemişti. Basket masket işlerini çoktan tesbit edip bir kenara yazmıştık.

Celâl'in motosikletinin arkasına atlayıp neresi kafamıza eserse oraya süreceğimizi söyleyince Sadece Apartman'ımızda kimse şaşırmadı. Ben işten istediğim zaman izin alabilen biriydim, Celâl'inse bu işinden de ayrılıvermesinde gariplik yoktu. Apartman borçlarımızı düzenli olarak ödeyebiliyorduk artık.

İlk defa, yazlık evi tesbit etmek için gittiğimizde kimseye haber vermemiştik, çünkü bulamasak da iki gün içersinde dönmeyi ve daha sonra şansımızı yeniden denemeyi kararlaştırmıştık. Bu sefer iş uzayabilirdi.

Bodrum'a doğru son sürat ilerlerken, Hülya'nın kokusu beni yalnız bırakmıyordu. Her vakit onun taktığı kask vardı başımda. Bundan elbette güç alıyordum. Bir ara motosikleti kullandım. Pek hoşuma gitmedi. Dikkatim dağılsın istemiyordum yolla molla uğraşıp.

Operasyonumuz aslında bir tahmin üzerine kuruluydu: Yazlık eve kız atma peşindeki oğlanla arkadaşları -henüz tesbit etmemiştik, ama yalnız olmadığından emindik; o yaşta bir oğlan...- bir yolunu bulup bekçiyi uzaklaştıracaklardı. Yapacağımızı oğlan oradayken, evin sorumluluğu oğlandayken yapmak, sonradan vicdanımızla uğraşmamak için en elverişlisiydi.

Sadece iki gün iki gece yetti. Bekçi gönderildi, oğlan iki gece aynı bara gitti, araba ve ev anahtarlarını, araba alarmını kapatan uzaktan kumandayı ve ciklet paketlerini koyduğu bel çantasını her defasında çıkarıp masaya atıverdi.

Celâl'le ayrı kalıyorduk. Gümüşlük'te, dolunaya çeyrek kalmış mehtap, sâkin bir ânını yakalayıp kıpır kıpır denize dokunmaya çalışıyordu. Yüzüncü sigaramı yerde söndürüp izmariti boş paketin içine tıktım. Uçup gitmiş martılar yoktu Yalnızlar Rıhtımı'nda. Gece, ben ve deniz... Karnımda o mâhut imtihan öncesi sızısı... Celâl'in vaktiyle, sırf "becerebilecek miyim" merakından yapmış olduğu ufak âlet pansiyondaydı. O yapmıştı, ben kullanacaktım.

Celâl biraz gecikti.

Ya da bana öyle geldi. Saate inatla bakmıyordum. Evde, pencerenin önünde durup kaldığımda dışarıda da nasıl her şey durmuştu! Oysa şimdi etraf kıpır kıpır. Görünüşe bakılırsa rüzgârın marifeti. Ama o basit bir hizmetkâr. Biz iş üzerindeyiz, asıl. Bizim elimizde de dizginler olacak bundan böyle. Sahilde kıpırdamadan oturan sıkıntılı bir yalnız

adam değilim ben. Çalıştım, ısındım, konsantre oldum, hazırım, soyunma odasında, beynimi ve kaslarımı sükûnete hapsediyorum. Kışkırtıyorum. Serbest bıraktığımda vahşîce fırlayacaklar sahaya. Yeter ki Celâl gelsin artık.

Ve işte: O hoş sadâ hafifçe başımı döndürdü. Minibüs ve taksi durağının bulunduğu merkeze gelmeden çok önce asfalt yoldan sapılıp doğru denize ulaşılabilen toprak yoldaydı. Yaklaşıyordu. Motor sustu. Kumları ezen ayaklar. Yanımda bir minik şıkırtı. Anahtarlar. Hemen kapıp doğruldum. Celâl'in yüzüne bakıp gülümsedim. Bana bir şey daha uzattı. Kaşlarımı çatıp ne olduğunu seçmeye çalıştım. Bir türlü el süremiyordum. Öngörmediğimiz hiçbir şey olsun istemiyordum. Hayat şimdi benim istediğim, bizim istediğimiz gibi akıyordu. Ne kadar kırılgan bir yüzeyin üzerinde mutlu olduğumu hatırıma getirmek istemiyordum. Celâl o elindeki şeyle beni dürttü, "Alsana be," dedi.

Çukulataydı. Parmaklarımın ucuyla tuttum. Paketi açmaya, koparıp ağzıma atmaya gücüm yetmedi. Mutluluktan titriyordum.

Bir adamla iki kadın yaklaşıyordu. Adamın kucağında uyuyan bir çocuk. Ya kendisi doğrudan ya da annesine boyuna azar bahaneleri yaratarak balıklı içkili akşam yemeğini berbat etmiş bir veletti muhakkak. Sonunda bitkin düşmüş olmalıydı. Onlara, "İyi akşamlar," demek istedim. Ama dikkat çekmek doğru değildi. Gerçi epey karanlıktı, yine de... Celâl'e dönüp, sesimi hafifçe değiştirip lafları yayarak, "Bu karı da amma uzun etti haaa..." dedim. "Gelmiyor mu yani şimdi?"

Adam-çocuk-kadınlar adımlarını hızlandırarak geçip gittiler. Kadınlardan birinin terliği kumlara takılıp ayağından çıktı, kadın sendeledi, telâşla geçirdi terliği ayağına. Öbür yönden gelen yoktu. Doğru pansiyona yollandım. Onbeş dakikada anahtarlıktaki dört anahtarın da eşini yaptım.

Araba anahtarlarıyla ilgilenmiyorduk.

Dışarı çıktım, motosikleti aldım, Celâl'in -sözleştiğimiz üzre- yayan gidip beklediği yere sürdüm. Kestirme yolun asfaltla birleştiği noktaya yakın bir yerde, ağaçların arasına elleri ensesinde uzanmıştı. Cırcır böcekleri var güçleriyle bize gaz veriyordu. Motoru durdurup yanına uzanmak geldi içimden. Her ânın keyfini çıkarmak istiyordum. Görev duygusu ağır bastı.

Celâl yola çıktıktan sonra doğru minibüs durağına seğirttim. İlk arabanın ne zaman kalkacağına baktım. Onbeş dakika sonraydı. Ne şans.

Her şey zamanında olmuştu. Oğlan önceki iki gece davrandığı gibi davranırsa Celâl'in anahtarları yeniden masanın üzerine bırakabilmesi ihtimali güçlüydü. Aksini de düşünmüştük tabiî. Harala gürele bir barda, masadan anahtar çalınmasından daha doğal ne olabilirdi? O zaman anahtarların sonradan "bulunmasını" sağlayacaktık.

Oldu! Celâl gittiğinde oğlanın dünyadan haberi yokmuş. Anahtarları masaya usulca bırakmaya bile gerek görmediğini, şaak diye attığını anlattı.

En eğlenceli ayrıntı da, Türk erkeklerin "damsız girilmez" engeline çarptığı bara Celâl'in şakır şakır İngilizce döktürerek üç gecedir girip çıkmasıydı. Kapıdaki bodyguard'lardan biri İngilizdi üstelik. Ve Celâl, hiçbir zaman İngilizce öğrenmemişti! Yalnız, gençliğinden beri şarkıcılardan duyduklarını taklit ederken dinleyen, onu Liverpoollu bir bitirim sanabilirdi. "Peki ne dedin heriflere?" diye sormuştum ilk defasında. "Şunu," dedi, "Trak drayvırs divoorss, iz veri beeed." Demek Zappa'dan da Amerikanca kapmıştı. Bara çöküp biraları ardarda devirdikten sonra barmene ve bodyguard'lara göz kırparak hızla voltasını alan uçuk Amerikalı'ya mı "Hop bakalım, damsız giremezsin!" diyeceklerdi?

Doğu-Batı meselemiz ve bağlı komplekslerin özgün bir hülâsâsını bu şekilde geride bıraktıktan sonra ortalıktan çekildik. Kalabalığa karışarak gizlenmenin sınırlarını fazla zorlamak doğru değildi.

"Faaliyet"in bu evresi ertesi gece sonucuna ulaşacaktı. Yine ayrı pansiyonlara gittik. Halbuki ben Celâl'le oturup mutluluğuma kadeh kaldırmak, cayır cayır rock'la, oturduğum yerde bîtap düşmek istiyordum. "Boşver oğlum," dedi Celâl, "zaten damsız giremeyiz." Kahkahalarla güldü üzerine.

Eşşoğlueşşek! Bu hatırlatmalarla mutluluğuma gölge düşüremez. Yarın zımba gibi olacağım!

67

Evdeyiz. Celâl maymuncukla kasayı açıyor. Karşımızda o alçak herifin bilûmum kirli işlerinin cisimleşmiş ispatı bir dolu belge ve paralar, paralar. Sırt çantamıza bunları doldururken... o da nesi? Dışarıda bir motor sesi. Motor duruyor. Araba kapıları açılıp kapanıyor. Oğlanlarla kızların gülüşmeleri. Ayak sesleri yaklaşıyor. O esnada... Celâl pencereden atlayıveriyor bahçeye. Ben hamle edemeden sokak kapısı açılıyor. Olduğum yere siniyorum. Bizimkinin oğluyla bir kız sarmaş dolaş, bir çift daha var. Biraz gülüşülüyor, sonra oğlan ötekilere, "Siz bizim pederlerin odasına geçin," diyor, onlar da hiç nazlanmadan geçiyorlar. Kalıyor karşımda bir oğlanla bir kız. Kız güzel sayılmaz ama Bodrum havası bu saatte loş bir evde başını arkaya ata ata gülen ve soyunan her kıza bir câzibe veriyor galiba. Öpüşerek duvara yaklaşıyorlar. Oğlan kızı duvara yaslıyor. İyi de ediyor, çünkü bir yere yaslanmadıklarında fena sallanıyorlar. Nasıl çıkacağım buradan? Şu anda imkânsız. Oğlan da soyunuyor

herhalde, birbirlerini okşamaya başlıyorlar. Seslerden takip ediyorum. Divana uzanıyorlar öpüşerek. Masanın altından bazen birinin dirseğini bazen ötekinin ayağını görüyorum. Diyorum ki kendime: Birden fırlasam ayağa, korkudan ödleri patlar, o şaşkınlıklarından istifade, tüyer giderim. Baktım yeterince ürkütemedim, "Kıpırdarsan başın dertte ahbap!" diye haykırırım. İçerki odaya dalıp öbür ikisini de sürüklerim bunların yanına. "Bana bakın," derim. "Ben teröristim. Bankaları soyan, masum öğrenci isteklerini suistimal ettiğim gibi tarlalarda ihtilâl provaları yapan şehir eşkıyasıyım, ormanları ateşe veren, köyleri basan kır eşkiyasıyım, vatanın milletin bütünlüğüne göz dikmişim, siz kaç yazarsınız, anladınız mı! gözü dönmüş eli kanlı katillerim ben, ruhsuzlarım, şerefsizlerim, devlete el kaldıranım, ne diyorsam yapın, şimdi gidip bütün McDonalds'ları havaya uçururum! Pısıp oturun yerinizde, buraya parça tesirli taarruz elbombası bırakacağım, kılınızı kıpırdatırsanız size fena tesir eder, ona göre!" Sonra da fırlayıp çıkayım, nasıl olsa korkudan kıpırdayamazlar. Ben bunları düşünürken, oğlanla kız ayılmaya ve uyumamaya da çabalayarak zahmetle sevişiyorlar. Divandan halının üzerine indikleri için onları bütünüyle görebiliyorum. Ve ben...

Ve ben, ne yapıyorum: Usulca arkamı dönüyorum!..

Kalkıp, ışığı yakmadan yatağımın ayakucuna oturdum. Pencerenin dibine. El yordamıyla sigarayı çakmağı bulup bir tane yaktım. Gelen geçen azalmıştı. Ürperdim, terlemişim sandım, baktım ter mer yok. Külü yatağa düşürdüm. İşte, dedim, tablayı baştan yanına almadan sigara yakmanın zararları. Yoldan, dans yorgunluğu, ansızın yakalanmış mutluluk vaatleri veya yine köş köş dönüyor olmanın patlamaya hazır öfkesini pansiyon odalarına taşıyanlar geçiyordu. Uzun zamandır ilk defa kendimi onlardan güçlü hissediyordum. Mırıldandım: "Yoldan geçenler var daaa, her

akşam gelenler ner'dee..." Hayır, şu anda da 'yatağım'da oturuyor sayılırdım, ama dediğim aynıyle vâkiydi: Az önceki kâbuslar vız gelirdi; hayat katarım sarsıla sarsıla ileri atılacaktı. Yalnızlar rıhtımı şenlenecekti. Bir felâket paratöneri gibi zavallıca durmayacaktım ortalıkta. Celâl'le yarın gece ilk kalemizi fethedecek ve arkasını getirecektik. Onları birer birer zaptedecektik. Avcumuzun içine alacaktık. Müthiş susadım.

Düşürdüğüm külü elimle süpürdüm. Acaba örtü yanmış mıdır?

68

Hemen o gece yola çıktık. Birkaç saat sonra, Kuşadası'nda kahvelerimizi yudumluyorduk. İkimiz de tatminsizlikten sağa sola saldıracak haldeydik. Her şey fazla kolay olmuştu. Tek sorun şuydu: Herife, hayatına istediğimiz gibi girip çıkabildiğimizi ispata -şimdilik- yarasın diye evden alabildiğimiz ufak tefek, başka yüzlerce evde de bulunabilecek türden süzme kitsch şeylerdi. Neyse ki, üstünde elyazısı bulunan birkaç belge, çerçevesiyle birlikte bir karı-koca fotoğrafı, kilitli bir çekmece içinde bulduğumuz hesap dökümü ganimetlerimiz arasındaydı. Minik teybimize, evin her köşesini olabildiğince ayrıntılı tasvir etmiştik. Evde herife ait pek az eşya bulunuşu, yazlığın daha çok kadın -ve arada bir, son defasında olduğu gibi oğlan- tarafından kullanıldığını gösteriyordu. Böyle bir herifin sırf arada kadını yollayıp rahatça keyfine bakmak için yazlık aldığını düşünmemek için sebep var mıydı?

Tatminsizliğimizi gidermek için sabaha karşı tekrar yola koyulduk. İzmir'de soluğu Pasaport'ta aldık, ben daha önce indim, aynı kahvede, birbirimizi tanımıyormuş gibi oturup

boyoz yedik, çaylar içtik. Kahvenin önünden geçen ilk on arabanın sekizi kırmızıydı. İçimden hep gülmek geliyordu, Celâl'i gözlerini kısmış, kahverengi denize baka baka çayını yudumlarken seyrettiğimde.

Çay faslının ardından Celâl'le Alsancak'ta ara sokaklardan birinde buluştuk, o yola çıktı. Ben birkaç saat vakit geçirdikten sonra otogara gittim ve otobüse atladım. Her şey benim yanımdaydı. Beni yarıyolda bıraktığını sandığım ruhum bile. Yalnız anahtarcı âleti ve anahtarlar Celâl'deydi. Operasyon başarılıydı. Fuarda tam iki saat minigolf oynadım. Keyfim yerindeydi. Yıkanıp tertemiz bir yatağa girmek ve kollarımı bacaklarımı serin çarşaflara sürte sürte gerinmek istiyordum.

Eve varana kadar, o sırt çantasını kucağıma döküp içindekilere birer birer bakmamayı becerdim ya, bu iradeyle, Juliette Binoche "Aşkından ölüyorum!" diye çağırsa gitmemeyi bile başarabilirdim. Daire kapımın kilidine anahtarı sokarken nedense içim bir tuhaf oldu. Gören olmuş mudur diye etrafıma bakacaktım az kaldı.

Ve kapıyı kapamamla sırt çantasını divanın üzerine dökmem bir oldu ki... kapı vuruldu.

Telâş, ansızın topuğumdan şakaklarıma uzanan bir alev dili sûretinde ortaya çıkıp kayboldu. Bu da bir sınavdı. Gevşemeye yer yoktu. Hemen gömleğimi çıkarıp öteberinin üzerine attım, şöyle bir toparlayıp divanın bir ucuna çektim. Bu arada, "Geliyorum, bir dakika," diye seslendim. Pantolonumun kemerini çözüp, yeniden bağlamaya girişirken kapıyı açtım.

Hiç gerek yokmuş, çünkü Celâl'di.

"Ee, görelim bakalım n'apmışız..." diyerek daldı. Hemen divana çöktü, gömleğimi kaldırdı, kenarında işeyen bir çocuğun dikildiği boyanmış alçı kül tablasını bana uzatarak gülümsedi. Tablayı elinde evirdi çevirdi, tekrar bana baktı,

yüzünü buruşturdu.

"Nereden anladın gömleğin altında olduklarını?" diye sordum. "Hemen arkandan damladım, nereye kaldırabilirdin ki!" dedi. "Sabahtan beri kulağım kapıda." Ve oyulmuş yakılmış ahşap bir çerçeve içindeki karı-koca fotoğrafına biraz baktıktan sonra sıkıntıyla iç geçirdi.

69

Ele geçirdiğimiz hesap dökümünün ancak kadına ait olabileceğini kolayca anladık. Herifin tuttuğu işlere göre çok küçük tutarlar sözkonusuydu, rakamlar bir sürü kısa vadeli banka hesabına, repo işlemlerine falan aitti. Oradaki elli milyon alınıp şuraya konmuş, şuradakiyle bono alınmış vesaire... Olsun, bir bakıma, herifinkilere göre daha mahrem bilgi sayılır.

Gecenin onbiri olmuştu, bırakın kafa çekmeyi, yemeği dahi aklımıza getirmemiştik. Nihayet karar verdik. Kadının banka hesaplarını ilk hamlemizde kullanacağımız piyon olarak seçtik. Bilgisayarı açtım. Daha bu herif üzerinde karar kılmamışken belirlediğimiz 'ilk mektup' metnimizi bir oturuşta kafadan eksiksiz yazdım. Celâl gelip ekrana bakacağı sırada görüntüyü yok edip, "Sen söyle bakalım!" dedim. O da ezbere okudu. Tek sermayemiz tıkır tıkır iş üzerindeydi.

Bir çıkış aldım. Bakıp sevindik. Kadının hesaplarına dair bilgilerimizi içeren ikinci bölümü de ekleyip yeni bir çıkış aldım. Celâl bunu katlayıp cebine koydu. Zarfları dahi her seferinde başka bir yerden almayı, sadece bir tane almayı, evde benzerini bulundurmamayı öngörmüştük. Yarın Celâl zarfa koyup postalayacaktı.

Ben kullanmayacağımız ilk çıkışı un ufak edip ıslattıktan

sonra çöplere karıştırırken, Celâl de öteki ufak tefeği dairesine götürdü, gömme dolabın içine yaptığı gizli bölmeye koydu ve geri geldi.

Artık kafaları çekebilirdik.

Ama birer kadehi bitirmemişken ikimizin de üzerine uyku bütün zâlimliğiyle çöktü.

Yıllardır ilk defa bu kadar isteyerek, bu kadar içim rahat serildim yatağa. -Çarşaflar temiz değildi gerçi...- Bir de kaset koydum. Trilok Gurtu muydu, onu bile tam hatırlamıyorum. Rüyamda salına salına yürüyen kocaman simsiyah gözlü kadınlar gördüğüme göre... Çıplak ayakları yere dokunup dokunup süzülüyordu boşlukta. Nasıl beceriyorlardı onca yükün altında bu kadar kırılgan ve bu kadar kırılmaz görünmeyi? Yüzyıllardır sürdüğü şüphe götürmeyen bu kadar ağır tempolu bir dansı, onca yoksulluk varken, kendilerinden bu kadar emin..?

Gece bir ara uyandım. Kalkıp sigara yaktım, pencerenin önüne geçtim yine. Yeryüzünde hareket yoktu. Gökyüzündeyse hareketin Allah'ı. Dolunay tam karşımdaydı. Bîçâre bazı bulutlar önünden geçip geçip karanlıkta kayboluyorlardı. Aramızdan geçip geçip... Dolunayla gizli ilişkimden uzun uzun sözedecek değilim. Bana göre, her ayın dört günü dolunaydır. İçimde bir yerlerde toplanan, biriken kuvvetin ağırlığını taşıyamaz olurum; ya da bu kuvvet bana güven verir.

Celâl kapıyı açmış içeri girmiş ve bir-iki adım attıktan sonra onu izlemediğimi fark etmişti. Dönüp beni kolumdan çekmişti, "Hadi yahu!" diyerek. Ne yapayım, Celâl tam yazlığın sokak kapısını açarken ben ensemde o tatlı dokunuşu hissetmiş ve dönüp dolunayla bakışmaya başlamıştım. Evden çıktığımızda, motosiklete yürürken, motorun üzerinde yol alırken, o hep benimle oldu. Ben dolunayın yalnız bir gecelik göründüğünü sananlardan değilim işte...

Kara gözlü çıplak ayaklı kadınlar, dev bir su birikintisinin çevresinde, zarif ve ulaşılmaz, tarihin ve yoksulluğun ötesine geçmiş, Zaman'ın ritmiyle salınıyorlardı.

Biz de onları tüfek dürbününden izleyerek fırsat kollayanları izlemeye başlamıştık. Dolunay, çamurlu su birikintilerini huzur ve sükûn dolu pırıltılı gölcüklere çevirecek, hedeflerimizi bizim için aydınlatacak, düşmanlarımızın gözlerini kamaştıracaktı.

70

'İlk mektup' aşamasına getirdiğimiz tam sekiz vak'amız olmuştu. İkinci, üçüncü, dördüncü mektupları yolladıklarımız da vardı.

Biriken bilgileri güvenli şekilde depolama sorununu teknolojiye yatırım yaparak çözdük. Bilgisayara bir CD sürücüsü aldım. Bilgileri compact disklere aktarıyor, hard disk'te hiçbir iz bırakmıyordum. Bilgisayar çıkışlarıyla, renkli fotokopilerle, sahici ya da sahte gruplar, şarkıcılar için uyduruk kapaklar hazırlıyor, Manifaturacılar Çarşısı'ndan aldığım boş disk kaplarına bunları yerleştiriyor, bilgisayar disklerini normal müzik CD'lerinin arasına katıveriyordum. Suna Can'la Ekin'in bunlardan birini alıp dinlemeye kalkması muhtemeldi tabiî. Ama bunun dışında tehlike yoktu. Diskçalarların durup dururken bazı diskleri çalmama âdetini çocuklar bizden iyi bildiğinden, üzerinde durmayacakları kesindi. Emin olmak için bir deneme yaptım, sonuç gayet başarılıydı. Ekin, "Bir şeyi bile doğru dürüst yapamamışlar," dedi, geçti. Bizim aramızda büyüdüklerinden, pek net olmasa da, "bir 'şeyi' bile doğru dürüst yapmayan onlar" kategorisi çocukların zihninde de gelişmişti.

Hülya dışındakilerin benden ya da Celâl'den disk almaları ihtimali yoktu. Bilgisayar disklerine uydurduğum kapaklar onlar için özellikle korkunç ve caydırıcıydı. İçinde gürültüden başka bir şey olmadığı izlenimini veren acayip acayip resimler falan koyuyordum bunların üstüne.

Cevat ile Kemal klasik müziğe düşkündü. Cevat caz da dinlerdi. Selma da cazcıydı. Fazla sert olmamak kaydıyla rock'a da itiraz etmezdi. Ayrıca, Celâl, Hülya ve benimle Erkin Koray konserlerine gelen sadece oydu. Şarkılara eşlik eder, çığlıklar atar, başından sonuna dans ederdi. Kısa eteklerini, siyah naylon çoraplarını çıkarıp atar, blucinini, tişörtünü geçiriverir üstüne, kapıdan çıkışımızdan başlayarak dans ederdi. Cevat, Kemal ve Selma'nın ortak tutkusu Muazzez Abacı'ydı. Cevat, inceler gibi, Kemal hûşû içinde dinlerdi Abacı'yı. Serhat ile Nesrin Yeni Türkü'cüydü. Sezen Aksu'nun da "bazı şeylerini" seviyorlardı. Serhat saz çalardı, Nesrin ortaokuldan üniversitenin sonuna kadar halkoyunları ekiplerinde yeralmıştı. İkisi de dinledikleri müziğe mırıldanarak eşlik ederlerdi. Selahattin klasik Türk musikisi ve Yunan müziği dışında bazı sazcıları ve cazcıları severdi, uzun havalara bayılırdı, Arif Sağ'a ve Jan Garbarek'e hayrandı, kendisine Egberto Gismonti'yi tanıttığım için bana müteşekkirdi. Serhat, Nesrin ve Selo'yu birbirlerine bağlayanlar, Şilililerdi: Inti Ilimani. Gözleri boşa çıkmamış umutların parıltısıyla dolu, neşeyle sallanan başları, oynayan omuzlarıyla Inti Ilimanı dinlerken gençleşirlerdi. Galiba, boşa çıkanların yerine yeni umutlar bulunabileceğini hissederlerdi bu sırada. Onları rengârenk pançoları, geniş kenarlı şapkalarıyla gözönüne getirmek hiç zor olmazdı. Gözleri Kızılderililerinki gibi çekik değildi tabiî, yine de... Ferda sıkı bir Pink Floyd ve Chris de Burgh hayranıydı, çok güzel türkü söylerdi. Wish you were here'i dinlerken de türkü söylerken de gözleri hep kapalı olurdu. Ayla, "ciğer

sökmemesi" ve "iç karartmaması" koşuluyla her şeyi dinlerdi. Müzik çalarken ayağa kalkarsa mutlaka ritme uyarak yürür, parmaklarını da şıklatırdı. Yalnızken kalkıp herhangi bir müzik koymak yerine televizyonu açmayı tercih ettiğini de biliyorum. Hülya ise...

Hülya'nın diskçaları yoktu; ne zamandır gelip benden kaset de almıyordu!

Dördüncü mektup "eşik atlama" aşaması olarak saptanmıştı. Atladık. İzleme-gözleme'den denetleme-yönetme aşamasına geçtik. Ve ilk seferde öyle bir başarı kazandık ki, artık hiçbir şey gidip gönlümüzce yiyerek içerek -ve beraberce!- bunu kutlamaktan bizi alıkoyamazdı. Dizginleri ele almaya başlamıştık. Henüz elde var birdi; sadece birdi; ama arkası gelecekti. Teker teker zaptedecektik onları. Doğru yoldaydık, başaracaktık; bütünü parçalayarak anlayabileceğimizi söyleyen koskoca Farabî yanılıyor değildi herhalde.

71

Şöyle demiştik mektubumuzda:

"Bugüne kadar sizinle ilgili bildiklerimizi göstererek sizi uyarmaya çalıştık. Aslında bütün amacımız varlıklı insanları hayırlı işlere yöneltmektir. Tabiî bu arada sizin menfaatlerinizi de hesaba katıyoruz. Şimdi sizden bir de ricamız olacak: Apartmanınızdan elli metre ötede, çöplük olarak kullanılan boş arsayı satın alın ve bir çocuk parkı kurun. Eğer bir ay içersinde burada herhangi bir faaliyet görmezsek, elimizde bulunan ve sizi ve özellikle siyasî rakiplerinizi ilgilendireceğinden emin olduğumuz başka bilgileri rakiplerinize ve basına vermeye başlayacağız.

Sizi temin ederiz ki, elimizde sizin ticarî ve siyasî geleceği-

nizle ilgili planlarınızı yeniden düşünmenizi gerektirebilecek kadar çok bilgi var.

Sadece uyarı maksadıyla, size bugüne kadar gönderdiklerimizi hatırlatmak isteriz:

1. Yazlığınızın ayrıntılı planı, salondaki ve odalardaki eşyanızın tasviri. Yazlığınızdan bazı küçük hatıra eşyası.

2. Güzide Apartmanı üçüncü kattaki dairenizin krokisi ve sizin televizyon başında çekilmiş fotoğraflarınız.

3. Eşinizin hesap dökümü.

4. Oğlunuzun karne notları (karneler alınmadan bir hafta önce).

5. İşyerlerinizden, bir süre döviz büfesi olarak kullandığınız, halen emlâk komisyoncusu olarak çalışan dükkâna ait kira sözleşmeleri, üç yıl boyunca yaptığınız kira artırımları ve ödemelerinizin dökümü.

6. İşyerlerinizden, kimyasal madde ticareti için yazıhane olarak kullandığınız dükkânda bir yıl boyunca işe aldığınız, çıkardığınız elemanların listesi.

7. Beyoğlu'nda sık sık ziyaret ettiğiniz pavyon ve gece kulüplerinin listesi ve buralarda beraber bulunmayı özellikle tercih ettiğiniz dostlarınızın dökümü.

8. Bir yıl boyunca değiştirdiğiniz arabaların markaları, modelleri, bunları nerelerden satın aldığınızın dökümü.

9. Otomobillerinizi genellikle aldığınız Best Galeri'nin sahipleri hakkında mevcut davalar (biri uyuşturucu kaçakçılığıyla ilgili olmak üzere).

10. Altı ay boyunca giydiklerinizin -eksiksiz olmasa da- ayrıntılı bir dökümü.

11. Oğlunuzun günlerini nasıl geçirdiğine dair ayrıntılı sayılabilecek bir döküm (oğlunuzun yakın arkadaşlarının -kız ve erkek- bir listesi ekli olarak).

Sizi fazla rahatsız etmemek amacıyla, elimizdeki bilgilerden mâsumâne gördüklerimizi size ilettik. Eğer ricalarımızı

yerine getirmezseniz, hiçbir silahla vurup ortadan kaldıramayacağınız bir kara belâ üzerinize yavaş yavaş çökecektir. Siyasî geleceğinizle oynamaya kalkışmanın vicdânî yüküyle bizi karşı karşıya bırakmamanızı dileriz. Eğer bu ilk ricamızı yerine getirmezseniz, sonraki ricamız, her türlü adaylıktan çekilmeniz olacaktır.

Derin saygılarımızla.

A"

Elbette herif derhal bir polis ekibiyle anlaştı ve biz evin etrafında eskisi kadar rahat hareket edemez, fotoğraf falan çekemez olduk. Ama, öbür yandan, ne oldu dersiniz? Arsaya çocuk parkı yapıldı! Hem de bir haftada. İnşaat süresince çevrede bir dolu silahlı adam dolaştı, arasıra birtakım polisler gelip "yaramaz bir durum olup olmadığını" sordular.

Bu kadar kolay olabileceğini, ilk seferde başarı elde edebileceğimizi hiç varsaymadığımızı başarıyı kazanınca fark ettik. Ve, biraz da şımarıklıkla olsa gerek, bir banka şubesinin tam üzerinde 'kiralık daire' ilânı görünce hemen hamle ettik.

Ve evi tuttuk.

İkimiz birden değil elbette. Gittim, acayip lüks bir araba kiraladım.

O sırada, bir süreliğine genel istihbarat faaliyeti dışında pek bir şey yapmamayı, gece gündüz çalışıp para toparlamayı kararlaştırmıştık, uğraşıyorduk. Allah bazı sektörlere 'yürü ya kulum' demişti, biz de buralardan iş kapabiliyorduk. Kapitalizm yeniden dünyaya gelişinde bizim gibi heriflerin dışarıdan sarkıp kendinden istifade etmesine imkân vermeyecek bir mekanizma kurar herhalde.

Lüks arabamla, şık kılığımla gidip, işlerim için İstanbul'a gelmek mecburiyeti hâsıl oldukça otellerde kalmaktan bık-

tığımı, böyle merkezî bir yerdeki bu daireyi tutmanın benim açımdan daha hesaplı olacağını falan anlatıp, evin her tarafına yüzlerce kusur bulup, evsahibi kadını ağzını açtığı her konuda aşağılayıp müthiş bir saygı uyandırdım. Kira yüklüydü. "Şu var mı, bu var mı?" diye kadını terletip sonra da üç kuruşluk pazarlıklara giriştim; zengin ve güçlü olduğuma iyice inandılar. Kadın ve bu pazarlığı yürütmeye bile üşendiği her halinden belli miskin oğlu.

Çıkarken, "Bir elemanımı yollayacağım, kontrat için," dedim. "Ben yokken de evle meşgül olacak." Siyah gözlüklerimin parlayan camlarıyla ikisinin de gözlerini ayrı ayrı kamaştırıp, "Ne de olsa," diye konuştum görmüş geçirmiş bir edâyla, "kendi adamından başkasına güvenemem ben yokken." Ezilip büzüldüler. Ertesi gün Celâl, saç, baş, kravat mravat tamam, gitti, işi halletti. "Patron önce çek gönderdi ama," diye konuşmuş, gözlerini kısıp, anlayışlı bir ifadeyle, "sonra, 'Nakit ver, uğraşmasınlar çekle,' dedi." Dört ayda kıçımızdan ter akıtarak biriktirdiğimiz para, böylece, henüz ne amaçla kullanacağımıza da tam karar vermediğimiz dairenin peşinatına gitti. Helâl olsun...

Çalışma hayatı denen değirmende ağzımıza sıçmak için bize yapılmış ne varsa bunları başarıyla taklit edebiliyorduk. Ve insanları eze eze başarı kazanıyorduk. Bize de helâl olsun.

72

Vakit ilerlesin diye bekledim. Hepsi mâkûl saatlerde uyuyorlardı. Özellikle hafta içi. Karar vermem kolay olmamıştı. Celâl'le uzun tartışmalar sonucunda ortak bir noktaya varamamıştık. "Ne yaparsan yap. Benim için fark etmez," demişti sonunda. Üç buçuğa doğru aşağı indim.

Bir koltuk konmuştu! Sallanır koltuk. Çiçekli kumaşlarıyla şirin minderler. Teyp artık komodin kılıklı bir eski eşyanın üzerindeydi. Bantların durduğu konsolun çekmecelerinin üzerine birörnek etiketler yapıştırılmıştı. Her çekmeceyi üç, yalnız birini iki kişi paylaşıyordu. Çekmeceleri çekip çekip baktım. Yakında bu konsol yetmeyecekti. Duvarda pek çok ufak tefek asılıydı. Hangisini kimin astığını tahmine çalıştım. Birçoğunu tutturmuşumdur herhalde.

Beni en çok şaşırtan, iki ayrı çekmecede gördüğüm kitap ve dergiler oldu. Buraya içlerini dökmek üzere inip, kitap-dergi mi okuyorlardı? Bunun, Cuma namazına walkman'le gitmekten ne farkı vardı?

Hepsinden azar azar dinledim.

Sonra bir boş bant alıp teybe taktım ve başladım:

"Bu Kemal için. Eğer o isterse başkaları da dinlesin.

"Kemal, sana bir yandan gıpta ediyorum bir yandan da çok kızıyorum.

"Bir köşede, erdemlerimizi günışığına çıkınca bozulup dağılacak, yıllanmış ahşap biblolar gibi göğsümüze bastırıp durmanın övünülecek bir davranış olmadığını bana anlatanlardan biri sensin. Bu dünyada başarı denen şeyleri başarı saymamanın çoğu zaman doğru olduğunu, ama başarı kazanmamanın, geçerli sayılmamanın kendi başına erdemlilik göstergesi olamayacağını, özellikle senin sayende daha iyi kavradım.

"Ama senin, anlamak için fazla uzak durmamak gerektiğini düşündüğün dünya ile kurduğun ilişkinin beni rahatsız ettiğini de sana anlatmalıyım. Eğer sana önerebilecek bir şeyim olsaydı, bunu daha önce, manevî irtibatımızı bu odanın havasında biriken elektrik yükü üzerinden kurmadığımız zamanlarda söylemeye çalışırdım. Ama yoktu. Sen hazır, üzerinde kayabilecek bir ray bulmuşken, bunun hammaddesi ve nasıl üretildiği üzerine olumsuz nutuklar atma-

yı içim kaldırmadı.

"Benim, son hız giderken penceresinden uçuruma atlamamayı kabullendiğim hayat katarı senin o rayın üzerinde ilerleyemiyor, Kemal. Seninle onbir kişilik bir âlemde beraberim, bu âlemi yapanlardan biri benim, biri sensin, ama yalnız ikimiz kalsak..."

73

Donanımımız iyice gelişmişti. Abone olduğumuz yabancı elektronik ve radyoculuk-telsizcilik dergilerine para yetiştirmemiz de o ölçüde zorlaşmıştı tabiî. Ama artık otuz-kırk metreden bir evin içinde konuşulanları dinleyebiliyorduk. Hattâ kaydedebiliyorduk. Bunun ne kadar müthiş bir silah olduğunu anlatamam. İşe yaramaz küçük eşya veya ancak epeyce biriktirdikten sonra işe yarar hale getirebildiğimiz bilgi kırıntıları peşinde çaba harcamaktan büyük ölçüde kurtulmuştuk. Ayrıca, kılık değiştirmekte ustalaşmıştık, taklit yeteneklerimizi muazzam geliştirmiştik. Hattâ bir ara, hem bize idman olsun hem bizimkileri eğlendirelim diye komik bir video filmi yaptık. Kamerayı sabitledik, birimiz sürekli karşısında oluyor, öteki giriyor, o seyredeni oyalarken öbürü değişik bir kılıkla yeniden giriyordu. Döne döne kılık ve ağız değiştiriyorduk. Reklamlarla dalga geçiyorduk. Özellikle veletler çok eğlendi.

Artık üçüncü mektuplarda taleplerimizi sıralamaya başlayabiliyorduk. "Bakın, isterseniz dün akşam mesai bitiminden sonra büronuzda konuşulanlardan kısa bir özet verelim size," diyor ve hışırtılar arasından ayıklayabildiğimiz lafları sıralıyorduk. Yahut, "Niçin yalnız kaldığınızda hep aynı türküyü söylüyorsunuz?" diye soruyorduk. Bunlar herifleri

şaşkına çeviriyordu. Paranoyanın tüketici gerilimi içinde, her şeyden şüphelenmeye başlıyorlardı. Bazılarına polis ayağı atıyorduk. Ve, taleplerimizi öyle bir ayarlıyorduk ki, herifler her vakit, "Hele bir yapalım da görelim, bunlar kimse çıkar ortaya," diye düşünüyordu.

İlk hedef adaylarımızdan biri olan ama sonraya ertelediğimiz TV programcısına, "Gelecek haftaki programında en az oniki kere 'Bizim de yanlışlarımız olabilir' dersen, sana ömür boyu şöhreti garanti edecek bir konu vereceğiz," diye not bırakmıştık. Telesekreterine. Herif gerekli gereksiz tam onbeş kere bunu dedi. İkinci notumuzda, "Bu yetmez," diye konuştu Celâl iyice incelttiği sesiyle, "senin de vereceğimiz konunun hakkını vereceğinden, yamuk yapmayacağından emin olmamız için bize garanti lâzım. Telesekreterine not bırak." Açıp dinledik, herif telesekreterindeki notu değiştirmemişti. Bunun üzerine, bir-iki izleme seansı, bir-iki bar akşamı... Üçüncü notumuzda kendisine sıkı bir sürprizimiz olduğunu haber verdik. Sonra da herif bir hafta boyunca ne yeyip içtiğine, ne sıçtığına dair bildiklerimizi içeren mesajı aldı. TV binasının kapısındaki Danışma'dan! "Meşin pantolonlu ve ceketli, siyah gözlüklü, hiç konuşmayan bir adam" tarafından bırakıldığını da öğrenerek. Bir sonraki telesekreter notumuzu bırakacağımızda herifin ne hale gelmiş olduğunu tahmin etmek zor değildi. Sadece, "Bana bak, şimdilik bunlar, peşindeyiz ona göre," demiştik.

Bir sonraki arayışımızda, "Ben bilmemkim, benim de yanlışlarım olabilir," notuyla karşılaştık. Belki de herif bu acı çeken erkek edâsıyla birkaç kız tavlamıştır, bilmem, ama biz ona canlı yayınından iki saat öncesine randevu verip bir sıkıntıya daha soktuk. Ücrâ bir yerlere çağırdık. Gitmedik ve öngörü kuvvetimize güvenerek, "Aa, olmadı ama, polisi de getirmek var mıydı?" diye yeni bir not bıraktık.

Sonuç, herifin hemen her hafta bizim gösterdiğimiz yol-

lardan ilerleyerek, çıkar ilişkileri icâbı hiçbir zaman yayımlayamayacağı rezaletlerin peşinden koşması oldu.

Üstelik, biz bunu da kullanıyor ve günün birinde birden karşısında TV kameralarını bulan düzenbazlara, "Bugün bunun yayımlanmasını önleyebildiniz, yarın başkaları da gelir," diye tehditler savuruyorduk.

Velhâsıl, tamamen yönetemesek de bazı hareketlerini engelleyebildiğimiz, bazılarına yön verebildiğimiz, bazen de hiç yapmayacakları işleri yaptırabildiğimiz alçakların sayısı epeyce artmıştı. Yaptırdıklarımız da artık çocuk parkından ibaret değildi. Bazen bütün bir gün bürolarından çıkmamalarını sağlayabiliyor, bazen arabalarını sattırıyor, bazen ev değiştirmek zorunda bırakabiliyorduk onları. Sıçarken bile izlendiklerini düşünerek hareketlerini ne kadar, nasıl değiştirdiklerini tam anlamıyla kestiremiyorduk tabiî.

İnsanların zincirlerinden başka kaybedecek ne kadar çok şeyleri var...

74

"Bak Ayla," diye başladım, kahvemden koca bir yudum aldıktan sonra. "Senin için aslolan bizlerin beraberliği. Bize olan sevginin gücünü ve yenilmezliğini biliyorum. Bu bana pek çok zaman kuvvet vermiştir. Bazen, hiç kuvvetim kalmadığı anlarda... bile...

"Ama, öyle sanıyorum ki... bu belki haksız bir abartma gibi gelebilir sana... bugün hepimiz liberal vizyonları ve umursamazlıklarıyla şıkır şıkır birer işadamı olsaydık, sen bizi o halimizle de sevecek ve birarada tutmaya çalışacaktın. Âtıl ve pörsümüş kalakaldığımız vakitlerde hep bizi beraberce harekete sürüklemeye çalıştın. Çünkü öylece çürüyebileceğimizden, ama daha çok, eriyip, dağılıp gideceği-

mizden çekiniyordun. Başlıca hedefin, bizim ortamımızın, her birimizin tek başına bulabileceği alternatiflerden daha parlak, daha gözalıcı, daha tatminkâr olması. Bu sağlandığı anda senin için sorun kalmıyor. Sen dünyada olup biten tahammül edilmez her şeyi, onca tepkiyle, kızgınlıkla da olsa seyrediyorsun ve bütün bunlarla ertesi gün kaldığın yerden devam edebiliyorsun. Bunu nasıl başardığını hiç anlayamıyorum. Omzumuza her gün yeni yükler bindirilirken, senin taşıdığın ağırlık nasıl aynı kalıyor? Sen her gün hoyratça sırtımıza vurulan yükleri paylaşmıyor değilsin ki; senin yükün nasıl artmıyor? Geceler günlerin tortularını süpürüp atabiliyor mu? Kâbusların yok mu? Üzerimize gelirlerken, hoyrat ve gaddar, gelirlerken, bakıyorum, yanımdasın. Onlar vurdukça ben koyu, karanlık diplere çöküyorum, sen orada yoksun. Kapkaranlık diplerde yoksun. Fırtınayla kabarmış, tehditkâr dalgalarla boğuşmanın biricik uğraş olduğu satıhlarda yoksun. Bizi de buralardan uzak tutmaya, yaşatmaya çalışıyorsun. Senin sürekliliğin nerede? Senin sürekliliğin biz miyiz? O vakit gözlerimi kapatıp, beni kucağına yatırıp uyutabilirsin belki. Bunu istersin de, biliyorum. Ama sen televizyonu açıyorsun, Ayla..."

Bitirdikten sonra teybi kapatıp makaramı çıkardım, bir sigara daha içtim ve makarayı yanıma alıp daireme çıktım. Alttan ikinci çekmecede, bana ayrılmış yerde Ferda ve Cevat'ın bantlarını dinlediğim zaman onlara cevap olarak doldurduğum makara duruyordu sadece. Bir süre önce Kemal'e, şimdi de Ayla'ya hitaben söylediklerimi içeren bantları yukarıda saklıyordum. Önce hepsini tamamlayacak, sonra, dinlemelerini istediğim zaman verecektim bu bantları onlara.

Yani... belki.

Merdivenleri çıkarken, "Sevgiliye de bir tane doldursam

mı acaba?" diye düşündüm.

Sevgili bana o kadar uzak geldi ki, soruyu anlamsız buldum.

Bütün yaralarım kapanmıştı.

Yani, birbirlerinin üzerine.

Kanaması da mümkün olmayan bir yaraydım artık.

Kapıyı açınca, canım içeri girmek istemedi. Bandı bıraktım yere, kapıyı tekrar kapadım. Usul usul inip dışarı çıktım. Celâl'le, Rosa'nın kemiklerini taşıyıp mezar yaptığımız arka tarafa dolandım. Hava serinceydi ama ürpertmiyordu. Allah'tan yeterince uyanıklaşmıştım, yoksa onu dost sanabilirdim. Hava, düşman değilse bile haramdır.

Yani, herkese değil. Bana. Böyle öğrettiler gençliğimde devlet görevlileri.

Mezarın yanıbaşına çöktüm. Sigara yaktım. "Kalksan şuradan Rosa," diye mırıldandım. Okşamak istiyordum onu; yoktu ki! "Kalksan. Kanatçıkların olacak iki yanında. Beni de kavradığın gibi uçsan, kayboluversek. Sen götürdüğün için kimse kızmaz da bana..."

Hülya'nın dairesinin pencerelerine baktım. Siyah. O kadar. Hiçbir şey vaat etmiyorlardı.

Hülya yoktu, biliyordum. Haftanın birkaç gecesi yoktu artık. Acaba... sev...gilisi, niçin hiç Hülya'nın evinde beraber olamadıklarını biliyor muydu? Rosa'yla beni uçarken gördüğü anda, Hülya'nın, bir sıçrayışta bizi yakalamaya çalışacağını, indirip yanında alıkoyacağını veya peşimizden geleceğini biliyor muydu?

"Bok vardı ölecek, Rosa!" diye fısıldadım. Sigaramın külü, kimbilir nereden kendine ulaşan bir minik ışık tomarını da yanına katıp kucağıma düştü. Bu derinliksiz ve karanlık pencereleriyle apartman, bütün öteki binalara benziyordu.

Küçük bir kamyon. Kurdelâlarla süslenmiş. Her şey lâcivert-beyaz. Jeneratörle motorun elele verip çıkardıkları hatırı sayılır bir gürültüyle ilerliyor. Elmadağ'ın o saatteki curcunasında gürültüyü kimse iplemeyecek, ama kamyon bir ışık tomarı halinde ilerliyor, geçtiği her yeri gündüze çevirerek. Caddenin her iki tarafında sıra sıra otomobiller, içlerinde beyler, beyefendiler. En arkadakiler uyandı. Panik içinde sıradan çıkıp gazlamaya çabalıyorlar. Ama uyanana kadar görüntüye az buçuk girmiş oluyorlar.

İntikam hislerimin bundan daha fazla tatmin olduğu herhangi bir durum hatırlamıyorum. Tek pürüz, manzaranın keyfini çıkarmak yerine işi sürdürmek zorunda olmam.

İş o kadar vaat dolu ve gözalıcıydı ki, ilkelerimizden birini bir kereliğine çiğnemeyi göze alıp hırsızlık yapmıştık. Gerekli parayı biriktirmeye kalksak çok zaman geçecekti.

İş şuydu:

Kamyon üzerinde lâcivert-beyaz mayolu bir kız var, durmadan sırıtan ve bir elindeki âsâyı ağır ağır sallarken bir eliyle etrafa konfetiler saçan. Kızın önünde dev bir sepet, konfeti dolu. Ekip harıl harıl çalışıyor. Tam üç kamera, kızı çekiyoruz. Celâl'in, "kendi ajansını kurduktan sonra yapacağı ilk reklam filmi için" kiraladığı elemanlara açıkladığına göre, "sonradan yumuşak bindirmeler yapılacak ya". Ben, Celâl'in "yurtdışında epeyce film çekmiş bir kameraman arkadaşı"yım. Üzerimde sevgilinin İngiltere'den getirdiği bol cepli yelek.

Jeneratör tık etmeden harıl hurul çalışıyor. Işıklar, ışıklar... Geceyarısı Elmadağ'ı kimliğini parça parça kaybediyor; bölge bölge, biz geçtikçe. Öteki -yardımcı- kameralara benimle aynı şekilde çalışmaları tâlimatı verildi: Arada dönülüp dönülüp bu "zafer geçişi"ni izleyenler çekilecek. Gı-

cır gıcır arabaların içinden travestilerle pazarlık yapıyorlar. Şimdi polis gelse travestilerin itile kakıla götürülüşünü bile izlemeden gazlayıp sıvışırlar. Dolarlarıyla marklarıyla muhafazakâr alçaklar. Münasebetsiz oyunbozanlığımız yüzünden ailelerinin yanına fazla erken dönecekleri için canları sıkılır olsa olsa. Şu anda şaşkın, beyler. Çifte kimliklerinin tekleşmesinden korkuyorlar. Işığımız üzerlerine vurunca derhal direksiyona hamle ediyorlar, ama ikiyüzlü karanlık âlemlerinde kahredici ışığımıza yakalanmış öbürlerinin arasından sıyrılıp gazlayana kadar zaten biz geçmiş oluyoruz. Görüntülerinin çekildiğine ne kadar uyanıyorlar, belli değil. Uyansalar bile, ne alâkası var, biz reklam filmi çekiyoruz. Niye özellikle orada? E, uzun süre kıvrılmadan giden ve zemini mümkün olduğunca pürüzsüz, bizi az sarsacak bir asfalt gerekliydi, "prodüksiyondaki arkadaşlar" burayı önerdi. Çekimi kamyonda yaptığımız için özel izne de gerek yok. Çevredekiler mi? Çevrede birileri mi var?

Celâl, eskiden çalıştığı yerlerden tanıdığı birtakım oğlanlara "ekstra iş" önerdiğinde bunların bizi didikleyeceklerini sanmıştım. Celâl, "Var mısın iddiaya?" dedi. "Ne reklamı olduğunu bile sormayacaklar." Bir türlü ikna olmuyordum. "Hâlâ inanmıyorsan," dedi, "şunu söyleyeyim sana: Ben, ne reklamı çekileceğini bilmeden çok set hazırladım." Kamera asistanı gençler, ellerine kamera aldıkları için sevinçliydiler. Kız, manken ajansında gölgede kalmış bir tipti, umutluydu. Mayosuyla, tek başına, bütün otomobillerin, ışıkların, jeneratörlerin ve konfeti sepetlerinin merkezinde...

Kazasız belâsız bitirdik. Celâl ekibin bir kısmına paralarını dağılırken verdi. Ötekileri "sonra arayacağını" söyledi. "Ayıpsın Celâl Abi," dediler. Kızın evine bırakılmasını ayarladık. Celâl'in kulağına usulca, "Ben bıraksaydım," dedim. Kızın oldukça güzel -ne yazık ki sonradan hatırlanması imkânsız- bir yüzü, güzel memeleri, güzel bacakları vardı. Ce-

lâl de kulağıma eğildi: "Valla, götür istersen," dedi. "Seni mühim biri biliyor. Bütün gece yüz de vermedin ona. Bence her yol açık." Celâl'i uğurlama faslında yalnız bırakıp çekildim kuytu bir yere.

Herkes dağıldıktan sonra Celâl, "N'oldu?" diye sordu. "Vaz mı geçtin?"

Galiba cidden soruyordu.

Ben mühim biri miydim?

Mühim olan bu değildi elbette. Zafer sarhoşluğu benliğimi kaplamıştı. Kamyon, jeneratör, spotlar, ayaklar, kablolar, kablolar, kameralar, bütün o hengâmeden elimizde dört video kasetiyle çıktığımıza inanamıyordum. Eve kadar taksiyle gidemezdik, çünkü para kalmamıştı. Dolmuşa yürüdük. Neyse, fazla beklemedik. Bir dolu alâkasız laf ediyor, durmadan gülüşüyorduk. Arka koltukta da kellifelli iki sarhoş benzer durumdaydı. Ortadaki prensip sahibi çift için zor bir yolculuk oldu. Celâl'in kulağına fısıldadım: "Bu herif az önce travesti peşinde değil miydi?" Puflad ık. Celâl, "Soralım mı?" dedi. Adamın omzuna dokunacakmış gibi yaptım. Acayip eğleniyorduk.

Dolmuş bizi taksiye paramızın yetebileceği bir yere kadar getirmişti. Yine de bir süre yürümeyi tercih ettik. Sigaralarımızı yaktık, hafif, kendimizden memnun, bütün memnuniyetimizi yaşanan âna ait kılmayı, umutla zehirleyip ölüme mahkûm etmemeyi başararak yürüdük. Arada birbirimizin dirseğini dürtüyor, omzuna yumruk atıyorduk.

Yerimizde duramıyorduk aslında.

Derhal ilk geçen taksiye el ettik.

Tamam, intikam soğuk yenen bir yemekti, ama ilk lokmayı almak için de bu kadar beklenmezdi.

İkimizin şaşkınlığı da bir öfke patlamasını hazırlamaya başlamıştı. Bu kadar salaklık olmaz. Daire kapısını bile kapamamış, arada birbirimize çarparak sinirli sinirli dolanıyorduk benim salonda. Akşamüstü, tam çıkarken Hülya gelip videoyu istemişti, vermiştim. Şu anda saat gecenin iki buçuğuydu, apartmanda çıt yoktu.

"Oğlum, saçmalama, git iste," dedi Celâl.

"Yahu aynı lafı tekrarlatıp durma bana!" dedim yüzüne dik dik bakarak. "Ben bu saatte Hülya'yı video istemek için uyandırabilir miyim artık?"

Celâl bir şaşkınlıktan başka şaşkınlığa geçti: "Ne demek 'artık'?"

"Öyle," dedim.

Celâl yanıma yanaştı. Başını eğdi, gözlerimin içinde ne arıyordu? "Sen..." diye kekeledi. "Manyak mısın sen?"

Zafer sarhoşluğumuz, memnuniyetimiz, yüksek ateş ve baş dönmesinden muzdarip, ilk bulduğu yere uzanmıştı.

Köşeye sıkışınca hemen dahi kesildim, "Hem şimdi gidip istersem, şüphelenmez mi Hülya, 'bu saatte bu kadar acil ne seyredeceksiniz' demez mi?" diye konuştum, yapaylıktan kendim de rahatsız olarak. Zaten Celâl de divana çöküp, "Git Allahaşkına, kimi kandırıyorsun..." diye hırladı. Ve bir eliyle yüzünü örttü.

Öyle kaldık bir süre.

"Peki ulan, hassittir," dedim, kapıya yöneldim. Tam daire kapısını açtım, Celâl arkamdan yetişip kolumdan çekti. "Peki, sen, dur," dedi, yanımdan geçti, Hülya'nın çatı katına çıkan merdivenleri ikişer ikişer tırmanmaya başladı.

Kapıyı vurduğunda ben de yanıbaşında dikilmiştim.

Birkaç defa vurmak gerekti.

Hülya açtı.

Kısılmış gözlerini kırpıştırdı azıcık, sonra gözleri koskocaman açıldı. "Ne oluyor be?" dedi. "Bu saatte." Kapıyı açtığında yalnız beni görseydi böyle rahat olabilir miydi?

Celâl de ben de, başlama vuruşunu birbirimize bırakarak duraladık, sonra aynı anda, "Yaa, n'olur kusura bakma," diye atılıverdik.

Bana her şeyi bir ağızdan ve mükemmel bir senkronla söylemişiz gibi geldi: "Çok matrak birşeyler çektik de... Seyretmesek bir yerimiz şişecekti de... Falan da..." Celâl videoyu almak için içeri daldı. Hülya sersem sersem yüzüme bakıyordu. "Neye sevindiniz yahu bu kadar?" dedi. Bir anda yine yarım saat önceki halimize mi dönmüştük? Bu kadar mı belli ediyorduk? Hülya'nın uykulu konuşması çok tatlıydı. Ona sarılıp kucağımda uyutmak isterdim şu kasetler olmasa. Celâl, âleti ve kabloları almış gelirken, "Sen de gelsene," dedi Hülya'ya. "Hakikaten," dedim, "gel hadi, sen de seyret." 'Bana acımıyor musunuz?' der gibi bir ifade takındı. "N'olur, yarın gösterirsiniz, çok haşatım şu anda," dedi.

Okulun duvarından atlamış, yakındaki kahveye koşan ortaokullu iki velet gibi kocaman ve beceriksiz hareketlerle indik merdivenleri. Tüy gibiydim.

İlk kasetin başında uzunca bir zaman, Taksim'den Elmadağ'a gelene kadar, asıl mevzu yoktu. Ama travestilerle âlem peşindeyken ne idüğü belirsiz spotlarca birden günışığına çıkarılarak cemiyete teşhir olmuş ilk alçağı ilk göreceğimiz ânın sürpriz olmasını istiyor, bandı ileri sarmıyorduk. İntikam hakikaten soğuk yenen bir yemekti. Bu çok zevkli bir bekleyişti. Ha şimdi, ha biraz sonra, derken... kapı vuruldu.

Hülya, "Sıçtınız uykumun içine," diyerek girdi içeri.

"Neymiş bakalım şu geceyarısı şaheseri."

Ve geniş bir faaliyetin parçası olduğunu bilmeden, eylemimizin inanılmaz başarısını bizimle beraber, müthiş keyiflenerek seyretti. İlk sigarayı gelir gelmez yakmıştı, ısrarlarımıza rağmen içki istemedi. Bizden imrenmedi de. Oysa içerdi böyle bir durumda... Niye istemedi? İçmiyor muydu ARTIK!

Göz ucuyla ona bakmaya çalışırken o koluma dokunarak beni dürttü ve tabiî, o kamyonun üzerinde, konfetiler saçan kızın abuk subuk görüntülerinin çekildiği yerde ne aradığımızı sordu. Allah'ım, ne büyük bir kararsızlık ânıydı! Celâl, "Reklam çekimi," dedi. İlk yalanını söyleyen herhangi bir çocuktan on kat beceriksizdi. Hülya bana dönüp, "Sen de mi gittin?" diye sordu. Gözlerimi televizyona dikmiş, bakış açımı daraltmaya çabalıyordum. Ne yapsam görüyordum Hülya'yı. Göz ucuyla möz ucuyla; görüyordum! "Hı-hı," diye onayladım. Sanki son dakikası oynanan bir maçtaydı gözüm. Hülya, "Peki," dedi, "ne reklamıydı bu?"

İkimiz de teslim olmuştuk. Celâl, "Ya, n"olur, bir seyredelim, anlatırız her boku," dedi. "Bitsin, anlatırız Hülya," dedim. "Bakın, yaklaşıyor, işte, şimdi!"

Müthişti. Gerçekten müthişti. Sağ kaldırıma yanaşmış arabaların bulunduğu şeridi gündüze çevirmişiz meğerse. Heriflerin bir kısmı, bütün yüz hatları, ütülü pantolonları, parlak kumaştan ceketleri ve panikleriyle rahat rahat seçilebiliyordu. Karanlıkta kalan pek azı yırtabilmişti. Kalın siyah kaşlar, kalın parmaklar, kravatlar uçuşuyordu her yanda. Bu arada, bize el sallayan, bu beklenmedik sürprizin keyfini çıkaran travestiler görülüyordu. Çekim sırasında seçememişim onları. Gözüm vizörde, objektif heriflerin üzerindeydi tabiî. En azından bir el sallardım.

Gecenin en büyük sürpriziyse, daha önceden takibe aldı-

ğımız heriflerden birinin orada karşımıza çıkıvermesiydi. Herif birden ekranda belirip kaybolunca Celâl'le birbirimize baktık, bandı geri sarıp düşük hızda seyrettik, zafer çığlıkları attık. Bu işin hesabını Hülya'ya nasıl vereceğimizi düşünmenin sırası değildi.

Zaten Hülya kendini gördüklerine kaptırmış, en az bizim kadar keyif alıyordu. Arasıra ettiği laflardan, çekimin sahici olduğuna, bizim de bunu fırsat bilip böyle bir hınzırlık yaptığımıza inandığı anlaşılıyordu. Öyle ya, Celâl'in böyle bir çekimde yeralması, benim de yanında gitmiş olmam hiç mi hiç garip değildi.

Ama... biz düpedüz... Hülya'ya düpedüz yalan söylüyorduk burada! Numara yapıyorduk!

Neden hatırı sayılır bir vicdan azâbı duymuyordum peki? Hülya hakikate doğru en küçük bir adım atsa duraklamaksızın dökületeceğimi bildiğimden mi? Bir yakınlığın, içiçe geçmişliğin ardına sığınıp hile yapmaya hakkım var mıydı? "Saçma," diyordu içimden bir ses. "Kim şu bahsettiğin insan? Hülya, değil mi? Senin... Hülya işte. Çok sıkılırsan oturur anlatırsın her şeyi, biter. Ne tantana ediyorsun şimdi!"

Doğruydu. Yine de bu bir uzaklıktı ve bu uzaklık hoşuma gitmiyordu. Şu uzaklıklar zamanında...

Son herifi de geride bırakmıştık. Spotların sönüşüyle, kasetin çekilmiş bölümü sona erdi. Ekranda o kımıl kımıl mâlûm kumaş deseni ve ona eşlik eden hışırtı. Celâl âletin yanına gidip çömeldi, "Seyrediyor muyuz bir daha?" diye sordu. Benden önce Hülya atıldı: "Ya n'olur, n'olur, sar başa."

"O halinden memnun, sana ne oluyor?" dedi içimdeki ses.

O sırada Hülya, "Demin, o başa sarıp tekrar baktığınız herif... o kimdi?" diye sordu.

Celâl arkasına yaslandı.

Ben Celâl'e bakıyordum. Korka korka.

Hülya, "Ee?" dedi.

Sigara yaktım.

Hülya: "Sigaran yanıyor, niye yenisini..?"

Celâl'e baktım.

Celâl gözlerini tavanda gezdiriyordu. Tavan bir harita, Celâl yolları, ırmakları izliyor, baştan başa.

Arkasına saklanacak bir tepecik aradım.

Hülya, pingpong maçı seyreder gibi bir Celâl'e bir bana bakmayı bırakmış, gözlerini gözlerime dikmişti. Tebessümü silinmek üzereydi.

"Ama kızmayacaksın..." diye mırıldandım güç belâ.

77

Son sözleri ederken, az önceki kasvetten eser kalmamıştı üzerimde. Yumruğumu sıkmış, dudaklarımı büze büze konuşuyordum: "Birer birer denetim altına alacağız hepsini. Kuşatacağız. Hareketsiz kılacağız. Esir alacağız. Yöneteceğiz. Meydan onların kalacak, ama onlar bizim elimizde olacak." Celâl, "hı"larla veya başını sallayarak onaylıyor, güçlendiriyor, arka çıkıyordu.

Yorulup sustuğumda, ancak, söyleyecek söz bulamadığımda, Hülya'nın yüzüne bakmak zorunda kaldım. Korktuğum anı daha fazla geciktiremezdim. İmkân kalmamıştı. Baktım.

Hülya halimize mi acıyordu? Bizi komik mi buluyordu? Neydi bu tereddüt, yüzündeki? Ne diyecekti? Saçma mıydı hayatı parça parça ele geçirme mücadelemiz?

Hülya bilmese... belki olurdu.

Hülya bilip de...

Hülya yüzünü buruşturdu, "Nasıl yani?" diye sordu.

Bu sefer Celâl sazı aldı. Elimizdeki somut vak'aların dökümüyle birlikte, ne varsa ortaya serdi. Ve, "Rica ederim," dedi.

Celâl Hülya'ya herhalde ilk defa "rica ederim" diyordu.

Celâl belki de hayatında ilk defa "rica ederim" diyordu.

Celâl, "Rica ederim," dedi, "kalkıştığımız işe katılmayacaksan bütün bunları rüyanda gördün say..."

Hülya kaşlarını kaldırdı. Haydi Hülya!

Bir şey demedi. Haydi, haydi!

Gülümseyip kaykıldı oturduğu yerde. Başını usulca iki yana sallıyordu. Haydi!

Beklediğimi yapmadı. Bize kızmadı, "niye baştan haber vermediniz" diye.

Buna karşılık, "Demin bahsettiğiniz o heriflerden birini tanıyorum ben," dedi.

78

"Seninle çok dertleştik, Ferda. Genellikle sen anlattın, ben dinledim. Öncelikle seni dinlemeye çalıştım, biraz da istediğini yapmaya, sana tavsiyelerde bulunmaya. Dertleşme sorumluluk getirir, sorumluluğunu aldım senin. Hiç yüksünmedim. Şu anda da bunu dert ediyor değilim. Seninle konuşarak pekâlâ anlaşabildik. Hemen hemen her zaman.

"Ama, Ferda, eksikliğini hep hissettiğim şey ne, biliyor musun: Seninle anlaşabilmek için hemen hemen her zaman konuşmaya ihtiyacım oldu.

"Birçok tepkimi, feveranlarımı aşırı veya yersiz buldun. Bunu belli ettin. Sen benim aklımı muhatap aldın, Ferda.

"En özel saydığın şeyleri benimle konuştun. Tamam, benden hep akıl sormadın. Zihnini kemiren kurtçukları bi-

raraya toplayıp onlardan kurtulmak için beni zihninde gezintilere çıkardın. Elimizde süpürgelerle. Sana eşlik etmeye çalıştım, çünkü sadece senin bunu istemen yeterliydi; istediğin için, zorunlu saydım. Çünkü sen beni hayatta onlar'ın eline bırakmayacak birkaç insandan birisin.

"Ama sen benim sinir uçlarımı, yüreğimi hiç tanımadın, Ferda. Oralardan gelen seslere kulak vermedin. Ben sana kapımı açarken, gergin yüzünün gerisindeki kaynaşmalarla, gülümsemeye hazır ruhunla birlikte içeri gireceğini, göğüs kafesini daraltan, sıkan madenî çemberleri açıp gevşetmeye çalışmak gerekeceğini varsaydım. Bu konuşarak olmazdı. Konuşarak olmadı zaten.

"Beni seninle konuşturdun. Karşındayken, aklımın bana hükmetmesini istedin. Aklımı senin için seferber ettiğimi gördüğünde için ısındı, çemberler genleşti, cendereler gevşedi, meseleni yine sen hallettin.

"Çırpınışlarım, sağa sola saldırışlarım, düşme kalkmalarım yüzünden beceriksizce çekilmiş bir amatör aile filmine benzeyen sarsıntılı hayatımda yakınımda olamadın. Oysa en iyi anlaştığın, dert ortaklığı ettiğin insanı sorsalar beni söylersin herhalde. Sen Kemal'in bazen hoyratlığa varan umursamazlığına da aklın mantığınla katlandın. Ya anladın, dayandın, ya da kabul edilmez buldun, reddettin.

"Senin yüreğini, çok yakından ve olduğu gibi, yalnız Ekin mi gördü, Ferda?"

Hepsini baştan dinledim. Son cümleyi sildim, bandı alıp daireme çıktım.

79

Celâl evsahiplerine gidip "Bâki Bey'in bir süre evi kullan-

mayacağını", "birkaç haftalığına İstanbul'da kalacak olan Dış İlişkiler Müdür Yardımcımız Gönül Hanım'ın evde yatıp kalkacağını" bildirdi. Evsahipleri bizden müthiş memnundu. Evin orasını burasını onarıyormuşuz izlenimi veriyorduk, kira her ayın birinde bankaya yatmış oluyordu. Celâl bazen, "asıl iş alanımız büyük iş makineleri, ama bazen bunları da alıp satıyoruz" diyerek birtakım elektrikli ev âletleri götürüyordu, hediye olarak. Ayrıca, evsahiplerinin bu apartmandaki üç dairesini birden satın almayı düşünebileceğimizi çıtlatmış, kadınla miskin oğlunun heveslerini iyice kabartmıştık. İsterlerse "bizim inşaatlarımız"dan modern bir daire bakabilirlerdi kendilerine. Elbette bu alışverişin -tabiî düşünürlerse, isterlerse- onlar açısından mümkün olan en elverişli koşullarda gerçekleşmesi yolunda Bâki Bey bizzat tâlimat vermişti, falan filan...

Gönül Hanım, sapsarı peruğu, frapan giysileriyle, iş görüşmelerinde karşısındaki erkeklerin işten başka her şeyi düşünmesine yolaçan bir aşifteyi andırıyordu. Ama bir yandan da son derece sert, tâvizsiz bir iş kadınıydı. Etrafındaki herkesi aşağıladığı, kimseye ayıracak vaktinin olmadığı belliydi. Hele, kendiyle ilgili en küçük konuda bile ona karışılmasından hiç hoşlanmadığını, sert karşılık vereceğini ilk günden belli etmişti. Akşamüstleri geliyor, bazen bir-iki saat kalıp çıkıyor, bazen dönüyor, bazen dönmüyordu. Evsahiplerimiz Gönül Hanım'ın geçici ikâmetinin sağ sâlim bitmesi için dua eder olmuşlardı. Onunla karşılaşmamaya özen gösteriyorlar, rastladıklarında korka korka gülümseyerek selâm veriyor ve toz oluyorlardı.

Gönül Hanım'ı bazen Celâl getiriyordu, bazen ben. Değişik kılıklarla tabiî ki. Gönül Hanım'ın yanında biri varsa, evsahiplerimiz zaten telâş içinde kaçacak delik arıyorlardı.

Bâki Bey'in kudreti, evsahiplerimizin istikbâlini esir al-

mıştı. Bizden önceki kiracıyı gözlerinin yaşına bakmadan kapının önüne koyduklarını nasıl da şehvetle anlatıyorlardı. İş hayatında kazandıkları mühim bir başarıyı anlatır gibi. Kiracılar hakkında attıkları nutuklar Gündelik Irkçılık Antolojisine kafadan girebilirdi. Bu küçük iktidar sahipleri, şimdi kendilerininkinden epeyce büyük bir iktidarla karşılaşınca mest olmuşlardı. Ona bağlanmışlardı. Fermuarlı, kilitli kalpleri ve sabah akşam kargacık burgacık rakamları yanyana dizerek yaptıkları hesaplarıyla.

Bu yüzden, onlara azıcık gaddarlık yapmamızda hiçbir sakınca yoktu. "Faaliyetler"imizin dayandığı ilkeler açısından.

Karşımızdaki değerli orta sınıf mensuplarının güce tapınması bize sadece bu meşruiyet zeminini sağlamakla kalmıyordu elbette. Telefon meselesini de karşılarında birden beliren büyük gücün ezici, aşağılayıcı dalgaları yüzlerini yalayıp onları sarhoş etmeye başladığı için, o kadar kolay halledebilmiştik.

Evi tutarken tabiî onlara adres, telefon falan vermemiz gerekti. Bizi en çok düşündüren konu da bu olmuştu. Bulabildiğimiz tek çözümü uygulayabileceğimizi işin başında hissedince sorun kalmadı:

Şirketimizin telefonlarının değişmekte olduğunu, yeni numaraları alır almaz onlara bildireceğimizi belirtip zaman kazandık. Bu arada baştan aşağı sahte evrakla telefon başvurusu yaptık, tuttuğumuz eve telefonu taktırdık. Evsahiplerine bu numarayı verdik. İstanbul'da, düzenli iş ilişkisi yürüttüğümüz şirketlerin bazı yetkilileri dışında herkese ne yazık ki sadece bu "irtibat numarasını" verebiliyorduk. "Bâki Bey mesai saatleri içinde özel konuşmalara izin vermiyor"du. Yine de herhangi bir sebeple bize telefon etmek isteyenler bu numarayı arayıp ne için aradıklarını ve kendi

numaralarını bırakıyor, biz onları daha sonra arıyorduk. Telesekreter mesajını da bir TV dizisindeki konuşmaları kaydedip onlardan montajlayarak hazırlamıştık. Ricardo'nun nişanlısıyken Eduardo'yla kırıştıran, Enrike'ye aşkından kendini Mauro'ya teslim eden Brezilyalı fıstık sekreter, "Buyrun," diyordu bizi arayanlara, "aradığınız için teşekkürler. Size nasıl yardımcı olabilirim?"

Evsahiplerimiz üzerinde öylesine inandırıcı olmuşuz ki, bir kere bile aramadılar. Telesekreter mesajını geçerken falan tesadüfen duymasınlar diye telefonu süngerle kapladığımız bir kutunun içine yerleştirmiş, kutuyu da dolaba koymuştuk. Gerek yokmuş.

80

Hedef, Hülya'nın "tanıyorum" dediği herifti. Hani o travesti peşindeyken kameramıza yakalanan. Bir sürü karanlık ilişkisi ve yanında çalışanlara yönelik gaddarlığıyla idealimizdeki alçak sayılabilirdi. Evliydi. Bir kızı bir oğlu vardı. Annesini huzurevine yatırmıştı, arayıp sormuyordu. Biz bilgi toplamakla meşgûlken kadın öldü. Herife bunu -araya tehditimsi ifadeler sıkıştırarak- haber vermek bize kısmet oldu. Cenaze günü karikatürlerdeki casuslar gibi giyinip camiin civarına gittim. Adama değişik aşamalarda birkaç defa göründüm. Ertesi sabah evinden çıkarken ve işine gittiğinde, park etsin diye arabasını bankanın arkasındaki otoparkçıya bırakırken de beni uzaktan görmesini sağladım. Güya varlığımı fark ettiği anda toz oluyordum. Sonra telefon faslına başladık. İki hafta boyunca yanına girip çıkanlardan kimliğini tesbit edebildiklerimizi sayıp döktük. (Bankanın dışında bekleyip adamları takip ediyorduk. Bazılarına da kendimizi anketör olarak tanıtıp yanaştık.)

Herif Hülya'yı tanımıyordu. Bu sayede, Gönül Hanım, "birisi adına" görüşmeler yürütmek üzere "Müdür" levhası asılı kapıyı gönül rahatlığıyla tıklattı. Şimdilik her şeyi açıklamak istemiyordu. "Bir miktar" parası vardı ve bu, sayın müdürümüz de işbirliği yaptığı takdirde, herkesin menfaatine olarak epeyce artırılabilirdi. Gönül Hanım, bu işi "birisi adına" yaptığını açıkça söylemiyor, ama hissettiriyordu. Başka banka müdürleriyle de görüştüğünü, teklifler almakta olduğunu ise gizlemiyordu. Açıklıktan, rahatlıktan hoşlanıyordu Gönül Hanım. Banka müdürünün, ufacık hacmine bakmadan Topkapı Sarayı'yla ihtişam yarışına kalkmış tıkış tıkış odasını kahkahalarıyla çınlatıyordu.

Herif elbette, daha ikinci görüşmede sarktı. Gönül Hanım zaten, "Zannederim gerisini başka bir yerde, daha rahat konuşmamızda fayda var," diyerek şık bir pas atmıştı. Adam otel, lokanta davetlerine girişti. Gönül Hanım kabul etti. Boğaziçi'nin lüks balık lokantalarından birine gidildi. Uzaktan bol bol fotoğraflarını çektik. Çıkışta, adamın bütün vücudu kadın teni vaadiyle kızışmışken, Gönül Hanım, "Hay Allah," dedi. "Onbirbuçukta gelin demiştim, bakın, görüyor musunuz, gelmemişler." Adam, güçlükle, "Nasıl..?" diyebildi. O sırada, camları içeriyi göstermeyen siyah bir eski model BMW anî bir frenle önlerinde durdu. Hemen dışarı atladım, öbür tarafa dönüp, Gönül Hanım'a, "Özür dilerim," dedim ve kapıyı açıp saygıyla, put gibi durdum.

Adama bakarsam gülmekten yerlere yatacağımdan korkuyor, fakat bir yandan da müthiş merak ediyordum. Herifin o andaki yüzünü izleyememek çok kötüydü. İçim içimi yiyordu.

Lokantada onların fotoğraflarını çekip, mis gibi balıklar ve korkunç bir kazık yedikten sonra dışarı fırlamış, muhallebicinin önüne park ettiğimiz arabayla iki tur atmıştık, ben bu arada şöfor kılığına bürünmüştüm. İşin en hince ayrıntı-

larından biri, şöfor kılığımla ve gece vakti, casus kılığımın en önemli aksesuarlarından olan beyaz kemik çerçeveli siyah gözlüklerimi takmış olmamdı. Adam ilk anda, eli şeyinde kalacak olduğunu anlamanın şoku içersinde bunu fark etmeyecekti belki. Ama bu çaplı alçağın herhangi bir durumda gerekli bütün ayrıntıları zihnine işlemeyeceği düşünülemezdi. Sonradan her şeyi bir bir hatırlayacak, kuracak da kuracaktı. Tuhaf kılıklı meçhul bir herif tarafından takibe alınışı, garip, tehditkâr telefonlar... bütün o fasıl şimdi Gönül Hanım'la ilişkilenmişti. Sayın müdür hem cinsel uyanışın hem kıllanmanın doruklarında zor saatler geçirecekti.

Bu tam da istediğimiz şeydi.

Yalnız, istediğimiz gibi yürümeyen başka şeyler vardı. Gönül Hanım beni karşısında görünce rahatlığını kaybetmişti. Çok daha fingirdek, çok daha vaatkâr olması gerekiyordu, oysa birden üzerine müthiş bir yorgunluk çökmüş gibiydi. Hiç de feleğin çemberinden geçmiş gibi değildi. Oraya takılıp kalmış, boşlukta sallanıyordu sanki.

Bu halin bana sirayet etmemesi için, son bir gayretle, "Babanız bekliyor efendim," dedim. Sonradan kendimi acayip takdir edecektim. Çünkü, meselâ "eşiniz" desem müdürü korkutabilir, daha bir sakınmaya sevk edebilirdim.

Neyse, Gönül Hanım bir anlığına toparlandı, "Çok teşekkür ederim, hoşçakalın," dedi, adama elini uzattı. Müdür de bana bakmaya can atıyor ama bakmıyordu, Gönül Hanım'ın elini kibarca tuttu, şöförün yanında, "Vallahi bu gece sizi s.keceğime o kadar inanmıştım ki, çok şaşkınım," diyemediği için, "Bana onur verdiniz," dedi.

Sahtekâr!

Gönül Hanım, helâl olsun, bir ekstra şıklık daha yaparak benim tuttuğum arka sağ kapıyı itip kapattı, öne geçti,

oturdu. Kapısını çekerken, "Gelecek sefere işimizi de karara bağlayacağız artık," dedi. "Hem de ben sizi davet edeceğim."

Kapıyı kapattı. Ben koşup yerime geçtim ve hemen gazladım.

81

Gazinolar, lokantalar, arabalar, arabalar, dolmuş taşmış çöp bidonları, oynak, titrek, çelimsiz, haşmetli ışıklar, pırıltılar, zaman zaman onları örten kocaman gemi silüetleri, denizin, karanın ve gecenin âhengini bozan trafik lambaları, sinyal tıktıkları, ardarda yakılan söndürülen sigaralar, dumanlar, kaldırımlara saçılmış, üremeye koyulmuş çöpler, yırtık kutular, yırtık gazeteler, sebze meyve artıkları, sisler puslar, yol çukurları, Hülya'nın sıkıntılı sıkıntılı soluk alıp verişi, benim üflediğim dumanla ön camı buğulandırışım, gaza basmak içimden gelmiyor, oldukça ağır gitmeye başladım, yolun sağından, trafik şövalyeleri vızır vızır geçiyor yanımdan, camı aralıyorum, rüzgâr yüzüme vuruyor, iyi bu, Hülya elini göğsüne koyuyor, boynunu sıvazlıyor, camı tekrar kapatıyorum, şu ana kadar operasyon pürüzsüz yürüdü, az önceki durum da çok komikti, nedir bu kasvet, Hülya önündeki siperliği indirip arkasındaki küçük aynada kendine bakıyor, cadde lambalarının altından geçtikçe yüzü aydınlanıyor, Hülya kendine bakarken ona dönüyorum, bir an gözgöze geliyoruz, Hülya siperliği kapatırken tebessüm ediyor, o tebessüm, buruk, tanıyorum onu, "Lütfen," diyorum, "ne oluyor?"

Müdür bizi bu halde görse, rahatlıkla hakkımızdan gelebileceğini düşünür.

Hülya, "İnan ki, zerrece korkmuyorum," diyor. "Ne bok

olursa olsun, umurumda değil."

Ben: "E, bu işin sonuna geldik zaten."

Hülya: "Sen, ben, Celâl... Biz zaten..." diyor.

"Ötekilere bir zarar gelmez ki," diyorum yalvarır gibi. "Araklanacak gibi olursak, apartmanı da terk ederiz. Onlardan uzakta dururuz bir süre."

Hülya, ötekilerle pek mühim bir mesele çıkmayacağını düşünüyor. "Olsa olsa bize niye haber vermediniz diye kızanlar olur."

"Yok canım," dedim. "Hepsinin bu işleri onaylayacağına inanmıyorum ben."

Hülya: "Belki, ama... Kızan olsa da affeder yine."

Peki, o zaman sorun ne?

"Peki, sorun ne o zaman?"

Hülya'dan ses çıkmıyor. Zihninde kuruyor cümleleri, orada tüketiyor. Araba kullanırken onu izleyemiyorum. Bu yüzden dinleyemiyor, anlayamıyorum. Hülya'nın bana bir şey anlatması için konuşması gerekmez. Dursak, onun yüzüne baksam ya da omzunu tutsam, Hülya'yı bambaşka biri yapan şu acayip kılığına, koskocaman sarı peruğuna, renkli lenslerine, kıpkırmızı dudak boyasına, yüzündeki pudra tabakasına rağmen onun zihnine uzanabilirim. Ruhuna uzanabilirim. İçini görebilirim.

Görev duygum ağır basıyor. Bu kılıklarla ortalıkta fazla dolaşamayız. Bu arabayla da. Birazdan, izimizi kaybettirmeye yönelik kesin harekâtı yapacağım, sonra bir tenhada üzerimizi değiştireceğiz ve arabayı Celâl'in bizi beklediği yere götürüp ona vereceğiz, biz inip ayrı ayrı gideceğiz eve.

Hülya belki de apartmana gelmeyec...

Hülya belki...

Hülya muhakkak onu düşünüyor!

Tabiî, eşşek! Biz araklanırsak kafaya gelme ihtimali olan bir kişi daha var! Hülya'nın beni, Celâl'i, "faaliyet"leri gizle-

diği bir kişi... Hülya ile ortak hayatına 'girilmez' levhaları, yasak bölgeler soktuğumuz bir adam... Benim hayaletimin sevişikleri odada bile fütursuzca dolaşıp durması yetmiyormuş gibi!..

Niye gaza gelip Hülya'yı çekiverdik bu işlerin içine! Niye!

Hainee bir haz mıydı, duyduğum?

Hayır... niçin kıskanacakmışım...

82

Durmadan yön değiştirip acayip turlar attım. Sonunda emin bir yer bulup durdum. Üzerimizi değiştirdik. Hülya pudralarını boyalarını sildi. Elbiseleri bagajdaki bidonun içine tıktık. Rujlu pudralı pamukları falan atmak üzere sarıp sarmaladık. İnat ettim, lav yerine çöp püskürten yanardağları beslemedim. Kapaklı mapaklı temizce bir çöp bidonu bakındım. Bulamadım. Bu yüzden epey vakit kaybettik.

Hülya, "Geç kalmıyor muyuz?" dedi.

"Tamam, gazlarım şimdi," dedim gözlerim fıldır fıldır bidon ararken. Sonunda, çöp dağcıklarından birinin eteklerine fırlattım pencereden, atılacak ne varsa.

Gazladım. Hülya kolumu tuttu. "Takma, tamam," dedi. "Geçer, merak etme."

Elbiseleri büzüştürüp geniş ağızlı su bidonuna tıkarken hırsımı alamamıştım. Biraz daha kuvvet harcamalıydım. Hırs, büyüyordu içimde.

"Ne geçer?"

Hülya yüzünü buruşturdu, hissettim. Ona bakmadım. Öyle görmek istemiyorum onu.

Hülya, "Lütfen..." diye mırıldandı.

Şu anda ikişer saatlik iki bant doldurabilirdim. Hepsi

'ama Hülya...' diye başlayan, '...değil mi Hülya' ile biten bir milyon cümle kurabilir miydim acaba? Sonucu kestiremiyordum ama böyle bir işe kalkıştığım kesindi.

Hülya bunlardan kaçını duyabiliyordu?

Hülya bunları duymasın...

Hırs, vicdan azâbı, mağduriyet ve pişmanlık duyguları üzerinde son hız ilerliyordum.

Ayağım gaz pedalında, ellerim direksiyonda.

Neyse ki bir de fren vardı.

Yavaşça yükselerek şehrin yabancılığına ve düşmanlıklarına bodoslama bindirip havaya uçmaktan beni frene vaktinde basışım kurtardı.

Bu son, altın vuruşu asla Hülya'yı da kurban ederek yapmayacağım.

Ama onu arkamda bırakıp gitmeyeceğim de..?

Demek ki ancak onunla... beraber..?

"Hülya," dedim. "Hayatta hiç karşında olmayacağım senin. Hep beraber..."

Yüzüme bakıyordu. Ben de dönüp baktım. Çaresizliğin donuklaştırdığı o sevgi dolu bakış... Yanağını okşadım.

"Kimseye bir şey olmayacak," dedim. "Hissediyorum."

'Kimseye'yi yine de güçlükle söylemiştim. İkna ediciliğimi artırmak için, "Bilirsin," diye devam ettim. "en küçük bir felâket ihtimali olsa ben hissederim bunu."

"Allah için," dedi yeni bir sigara yakarken. Sigara oynadı dudaklarıyla birlikte. Bir kırmızı ışığı geçtim. Son anda fark ettim, toparlayamadım.

Kendimle alay ediyordum. Ulan, madem her felâketi sezermişsin, körlemesine âşık olup yüzüstü yere çakılırken neredeydi bu öngörü kabiliyetin? Ha? Salak!

"Faaliyet"lere girişti̇ğimizden beri ilk defa diplerdeki, alıştığım yerimi ziyaret ediyordum. Hadi hayırlısı...

83

Celâl bizi görür görmez anladı halimizi. Ona kısaca rapor verdik.

Oysa ne eğlenebilirdik olanları anlatırken...

Celâl dedi ki: "Ben arabayı bırakıp bir yere, geleceğim, sakın yatmayın, sıçarım ağzınıza!"

Hülya, "Celâl lütfen, çok yorgunum ben, hemen gidip..." diye kekeledi. Celâl onun lafını bitirmesine izin vermedi: "Ulan, ikinizi beş dakika yalnız bırakmaya gelmiyor be! Bunalım munalım istemiyorum ben, anladınız mı! Niye girdik ulan bu işlere! Ha!" Arabaya geçip kapıyı küüt diye çarptı. Camı açtı, "Bekleyin beni, gelir ikinizi de kaldırırım," diye bizi azarladı ve gürültüyle sürdü arabayı.

84

Neredeyse hiç konuşmadan karşıya geçip ayrılacağımız noktaya kadar geldik. Ayrı ayrı gidip eve yakın bir yerde buluştuk. Tamamdı, izlenmiyorduk.

Hülya'da, beklenebilir olanın ötesinde bazı sıkıntı belirtileri vardı. Soramadım. Eve gelince anladım. Hülya, "Sen gir, ben şimdi geliyorum," deyip dairesine çıktı. Ben içeri girdim, bari çay koyayım diye mutfağa gittiğimde şeker kalmadığını fark ettim. Hemen Hülya'ya çıktım, şeker getirsin demek için.

Ve kapısının önünde donup kaldım.

İçerden sesi geliyordu. Telefonla konuşuyordu.

Herhalde, gelemeyeceğini bildiriyordu.

Dönüp birkaç basamak indim. Bekledim. Hülya tam kapıyı açarken, merdiveni henüz çıkıyormuş gibi yapıp, "Şe-

ker alsana, bende kalmamış," diye seslendim, tekrar dönüp aşağı indim.

Divana kaykılıp oturduk. Konuşmuyorduk. Müzik koyayım mı, dedim, istemedi. Televizyonu açtım, kapattırdı. Hırs, kırıklık, pişmanlık... az önce içimde kaynaşan ne varsa hepsi birleşip güçlerini yorgunluğa devretmişlerdi. Gözkapaklarım ağırlaşıyordu. Hülya duruşumu değiştirmemi isteyip kucağıma yattı.

Kapı vurulduğunda hayretle fırladım yerimden. Hülya'yı da sarsıp ürküttüm. Endişeyle yüzüme bakıyordu. Fısıltıyla, "Ne oldu?" diye sordu. "Bilmem," dedim. Hülya'nın gözlerine yakalanmıştım. Ona sarılmak ve havaya karışmak istiyordum. Kapı tekrar vuruldu. Kalktım.

Kapıyı açmaya giderken iki şey düşündüm: Biri, benim istediğimi Hülya da istedi, eminim, bir anlık da olsa istedi havaya karışmayı. Öteki, Celâl içeri girip bizi az önceki halde görse bütün söyleyeceklerinden vazgeçer, gelip üzerimize bir örtü örterdi.

85

Celâl girip oturduğunda Hülya yüzünü yıkayıp gelmişti. Ben de çayları koydum getirdim. Celâl, "Hiçbir laf etmeyeceğim size," dedi. "Yalnız şimdi oturup, işin son aşamasını ince ince planlayacağız." Hülya yine 'çok yorgunum, uykum var' diye itiraz etmeye yeltendi, Celâl izin vermedi: "Madem böyle halt ediyorsunuz, size meşgûliyetle tedavi lâzım. Hayır efendim, kimse bir yere gidemez. Burada benimle oturup yeniden işe yarar hale geleceksiniz."

Birden, nedense ömrümüz boyunca sadece birkaç defa lütfedip bize kıyak çekmeye yeminli meleklerden biri süzü-

lüverdi odadan içeri. Tılsımlı dokunuşuyla Hülya'ya, "Belki de haklısın,", bana da, "Tamam ulan," dedirtti.

Elbette, konuştukça, kurdukça canlanıyorduk. Hattâ bir ara Celâl'e bu gecenin şahit olmadığı kısmını, ilkiyle kıyaslanmayacak kadar matrak bir şekilde ikinci defa anlattık. Özellikle lokantanın önündeki son sahneden sözederken lafı birbirimizin ağzından kaparak.

Şunun şurasında bir hafta-onbeş gün kalmıştı. Bu kadar uğraşmıştık. Sıra gelmişti Gönül Hanım'ın banka müdürünü "özel ofisim" dediği eve davet etmesine. Acaba önce herife birkaç hayır işi yaptırsa mıydık? Annesinin öldüğü huzurevine yüklü bir bağış, meselâ? 'Banka Müdürü Travesti Avında' adlı bir video kaset bu iş için yeterli miydi? Bunu uygun bulmadık. İşi tamamladıktan sonra belki emrimiz üzerine huzurevleri zinciri bile kuracaktı. Aceleye ve hedef küçültmeye gerek yoktu.

Soygun hazırlığı manzarasını en inandırıcı biçimde nasıl canlandırabileceğimizi tasarladık. Gerekli araç gerecin temini zor değildi. Sıkı bir zamanlamaya ihtiyaç vardı, bir de Gönül Hanım'ın birtakım düzenekleri harekete geçirip evi terk edişini mümkün olduğunca rizikosuz hale getirmeliydik. Ayrıca, bu "haberi" kimlere satacaktık?

Hemen "hedef" listemizdeki gazetecileri gözden geçirdik. İdeal isimler birkaç adetti. "Hepsine," dedik üçümüz aynı anda.

Hülya benimle birlikte kaldı. Başını yastığa koyar koymaz uyudu. Şakaklarına dokundum parmak uçlarımla. Saçlarını okşadım.

İçinden çıkamadığım mesele şuydu: Bu gece Hülya burada olduğu, ben sevindiğim için mahzun kalmış bir adamın hayaletini nasıl kovacağımı bilemiyordum. Kovsam mı, onu da bilemiyordum. O kimdi? Hülya ile yükseklerde mi bulu-

şuyorlardı? Hülya'yı aşağı, benim yanıma çeken girdapların farkında mıydı? (Değildir, olmasın!) Bunları hissetmeden, yüzeyden kayarak ilerleyen biri miydi? Dipten gelen haykırışların yüzeyde yarattığı kabarcıkların üzerinden atlayıverен biri mi? (Evet, böyle olsun!) Rüya dibe dokunduğunda, onu yanıbaşımda gördüğümde yerimin neresi olduğunu anladım ben. Rüya'nın gölgesine sığınmıştım. Onun sürekli yolcusuydum. Hülya ile az yer dolaşmadık. Hâlâ... O hayalet de bizimle mi? (Olmasın!) Yoksa Hülya yüzeye çıktığında mı buluşuyor onunla? O Hülya'yı hafifletiyor. (Evet.) Ya yanımızdaysa... Yanımızda değildir. Olmasın. Hülya sevişiyor onunla. Onun dudaklarını, boynunu, göğsünü, orasını öpüyor. Elini tutuyor.

Eli benim bileğimde şimdi. Kalkıp, yerimi o hayalete mi vermeliyim?

Bu kaçınılmaz mı, mümkün mü, söylesene Rosa!

86

"Sen, geç tanıdığım, ama tanıdıktan kısa zaman sonra asla vazgeçemeyeceğimi anladığım bir arkadaşsın, Selo. Sen bir liman, bir sığınak, bir dayanaksın. Bir üslûpsun. Sana çoğu zaman gıptayla bakıyorum.

"Bir insanı seveceksen, kabulleneceksen bunu nasıl eksiksiz, nasıl şartsız şurtsuz yapmak gerektiğini senden öğrendim. Senin için 'anlayışlı' denir. Bu doğru değil. Seninki anlamak değil. Sen insanları karşına koyup anlamaya çalışmıyorsun. Sen herkesi bir âlem kabul ediyor ve insanlarla onların kendi âlemlerinde birlikte dolaşmaya çabalıyorsun. Sana 'fedakâr' da denir. Hayır, bu fedakârlık da değil. Bu bir hayat tarzı. Sen, insanlardan sana akan fikirleri ve hisleri nezâketle, anlayışla karşılamıyorsun, sen, bizzat o fikirlerle,

hislerle bir olup o insanın içinde varoluyor ve oradan kendine akıyorsun. Kendi varlığını bir süreliğine terk edip insanların iç âlemlerindeki her şeyle kaynaşmayı, erimeyi göze alabiliyorsun. Bunu her defasında yapabildiğin ve sonra kendini yeniden bulabildiğin için sarsılmaz bir kendine güvenin var. Haklısın.

"Biz gündelik hayatta 'anlamaya çalışmak' diyoruz, ama aslı budur.

"Herhangi bir konuda seninle karşı karşıya gelmek beni hiçbir zaman öfkelendirmedi, sıkmadı, korkutmadı. Hep biliyordum ki, derdimi anlatamama çaresizliği yaşatmayacaksın sen bana.

"Senin bu tarzın karşısında bütün insanlar eşittir. Ama insan bazen biraz daha eşit olmak istiyor, Selahattin! Özel olmak istiyor. Yedi-sekiz milyar hücrecikten biri olmak her zaman güzel değil. Yardıma ihtiyacım olduğunda hemen koşup geleceğinden şüphem yok. Ama sana ulaşabilmek için kuyruğa girmek zorunda kalmaktan korkuyorum.

"Sonra, Selahattin, herkes senin tarafından kabul edilme, senin zihninde kendine özgü tuhaflıkları ve sıradanlıklarıyla yeralma hakkına bu kadar sahip mi? Herkesle bu kadar barışık, nasıl olabiliyorsun? Kavga etmezsek bizi yaşatırlar mı, Selo? Yaşatıyorlar mı? Alçaklar alçaktır, dürüst insanlar da iyi. Alçağa alçak muamelesi yapmak değil mi doğrusu?

"Senin karşında herkes eşitse, bizim ne farkımız kalıyor? Biz onları kabul etmekle yükümlü değiliz ki; bizi kabul etmeyen onlar. Kendimizi onlara uydurduğumuz sürece varolabileceğimizi dayamıyorlar mı suratımıza?

"Sivri sivri taşların üzerinde, dikenli çalılara sürtüne sürtüne yürümeye çabalıyorum, kanlar akıyor bacaklarımdan, tabanlarım delinmiş - ama bir bakıyorum, sen o taşları dikenleri evirip çeviriyor, inceliyorsun. Senin de ayakların kanıyor, ama sen inceliyorsun. 'Dikenin de canı var' diye-

cekmiş gibi bakıyorsun yüzüme.

"Senin his âleminde nasıl böyle her şeye yer var? Beni yaşatma konusundaki sabır sebâtına da, bu dünyadan siktirolup gidersem duyacağın büyük üzüntüye de, ben gitmeye hazırlanırken bakkal çırağının dersleriyle uğraşmaya da, hepsine yer var. Hepsini kucaklayabiliyorsun. Kucağın bütün insanlara olduğu gibi bütün hislere de açık. Peki, sende kör bir öfke niçin yok, Selo?

"Senin yanındayken, hedefini ve gideceği yolları bilen insanların hazmetmiş, güvenli edâsını paylaşıyorum. Bana bile bulaşıyor bazen. Ama ben körlemesine dalıp kafamı gözümü patlatmayı tercih edebilirim - niçin elini tutuyorsun? Hayatta bir sürü aşırılığımı senden utanıp törpülemek veya gizlemek zorunda kaldım. Neden?

"Beni salıvermen, 'Git ne istiyorsan yap' demen de bu saatten sonra hiçbir şeyi değiştirmez. Sen orada yaptıklarımı ve yapacaklarımı anlamaya, içinde hissetmeye, sonuçlarına katlanmaya, başkalarının katlanmasına yardımcı olmaya hazır dururken ben kendimi hep sana borçlu hissediyorum. Bütün dünya ile özdeşleşmiş çıkıyorsun karşımıza, haliyle kendimi sana ait sanıyorum. Beni âzâd etmen, ancak yanıma geçip zaman zaman kör öfkemi paylaşmanla mümkün. Benimle beraber saldırmanla mümkün.

"Oysa sen, aksine, benim çizdiğim çizginin öte yanında kalan ne varsa onları da bizim tarafa çekiveriyorsun. Senin açtığın kapılardan her an hayatımıza girebilirler. Hayatımız herkesi ve her şeyi kapsayamaz ki! Her şey her şeyin içinde varolamaz ki. Uymaz, sırıtır, etrafına zarar verir, sulandırır, bozar, şaşırtır, saptırır, ne bileyim...

"Herkes senin gibi olamaz ki, Selo. Eğer teksen, doğruysan da bir şey değişmez, sorun sen olursun."

Soygun planı hazırlamak, yaptığımız en zevkli işlerden biriydi. Hele soygunu bizim yapmayacak olmamız, ister istemez arada aklımıza gelip neşemizi kaçıracak tehlike ihtimallerini baştan yok ediyordu, ortada işin sadece zevki kalıyordu. Hem de ne zevk: Soygunu yapacak olan da henüz bundan habersizdi.

Gerçekte soygun hiç yapılmayacaktı. Sadece hazırlanmış olacaktı. Soyguncu, her şeyi hazırlamış, adamlarını beklerken yakalanacaktı. Soyulacak yer, bir banka şubesiydi. "Bâki Bey"in kiraladığı, halen Gönül Hanım tarafından kullanılmakta olan evin alt katındaki şube.

Ve, bu herhangi bir soyguna benzemiyordu, iş duyulduğunda büyük gürültü kopacaktı, çünkü bu banka şubesini soymaya kalkacak kişi, bir başka bankada şube müdürüydü.

Planımızı aksatabilecek tek etken vardı: İhbar telefonumuzla polisin olay mahalline gelmesi arasında geçecek süre. Gönül Hanım, "özel ofisine" çağırdığı adamla sohbet ederken telefon çalacak, Gönül Hanım telefona gidip döndükten sonra adamı kısa bir süre yalnız bırakmak zorunda kalacağı için özür dileyecek -telefonda sorulan bir şeyin cevabını bulmak için dosyalara bakması gerekiyormuş- ve "arka odaya" geçecekti.

Arka odaya falan geçmeyecekti tabiî. Evden çıkıp gidecekti.

Bütün bunlar için Gönül Hanım'ın bir-iki dakikaya ihtiyacı vardı. Bizim onu kapıp uzaklaşmamız için de bir dakika yeterliydi. Soygun ihbarını alan polisin oraya beş dakikada gelmesi mucize olurdu. Dolayısıyla Gönül Hanım'ı polise kaptırmamız tehlikesi yoktu.

Sorun, polisin fazla geç kalması halinde doğacaktı. Beklemekten sıkılan ve belki de şüphelenen herif arka odaya ses-

lenecek, cevap alamayacak, gidip bakayım diyecek ve orada hazırladığımız tertibatı görüp dehşete düşecekti. Tabiî derhal tüymeye kalkacaktı.

Biz herifle uğraşmayı bu durumda da sürdürebilirdik, ama boşa atış yapmış olacak ve sırf banka şubesinin üzerinde diye bunca para yatırdığımız evi de kaybedecektik - olaydan sonra oralarda bir daha ortaya çıkamayacağımıza göre.

Sözkonusu arka odaya iki elektrikli matkap, koca koca matkap uçları, testereler, teller, maymuncuklar, kasayı zorlamakta kullanılması muhtemel bir sürü âlet, spor ayakkabıları, sırt çantaları, yüze geçirmek için kadın çorapları, içiçe geçen üç parçadan oluşan, açıldığında üç buçuk metreyi bulan alüminyum bir merdivenin yanısıra, ne işe yarayabileceğini kestiremediğimiz, ama şüphe uyandırmaya katkısı olacağına inandığımız bir sürü şeyi yığdık.

Soyguncuların planı şuydu: Matkaplarla bizim dairenin zeminini (yani bankanın tavanını) delip, duvardan bir parça koparark açacakları boşluktan merdivenle aşağı inecekler, sonra yine geldikleri yerden çıkacaklardı. Hattâ delinecek kısım da arka odanın zemininde tebeşirle işaretlenmişti.

E, bizim banka müdürünü, bir pazar günü, ihbar üzerine, bunca kanıtla birlikte bu evde yakalarlar, soruşturmada da evi esrarengiz birilerinin tutmuş olduğu ortaya çıkarsa, herhalde herifin başına sıkı iş açılırdı. Bizim büyük patron Bâki Bey ile şirketi de doğrudan herifin hesabına yazılacak bir sahtecilik sayılacaktı. O kadar kira ödenmişti, bunca yatırım niçin yapılmıştı?

Bu arada, polisle birlikte evin çevresine doluşacak gazetecileri de ihmal etmeyelim. Onların polisten daha arzulu iştahlı davranmaları beklenebilirdi. Sanırım onları herifin üs-

tüne gitmeye en çok ikna edecek şey de mâlûm video kaset olacaktı.

Velhâsıl, bu iş bizi epeyce oyalayacaktı.

88

Hülya vaktinde çıkıp arabaya koştu. Celâl polisin gelişini izleyebileceği bir yere sotalanmıştı. Hülya'yı ben kapıp kaçtım. Kendimizi güvenceye aldıktan sonra Gönül Hanım'ı tarihin derinliklerine gömdük. Gidip Celâl'le buluştuk ve müthiş eğlenerek yeyip içtik.

Tabiî polis gelip herifi enseledikten sonra olan biteni bilmiyorduk. Bu durum, bizi üzmek şöyle dursun, heyecanımıza heyecan katıyordu.

TV haberlerine az bir süre kala evdeydik. Bütün kanallardaki haberleri izleyecektik. Çakışanları kaçırmamak için ayrı ayrı izleyelim dedik. Benim dairedeydik. Beş dakika sonra haber bültenleri birbiri ardına başlayacaktı. Ne Celâl dairesine gidiyordu ne Hülya. Galiba şu anda ayrılmayı hiç istemiyorduk. "Tamam, anlaşıldı," dedim, Hülya'yı beraberimde sürükledim, çatı katına çıkıp onun televizyonunu sırtladığım gibi aşağı indirdim. Celâl de kendininkini getirdi, anten işini çabucak halletti. Üç cihazı yanyana koyduk. Her birinde başka kanal. Geçtik karşılarına, kurulduk.

Put gibi oturmuş, baştan ayağa dikkat kesilmiştik. Birkaç savaş, birkaç katliam, birkaç yalan birkaç dolan, ne haberi veriliyordu, farkında değildik, şartlanmıştık, zihnimiz ancak belirli sinyalleri aldığımızda harekete geçecekti, spor haberleri, hava durumları... Yoktu!

Evet, yoktu!

Tek söz edilmedi soygun hazırlığıyla ilgili olarak!

Celâl, "Ulan bunca zamanda hazırlayamaz mı herifler bu

haberi?" diye sordu.

"Yok canım," dedim. "İki dakikada montajlayıp verebilirler aslında."

Hülya, "Acaba polis mi yayınlatmadı?" diye lafa karıştı.

"Galiba öyle," dedim.

Celâl, mırıldanarak: "Bankalarla ilişki muhabbetinden olmasın? Reklam meklam işlerinden..?"

"Onu bunu bilmem," dedim. "Bunu hazırlayabilecekleri de kesin, yayınlanmaya değer bulacakları da." İkisi, "Ee?" der gibi yüzüme baktılar. Devam ettim: "Muhakkak birileri önledi bunun yayınlanmasını. Hiçbirinde olmadığına göre, polis ihtimali ağır basıyor."

Celâl, "Aslında akla uygun," dedi. "Herifin polise anlatacağı hikâyenin akla mantığa sığar tarafı yok. Polis bir şeylerden emin oluncaya kadar olay gizli kalsın istemiştir."

Hülya, "Belki herifin poliste arkası vardır, kendi önlemiştir," diye bir ihtimal attı ortaya.

"Sanmam," dedim. "Ayrıca, bu televizyoncuların hepsi oraya koşup çektiler baskını. Muhakkak bir şekilde kullanırlar."

Celâl ayağa kalktı. Heyecanla konuştu: "Baktık yaprak kımıldamıyor, üstlerine gideriz, esrarengiz kadın Gönül'ün herifle lokantada çekilmiş fotoğraflarını yollarız. Naylon bilgi gazlarız. Bir boklar yeriz işte."

"Görürsün," dedim, "gerek kalmayacak." Bana bu güven nereden gelmişti, belli değil. Ama haklı çıktım.

Ertesi sabah bütün gazeteler şıkır şıkırdı: "Bankacı Banka Soymaya Kalktı", "Soyguncu Müdür", "Soyguncu Müdüre Baskın" vesaire... Haberlerin içinde pek hoş ayrıntılar vardı: Banka müdürünün garsoniyer olarak tuttuğu evden (yani bizim "Bâki Bey"in evi), metresi olan sarışın bir kadından sözediliyordu. Adamın baskını haber alıp adamlarına haber verip vermediği -çünkü tek yakalanan oydu-, verdiyse niçin

kendisinin kaçmadığı merak ediliyordu. Soygunu polise ve basına ihbar edenin, soyguncu müdürün suç ortağı olduğu, aralarında anlaşmazlık çıkması üzerine ihbarda bulunduğu, neredeyse kesin bir dille bütün gazetelerde yeralıyordu. Polisin görüşü buymuş.

Of! Adamın itiraf etmesi gereken ne çok konu vardı! Meselâ soyacakları banka şubesinin otomatik alarm sistemini nasıl susturmayı planladıklarını açıklaması gerekiyordu. Biz bu problemi çözememiştik. Bu yüzden, gazetecilerin bulacağı muhteşem çözümleri çok merak ediyorduk.

Ama bunun dışında her şey ne kadar aptalcaydı. Sıkılabileceğimizi hissettik. Birbirimize de itiraf ettik.

89

Gazetelerdeki haberler küçülerek devam ediyordu. Adam sorguda ter döküyor, sorgudan sızan anlamsız ve tutarsız ayrıntılar mâhir polis muhabirlerinin elinde en küçük bir mânâ ifade etmeyen kafa karıştırıcı metinlere dönüşüyor, yine de, ölçebildiğim kadarıyla, herkes tarafından ilgiyle okunuyordu.

Evet, herkes tarafından.

Yani, Sadece Apartman'dakiler tarafından da!

Biraradayken soyguncu müdür haberi konu ediliyor, biz ses çıkaramıyorduk. Hülya yine pek ortalıkta yoktu. Celâl'in ortadaki konuya takılmaması garipsenmezdi, o da vicdan sorunu dışında yırtıyordu. Ama benim böyle bir konuda ana avrat küfretmeyişim hiç normal değildi. Birkaç defa, haberle ilgilenmediğimi belirttim. "Yıllardır herkesi soyuyorlar, haber olmuyor da, kendilerini soymaya kalkınca mı mühim bir bok oluyor?" deyip omuz silktim. Ama en yakın arkadaşlarıma gık mık etmekten fena sıkılıyordum. Kendi-

mizi dolandırıcı gibi hissediyorduk.

Oturup karar vermemiz gerekiyordu. En azından bu olaydaki rolümüzü, yani ortada herhangi bir olayın olmadığını, her haltı bizim yediğimizi arkadaşlarımıza itiraf etmeliydik. Galiba...

Ama öncelik, operasyonun sürdürülmesindeydi. Allah'tan bu iş sadece bizim çabamıza bakmıyordu. İsimleriyle cibiliyetlerini açık eden "reality show"lardan birinde, çeşitli telefonlar ederek verdiğimiz abur cubur bilgileri de içeren soluk kesici bir program yayınlandı. Ertesi gün programcıyı arayıp, bu konuyu unutmasını tavsiye ederek, yoksa onu da benzer bir âkıbetin beklediğini bildirdik. Ne demek istediğimizi tam anlamadı, "Ben tehditlere kulak asmam," falan dedi. Dolayısıyla, haftaya, programında, tehdit edildiğini, haber aşkına hiçbir şeyden korkmayacağını falan anlatacak, olayımız bir defa daha gündeme gelecekti. Tehdit telefonu da banka müdürünün hesabına yazılacaktı.

Celâl, "Gel, karma yapalım," dedi. Hemen oturup biraz konuştuk. "Hedef"lerimizi gözden geçirdik ve bazılarının isimlerini "olayla ilişkilidir" diye polise, basına bildirmeye başladık. Polis kime ne yaptı, takip edemiyorduk, ama basında boyuna birtakım isimler boy göstermeye başlamıştı. Hattâ bir gazetede, polisten bilgi alındığı üstü kapalı belirtilerek, "Bâki Yolaşan kimdir?" çerçevesi bile yayınlandı.

Sonra, bize bile, "Artık bu fazla," dedirten bir gelişme oldu: Başka bankanın parasına göz diken bir ahlâksızı bağrında beslemiş banka, mahcubiyetinden, soyguncu müdürün işlemlerini incelemeye aldırttı. Şubeye müfettişler doluştu. Bu fasıldan da haberler sızmaya başladı ve, "Soyguncu müdürden usûlsüz kredi" türü başlıklar birbirini kovaladı.

Herifi resmen yemiştik.

Bizim hikâyeden muhtemelen sonunda yırtacaktı. Çünkü

polis öyle bir soygunun yapılamayacağı gerçeğine baştan vermediği önemi günün birinde verecekti. Adam kendi kendine tuzak kurmuş gibi görünecek ve bu arada müfettiş raporlarından ötürü başı ayrıca belâya girmezse, yırtacaktı. Ama banka müdürü olarak kariyeri maalesef nihayete ermiş, cv'si lekelenmişti.

90

Celâl, Hülya, ben, oturduk, konuştuk. Hepimiz az buçuk rahatsız olmuştuk. İnsan yiyerek beslenen o iğrenç çarkın dişlileri arasına attığımız adam süzme alçaktı gerçi. Ama biz de çarkın beslenmesine katılmış oluyorduk. Böyle davranmamaya karar verdik. Yine, başlangıçtaki gibi, saman altından su yürütecek, daha az masraf yapacak, teker teker zaptetme politikamızın ruhuna daha uygun davranacaktık.

Rahatsızdık mahatsızdık ama koltuklarımızın hafifçe kabarmış olduğunu inkâr edemezdik. Oldukça sıkı iş çevirmiştik. Üzerimize bir parçacık dahi çamur sıçratmadan. Başarmıştık. Başardık diyorum, Rosa!

Geldik öbür konuya: Bizimkilere bir şekilde itirafta bulunmamız zorunluydu. Vicdanımız aşırı yüklenmişti. Bilmedikleri alçaklara bilmedikleri kötülükler yaparken mesele bu kadar büyük değildi. Ama şimdi aramızda konu edilmiş bir haber sözkonusuydu. Ve biz düpedüz numara yapmak, yalan söylemek zorunda kalıyorduk.

Üstelik benim üzerimde başka bir yük daha vardı: Hepsinin bantlara içlerini dökmelerine şahit oluyordum. Onları izliyordum. Bantları dinliyordum. Yakında aşağıda dinlemediğim herhangi bir şey kalmayacaktı. Ve bunu Celâl'le Hülya da bilmiyordu.

Vicdan kurtarma operasyonuna başlangıç için şu öneriyi

yaptım: "Ben gideyim, Suna Can'la Ekin'e bir şeyler anlatayım. Onlar nasıl olsa anababalarına veya herhangi birilerine bir kısmını çıtlatırlar. Onlar da aralarında konuşur, şüphelenir, gelir bize sorarlar, bir yumuşak geçiş olur."

Celâl'le Hülya ikna olmamışlardı. İkisi de kaşlarını kaldırmış alâkasız yerlere bakıyorlardı. "Canım," dedim, "birden karşılarına çıkıp pat diye söylemekten iyidir." Cevap vermediler. Israr ettim: "Birden söylersek çok tepki yaratırız."

Celâl'in yüzünde birden bir gülümseme belirdi. "Peki," dedi, "teker teker çekip konuşsak?"

"Niyeymiş?" diye sordu Hülya.

Celâl, "Daha iyi olur," diye cevap verdi. "Böylece ortalıkta konuşulmasını istemediğimizi de belli etmiş oluruz." Ben ekledim: "Hem kimse ötekinin ne vakit öğrendiğini bilmeyeceği için daha az kırılırlar."

Hülya bu sefer de, "Nasıl daha az kırılırlar?" diye sordu.

Dedim ki: "Yani, müsait oldukça onlara anlatıyoruz, onlardan gizlemedik zannederler."

Hülya, "Anlamsız," dedi. "Bir kabahat ettiysek ettik. Zaten gizlemeyelim dediğimiz bu değil mi? Hani, hiç bahsetmeyelim desek neyse de..."

Hiçbirimiz bundan yana değildik. Benim, ortalığa veletler aracılığıyla laf sızdırma, milleti hazırlama önerim kabul edildi.

Hemen ertesi gün Suna Can'la Ekin'i çekip, o soyguncu bankacıdan haberleri olup olmadığını sordum. Vardı. Hiçbir olayı kaçırmıyor ki piçkuruları. Bunun üzerine, o herifin aslında soyguncu olmadığını, birilerinin ona tuzak kurduğunu anlattım. Tabiî herifin kötülüklerine ilişkin uzun bir döküm yapmayı ihmal etmedim. Sonra, bu oyunu hazırlayanları tanıdığımı söyledim.

Çocuklar, onlarla bir sırrımı paylaştığım için son derece mutlu ve heyecanlıydılar. Müthiş bir dikkatle dinliyorlardı.

Bu dikkat ve heyecan yaramadı. Ters tepti. Çünkü aradan iki hafta geçtiği halde kimseye tek kelime etmemişlerdi! Sırrımı saklayarak bizim âlemimizde yer ediniyorlardı.

Öncelikle gazete ve televizyonlara uydurma ayrıntılar sızdırmaya son verdik. Olayla ilişkimizi kestik.

Sadece Apartman sâkinlerine ilişkin olaraksa, ortaya çıkıp yekten konuşmak dışında yol kalmamıştı.

Korkuyordum.

Celâl ve Hülya ile yeniden bu kadar aynı yolun yolcusu olmuşken, bir de yol bulmuşken ötekiler aşırı tepki gösterirlerse hayat güçleşecekti.

"Faaliyet"lere devam etmemek sözkonusu bile olamazdı.

Bunlarla hayat buluyordum.

İş, benim için artık sadece "faaliyet"lere para bulmanın aracıydı. "Faaliyet" uğruna arasıra futbol oynamayı bırakmıştım. Herhalde bir yılı geçmişti ki, piyangodan çıkma birkaç münferit gece dışında, herhangi bir çıplak kadının yüz metre yakınında bulunmamıştım. Burnunun ucunu, gözkapaklarını da öpmek isteyeceğim herhangi bir kadınla sevişmemiştim. Sevgili beni birkaç defa daha aramıştı. Gittim, mânâsı olmadı. Gitmedim, etkisi olmadı. Onu istemiyordum. Zaten gidişiyle açılan yaranın hiç kapanmayacağını artık kabullenmiştim. Yalnızlığı sindirebilmek için de etraf fazla kalabalıktı.

91

Montu yakasından tutup kafama geçirmiştim. Yağmur birden boşanmıştı. Bulanık bir oval çerçeve içinde, parlak siyah bir fonda, can çekişen damlacıkların son çırpınışlarını ve sessizce belirip kaybolan ayak uçlarımı izliyordum. Ayakkabılarımın renk değiştirmeye başlamış burunlarını.

Omuzlarımdan, dirseklerimden iki yanıma sular boşanıyordu. Ciğerlerime, mideme doğru sular süzülüyordu. İçimden. İçim ne zaman ıslandı, bilemiyorum. Su birikintilerinin ırgalayamadığı adımlar geçti yanımdan. Suları iki yana dağıtıp asfalta ulaşan. Aralıklı, kararlı. Sıçrayan suların beyhûde bağımsızlaşma gayretleri. Minik adımlar geçti. Sürünen ayaklar. Yeni damlalarla pütür pütür birikinti yüzeylerini dalgalandıran. "...olacağım. Anneme uğradıktan sonra seni ararım, beş gibi..." dedi bir kız. Sesi yaklaşıp uzaklaşırken kulağıma en yakından çarpan kelimeler "sonra seni"ydi. Oğlanın cevabı aceleci adımlarla birlikte uzaklaşan bir mırıltıydı. Gülüşmeler yaklaştı, geçip gitti. Burundan soluma sesi duydum. Onca hışırtının arasından. Bol enstrümanlı boktan bir müziğe yaklaştım. Kısa sürede kayboldu. Her şeye rağmen kapısı açık bir dükkân. Motor sesi. Sol bacağıma ânî bir temas; ürperdim. Sol paçam ağırlaştı. Döndüm. Damlalar gözkapaklarıma battı. Stop lambaları. Bütün ışıkların çevresinde hâleler. Yine yürümeye koyuldum. Sol paçam daha da ağırlaştı, çorabımı ıslattı. Bileğim ıslak. Koştular, karşıdan. Beni geçerken, "Yetiştik," dedi biri soluk soluğa. Yine kız gülüşmeleri. Islandı, eridi, kayboldu. Yağmur etrafımdaki her şeyi birer birer yok ediyordu. Ben yürümeye devam ediyordum. Başımı ve yüzümü korumak için montumun yakasını çekiştirip durmaktan boynum ağrıdı. Bir an savunmasız kalmayı göze alıp kollarımı gevşettim. Yağmur önce usul bir tokat attı yüzüme. Sonra daha şiddetlisini. Neredeydiler? Koşanlar, gülüşenler, kimse yoktu yakınımda. Her yöne dönüp baktım. Su birikintilerinin içersinde izmaritler yüzüyor, buruşuk sigara paketleri akıntılara kapılmış hepsi aynı yere doğru kayıyorlardı. Kirpiklerim, her biri bir minik damlacığı ağırlamakta. Islak ıslak kırptım gözlerimi. Vitrinler hiçbir zaman hem bu kadar parlak hem bu kadar yumuşak görünmediler. Saçaklardan süzülen, bo-

şalan, fışkıran sular yağmurun el değmemiş doğasıyla rekabette. Ve saçakların altına sığınmış bekleşmeler, gülüşmeler, oflama poflamalar. Hepsinin ortasından yürüyorum. Çekilmiş yol açıyorlar bana. Bir geçit töreninde gibiyim. Onları selâmlamam mı lâzım? İki yana dizilmişler, ortalarından yürüyorum.

Niçin beni seçtiler?

Hayır, tek başıma kalmak istemiyorum.

Ben de teslim olmak istiyorum yağmura.

Önüme çıkan bir kola kutusuna sıkı bir tekme atıp ağlamaya başlıyorum. Daha nasıl uyum sağlayabilirim şu duruma?

92

Üstümde ne varsa çıkarıp hemen girişe üstüste yığdım. Banyoya koşup kurulandım, tekrar giyindim. Evin sıcaklığı içimi ısıttı. 'Sadece Apartman' gerçekten Cevat'ın çok başarılı bir eseriydi. Kalorifer sisteminin nasıl çalışacağını anlattığında pek kulak vermemiştim. Yararını şimdi anlıyordum. Sistem merkezîydi, ama herkes kendi dairesinde ısıyı kendi ayarlayabiliyordu. Ancak, ısı herhangi bir dairede mevsime göre ortakça saptanan belirli bir derecenin altına düştüğünde sistem otomatik olarak devreye giriyor, bu asgarî sıcaklığı sağlayana kadar yalnız o daireyi ısıtıyordu. Bu, akşam eve geldiğimizde ortalığı buz gibi bulmamamız içindi ve pek işe yarıyordu, üstelik israfa meydan vermeden.

Hemen su ısıtıp poşet çay yapıp içtim. Poşet çay sevmem aslında. Acelem yoksa çaydan saymam.

Acelem vardı, çünkü Cevat'ı gerçekten çok takdir etmiştim, içim ısındıkça minnetim artmıştı, ona teşekkür etmek istiyordum. Hoşuna giderdi şüphesiz. Çayımı bir çırpıda

içip, ıslak giysilerimi toparladım, küvete attım ve aşağı koştum.

Kapıyı açtım, ışık yandı. Kapıyı içerden kapatırken bir direnç hissettim. Baktım, pervaz boydan boya ince bir sünger tabakasıyla kaplanmıştı. Kapının yerine oturup kapanması için hafiften abanmak gerekiyordu. Abandım. Boğuk bir hışırtı, sonra kilitten gelen 'çıt'... Yağmurdan işte şimdi kurtulmuştum. Şimdi sesi hiç duyulmuyordu.

Yanımda getirdiğim makarayı taktım, son kaydın sonuna gelip 'record'a bastım, başladım: "Cevat, seni tebrik etmek istiyorum. Senin titiz, ayrıntılara önem veren bir insan olduğunu zaten biliyordum. Ama bu bina için planladığın ve gerçekleştirdiğin pek çok düzeneğin sebeb–i hikmetini vaktiyle sen bize açıklarken doğru dürüst dinlememiştim. Şimdi görüyorum ki..."

93

Banka müdürüyle daha fazla uğraşmamaya karar vermiştik. Ama onu araç olarak kullanıp sıkı işler becerebileceğimizi akıl edince bunda bir sakınca görmedik.

Hülya'nın işleri şu sıralarda fazla yoğundu, geç saatlere kadar çalışıyordu, ona "izinlisin" dedik. Yine de gelip katılmaya çabalıyor, ama dayanamayıp uyuyakalıyordu. Biz harıl harıl tartışırken, notlar alır, planlar çizerken, hoşnutsuzca, "Uyumuş muyum yine?" diye mırıldandığını duyuyorduk. Ona sarılıyor, destek oluyor, çatı katına çıkarıyordum. Başını omzuma, göğsüme yaslıyor, mırıl mırıl şikâyetler ederek ağır ağır çıkıyordu merdivenleri. Yatak odasına kadar götürüyordum. Yanaklarını okşuyor, uçarak iniyordum aşağı, Celâl'in yanına.

Yatırıp, ışığını da söndürüp öyle çıkmak isterdim. Ama o vakit önemliydi soyunması... ne bileyim...

Yeni plan şuydu: Elmadağ-travesti piyasası çekimlerimizin banka müdürünün göründüğü bölümlerini yavaşlatarak ve yer yer dondurarak başa alıp yapacağımız bir montajla, özel bir video hazırlayacak, bunu tehdit aracı olarak kullanacaktık. Elbette rizikoluydu. Çekimin yapıldığı yeri, zamanı belirsizleştirmemiz gerekiyordu. Bunu gönderip, "Bakın, bu beyefendinin sonu ne oldu, sizin de başınıza aynı şey gelsin ister misiniz?" diye zorlayacağımız alçakların çekime katılan çocuklardan birini bularak oradan bize ulaşması elbette pek zayıf bir ihtimaldi. Yine de tedbiri elden bırakmamakta yarar vardı. Celâl ne gibi teknik imkânlardan yararlanabileceğimizi öğrenmişti. Bunlara göre iş çok kolaydı.

Önce bandı hazırladık. Celâl, tanıdığı montajcı çocuklardan birine gidip, sırf zevkine kendine bir clip hazırlamak istediğini söyledi, birkaç gece gelip stüdyoda çalışıp çalışamayacağını sordu. Oğlan, "Ayıpsın," dedi. Gelişigüzel birtakım çekimler yaptık. Celâl bunları aldı gitti, oğlanla birkaç sefer çalıştılar. Yapacağımız işlemler zaten basitti, Celâl kolayca öğrendi. Sonra da bir punduna getirip stüdyoda birkaç saat yalnız kaldı ve işi halletti.

Sıra geldi hedef belirlemeye. Siyasetçisinden işadamına, namlı gazetecisinden kamu bankası yöneticisine, pek kıymetli adaylar vardı elimizde. Bir türlü seçemiyorduk. Hülya, uykusunun arasında, "Amaaan, topuna birden girişelim, olsun bitsin," dedi. İkimiz birden kaşlarımızı kaldırıp uzaklardan gelen bir vahyi dinlemeye çabalar gibi, kıpırtısız durduk.

Hülya divanda doğruldu. Gözleri kamaşıyordu, açamıyordu gözlerini. Usul usul öksürdü bir-iki kere, sonra,

"N'olacak," dedi, "alt tarafı bant silahını boşa harcamış oluruz. Ama belki de çok güzel şey olur, çok güzel karışır ortalık." Gözleri ışığa alıştı biraz. Bir bana baktı, bir Celâl'e. Uzun uzun. Çünkü susuyorduk. "Sırf izlemesi bile büyük keyif olmaz mı?" dedi.

Celâl kalkıp Hülya'nın yanına gitti, dizüstü çöktü, "Sana çay ısıtayım mı?" diye sordu. Hülya bana dönüp, "Bir defa da boşa atmayı göze alalım, ne çıkar?" diye üsteledi. Yüzü birden kayboldu. Yatıvermişti yeniden. Sadece divanın kolunu aşıp uzanan saçlarını ve parmakuçlarını gördüm. Şimdi daha yüksek sesle ve daha anlaşılır konuşuyordu: "Eğer bunu düşünmeye razıysan çay da istiyorum."

Hülya masaya yaklaşırken bana bakıyordu. Beni galiba komik buldu, güldü. Suratımı sıvazlayıp saçlarımı karıştırdı. Oturdu. Celâl çay getirdi. "Bana koymadın mı?" diye sordum. "İstemedin ki oğlum," dedi, Hülya'nın fincanını masaya bırakıp tekrar mutfağa gitti. Hülya, uykudan devriliyormuş numarası yapıp başını başıma yasladı. Sonra silkinerek doğruldu ve çayına şeker attı. Karıştırırken, kaş göz edip sigara istedi. Korka korka, "Ama ben eğlenmek değil hakikaten intikam almak istiyorum," dedim. "Onları sahiden güç durumlara düşürmek, sahiden bozum etmek..." Celâl gelirken duydu, "Ulan biz eğleniyorsak onlar için boktan bir durum vardır," dedi. Hülya, "Ee, kimler var bakalım listede?" diye sordu, masanın üzerindeki kağıtları karıştırmaya koyuldu. Listeyi aradan çekip ona uzattım. Celâl çayımı önüme bıraktı. Hülya'nın listeyi tutan elinin üzerinden şekere uzanmaya kalktım, Hülya gözünü listeden ayırmadan, bir yandan esneyerek, şekerlikten el yordamıyla iki şeker aldı, bana uzattı. Tırnakları kısa ve düzgündü.

"Hiç değilse nasıl izleyeceğimizi bir düşünelim," dedim. "İzleyemezsek eğlenemeyiz ki." Hülya, "Önce bir kere," de-

di, "bandı yolladığımız herkese telefonlar ederiz. Sonra..."

Bu, son on günde Hülya'nın bizimle birlikte geçirdiği yedinci geceydi.

94

Uzun süredir kendi olağan kılık kıyafetimizle, makyajsız herhangi bir halt karıştırmadığımızdan, Celâl'le birlikte dolaşmakta sakınca görmüyorduk. Akşamüstüydü, Ortaköy'deydik. Bir grup gitarlı oğlanın kızın yanından geçtik. Saçlar, deri montlar, blucinler, botlar, hepsi tamamdı. Yüzlerde cool ifadeler. Celâl, sıkıntılı, "Şunlara bak," dedi. "Bunların hepsi iyi aile çocuğu." Ses etmedim. İçimden hak veriyordum çünkü. Sırt çantalı bir oğlanla uzun favorili, basket ayakkabılı bir başkası havada avuç şaklatarak selâmlaştılar. Celâl takmıştı; "Şimdi gidip baksan, o gitarların da akordu bozuktur Allah bilir," dedi. Benim aklımsa başka yerdeydi: "Bu arada bari şu böcek işiyle su işini yapalım," dedim. Güldü. "Evet," dedi, "herkese etine buduna göre." Sonra dayanamadı, bir defa daha dönüp geride bıraktığımız gruba baktı. "Beş seneye kalmaz, hepsi mavi kravatlarını takarlar boyunlarına," diye söylendi.

Kendimize "Akalın İlaçlama Şirketi" üniformaları yaptırdık. Bir ilaçlama âletiyle gerekli ilaçları temin ettik. Yedikule'de boktan bir ufak depo kiralayıp her şeyi yığdık. Yine sahte evrakla telefon aldık, bir de telesekreter koyduk. Sabahın köründe gidip mesajları dinliyor, pek kimseyle karşılaşmıyorduk. Bizi gördüklerinde de makyajlı ve iş tulumlu oluyorduk. Böceklerden muzdarip ne çok ev varmış; epey iş çıktı. Sahici yaşantımızı geçirdiğimiz mekânlara yakın semtlere gitmiyor, bir-iki ay sonrasına gün veriyorduk. Tehlikesiz gördüğümüz semtlerden binlerce böcek topladık.

Bu işin en hayırlı tarafı, Selma ve Ferda ile işbirliği yapmamız, böylece henüz sadece bu marifetimizle sınırlı da olsa, onları "faaliyet"lerden haberdar etmenin yolunu açmış olmamızdı. Selma katıla katıla gülerek, Ferda da bol bol gülümseyerek dinlediler. "Ama şimdilik ötekilere anlatmayın, olsun bitsin, öyle," dedik, "Tabiî," dediler. Ve bize böcekleri sersemletecek bir ilaç sağladılar. Biz de karaböcekleri ve tahtakurularını kolayca topladık, kutulara doldurduk. Yeterli sayıya ulaştıklarında, böcek ordumuzu bölük bölük görev yerlerine, hedeflerimizden birinin işyerine göndermeye başladık. Bodrumdaki kalorifer dairesinin tavanına yakın küçük bir pencere vardı. Binanın arka tarafında. Buraya yaklaşmak çok kolaydı. Her akşam bir kutu böceği içeri boşaltıyorduk. "Akalın İlaçlama Şirketi"nin el ilânını elbette daha önce kapının altından atmıştık. Böcek atmaya birkaç gün ara veriyor, böylece bize haber vermeden kendi başlarına bulacakları çözümlerin onları geçici olarak rahatlatmasına imkân tanıyorduk. Böyle birkaç fasıl yaptık.

Sonunda bir gün kapıyı çaldık. Üst kattaki işyerinden çağrıldığımızı, gelmişken onlara da hizmet verebileceğimizi söyledik. İdare müdürü kılıklı bir herifle konuşurken ayağımın dibinden bizimkilerden biri geçti. Gülerek yerlere kapanmamak için kendimi zor tuttum. Adam "ücretimizi" öğrendikten sonra gidip birilerine daha sordu. Üç kuruş için; hasis pezevenkler! Nihayet 'tamam' dediler. Biz de dedik ki: En kesin yol, bir akşam, hattâ bir haftasonu bir nöbetçi bırakmanız, bizim girip kenar köşe her yeri ilaçlamamız ve buranın sıkı sıkı kapalı kalmasıdır. Ona da 'peki' dediler.

İlaçlamaya geldiğimiz gün, bıraktıkları bekçiye, "Sen dışarıda dur kardeş," dedik, "bu zehirdir." Sonra maskelerimizi taktık, işe koyulduk. Ve bütün muslukların contalarını yine Selma'ların getirdiği aside bulayıp yerlerine taktık.

Radyatör vanalarının diplerine ve hava alma deliklerine de, belki katkısı olur diye asit döktük.

İş, bekçiyi kurtarmaya gelmişti. Birkaç kilitli dolap bulup bekçiden bunları açmasını istedik. "Açamam, anahtarı bilmemne beydedir," dedi. Bilmemne beye telefon ettirdik. Hattâ ben alıp konuştum. "Efendim," dedim, "bu dolapların içine de ilaç sıkmazsak böcekler oralara kaçar ve yaptırdığınız iş bir şeye yaramaz yani." Adam ıkındı sıkındı, sonunda kalkıp geldi. Dolapları açtırıp ilaçladık. Bürodaki bütün kapıların altını getirdiğimiz bez şeritlerle sıkı sıkı tıkadık. Ve adam oradayken bekçinin dış kapıyı da kapatıp çıkmasını sağladık. Dış kapının altını tıkarken mahsus küçük boşluklar bıraktık. Başarıp başaramadığımızı anlayabilmek için. Pezevenk bekçiyi arabasıyla durağa kadar bile götürmedi. Biz de yanına "Akalın İlaçlama" yazısı yapıştırdığımız kiralık arabamıza atlayıp toz olduk. Birkaç saat sonra bu gösterişli işyeri bir kano veya kürek parkuruna dönüşecekti.

Arabayı ertesi sabah geri verecektik. Ama aynı yere onunla gitmek sakıncalıydı. Yanına yapıştırdığımız yazıyı çıkardık, taktığımız sahte plakayı sahicisiyle değiştirdik ve arabayı alâkasız bir yere bıraktık. Hedefe taksiyle gittik. Bir önceki sokakta indik ve yürüdük. Hedefimizin işyerinin sokak kapısından dışarı sızan suları memnuniyetle seyredip çabucak uzaklaştık.

Bir büronun batması hayalî ihracatçı, kaçakçı pezevenge koyar mı, demeyin. Herif biraz düşününce bu işi birilerinin hesaplı kitaplı yaptığına uyanacaktı. Bunun moral bozukluğu yeter. Gol yeme duygusu yeter. Ayrıca, kimbilir en az kendi kadar aşağılık olduğu şüphe götürmez hangi rakibinden bilecekti bu işi. E, bu da fena bir yan ürün sayılmazdı. Gerekirse, kimden geldiğini de imâ ederek herife bir kaset

yollayıverirdik.

Tek üzüldüğüm, Yedikule'deki depoya giderken uğradığımız fırının poğaçası pek güzeldi, ondan yoksun kalacaktık.

95

Hülya yine bir görünüp bir kaybolmaya başlamıştı. Biz istediğimizde mutlaka yanımızda bulunuyordu gerçi...

Çalıştığım ajansla anlaştım, yarım gün gidip gelmeye başladım. Eskisinden daha verimli olduğum görüldü, "İstersen daha da az gel, böyle daha çok iş çıkarıyorsun," dediler.

Yeni kulaklık aldım. Evdeki ışık düzenini değiştirdim. Ses duymuyorlar, ışık görmüyorlardı, evdeyken herkesin dışarıda olduğumu sanmasını sağlayabiliyordum. Ayrıca, geceleri çalışıp sabahları yatıp öğlenleri uyandığımdan, işe öğleden sonra gittiğimden hepsini hemen haberdar ettim.

Bu düzenin delinmesine yalnız "faaliyet"ler için fırsat veriyordum. Arada böcek-su işine benzer bir-iki numara daha yaptık. 'Sadece Apartman'dakilerin 'nereye kayboldun', 'neredesin' diye üzerime gelmemesi için arasıra onlarla görüşmeye özen gösteriyordum. Serhat'la Nesrin araba almışlar. Alacaklarını sadece Ayla biliyormuş.

Selo beni çekip, "Niye kapandın yine?" diye sordu. "Biraz para biriktirmek istiyorum," dedim. "Bir sürü iş alıyorum. Anca oluyor böyle." Selo gülümsedi. O biriktireceğim parayla her ne halt edeceksem benim de buna hakkım olduğunu düşünüyor ve bunu bana hissettiriyordu. "Celâl'le mi iş yapıyorsunuz?" diye sordu. "...E...vet" dedim. "Bazı işleri beraber alıyoruz." "İyi, iyi," dedi. "Bir akşam meyhane yapalım mı?" "Tabiî," dedim. Selo ekledi: "Azıcık laflarız." TV'de haberlere biraz takılıp kalktım.

Aşağı inip kendime bir kahve koydum ve Selo'yla laflamaya başladım.

96

Akşamüstü, Cevat'la bahçedeydik. Rosa'nın mezarının da bulunduğu tarafta biraz düzenleme yaptık. Çiçeklikler falan. Mezara dokunmadık. Cevat, "Olumlu bir girişimdi onu buraya almanız," dedi. "Muhalefet edenler çıkacak sanmıştım," dedim.

Cevat'ın gösterdiği yerlere gübreli toprak koyuyordum. Kürek vardı, yine de elimle, avuç avuç koymayı tercih ediyordum. Kokusu hoşuma gitmiyordu, ama benden güçlüydü. Avuçlarımı daldırdığım yumuşak yığın huzur içinde kayboluş vaat ediyordu. Sonsuz.

Cevat, "Niçin bazı konuları yalnız sana özgü sayma eğilimi içindesin?" diye soruverdi. "Dışlama eğilimi..." Cevat'ın pat diye böyle laflar etmesine alışık değildim, şaşırdım. "Öyle mi?" diyebildim. Gülümseyerek, "Evet," dedi.

Asıl şaşırdığım, bu soruya da cevap olabilecek pek çok şeyi onlara anlatmıştım. Uzun uzun. Ayrıntılı.

Demek yeterli olmamış.

Daha çok anlatmalıyım. Daha çok seslenmeliyim.

İşimiz biter bitmez doğru aşağı indim.

97

"İyi kötü kurulmuş bir düzeniniz var," diye başladım, hoşuma gitmedi, azıcık geri sarıp üstüne yeniden kayda geçtim: "Buraya yerleştikten sonra, onlarla aranıza gerekli mesafeyi koyduğunuzu ve size çamur sıçrayamayacağını san-

dınız, hiçbir şeyin bulaşmayacağını sandınız. Ama..." Yine beğenmedim. Amacım onları suçlamak değildi ki. Sadece hesap vermek istiyordum. Selo'nun "laflarız"ını uyarı saymıştım.

Bir türlü doğru düzgün ifadeler bulamadım. Erteledim. Daireme çıktım. İçim sıkılmıştı. Anlatmam, açıklamam gerekenleri açıklayamamıştım.

Birden zihnimde şimşekler çaktı. En azından geçici bir ferahlama yolu bulmuştum. Hemen, bu zamana kadar onlara hitaben doldurduğum bütün bantları toparladım -oniki makara olmuşlardı; her biri birer buçuk saatlik- ve götürüp odaya bıraktım. Konsolda yer kalmamıştı. Çekmecede bana ayrılmış yere sığmadılar. Mecburen konsolun yanına, yere yığdım.

Çıkıp kapıyı çektim. Merdivenleri tırmanırken bir eksiklik hissediyordum. Neyi eksik yapmıştım?

Buldum. Gerisingeri indim aşağı. Odaya girdim, bantlarımı alıp tek tek üzerlerine adımı yazdım. Dikkati çekecek şekilde. Tekrar konsolun yanına bıraktım hepsini.

Çıkarken duraladım. Geri dönüp konsolun çekmecelerini açmaya, arkadaşlarımın bantlarını evirip çevirerek incelemeye koyuldum. Ne arıyordum? Neye baktığımı bilmiyordum. Selma'nın sert ve düzgün yazısı? Ferda'nın küçük ve yuvarlak harfleri? Hülya'nın 'H'sı? Selo'nun hâlâ kullanılmamış tek makarası? Serhat'ın nasıl olup da o kadar zaman farkıyla etiketlediği -üzerlerine tarih de atmıştı- üç ayrı makarayı aynı renk kalemle aynı düzende kodladığı? Aynı düzenin Nesrin'in makaralarında da varoluşu? Ayla'nın bazen elyazısı bazen küçük harf bazen büyük harf kullanmış olması? Makaraların toplam kaç adete ulaştığı? Bunların kaçının kadınlara kaçının erkeklere ait olduğu? Şimdiye kadar yüzde kaçını dinlemiş olabileceğim? Neye bakıyor, ne arıyordum? Bir şey mi arıyordum? Neden hoşuma gidiyor-

du doldurdukları makaraları ellerimde evirip çevirmek? Niye çıkıp, hangileri müsaitse toplayıp geceyi onlarla geçirmiyor, kendileri yerine seslerini, iç dökmelerini seviyordum?

98

Celâl'le oturmuş, sel baskınına uğrattığımız işyerinin sahibine "talep mektubu"muzu yazıyorduk. Herifi sokağın temizliğinden sorumlu kılmaya karar vermiştik. Her akşam çöpleri toplatsın, sokağı yıkatsın, kaldırımlara ağaçlar diktirsin istiyorduk: "Bu nâçizâne isteğimizi yerine getirmezseniz..."

"Fabrikasını uçurmakla tehdit edelim," dedim.

Celâl "ya sabır" ifadesiyle suratıma baktı.

"Niye?" dedim. "Uçururuz diyelim. Ne var?"

"Herif yapmazsa uçuracak mısın?"

"Tabiî, uçuralım."

Celâl derin bir nefes aldı. Arkasına yaslandı. "O işlere girmeyeceğiz demedik mi?" dedi sertçe.

Sertliği cesaretimi azıcık kırdıysa da toparlandım: "Canım, o kuralı koyan biz değil miyiz? Şimdi de kaldırırız."

Celâl dedi ki: "Ben istemiyorum, bu bir. Uçuracaksam, bu herifin fabrikasına gelene kadar..."

"Olsun," diye ısrar ettim, "buradan başlayalım, gerisi de gelir."

"Hayır. Gelmez. Çatapat işlerine kalkışırsak bu kadar rahat at oynatabilir miyiz, manyak mısın?" Bir sigara çekmiş, evirip çeviriyordu elinde. Yakacaksan yak şunu yahu! Devam etti: "Çocuk olma. İmkânlarımız belli."

"Çocuk olsak daha ne istersin, bu bir," dedim - misillemc. "Ayrıca, imkânlar belli ne demek? Faaliyete başladığımızda elimizde hiçbir bok yoktu. Her şeyi sonradan edinmedik mi?"

"Ulan, saçmalama oğlum, evde patlayıcı imal edecek halimiz yok ya! Gidip olmadık heriflerden alacağız, bir sürü lüzûmsuz münasebet, bir yerlerden muhakkak polis girecek araya..."

Cevap vermedim. Israrla yüzüne bakmayı sürdürdüm. O haklı olduğu için, manevî baskı başvurabileceğim en geçerli yöntemdi.

"Hem sonra," dedi, "o vakit derhal buradan taşınmamız, bizim milletle de ilişkimizi kesmemiz gerekir."

"Şu sigarayı ya yak ya bırak Allahaşkına," diye bağırdım. Derin bir hayretle yüzüme baktı. Ayağa kalktım. Tam şu sırada birşeyler söylemem lâzımdı, bulamıyordum. Hızlı hızlı nefes alıp vermeye başlamıştım. Sigarasını yaktı, bir nefeste yarısını falan çekti içine galiba, masanın üzerinde sıkı bir sis tabakası oluştu.

Pencereye yürüdüm. Bir kamyonet geçiyordu uzaktaki asfaltıtan. Akşamüstü ışığında kırmızı karoseri parıl parıldı. Şasisi eğri. Kıçında muhtemelen "Ayhan Karosör", "Yıldız Kariser" gibi bir yazı. Motor sesi bile güçlükle duyulabiliyordu, şöförün ne dinlediğini nasıl duyayım? Renkli giysileriyle üç kadın yol kenarından yürüyordu. Yakınıyorlar mıydı, türkü mü mırıldanıyorlardı, Ferdi mi? Kimin evini temizlemekten dönüyorlardı? Kurumuş iki ağaç, hâlâ yeşil beş-altı ağaç, hâlâ yeşil yamaçlar vardı. Çalılar ve böğürtlenler - toza bulanmış. Arabayla dağ tepe dolaşacaksan yanında su bulunmalı, böğürtlenleri şöyle bir yıkar, yersin. Hâlâ böğürtlenler. Ve dev elektrik telleri. Gerisini bizlerden saklayan turuncumsu pus. Apartmanımızın dibinde yeşil çok canlıydı. Yer yer, çiçek ektiğimiz öbekler, kızıl-kahverengi. Cevat'ın târifi üzerine Suna Can'la Ekin'in deniz kenarlarından topladıkları taşlarla çevrili. Çiçekler ufak ufak boy vermeye başlamış.

"Haklısın," dedim. "Uçuramayız."

Toprak, kızıl-kahverengi. Avuç avuç, sonsuz.

99

Kadınlar kayboldu, kamyonet şöförü çoktan kahvede. Pus geceye karıştı, bizim odanın içinde göz gözü görmüyor. Işığı yakınca daha beter oldu. Celâl'in tam masanın üzerine inen bir konik avizesi var; mafya filmlerindeki sahnelere benziyor halimiz. Konuştuklarımız da düşünülürse... Celâl boyuna birşeyler çiziktiriyor, beğenmeyip karalıyor, yenilerini çiziktiriyor. İzleyemiyorum. "Arabayı şurada bırakırız" diyor, "...pencereden ben dalarım" diyor, "...dezenfekte âletini havalandırmaya dayarız" diyor... "Bu... şimdi... bu herif hangisiydi?" diye sordum. Celâl, masanın üzerine birden bir kaya düşmüş gibi yerinden sıçradı. "Ne?" diye bağırdı. "Ne?" Başımı önüme eğdim. Sesini alçalttı: "Ulan, kafamı veremiyorum desene oğlum." Galiba başını eğdi; yüzümü görmeye çabalıyordu. Kalktı. İçerilere gitti, birtakım sesler duydum ama ne? "Yürü," diye seslendi. Başımı kaldırdım. Montunu giymişti. "Yürü," dedi tekrar. "Nereye gideceğiz?" diye mırıldanabildim. Sevgiliyle telefonda konuşurken izlediğim o yabancının sesiydi duyduğum. Celâl bir defa daha, "Yürü," dedi, "haydi."

100

Muhteşem lâcivert. Şu motorun sesini duymadan gidebilseydik. Düşük enstantaneyle çekilmiş, ışık şeritlerinin baştan başa kat ettiği gece fotoğraflarının birinden çıkıp ötekinin içinde yol alıyorduk. Celâl süratini hiç değiştirmeden sürüyordu. Ağaçların arasına dalıp çıktığımızda lâcivert çekilmişti. Arasıra yanımızdan geçip giden farlar ve yol kenarında, tepelerde uzak ışıklar. Işıklar hep uzaktı.

Yavaşladık. Celâl başını yana çevirip bağırdı: "Duralım mı

şurada azıcık?"

Nerede?

Durduk. Matrak bir yerdi. Dermeçatma bir yapı, önünde masalar, iskemleler. Hepsi Allah'ına yan bakıyor.

Işıkların dibindeymişiz... Ağaçtan ağaca renkli ampuller! Celâl'in kıyağı. Bunları ne kadar sevdiğimi bilir.

Demek oldukça kötü gözüküyorum.

Nike'lı, "Pump it up" tişörtlü, uzun boylu, nâzik olmaya çalışan bir delikanlı bizi buyur etti. Celâl, "Var mı tandır?" diye sordu. Oturduk. Rakılar geldi. Hışır hışır bir ses. Nereden geliyor, diye arandım. Daracık bir derenin yanıbaşındaymışız. Ürperdim. Yağmurun içime işleyişini hatırladım. Montumu kafama çekmiş yürüyordum tek başıma hepsi iki yana dizilmişlerdi ben ortalarından yürüyordum niçin beni seçmişler diye hayıflanmıştım kola tenekesine bir tekme sonra ağlamaya başlamıştım yağmura uymak için.

Celâl, "Haydi," dedi. Gidiyor muyduk? Yok. Celâl'in elinde kadeh. Koca koca buzlar atmış benimkine de. Tokuşturduk, birer yudum içtik. Beyaz peynir ve salata vardı masada, ikisinden de aldım biraz.

Ağzındaki lokmalardan ötürü ham hum ederek, Celâl konuştu: "Hepsini halletmeye ömrümüz yetmez. Bunu biliyorsun herhalde." Sinek kondu. "Biz mevcudiyetimize bahane yaratıyoruz. O kadar. Tamam mı? O kadar." Sinek peynir tabağının kenarına doğru ilerledi. Durdu.

"Biliyorum," dedim. "Merak etme."

"E, ne bu halin o zaman? Çatapat olmasın dedik diye."

Cevap veremedim. Devam etti: "Sınırlarınla karşılaşınca bozuluyorsun." Rakı içti. "Biz bozulmuyor muyuz? Ama bak, düne göre ne kadar iyi durumdayız."

Hayretten perişan olmak üzereydim. Celâl mi bana Polyanna'lık edecekti?

"O apartman," diye konuştu hiç istifini bozmadan, "sırf o

bile müthiş nimet değil mi? Etrafında seni bir kaşık suda boğmak isteyen tiplerle yaşamıyorsun. Az şey mi, ha?"

"Ya... Celâl..." dedim güçlükle. Beni susturdu: "Sus. Her boka daha baştan itiraz etme. Benim de tâkâtimi bitirme. Adamı Polyanna vaziyetine sokma."

Artık susup dinlemekten başka ne yapabilirdim?

"Şimdi senden bir şey isteyeceğim," dedi. "Yani, aslında senin için söylüyorum bunu. Yarın akşam herkesi toplayacağız, şimdiye kadar ne halt ettiysek anlatacağız onlara. Bak, görürsün. Acayip de eğleneceğiz."

Herhangi bir tepki vermediğimi görünce, "Kafamı bozma, bak çok rica ediyorum," dedi. İşte, onun "rica ediyorum"u buydu, 'başlarım şimdi sana' gibi bir şeydi; geçenlerde Hülya'ya dediği gibi değil. Ona sahiden demişti. Serhat, Nesrin, Selma ve Ferda da "rica ediyorum" demez. Selo'nun bunu demesi gerekmez. Kemal ve Cevat'a yakışır "rica ediyorum".

Sinek gitti. Dere akıyor. Bu saatte, hâlâ akıyor, diye düşündüm tuhaf tuhaf. Sanki akşam belirli bir saatte o da kapanacaktı. Dönüp arkamdaki eğreti kulübeye baktım. Pencereden dışarı uzatılmış parlak soba borusunun üzerinde renkli ampullerin aksi. Borudan canhıraş bir duman fırlıyor dışarı, ne yapacağını bilemeyip dağılıyor, paramparça oluyor, çıktığı yerin iki metre ötesinde artık yok.

Mobiletli bir köylü geçti. Mobiletin arkasına dallar yığmış.

"Kimseden herhangi bir tepki gelmedi," dedim.

Celâl şaşkınlıkla yüzüme baktı. "Ne tepkisi?" diye sordu.

"Yaptığım şeye," dedim.

"Ne yaptın ki sen?"

"Sen de görmedin mi?"

"Yahu neyi görmedim mi, söylesene şunu."

"Odada..."

"Adamı şeyetme, hangi odada?"
"Bantlar..." dedim.
"Ne bantları?"
"Aşağıya bantları koydum."
"Teybin oraya mı?"
"Evet"
"Ne bantları?"
"Sen görmedin mi?"
"Şimdi sıçacağım bandına. Ben oraya inmeyeli kimbilir ne kadar oldu!" Öfkeli öfkeli masada gezdirdi gözlerini. Laf olsun diye ortadan bir çatal salata aldı. Tabağında bir dolu salata vardı daha.

Anlattım. Aşağı koyduğum bantlarda neler olduğunu anlattım.

"İstedim ki, onlara..." Birden yanımda "pump it up" yazısı belirdi. Büyüdü. Masaya köfte ve şiş kondu. Hani tandır? "Çocuk 'yok' dedi ya girerken."

Birden atılıp köfteleri şişleri ağzıma tıkmaya başladım. Rakı koydum yeniden. Masadan kalkıp dere kenarına indim. Elimi suya soktum. Beklediğim kadar soğuk değildi. Ama bu karanlıkta bile ne kadar temiz, berrak olduğu seçilebiliyordu. Bileklerimi okşuyordu şimdi. Kendimi bıraksam alıp beni götürecekti. Şu lânet olası ayaklarım toprağa basmakta inat ediyorlardı. Derecik elinden geleni yapıyordu, ben kendimi ona bırakmıyordum. Bileklerimi okşadı okşadı okşadı...

Masaya döndüm. Celâl rakıyı götürmüştü. Şişeyi gösterip 'ister misin' diye sordu kaşıyla gözüyle. Baş salladım. Oğlan görünürlerde yoktu. Celâl'e 'ben gidip söylerim' diye işaret ettim. Kulübeye ilerledim. Kapısı vardı, kapının menteşesi yoktu, açılıp kenara dayanmıştı. İçeri başımı uzattım. Kulübeye ilerlerken duyduğum, giderek yükselen alkış seslerine böylece bir mânâ verebildim. Dere kenarında aklımdan ge-

çenleri bilmiyorlar ki, nasıl alkışa başladılar, diye aklıma takılmıştı. Dökülen mutfakta, akşamüstü kamyonetle beraber gördüğüm kadınlardan biri süt kaynatıyordu. Arasıra başını arkaya eğip televizyonu görmeye çabalayarak. Garsonumuz televizyonun neredeyse dibine oturmuş Fotomaç okuyordu. Buralara gazeteleri önceden buruşturup mu dağıtırlar? Öbür köşedeki küçük şilteyi ve üzerindeki bebeği sonradan gördüm. Bebeğe doğru eğildiğim sırada tişörtlü oğlan birden yerinden fırlamış, arkamda dikilmiş, ne istediğimi anlamaya çabalıyordu. Sinek kondu. Bebek iyice sarılıp sarmalanmıştı. Kızıl-kahverengi yünler içinde. Yüzünü görebilmek için üzerine epeyce eğilmem gerekiyordu. Korkuturum diye korktum. Çok yavaş hareket ediyordum. Oğlan, arkamda, hizmette kusur etmemeye çabalıyordu. Fısıldadım: "Bize bir ufak daha verir misin." Hemen seğirtti. Nasıl anladı, hayret ettim, çünkü televizyonun sesi o kadar açıktı ki, bağırsam duyulmaz sanmıştım. Eğildim, eğildim. Bebek uyuyordu. Kızıl-kahverengi yünlere sarılı. Elleri görünmüyordu. Esmerdi. Dönüp kadına gülümsedim. Bana şöyle bir karşılık verip ekrana bakmaya devam etti. Ayaklarımın ucuna basarak kulübeyi terk ettim.

Hava bile şifa verebilirmiş insana.

Celâl masada yoktu. Göğsümde birşeyler yerinden oynadı. Bir çarpıntı. Motosiklet bıraktığımız yerdeydi. Hafif, dost bir rüzgâr çenemi, yanaklarımı okşayarak başımı dereye doğru çevirdi. Birkaç adım attığımda, Celâl'i su kenarında, ellerini dereye sokmuş gördüm. Akıntı bileklerini okşuyordu.

101

Celâl'e, "Dursana," dedim. Motordan atladım. "Telefon edelim mi?"

"Nasıl istersen," dedi.

Doğru telefon kulübesine seğirttim. "Faaliyet"lere başladığımızdan beri yanımızda beş-on jeton ve birkaç telefon kartıyla dolaşıyorduk. Ahizeyi alıp jetonu attım... ama hangi numarayı çevirecektim. Aslında önce Selo'yu arardım, ama onun bant meselesiyle pek ilgilenmediğini bildiğimden, Cevat'ı tercih ettim. Cevap vermiyordu. En iyisi Kemal'i aramak. Evet, aslında doğrusu da o. En soğukkanlı...

"Biliyoruz," dedi. "Farkındayız."

"O bantları..." diye kekeledim. "Siz dinleyesiniz diye..."

"Anladık," dedi, "anlamıştık, birden o kadar şey görünce..."

'Dinlediniz mi?' diye sormaya cesaret bulamadım. Allah'tan o ekledi: "Dinledik de."

Cevap veremedim. Kemal, herhangi bir randevu kesiyormuşuz gibi, "Sen neredesin Allahaşkına?" dedi. "Gelsene. Bizdeyiz."

102

Pencereden dışarı bakıyor ve hiçbir şey görmüyordum. Dolunay bir yana, ayın kırıntısı yoktu. Yıldızlar yoktu. Uzak ışıklar yoktu. Pus hepsini yutmuştu. "Yahu anlamıyor musunuz," diye bağırdım karanlığa doğru. Nefesim camı buğulandırdı. "Hepinizin her şeyini dinledim." Kaç saattir, kaç seferdir aynı şeyi bağıra bağıra tekrarlıyordum.

Sonunda Selo ayağa kalkıp karşıma dikildi. "E, peki, ne

yapalım istiyorsun?" diye bağırdı. "Halk mahkemesi mi kuralım?"

Dizlerimin bağı çözülüyordu. Radyatörün üzerine iliştim. "Bilmiyorum, bir şey olması gerekir herhalde," dedim.

Bu sefer Ferda kalktı ayağa: "Her şeyi ne kadar güçleştiriyorsun." Tekrar oturdu. "Ben biraz kızıyorum yavaş yavaş." Divanda, kendini arkaya attı abartılı bir hareketle. Dönüp baktım, bunların hiçbirini yapmamış, zaten ayakta duruyormuş. Bir kere de kendini divanda arkaya atsa ya, abartılı hareketlerle.

Serhat oflayıp pufluyordu. "Bence bu iş fazla uzadı," dedi. "Sana deminden beri izah etmeye çalışıyoruz ki, oturduk, konuştuk, hepimizin kararı net, sen hâlâ mesele çıkarmaya..."

Sözünü kestim: "Meseleyi çıkardım zaten. Şimdi mi çıkarıyorum?"

Ayla çaktırmadan ağlıyordu. "İlle çıkarmak istiyorsan çıkar. Ne geçecek eline?" dedi hıçkıra hıçkıra.

Celâl, anlaştığımızın aksine, lafa girdi: "Sahiden, fazla uzattın. Herkes sana 'mesele yok' diyor, sen..."

"Sen hani karışmayacaktın," diye kestim. "Söz vermedin mi bana?"

"İyi de," dedi, "şimdi bu insanları böyle helâk etmen yerine biz oturup marifetlerimizi anlatsak, hep beraber eğlensek daha iyi olmaz mı?"

Nasıl itiraz edeyim, tabiî ki daha iyi olurdu. Selma, kelimeleri eze eze, "Tabiî daha iyi olur," dedi.

Kemal'in suratını ilk defa bu kadar karmakarışık görüyordum. "Yahu, arkadaşlar, zaten ortada ciddî bir abartma oldu," dedi. "Ne lüzûm var bu kadar..."

"Kemal, bari sen bunu söyleme," diye onun da lafına girdim. Cevat, "Kimseyi konuşturmayacaksan yalnızca sen sözü sürdür, biz de dinleyici konumunda bulunalım," dedi.

Nesrin, belli ki henüz tereddütlüydü. Lafa karışmadığı gibi, ancak böyle tereddüde düştüğü anlarda yaptığı gibi, gözlerini kocaman açmış, başını serçe gibi ânî hareketlerle birimizden ötekine çeviriyordu.

Ayla tekrar mızıldadı: "Her şeyi bizim için yapmışsın. Şimdi sana ceza mı vereceğiz, ne saçmalıyorsun, ne istiyorsun..."

Her şeyi onlar için mi yapmıştım? Bu doğru değildi.

Selo bana iyice yaklaştı. "Sana hapiste kim bakmıştı, hatırlıyor musun?" diye sordu. Çok şaşırdığım için boş bulunup başımı çevirdim. Onun gözlerine bakarken gözlerimi kısmak zorunda kaldım; gözleri parlıyordu. "Ba...bam..." diye kekeledim. "Peki, hapse girmeden önce kaç senedir görmemiştin babanı?" diye sordu bu sefer de. "Bilmem..." dedim. "Çok senedir." Kurmaya çalıştığı bağlantıyı birden anladım. "Sen benim babam mısın?" diyebildim. Bana daha da yaklaştı. Alnında birikmiş ter damlacıklarını seçebiliyordum. "Evet," dedi, "babanım. Var mı diyeceğin!"

Kazağımın göğsünden bir yerleri kavrayıp sıktım, buruşturdum, "Ooofff," dedim.

Ve kapı çalındı. Celâl kapıyı açmak için öyle bir fırladı ki, sehpayı devirdi, oralı bile olmadı, koştu, kapıyı açtı.

Hülya içeri girdi.

103

Celâl, "Al şunu götür Allahaşkına," dedi Hülya'ya. "Götür, imanına kadar ağlasın, geri getir." Sonra haldır huldur benim yanıma geldi. "İstiyor musun?" dedi, "Haydi git, ne bok yiyeceksen ye, gel."

Bir şey diyemiyor, bir şey yapamıyordum. Uzun zamandır ilk defa sevgili geldi hatırıma. İç daraltan bir yoksunluk duygusuyla değil. Bir mutluluk anısıyla.

Hülya gelip yanımda durdu. Muzip muzip gülümsüyordu. Ağlamaklı suratıma bütün zaafını ortaya dökerek bakıyordu. "Şapşal," dedi bana.

Gözlerimden yaşlar boşanıyordu. Katılıyor, sarsılıyordum. Gülmeyle ağlamanın kaynaştığı ılık bir âlemde şefkatin kaynağını bulacağımı vaktiyle Manifesto'da okusam inanmazdım. Hülya'nın eli omzumdaydı. Arasıra bana bakıyorlar, birbirlerine göz kırpıp benimle eğleniyorlardı. Ben de eğleniyordum. Hep beraber eğleniyorduk. Celâl hayatının en uzun konuşmasını yapıyor, "O pezevenkleri görecektiniz," diyordu, "nasıl kaçışıyorlardı birden kahredici ışıklarımız üzerlerine vurunca..."

----------STOP----------

"Herhangi bir konuda seninle karşı karşıya gelmek beni hiçbir zaman öfkelendirmedi, sıkmadı, korkutmadı. Hep biliyordum ki, derdimi anlatamama çaresizliği yaşatmayacaksın sen bana. Senin bu tarzın karşısında bütün insanlar eşittir. Ama insan bazen daha eşit olmak istiyor... Özel olmak istiyor... Yardıma ihtiyacım olduğunda hemen koşup geleceğinden şüphem yok. Ama sana ulaşabilmek için kuyruğa girmek zorunda kalmaktan korkuyorum."

Çok hayal eden olmuştur... Sevdikleriyle, kafadarlarıyla, 'kankaları-kankileriyle' birarada, kendi huzur mahallesinde yaşamak. Günlük hayatın bin derdi karşısında dayanışma içinde bir dostluk adası. Bir sığınak, bir tür 'kurtarılmış bölge'... İnsanı o güzel türkünün duygusuyla dolduran bir ortak hayat: "Omzundan tuttuk seni / Sanma unuttuk seni / Yaşıyorsun ölmedin / Halaya kattık seni"...

Modern şehir hayatının anaforunda, kendi apartmanlarını kurarak bu hayali gerçekleştirmeye soyunan bir arkadaş grubunun macerası. Bir yandan, kendi üzerine kapanan bir hayatın yan tesirleri... Birbirine düşmek... Diğer yandan 'dış dünyaya' meydan okumanın ayartıları... 'Dostlarımızın', dışarıdaki 'kötülerin', muktedirlerin hayatını izlemeye alıp 'iyi' amaçlarla şantaj deneyleri... Buradan tekrar, 'kendi' üzerine düşünmek...

Bir yandan ziyan olmuş tutkunun bıraktığı kahredici yoksunluk hissini savuşturarak, bir yandan tükenmeyen ve yaşanamayan aşkın gölgesi altında...

Her şeye rağmen, inadına, dostluğa tutunmak üzerine bir roman. Diğerkâmlık üzerine. Aynı zamanda, her kimsek, Biz ve Ötekiler üzerine, "ötekilerle ne yapacağız?" sorusu üzerine...

Ümit Kıvanç'ın "siyasî polisiye"si *Bekle Dedim Gölgeye*'den izler-izlekler taşıyan bir "yoğunlaştırılmış" hikâye.

İLETİŞİM 335
ÇAĞDAŞ TÜRKÇE EDEBİYAT 33

ISBN-13: 978-975-470-481-5
9 789754 704815